

Съдържание

I Резолуции, препоръки и становища

СТАНОВИЩА

Комитет на регионите

124-та пленарна сесия, 12 и 13 юли 2017 г.

2017/C 342/01	Становище на Европейския комитет на регионите — Местното и регионалното измерение на „Хоризонт 2020“ и новата рамкова програма за научни изследвания и иновации	1
2017/C 342/02	Становище на Европейския комитет на регионите — ОСП след 2020 г.	10
2017/C 342/03	Становище на Европейския комитет на регионите — „Следващи стъпки към устойчиво европейско бъдеще — Европейски действия за устойчивост“	20
2017/C 342/04	Становище на Европейския комитет на регионите — Миграцията по маршрута през Централното Средиземноморие	27
2017/C 342/05	Становище на Европейския комитет на регионите — Международно управление на океаните: приносът на ЕС за отговорното управление на океаните	32
2017/C 342/06	Становище на Европейския комитет на регионите — Междупличностни и малки по мащаб проекти в програмите за трансгранично сътрудничество	38
2017/C 342/07	Становище на Европейския икономически и социален комитет — Подкрепа за стартиращите и разрастващите се предприятия в Европа: регионалната и местната перспектива	43
2017/C 342/08	Становище на Европейския комитет на регионите — Интелигентно регулиране за МСП	51
2017/C 342/09	Становище на Европейския комитет на регионите — Европейска стратегия за мобилност с ниски емисии	57

III *Подготвителни актове*

КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

124-та пленарна сесия, 12 и 13 юли 2017 г.

2017/C 342/10	Становище на Европейския комитет на регионите — Координация на системите за социална сигурност	65
2017/C 342/11	Становище на Европейския комитет на регионите — Териториални типологии и класификация	74
2017/C 342/12	Становище на Европейския комитет на регионите — Енергия от възобновяеми източници и вътрешен пазар на електроенергия	79
2017/C 342/13	Становище на Европейския комитет на регионите — Управление на Енергийния съюз и чиста енергия	111
2017/C 342/14	Становище на Европейския комитет на регионите — Енергийна ефективност и сгради	119

I

(Резолюции, препоръки и становища)

СТАНОВИЩА

КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

124-ТА ПЛЕНАРНА СЕСИЯ, 12 И 13 ЮЛИ 2017 Г.

Становище на Европейския комитет на регионите — Местното и регионалното измерение на „Хоризонт 2020“ и новата рамкова програма за научни изследвания и иновации

(2017/C 342/01)

Докладчик: Christophe Clergeau (FR/ПЕС), член на Регионалния съвет на Пеи дьо ла Лоар

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ (CoR)

A. ЕВРОПЕЙСКИТЕ НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИ: АМБИЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА БЪДЕ СЛЕДВАНА НЕ САМО В РАМКОВАТА ПРОГРАМА**Препотвърждаване на мястото на рамковата програма в осъществяването на европейското научноизследователско пространство и целите на стратегията „Европа 2020“**

1. приветства значителния успех на европейската политика в областта на научните изследвания, развивана чрез последователните рамкови програми до „Хоризонт 2020“, най-голямата интегрирана програма за научни изследвания в света, основана на високи научни постижения и ускоряване на иновациите;
2. отбелязва, че „Хоризонт 2020“ е основният инструмент за подкрепа на развитието на научните изследвания и иновациите в Европа в рамките на всеобхватната стратегия „Европа 2020“ и за изграждане на европейското научноизследователско пространство (ЕИП);
3. **препотвърждава значението на стратегията „Европа 2020“**, която предлага консолидиран подход на „триъгълника на знанието“ (научни изследвания — обучение — иновации), като промяната в духа на обучението и повишаването на неговото равнище за всички остават от съществено значение и е целесъобразно да се стимулира сътрудничество между университетите и предприятията; освен това предлага да се потърси по-силна връзка и взаимно допълване с програмите „Еразъм+“ и Interreg, включително Interreg Европа, насочена към междурегионалното сътрудничество; подчертава, че осъществяването на ЕИП трябва да продължи и да включва постигането на различни цели, сред които съществена и задължителна, но не изключителна част, са високите научни постижения;
4. подчертава продължаващата значимост на целите на ЕИП и ползата от по-нататъшното им преследване, включително по отношение на развитието на транснационалните сътрудничества, мобилността на знанието, единния пазар на труда за изследователите и новаторите, равенството между мъжете и жените или достъпа до информация и наука;
5. предлага, с цел спечелване на подкрепа за проекта за изграждане на общност на знанието в Европа, да се идентифицират талантите в Европа и да се наблюдава професионалното развитие на изследователите; да се създадат „европейски пътеки“ за изследователите, които да им позволяват достъп до програми за подкрепа на изследователската им кариера в периоди на преход; да се насърчи включването на изследователите в бизнес средите;

6. отказва ограничаването на дебата относно бюджета само до рамковата програма. В зависимост от методите за оценяване, делът на политиката на сближаване, заделен за научноизследователска дейност и иновации, варира между 43 млрд. и 110 млрд. евро, без да се брои важният принос на другите секторни политики, както и на плана „Юнкер“;

Връщане към иновации и научни изследвания, които са политически и бюджетен приоритет

7. **призовава за връщане на иновациите и научните изследвания сред водещите приоритети в дебата за бъдещето на Европа** и приоритетите, обявени с Римската декларация ⁽¹⁾, за укрепване на многосекторното управление на въпросите, свързани с научни изследвания, иновации и обучение в рамките на Съюза, както и за повишаване на съвкупното данъчно усилие на Европейския съюз за научни изследвания и иновации посредством всички тези политики, в рамките на настоящата и следващата МФР. В този контекст, и в съответствие с проектодоклада на Европейския парламент ⁽²⁾ и доклада на независимата Група относно максималното повишаване на въздействието на програмите за научни изследвания и иновации („доклада Лами“) ⁽³⁾, бюджетът на рамковата програма би трябвало да се увеличи значително, за да се постигне най-малкото запазване на динамиката на растежа на настоящата рамкова програма ⁽⁴⁾. Във всеки случай, импулсът, от който се нуждаят научните изследвания и иновациите, не трябва да е в ущърб на политиката на сближаване, която остава ключовият инструмент на ЕС за финансиране на икономическото и социалното сближаване и конвергенцията между неговите градове и региони. Пълният потенциал на мерките на политиките на сближаване и на научни изследвания и иновации трябва бъде мобилизиран и комбиниран с цел стимулиране на регионалното развитие;

8. призовава за нова обща амбиция, която се отнася не само до високите научни постижения в Европа, а до високите научни постижения и капацитета за иновации на Европа като цяло, мобилизирайки целия потенциал на всички градове и региони в Европа, като допринася за укрепването на техните възможности и насърчава отворени и съвместни иновации;

9. счита, че тази амбиция е още по-необходима в контекста на глобализацията, чиито последици тепърва трябва да се овладяват, по-специално на местно и регионално равнище, и с оглед на която научните изследвания и иновациите са фактори за устойчивост, висока добавена стойност и дългосрочна конкурентоспособност;

10. възнамерява да насърчава цялостен подход по отношение на европейското, националното и регионалното финансиране, без който тази амбиция и европейският дебат за бюджета не биха имали смисъл; припомня значението на целта — 3 % от БВП да се отделят за публични и частни научни изследвания и иновации, определена за всички държави членки със стратегията „Европа 2020“, оставаща на 2,03 % от 2015 г. насам и застрашена, наред с другото, от спада в кредитирането в редица държави членки; счита, че за тази цел е от първостепенно значение да се продължи укрепването на системите на научни изследвания и иновации, като се взема предвид контекстът на всяка държава и на всеки регион, чрез по-добра координация на политиките на европейско равнище и насърчаване на необходимите реформи на национално и регионално равнище, включително посредством европейския семестър и стратегиите за интелигентна специализация;

Изясняване на дебата относно полезните взаимодействия с другите европейски политики

11. счита, че е необходимо изясняване на дебата относно полезните взаимодействия и предлага пет оперативни принципа, които могат да бъдат споделени между Съюза, държавите членки, регионите и градовете:

- принцип на съгласуваност: споделяне на управлението, избора на важните цели, стратегиите и водещите проекти;
- принцип на съвместимост: възможност за комбиниране и канализиране на ресурсите по лесен и ефикасен начин, разглеждайки по-специално въпроса за държавните помощи;
- принцип на взаимно допълване: гарантиране на ясно разпределение на ролите и добра приемственост в действията в рамките на финансирането на различните части на проектите и подкрепата им нагоре (изграждане на капацитет и др.) и надолу по веригата (оползотворяване на резултатите от научните изследвания, пускане на пазара и др.);

⁽¹⁾ Декларация на ръководителите на 27 държави членки и на Европейския съвет, Европейския парламент и Европейската комисия, приета на 25 март 2017 г. http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2017/3/47244656633_bg.pdf.

⁽²⁾ Проектодоклад относно оценката на изпълнението на програма „Хоризонт 2020“ с оглед на междинната ѝ оценка и предложението за Деветата рамкова програма (2016/2147(INI)).

⁽³⁾ Доклад на независимата група на високо равнище относно максималното увеличаване на въздействието на програмите на ЕС за научни изследвания и иновации „Investing in the European future we want“ (Да инвестираме в бъдещето, което искаме) https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/archive/other_reports_studies_and_documents/hlg_2017_report.pdf#view=fit&pagemode=none.

⁽⁴⁾ „Бюджетът би трябвало най-малкото да запази годишния темп на растежа на „Хоризонт 2020“, като за отправна точка се вземе бюджетът, предвиден за последната година на програмата. Това би означавало седемгодишен бюджет от най-малко 120 млрд. евро по настоящи цени.“ Доклад на независимата група на високо равнище относно максималното увеличаване на въздействието на програмите на ЕС за научни изследвания и иновации.

- принцип на съвместно изграждане: установяване на последователен подход „съвместното финансиране означава съвместно проектиране и съвместно управление“;
- принцип на екосистемите: признаване на ролята на колективните инициативи на местно равнище;

Б. Обновяване на основите на рамковата програма, като същевременно се запазва нейната структура

Отворена и съвместна програма в полза на всички

12. изтъква, че европейската добавена стойност на рамковата програма се основава най-вече на колективното и съвместно измерение и на приноса ѝ за обединяване в мрежа на изследователите и иновационните екосистеми. Това измерение трябва да продължи да има предимство пред подкрепата за индивидуални проекти;

13. изразява загриженост във връзка с намаляването на средния процент на успеваемост на поканиите за представяне на предложения, по-нисък в сравнение с предходната рамкова програма, което възпрепятства сериозно нейното разпространение в рамките на градовете и регионите; Необходимата конкуренция, която е характерна за един подход, целящ високи постижения, не бива да води до изключване и прекомерна концентрация;

14. заявява, че запазването на открития характер на рамковата програма е от съществено значение, за да се гарантира нейното разпространение в цяла Европа, в нейните региони и сред нейните граждани; насърчава по-интензивните иновации по отношение на инструментите на рамковата програма, за да се получи съчетание от високи постижения, включване и участие;

15. припомня значението на поддържането на баланс между фундаменталните научни изследвания и научните изследвания близки до пазара, но също така и между свободните научни изследвания и тези, които отговарят на въпросите, поставени от обществото и стопанските субекти, с цел да са насочени едновременно към засилени и авангардни иновации, като и двете могат да създават нови бизнес възможности и работни места;

16. отбелязва, че в днешно време се дава приоритет на проектите с високо равнище на технологична готовност (РТГ), които отреждат привилегирована роля на засилените иновации, стимулирайки изследователите да се съсредоточават върху готови за прилагане идеи, които могат да бъдат пуснати на пазара в кратки срокове. В същото време изтъква, че подкрепата за проектите, намиращи се на по-ниските равнища на технологична готовност, също е важна за пускане на повече иновации на пазара; подчертава значението на революционните иновации, основаващи се на по-ниски РТГ и които позволяват бързо предлагане на нови продукти и услуги на пазара. Във всички случаи, подпомагането на МСП по пътя към пазара и създаването на устойчиви работни места би трябвало да бъде ключов приоритет на политиката за иновации. Именно това трябва да бъде ролята на Европейския съвет по иновациите;

17. призовава за по-добро отчитане на всички форми на високи постижения и иновации и припомня, че нетехнологичните и социалните иновации пораждаат необходимост от нови знания, които могат да структурират нови области на високи постижения;

18. призовава за пълно признаване на социалните иновации, съответстващи на новаторски идеи (продукти, услуги и модели), които позволяват да се отговори на социалните нужди в широкия смисъл на думата;

19. изтъква, че научните изследвания и иновациите не са насочени изключително към дружествата, а засягат също така публичните политики, здравеопазването, културата и живота на общността, както и социалната икономика и новите икономически модели, които допринасят за създаването на нови партньорства, нови дейности и нови социални взаимоотношения. С оглед на това оползотворяването на резултатите от иновациите следва да се съсредоточи не само върху концепцията за продукт с икономическа стойност на пазара, но и върху тази за услуга със социална стойност за гражданите;

Нов подход към високите постижения

20. подчертава, че терминът **високи постижения** се използва, за да се квалифицират твърде различни реалности; предлага да се разграничат следните предизвикателства, за които трябва да допринесе рамковата програма:

- високите научните постижения, които се основават преимуществено на принципа на сътрудничество, последван от този на съревнование;
- високите постижения на научните и иновационните проекти, които се характеризират с въздействието и приноса си за трансфера на знания;
- високите постижения на иновационните екосистеми и сътрудничествата между различни действащи лица;
- високите постижения на цяла Европа и общият ѝ капацитет за иновации;

Нов подход към въздействието на проектите

21. препоръчва при оценката на **въздействието** на проектите, както на предварителния етап, когато става въпрос за предложенията, така и на последващия етап, по отношение на одобрените проекти, да се вземат под внимание:

- въздействието на науката, измервано приоритетно с броя на позоваванията на публикациите;
- въздействието посредством разпространението и собствеността върху резултатите от проектите;
- въздействието чрез отворените и съвместни иновации и разработването на нови продукти и услуги, по-специално от МСП;
- въздействие върху регионалните иновационни екосистеми и техните три стълба (научни изследвания, обучение и иновации) и върху градовете и регионите и тяхното население, по-специално върху заетостта и благосъстоянието;

Нов подход към мястото на градовете и регионите в рамковата програма

22. предлага, за да се допринесе за насърчаване на високите постижения във всичките им форми, **по-голяма роля в бъдещата рамкова програма за градовете и регионите:**

- партньори в общото управление на политиката в областта на научните изследвания и иновациите в Европа и на рамковата програма;
- в центъра на европейските мрежи за високи постижения на клъстерите (hubs) и иновационните екосистеми;
- участници в проектите с улеснено участие;
- главни действащи лица в иновациите, оползотворяването и разпространението на резултатите от „Хоризонт 2020“;
- ръководна роля в постоянния диалог между науката и обществото;

По-нататъшно развиване на обществените предизвикателства с цел укрепване на тяхната значимост и въздействие

23. призовава за въвеждането на две нови обществени предизвикателства за развитието на високи научни резултати по отношение на най-важните предизвикателства за бъдещето на европейските общества:

- справяне с предизвикателствата от европейската програма за уменията: обучението през целия живот в основата на социалния модел и добрите резултати в Европа;
- териториалната динамика на създаването на стойност, иновации и заетост, социални връзки и устойчиво развитие, включително във връзка с демографските предизвикателства, пред които са изправени регионите на Европейския съюз;

24. препоръчва укрепване на мястото на интердисциплинарността и на хуманитарните и социалните науки в рамките на обществените предизвикателства, както и поемането на риск, с цел генериране на нови идеи и решения, по-специално чрез въвеждането на неконкретизирани покани за представяне на проекти;

25. насърчава приемането на нов основан на мисиите допълнителен подход с цел успешно осъществяване на проучвания и големи проекти, който да бъде основан на междусекторни аспекти по модела на интелигентните градове, екологични въпроси или изследвания в областта на морското дело; във връзка с това отново отправя искането на Комитета за следващата рамкова програма да се приеме цел за 10 % проекти със значително въздействие върху морските изследвания⁽⁵⁾;

За условия на участие, които насърчават по-голямо многообразие на проекти

26. изразява учудване, че много възможности, предлагани от действащите регламенти, не са достатъчно използвани, и предлага редица насоки за подобрене:

- по-широки и открити покани за представяне на предложения, позволяващи включването на нови подходи;
- повече интердисциплинарност при формулирането на поканите за представяне на предложения, така че всички знания, технологични или не, да бъдат мобилизирани;
- по-добро интегриране на социалните и хуманитарните науки, което днес е недостатъчно;
- по-ефективна подкрепа за мрежите и инициативите отдолу нагоре;
- повече прозрачност и отговорност на всички етапи от процедурата за оценяване и подбор на проектите, отпускане на финансиране и предоставяне на отзиви, както и по отношение на възможността за изменение на проектите с оглед на успеха на една нова кандидатура;

⁽⁵⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно „Нов етап в европейската политика за син растеж“ (CDR 6622/2016).

- стимул за привличане на повече нови заявки в поканите за представяне на предложения, предназначени за участващи за първи път;
- по-интензивно и последователно използване на каскадното финансиране, средство, с което може да се достигне до среди, които не са много добре запознати с рамковата програма;
- въвеждане на опростени процедури с цел намаляване на ненужната бюрокрация за крайните ползватели;

27. призовава Комисията да представи елементите за оценка, позволяващи да се обоснове високото ниво на финансиране на големите предприятия в рамките на „Хоризонт 2020“, тъй като разходите им за научни изследвания и развойна дейност са слабо увеличени, и във връзка с това да предложи промени за следващата рамкова програма;

28. набляга на необходимостта научноизследователските дейности да се финансират със субсидии; изразява съжаление във връзка с тенденцията субсидиите да се заместват със заеми, но признава, че проектите с високи нива на технологична готовност, близки до пазара, трябва да могат да използват заемите наред с други инструменти;

29. счита, че развитието на финансовите инструменти в служба на целите на рамковата програма е обосновано само ако те служат за покриване, в партньорство с финансовите институции, на значителните рискове, за които пазарът е неефективен, по модела например на офертата INNOVFIN; изразява съжаление във връзка със слабото мобилизиране на плана „Юнкер“ за по-голямо покриване на рисковете от този тип;

30. привлича вниманието към необходимостта от подобряване на финансирането на иновативни проекти за МСП, с акцент върху програмите „Индустрия 4.0“ като по-добър начин за структуриране на индустриалната тъкан в Европа и създаване на вътрешно търсене на технологии, което да насърчи европейското развитие;

В. ЗА РАМКОВА ПРОГРАМА, КОЯТО ПОДКРЕПЯ НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИ СЪС СИЛНА ВРЪЗКА С ГРАДОВЕТЕ И РЕГИОНИТЕ

Насърчаване на подход към високи постижения със здрава връзка с градовете и регионите

31. **отбелязва, че високите научни постижения се вписват в иновационните клъстери и екосистеми.** По-голямата част от бенефициерите по „Хоризонт 2020“ (университети, изследователски организации, МСП, организации на гражданското общество) са здраво установени в своите градове и региони и качеството на тези територии допринася за качеството на науката. Този факт трябва да бъде отчетен в пълна степен в рамковата програма;

32. припомня, че териториалното измерение трябва систематично да бъде отчетано при разработването на всички политики, тъй като стратегиите за интелигентна специализация (RIS3) носят на учените и предприятията ресурси и създават стойност за градовете, регионите и гражданите;

33. изтъква, че RIS3 са приети и разработени от региони с цел структуриране на инвестициите в научните изследвания и иновациите в услуга на икономическото развитие, заедно с другите региони, и че съчетаването на регионалните и европейските инвестиции в структурни проекти в области на интелигентната специализация повишава въздействието на рамковата програма, като се избягва финансирането на проекти без връзка с реалността по места;

34. подчертава, че рамковата програма трябва да насърчава укрепването на капацитета за научни изследвания и иновации в градовете и регионите, за да ги подкрепя по пътя към високите постижения, по-специално в областта на интелигентната специализация, и да се увеличи капацитетът на всички региони за участие в „Хоризонт 2020“, допринасяйки с качествени проекти;

35. подчертава значението на градовете като центрове за иновации, играещи централна роля за високите постижения; подчертава също, че прекалено високата концентрация на науката в иновационните центрове е пречка за постигането на катализиращ ефект върху икономиката и обществото и че е необходимо да се развият ниши на високи постижения извън основните обекти; припомня жизненоважната роля на регионалната политика в тази област;

За нов алианс между европейската политика за научни изследвания и градовете и регионите

36. предлага ново партньорство за високи постижения в областта на научните изследвания и иновациите в Европа между ЕС, държавите членки, градовете и регионите, обединени около засилено многостепенно управление, спазването на принципа на субсидиарност, обща култура на отворени иновации и оползотворяването на местните инициативи, използвайки подход „отдолу нагоре“;

37. призовава за по-голям принос на рамковата програма в укрепването на регионалните иновационни клъстери и екосистеми, чрез предоставянето на по-голяма подкрепа за мрежите за трансфер на технологии, както и за създаването на нова дейност „териториални връзки“ („territorial connexions“) за признаване и финансиране чрез рамковата програма на териториалните мрежи за високи постижения по модела на инициативата „Авангард за нов растеж чрез интелигентна специализация“;

38. призовава новаторските региони да сформират европейски консорциуми за създаване на авангардни иновации в цяла Европа. Идентифицирането на възможности за сътрудничество, на звена от веригата за създаване на стойност, както и на ключови заинтересовани страни и способности чрез интелигентна специализация, е основна стъпка от процеса на създаване на добавена стойност за ЕС;

Преодоляване на разделението в областта на иновациите между регионите и между държавите членки

39. **изразява съжаление, че по средата на периода в програма „Хоризонт 2020“ се наблюдава слабо участие на страните от ЕС-13⁽⁶⁾, и подчертава различията в участието на регионално и местно равнище.** Важно е да се мобилизира рамковата програма, а не само на политиката на сближаване, във всички градове и региони на Съюза, за да се подкрепят най-добрите пионери в областта на високите постижения и да им се даде възможност да се присъединят към европейските усилия за сътрудничество;

40. изразява желание програмата „Разпространяване на високите научни постижения и разширяване на участието“ по линия на „Хоризонт 2020“ да бъде продължена и разширена в тази перспектива. Призовава за специфичен подход към регионите, които изостават силно в развитието на научните изследвания и иновациите и които се намират в държави, неотговарящи на условията за тази програма, както е случаят с повечето най-отдалечени региони, без да се забравя основния критерий за високи постижения; подчертава ниския процент от средствата за „Хоризонт 2020“, които са мобилизирани за тази програма (1 %); отбелязва липсата на значителен напредък в достъпа до рамковата програма и изразява учудване, че основните бенефициери по „Хоризонт 2020“ са такива и по отношение на тази програма. Счита, че тази ситуация ще изложи на риск легитимността на рамковата програма, и призовава за нови инициативи;

41. предлага интегриран подход по пътя към високите постижения, който да се приложи въз основа на план за координация във всяка една от страните и всеки регион, за да се действа по необходимите реформи, изграждането на отворени за всички центрове за високи постижения, борба срещу „изтичането на мозъци“ и пълноправно участие на европейските изследователски мрежи. Този план може да бъде съфинансиран с регионални, национални и европейски средства, сред които „Хоризонт 2020“ и европейските структурни и инвестиционни фондове;

42. предлага за тази цел разширяване на достъпа до европейското сътрудничество:

- чрез насърчаване на подкрепата за инфраструктурата за научни изследвания и технологично развитие, увеличаване на броя на катедрите по ЕНП, за да се привлекат в тях многообещаващи изследователи и водещи учени;
- чрез увеличаване на стимулите за приемане на нови участници във вече внесени проекти и отварянето на избраните проекти за нови допълнителни участници;
- чрез повишаване на подкрепата за МСП за създаването на звена за НИРДИ, както и за набирането на специалисти в областта на технологиите и на изследователи;
- чрез увеличаване на подкрепата за създаването на вътрешни структури от МСП, които да им дават възможност да участват в мрежи за научни изследвания и/или иновации;

Г. НАСЪРЧАВАНЕ НА ОБЩИТЕ И СПОДЕЛЕНИТЕ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ В ОБЛАСТТА НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИТЕ

Европейските мрежи от участници — източник на високи постижения и иновации

43. препотвърждава категорично, че в съответствие с ценностите на Съюза сътрудничеството в рамките на мрежите трябва да се поставя пред съревнованието в рамковата програма, и подчертава значението на тези мрежи като източник на проекти и високи постижения;

44. във връзка с това подчертава важността на програмата „Региони на знанието“, която беше включена в Седмата рамкова програма и даваще възможност за убедителни взаимодействия с регионалната политика, като допринасяше за иницирането на трайни сътрудничества между участниците в триъгълника на знанието на местно равнище, за включването на частния сектор (по-специално МСП) в проектите на рамковата програма, за подкрепа на транснационалното сътрудничество между иновационните екосистеми и за интегриране на местните и регионалните участници в ЕНП;

⁽⁶⁾ Държави членки основни бенефициери на програмата „Разпространяване на високите научни постижения и разширяване на участието“ са: България, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Хърватия и Чешката република (повече информация за програмата можете да намерите тук).

45. призовава за амбициозна политика за развитие на тези мрежи за съвместна дейност:
- между изследователи, екипи или лаборатории и между научноизследователски инфраструктури за структуриране на научни въпроси, предлагане на покани за представяне на проекти и проекти;
 - между кълстери, пилотни проекти и демонстрационни дейности;
 - между разнородни действащи лица, включително регионите и градовете, регионалните иновационни кълстери и екосистеми във връзка със стратегиите за интелигентна специализация;
46. припомня, че в рамките на „Хоризонт 2020“ съществуват многобройни възможности за подкрепа на тези инициативи, и изразява загриженост във връзка с недостатъчното им финансиране и ограничено използване; настоява за по-активно използване на координационните и спомагателните действия; насърчава едно по-добро признаване на иновационните инициативи, осъществявани от градовете и регионите чрез рамковата програма; призовава също така за засилване на подкрепата за междурегионалното сътрудничество във връзка с RIS3, в рамките както на „Хоризонт 2020“, така и на политиката на сближаване;

Развитие на съвместното изграждане на програми в областта на научните изследвания и иновациите заедно с градовете и регионите

47. отбелязва, че участието на градовете и регионите в изпълнението на „Хоризонт 2020“ нарасна след стартирането на програмата, като все повече региони са партньори в рамките на инструменти за съвместно програмиране, като например ERA-NET, съфинансираните действия на програмата „Мария Склодовска-Кюри“ и публично-частните партньорства в областта на научните изследвания и иновациите, като например инициативата „Чисто небе“;
48. подкрепя развитието на тези съвместно изградени дейности, настоява за опростяване и хармонизиране на правилата за прилагане и, например, за улесняване със съгласието на държавите членки на участието на регионите в инициативи за съвместно планиране (член 185 от ДФЕС);
49. призовава да се продължи с административното опростяване на процедурите, свързани с помощите; да се продължи и разшири централизацията на субсидиите и помощите посредством единен портал за достъп до информация; информацията за програмите, всички процедури и платформата за управление на помощите на портала за участниците трябва да се въведе на всички официални езици на ЕС с цел да се улесни достъпът на участниците;
50. насърчава механизмите за предоставяне на допълнителни средства от бюджета на ЕС по линия на рамковата програма в подкрепа на местни инициативи за високи постижения и посредством мобилизиране на значителни и диверсифицирани финансови средства;
51. счита, че опитът от стратегиите за интелигентна специализация и тяхното изпълнение осигурява много полезна обратна връзка за управлението на „Хоризонт 2020“ и на бъдещата рамкова програма, и за определянето на работните програми за установяване на областите, които имат право на финансиране; призовава властите, участващи в това планиране, да приобщават в по-голяма степен местното равнище към този процес, за да се засили тяхното сближаване по отношение на предизвикателствата по места;
52. счита, че е от решаващо значение различните предизвикателства на програма „Хоризонт 2020“ да отчетат социално-икономическото въздействие върху регионите — още при концепцията, планирането и определянето на областите на финансиране на програмата, така че техният избор допринася ефективно за подобряването на качеството на живот във всички европейски региони;
53. призовава за преразглеждане на всички механизми на рамковата програма от гледна точка на принципите на субсидиарност и взаимно допълване, за да се засили връзката между различните участници от гледна точка не само на съвместно финансиране, но и на ново разпределение на ролите, чрез съсредоточаване на действията по рамковата програма върху темите с европейска добавена стойност;
54. предлага да се развие „знакът за високи постижения“ за най-добрите неуспешни кандидатури в рамките на инструмента за МСП, за да се превърне той в истински инструмент за партньорство, чието управление е споделено между ЕС и регионите с цел по-добро координиране на техните действия преди и след подаване на кандидатурите. Тези принципи важат за останалите мерки, обхванати от знака за качество, като дейностите по програма „Мария Склодовска-Кюри“ и стипендиите на Европейския съвет по научни изследвания, както и за всички други проекти за полезни взаимодействия;

Укрепване в партньорство с градовете и регионите на мултиплициращия ефект, иновациите и разпространението на знанията

55. подчертава ролята на местните власти като експериментални терени и пионери във внедряването посредством обществените поръчки; отправя искане за смекчаване на регулаторната рамка за тези дейности и опростяване на разпоредбата за подкрепа на иновативните обществени поръчки, която днес се използва твърде малко, и на правилата, които възлагашите органи са усвоили в твърде слаба степен;

56. потвърждава значението на подхода 360° към иновациите, който е едновременно засилен и авангарден, технологичен и нетехнологичен, както и значението на иновациите, диктувани от проектирането и употребата, на социалните иновации, отворените и съвместните иновации; припомня, че клъстерите и екосистемите на местно равнище са основните участници в иновационните дейности, в прехвърлянето и популяризирането; отправя искане към Комисията, при създаването на Европейския съвет по иновациите (ЕСИ), да отчете ролята, която местните власти изпълняват в това отношение, и да ги приобщи към бъдещите мисии на ЕСИ;

57. предлага в следващата рамкова програма да се въведе ново структуриране на инструмента за МСП, като условията за неговото планиране и прилагане включват приобщаването на местните власти на предшествашите и последващите етапи, за да може той да бъде свързан по-добре с интелигентните специализации и местното финансиране и за да се смекчи обезкуражаващия ефект, свързан с твърде слабия му успех;

58. се противопоставя на всяка идея за прехвърляне на част от средствата на политиката на сближаване към дейностите от рамковата програма за автоматично финансиране на проекти или за подкрепа на „чудесните отхвърлени“; възнамерява да отстоява автономията на регионалните политики и да изтъква предложението за съвместното изграждане и укрепване на взаимното допълване и сътрудничеството;

59. настоява, че е необходимо още при създаването на проектите да се вземат предвид предизвикателствата, свързани с мултиплициращия ефект, разпространението и правата върху резултатите от проектите; установява ограниченията на настоящите въздействия на проектите в тези области; подкрепя във връзка с това разработването на европейски и местни програми, специално насочени към тези дейности; приканва за по-активно участие на градовете и регионите в използването и разпространението на резултатите от проектите от рамковата програма;

60. подкрепя също така разработването на инструменти, насочени към осъществяване на прехода от доказване на концепцията към пазарна реализация, като пилотния проект „Бърз път към иновации“, или изграждането на нови промишлени сектори чрез инициативата INNOSUP и нейното подразделение „осъществени с помощта на клъстери проекти за нови промишлени вериги за създаване на стойност“ („cluster-facilitated projects for new industrial value chain“) и призовава за тяхното разширяване;

61. следва да се разработи набор от инструменти за подкрепа, които да са предназначени по-скоро за групи от предприятия, отколкото за отделни такива, за да се даде възможност за прилагане на междусекторни подходи и за създаване на европейски партньорства за сътрудничество. Освен това политиките на ЕС следва да отразяват ролята, която клъстерите могат да играят като мост между участниците вътре и извън регионите и като канали за оказване на бизнес подкрепа на МСП;

62. призовава Комисията да извърши оценка относно въздействието на реформите, въведени през 2013 г., с цел насърчване на полезните взаимодействия между „Хоризонт 2020“ и европейските структурни и инвестиционни фондове;

63. изразява съжаление, че във втория стълб не е отделено достатъчно място на нововъзникващите промишлени сектори и изразява загриженост във връзка с прекалено слабата подкрепа, която се оказва на мрежите от иновационни клъстери и екосистеми за високи постижения, насочени към индустрията на бъдещето, каквато е инициативата „Авангард за нов растеж чрез интелигентна специализация“; обезпокоен е от продължаващите трудности, свързани с финансирането на пилотни промишлени проекти и широкомащабни демонстрационни дейности; призовава Комисията незабавно да увеличи дотациите и да предвиди нови действия по тези въпроси;

64. предлага да се създаде програма за подкрепа на демонстрационната инфраструктура, за да се насърчи свързването в мрежи на опитните станции, демонстрационните дейности и пилотните проекти по модела на свързването в мрежи на изследователската инфраструктура;

Развиване на връзката между науката и обществото във връзка с градовете и регионите

65. отбелязва, че в момент, когато понятието за напредък се оспорва и обсъжда, връзката между науката и обществото трябва да бъде поставена в центъра на обсъжданията относно бъдещето на европейската политика в областта на научните изследвания и иновациите, независимо дали става въпрос за насоките за научни изследвания, условията за провеждане на научните проекти или избора за развитие на новите социални и технически приложения на науката;

66. препоръчва във връзка с това едновременно да се насърчава доверието в науката и прогреса и да се развива подход към устойчиво развитие; възнамерява да защитава принципа на предпазливост, който е принцип на внимание, съгласно който действието се извършва при пълно осъзнаване на риска;

67. подчертава голямото предизвикателство, което отворената наука (open science) представлява понастоящем посредством свободния достъп до резултатите от научните изследвания и публикациите, наличието на достъпна надеждна и плуралистична информация за широката публика, дебата с гражданите и заинтересованите страни;

68. счита, че между свободната наука и науката, подчинена на определена цел, трябва да има пространство за диалог между действащите лица от сферата на науката и икономиката, а също и тези от гражданското общество, с цел съвместно обсъждане и формулиране на новите големи научни въпроси при зачитане на независимостта на всеки един участник;

69. подчертава неотложната необходимост от насърчаване на науката, технологиите и професиите, включително тези в областта на промишлеността, сред младите хора и техните семейства, като се отделя специално внимание на насърчаването на жените да избират професионално развитие в научно-техническата област;

70. изразява съжаление във връзка с недостатъчното финансиране на програмата „*Науката със и за обществото*“, нейната разпокъсаност и слабо въздействие; призовава да бъде даден приоритет на дейностите с европейска добавена стойност, които се осъществяват в рамките на реално сътрудничество между заинтересованите страни, държавите членки, регионите и градовете;

Международното измерение на рамковата програма

71. защитава принципа за отворена наука, но има за цел да запази спецификата на рамковата програма, включително в контекста на излизането на Обединеното кралство от ЕС; изразява желание това излизане да не доведе до намаляване на средствата за рамковата програма, но разбира, че този въпрос ще се разглежда в рамките на цялостните преговори с Обединеното кралство;

72. изразява желание за засилване на международното сътрудничество в рамките на рамковата програма, заедно с асоциираните партньори, страните с бързо развиващи се икономики, а също и в рамките на Европейската политика за съседство или на морските басейни като Средиземно море.

Брюксел, 12 юли 2017 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Markku MARKKULA

Становище на Европейския комитет на регионите — ОСП след 2020 г.

(2017/С 342/02)

Докладчик: Guillaume Cros (FR/ПЕС) заместник-председател на Регионалния съвет на Окситания

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

I. ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

1. приветства подхода на Европейската комисия да привлече Европейския комитет на регионите за участие в прогнозното проучване на ОСП след 2020 г.; отбелязва, че селското стопанство, храните и селските райони са изправени пред големи предизвикателства, които налагат реформа на ОСП;
2. подчертава, че ОСП играе и следва да продължи да играе основна роля в изграждането на Европа; целите, включени в член 39 от Договора за функционирането на Европейския съюз, продължават да са напълно валидни в рамките на текущия процес на преразглеждане;
3. отбелязва, че селскостопанският сектор е вторият по големина по брой работни места промишлен сектор в ЕС, който предлага заетост на 22 млн. земеделски стопани и 44 млн. души в останалата част на веригата на хранително-вкусовата промишленост и снабдява над 500 млн. европейци с доставки на храни с най-високо качество на достъпни цени; отражението на селското стопанство върху заетостта е още по-значително, ако вземем предвид производството, разпределението и продажбата на селскостопански машини, както и производството и продажбата на селскостопански суровини;
4. призовава ОСП да бъде претворена в *справедлива, устойчива, солидарна и качествена* селскостопанска политика в услуга на земеделските стопани, регионите, потребителите и гражданите; счита, че само една силна обща европейска селскостопанска и продоволствена политика може да осигури европейска продоволствена сигурност и динамични селски райони;
5. посочва, че земеделските стопани и животновъдите са главните действащи лица и адресати на ОСП. Без тяхното участие е невъзможно прилагането на мерките за постигане на желаните цели. ОСП следва да отчита тяхната роля и участие, по-специално по отношение на необходимостта от икономически устойчиви земеделски и животновъдни стопанства, които да могат да са средство за достоен живот, поддържайки жизнени селските райони с подходящо равнище на заетост;
6. при разработването на бъдещата ОСП следва да се имат предвид европейските потребители. Разпространяването на информация за ползите от ОСП, гарантирането на продоволствената сигурност и защитата на околната среда са предизвикателства, които следва да споделят и европейските потребители;
7. изразява убеждението си, че за да стане професията на земеделските стопани привлекателна и за да се гарантира безопасно и висококачествено европейско селско стопанство, регулираните пазари биха позволили да се осигури по-добро възнаграждение на земеделските стопани, като се използват публични и частни мерки и инструменти за управление, които стабилизират цените на селскостопанската продукция и възпрепятстват нелоялните търговски практики; както и че е необходимо да се засили позицията на земеделските стопани по отношение на другите участници във веригата;
8. признава, че икономическата, социалната, екологичната, териториалната и международната легитимност на ОСП обуславя нейното оцеляване; Европейското селско стопанство се отличава с важни качества, които са в основата на конкурентоспособността: капацитет за иновации, силна логистика и инфраструктура, голямо разнообразие, земеделски райони, които се отличават със значими природни, културни и исторически качества и голям брой семейни стопанства и силно развита култура на предприемачество, както и продукти, произведени съгласно строги екологични и здравни правила. Всички тези качества предлагат потенциал, който би трябвало да се използва в по-голяма степен посредством целенасочена ОСП, с цел селското стопанство и селските райони да бъдат допълнително укрепени;
9. изразява убеждението си, че е необходимо спешно да се реформира ОСП, за да съответства в по-голяма степен на очакванията на гражданите и да се легитимира нейният бюджет в контекст, при който, при предвидени постоянни бюджетни средства, той е обект на всевъзможни апетити;
10. изразява убеждението си, че успехът на ОСП се основава на единството и че в бъдеще не бива да се преминава към повторна национализация, и се надява, че регионите ще бъдат укрепени в съответствие с принципа на субсидиарност; като запази характера си на обща политика, ОСП трябва да бъде гъвкава, за да отчита различните модели на селскостопанско производство, по-специално в средиземноморските и най-отдалечените региони;

11. привлича вниманието на Европейската комисия върху нарастващия интерес на потребителите към висококачествени храни и хранителни продукти местно производство на справедливи цени, които отговарят на стандартите за защита на животните, имат висока екологична и социална стойност и създават работни места и добавена стойност; това личи и от нарастването на търсенето;
12. счита, че проследяемостта на начините на производство в хранителната промишленост, която е залог за безопасност за потребителите и производителите, трябва да бъде засилена и подкрепена;
13. подчертава икономическата непривлекателност на професията на земеделските стопани в много сектори и подсектори на производството, влошаваща още повече възрастовата структура, която е силно неблагоприятна за обновяването на стопанствата ⁽¹⁾; смята, че недостигът на млади хора, които да се занимават със селско стопанство, представлява заплаха за запазването на европейското семейно селско стопанство и за жизнеспособността на селските райони; счита, че е изключително важно да се прилагат мерки за подпомагане на навлизането на млади земеделски стопани в сектора;
14. констатира, че въпреки големия си бюджет, ОСП бележи силен спад на заетостта в селското стопанство (броят на европейските стопанства е намалял с 20 % между 2007 г. и 2013 г.) и че през последните 30 години бюджетът на ОСП като процентно изражение от бюджета на ЕС е спаднал от 75 % на 40 %;
15. припомня, че ОСП следва да насърчава селскостопанското производство, както е предвидено в Договора, като чрез нея се осигурят средства за земеделските стопани да генерират своя доход основно от пазара, по цени, които са разумни и обосновани за европейските граждани и потребители; подчертава, че многобройни проучвания показват, че ОСП изигра важна роля за съсредоточаване на селскостопанското производство в някои региони, в ущърб на други, което е в разрез с целта на ЕС за териториално сближаване;
16. смята, че ОСП трябва да отразява разнообразните агроклиматични условия в Европа, по-специално селското стопанство в неблагоприятни природни условия, например земеделието по хълмисти пасища, в планинските райони, в средиземноморския басейн, в северните райони и в най-отдалечените региони; ОСП трябва да отчита функциите им за опазване на територията и почвите, за подкрепа и запазване на селските общности и техните културни ценности, както и ролята им за поддържането на активна социална система в тези райони;
17. припомня, че въпреки предупрежденията на Европейската сметна палата, разпределението на публичната подкрепа остава много неравномерно сред стопанствата и сред държавите членки; отбелязва, че отпускането на преки плащания на площ доведе до силна концентрация на земеделски земи и на преките плащания, въпреки че те би трябвало да отчитат в по-голяма степен многообразието на селскостопанските модели, равнището на приходите, произведената добавена стойност, заетите работни места и да гарантират, че се запазва селското стопанство на цялата територия на Европа;
18. отбелязва, че голям брой земеделски стопани разполагат с много нисък доход, под прага на бедността, и че това противоречи на целта на Договора от Рим „да се осигури приемлив жизнен стандарт за хората, занимаващи се със селско стопанство“ (член 39), както и че е необходимо да се гарантират селскостопанските доходи (цени, преки помощи);
19. счита, че помощите по ОСП следва да са насочени единствено към производителите, които действително упражняват селскостопанска дейност, а не да подпомагат неактивни стопанства, в които селскостопанските доходи са без значение за бенефициерите;
20. отбелязва, че земеделските стопани много често са принудени да продават своите продукти на цени под тяхната себестойност, впримчени в спиралата на понижение на разходите — понижение на цените;
21. подкрепя заключенията на експертната група на ЕК за селскостопанските пазари от ноември 2016 г. и призовава Европейската комисия да представи законодателно предложение за борба с нелоялните търговски практики;
22. отбелязва, че износът на ЕС на генетични ресурси, и по-специално породи животни, допринася за генетичната ерозия на важни местни породи, особено в трети държави, и е в противоречие с цел 15 на програмата на ООН за устойчиво развитие за опазване на биологичното разнообразие, по-специално на генетичните ресурси с отражение върху продоволствената сигурност;
23. счита, че, както показва проучването на КР относно Програмата за отговорно поведение на пазарите в млечния сектор, регулирането на пазарите в много сектори е по-ефективно и свързано с по-малко разходи отколкото задействането на кризисни мерки впоследствие и би дало възможност за по-добро използване на бюджета на ОСП;

⁽¹⁾ Становище на Европейския комитет на регионите „Подкрепа за младите европейски земеделски стопани“ (ОВ С 207, 30.6.2017 г., стр. 57).

24. смята, че схемите за застраховане на доходите биха могли да бъдат от по-голяма полза за застрахователите, отколкото за земеделските стопани, и да струват скъпо на данъкоплатците в случай на силен спад на цените, без да преодоляват тяхната нестабилност; изразява желание да бъде проведено проучване и да се направи оценка на въведената в САЩ схема за застраховане; трябва да се направи проучване и на специфичния случай с най-отдалечените райони, при които пазарните условия са особени;
25. необходимо е да се разполага с ясна и стабилна законодателна рамка, която да гарантира на земеделските стопани и на животновъдите правна сигурност, така че те да могат да вземат стопански решения в средносрочен и дългосрочен план;
26. подчертава, че ЕС, който стана най-големият вносител и износител на храни в света, увеличи своята зависимост от трети страни и разви търговска политика, която е в разрез с целите му за намаляване на емисиите на парникови газове;
27. отбелязва, че все по-голяма част от селскостопанските продукти, произвеждани преди това в Европа, се внасят от държави с ниски разходи за работна ръка, което отслабва значително конкурентоспособността на цените на произведените в ЕС продукти;
28. отбелязва и положителните аспекти на износа на ЕС за икономиката, когато става дума за селскостопански и хранителни продукти с висока добавена стойност, които създават приходи и заетост в селскостопанския и хранително-вкусовия сектор на ЕС;
29. отбелязва, че кооперациите, организациите на производителите и някои форми на интеграция на производителите играят ключова роля в хранително-вкусовите сектори, тъй като позволяват на земеделските стопани да концентрират предлагането, да намаляват разходите, да предоставят редица услуги и да укрепват своята позиция във веригата за доставки на храни;
30. отбелязва, че европейският износ на излишъци (мляко на прах, пилешко месо, домати концентрат и др.) на цени, по-ниски от европейските и африканските производствени разходи, намалява производствения капацитет на африканските страни и насърчава емиграцията на селското население, противно на ангажимента на ЕС да взема под внимание целите за устойчиво развитие (ЦУР), приети от ООН през 2015 г., в рамките на неговата „съгласуваност на политиките за развитие“; отбелязва също така, че Европейският съюз е най-големият вносител на храни от развиващите се страни, като така създава работни места в хранително-вкусовата промишленост на тези страни; констатира, че европейският внос (плодове, зеленчуци, агнешко и др.) на цени по-ниски от европейските производствени разходи намалява производствения капацитет в ЕС и носи рискове от гледна точка на безопасността на храните;
31. отбелязва, че цените на селскостопанските продукти в Европа са все по-обвързани с най-ниската предлагана цена на световния пазар и че европейските земеделски стопани са подложени на засилена конкуренция, тъй като те трябва да спазват по-строги екологични и здравни стандарти;
32. подчертава, че добавената стойност на труда на селскостопанското производство е съсредоточена до голяма степен нагоре и надолу по веригата, позицията на селскостопанските производители спрямо преработвателите и търговците в много случаи е твърде отслабена; по-добра концентрация по веригата между селскостопанския сектор, хранително-вкусовата промишленост и търговския сектор трябва да доведе до по-добро разпределение на маржа;
33. отбелязва, че селските райони изостават в сравнение с градските и че тази разлика е особено тревожна поради факта, че продължава да нараства, по-специално заради бурния темп на развитие на големите градове и столиците ⁽²⁾;
34. изразява съжаление във връзка с ускореното изчезване на биологичното разнообразие в селското стопанство и дивата природа, което създава заплаха за устойчивостта на селскостопанските системи и на природната среда;
35. изразява загриженост, че ерозията и деградацията на почвите, дължащи се на недостатъчно устойчиви селскостопански практики, застрашават тяхното плодородие и че трайната промяна на естествения състав на селскостопанските почви води до загуба на пространства, необходими за осигуряване на европейска продоволствена сигурност;
36. отбелязва замърсяването от селското стопанство на някои подпочвени води и реки, както и понякога твърде интензивната им експлоатация чрез напояване;
37. подчертава, че изменението на климата вече оказва значително въздействие върху селското стопанство, като това засилва спешната необходимост от пренасочване на методите на производство;

⁽²⁾ „Инвестиции за растеж и работни места. Стимулиране на развитието и доброто управление в регионите и градовете на ЕС — Шести доклад на Европейската комисия за икономическото, социалното и териториалното сближаване“, Европейска комисия, 23 юли 2014 г.

38. подчертава нуждата от това да се инвестира в иновации в цифровите технологии, които могат да окажат положително въздействие върху устойчивостта, безопасността на храните, ефективността на ресурсите, намаляването на отпадъците, късите вериги на доставка и др.; едновременно с това подчертава, че внимателно трябва да бъдат проучвани икономическите и социалните въздействия от такова развитие върху семейните стопанства; и изразява загриженост във връзка с потенциалното използване на „големи информационни масиви“ от страна на частни фирми, което създава риск земеделските стопанства да бъдат поставени под технически и финансов „надзор“.

39. отбелязва, че има риск решението на Обединеното кралство за излизане от ЕС да доведе до намаляване на средствата за ОСП, както и до загуба на пазари на ЕС в Обединеното кралство; призовава Обединеното кралство и ЕС да запазят тясното търговско сътрудничество в областта на селското стопанство и храните;

40. припомня, че независимо от факта, че бюджетът на ЕС за селско стопанство е едва 0,70 % от БВП на ЕС през 2014 г., той е в състояние само да подкрепя истинска обща европейска политика от стратегическо значение за продоволствената сигурност, но що се отнася до развитието на селските райони и втория стълб, ресурсите няма да достигнат достатъчно равнище в известен брой сфери и че е необходимо в бъдещия бюджет да се вземат предвид новите цели на ОСП;

41. отхвърля идеята за съфинансиране на първия стълб на ОСП, което би поставило под въпрос факта, че ОСП е единствената интегрирана политика на ЕС, фактически би ренационализирано ОСП и би поставило в неблагоприятно положение селското стопанство на най-бедните държави на ЕС, които са зависими в по-голяма степен от европейското финансиране;

42. отбелязва, че разходите за общественото здравеопазване от някои режими на хранене, водещи до затлъстяване, диабет и др., както и от някои земеделски практики (прекомерна употреба на антибиотици в някои видове животновъдство, съчетанието от пестициди и др.) са много по-високи от бюджета на ОСП; призовава за по-тясна координация на селскостопанската политика и политиката в областта на храните;

43. препоръчва да се насърчава чрез предоставяне на информация и да се отдава предпочитание на потреблението на храни, които са част от здравословни хранителни режими, като например средиземноморския, с конкретни програми за подпомагане на производството на вина, плодове, зеленчуци и мед, засилвайки качеството и добавената стойност на тези производства;

44. отчитайки специфичните характеристики на най-отдалечените региони (НОР) и факта, че не е възможно транспониране на европейския селскостопански модел в НОР, член 349 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) изрично позволява на Съвета да приема специфични разпоредби за адаптиране на законодателството на ЕС, включително Общата селскостопанска политика, при прилагането му по отношение на НОР. Във връзка с това в ОСП след 2020 г. трябва да се запази диференцираното третиране за НОР, което да се изразява в необходимото адаптиране на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), програмите POSEI, държавните помощи и други въведени инструменти;

II. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

45. предлага бъдещата европейска селскостопанска политика след 2020 г. да бъде структурирана въз основа на следните широко споделяни цели:

- 1) да продължи да се счита за една от ключовите политики на европейския проект;
- 2) да преследва целите, обявени в ДФЕС, и да разполага с подходящи финансови средства;
- 3) да се развива устойчиво и проспериращо селско стопанство, съобразено с многообразието на селските райони;
- 4) да се гарантира продоволствената сигурност на населението, живеещо на територията на Европейския съюз, на справедливи цени;
- 5) да се осигури безопасна, питателна, разнообразна, качествена храна, като се насърчават развитието и укрепването на местните вериги и се обръща особено внимание на действията за борба с разхищаването на храни и за социална солидарност;
- 6) да се прилагат принципите на кръговата икономика и на биоикономиката, за да може да се осъществяват икономически изгодни дейности в селските райони;
- 7) да се стабилизира пазарите и да се укрепи позицията на земеделските стопани на пазарите;
- 8) да се осигури справедлив стандарт на живот за земеделските стопани, по-специално посредством достатъчно стабилни доходи;
- 9) да се обезпечи обновлението на възможно най-голям брой земеделски стопанства, което е залог за динамични селски райони, като се подкрепят особено младите земеделски стопани;
- 10) да се гарантира достъп до финансиране, трансфер на знания, професионално обучение, както и намаляване на административните пречки;

- 11) да не се дестабилизираат земеделските икономики на трети държави;
- 12) всички форми на селскостопанско производство да се насочат към практики, шадящи здравето и на земеделските стопани, и на потребителите, като в същото време се опазват генетичните ресурси в селското стопанство, околната среда, по-специално водите, укрепва се биологичното разнообразие, както на естествената природна среда, така и на селското стопанство, зачитат се стандартите за хуманно отношение към животните и се ограничава глобалното затопляне;
- 13) да се поддържат и съхранят във времето земеделските земи в количествено изражение, като се противодейства решително на свръхексплоатацията на почвите и се повишава тяхното качество, плодородие и биологично разнообразие чрез разпространяване на подходящи земеделски практики;
- 14) да се утвърждават земеделските продукти със произход (ЗНП, ЗГУ) или други схеми за качество, които създават добавена стойност за веригата и територията, като по този начин се дава възможност за запазване на местните системи за производство и се допринася за популяризиране на селската идентичност и на културното и гастрономическо наследство;
- 15) публичните средства на общата селскостопанска и продоволствена политика (ОСПП) да се разпределят по-справедливо между земеделските стопанства и между държавите членки съгласно обективни и недискриминиращи критерии въз основа на техния капацитет да допринасят за целите на устойчивото развитие на ЕС (включително чрез ускоряването на сближаването на преките плащания между държавите членки);
- 16) да се прилага принципът на пропорционалност в механизма за контрол, на който подлежат земеделските стопани;
- 17) да се укрепи вторият стълб на ОСП, който има за цел подобряване на условията на живот в селските райони и укрепване на общата им конкурентоспособност;
- 18) да се насърчава икономическото, социалното и екологичното развитие на всички селски райони;
- 19) да се преодолее предизвикателството на обезлюдяването и застаряването в обширни части от селските райони, които са последица от липсата на житейски перспективи и на заетост, по-специално за младите хора и жените;
46. изтъква, че ОСП е сложна, което прави кандидатстването за отпускане на безвъзмездни средства трудно и дори рисковано за отделните предприемачи и земеделските стопани. Наложително е тя да бъде опростена, за да продължи да бъде приемана и да запази своята привлекателност. Желателно е процедурата да се опрости и ускори, особено за операции с малка стойност, като се рационализират и административните тежести;
47. изразява желание бюджетът на ОСП да остане на достатъчно голямо равнище, което да е в съответствие с принципите, определени в европейските договори, да отговаря на нейния статут на единствена интегрирана политика на Европейския съюз, на нуждите на европейското селско стопанство, селските райони и техните общности и на общественото търсене;
48. отбелязва, че селското стопанство може да реши много от посочените по-горе предизвикателства, свързани с климата, енергетиката, производството на храни и биологичното разнообразие. За това обаче е необходимо да се подкрепят финансово техническите инициативи и новаторските подходи в областта на предприемачеството или кооперациите, за да се ускори преходът;
49. насочва вниманието към необходимостта, по отношение на преките плащания и плащанията на площ, от съсредоточаване на ресурсите най-вече върху малките и семейните стопанства, като същевременно се даде приоритет на финансовите решения за големите стопанства, засегнати от въвеждането на горна граница на помощите;
50. настойчиво приканва Европейската комисия да направи точна оценка на резултатите на ОСП спрямо изпълнението на целите, заложи в Договорите на ЕС в областта на селскостопанските доходи и стабилизирането на пазарите;
51. препоръчва да се води борба с нестабилността на цените на селскостопанските продукти, да се предоставят перспективи за доходите на земеделските стопани от пазара и веригите за доставки на храни да се направят по-справедливи ⁽³⁾;
52. призовава за запазване на третирането, предоставено на най-отдалечените региони на основание на член 349 от Договора за функционирането на ЕС посредством схемата POSEI, както посочва Европейската комисия в своя доклад до Европейския парламент и Съвета от 15 декември 2016 г. (COM (2016) 797);

⁽³⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно „Регулиране на нестабилността на цените на селскостопанските продукти“ (ОВ С 185, 9.6.2017 г. стр. 36).

53. призовава за засилване на подкрепата за лозарството, маслинопроизводството и животновъдството, практикувани на стръмни или планински терени, в необлагодетелствани райони с ниски добиви, както и в най-отдалечените райони, и да се засили подкрепата за селскостопанските методи, допринасящи за подобряването на биологичното разнообразие на ливадите и пасищата в планинските райони;

54. призовава ЕС да използва цялото си влияние на най-големия световен вносител и износител на храни, за да промени правилата на международната търговия в селското стопанство, въведени от СТО през 1994 г., така че да се насърчат по-справедливи търговски взаимоотношения и солидарност; отбелязва, че нестабилността на цените представлява предизвикателство за европейското селско стопанство, и настоятелно призовава Европейската комисия да обмисли мерки за намаляване на рисковете, свързани със засилено излагане на световния пазар;

55. счита, че подход, ориентиран в по-голяма степен към пазара отколкото към субсидиите, може да укрепи икономическото признаване на професията на земеделския стопанин и следователно да повиши нейната привлекателност; за тази цел препоръчва на ЕС да регулира селскостопанските си пазари, за да предотвратява недостиг или излишъци и да стабилизира цените на селскостопанските продукти на задоволителни равнища;

56. предлага да се изгради годишен фонд за буферни спестявания, който да бъде прехвърлян всяка година, ако не бъде използван в пълния си размер ⁽⁴⁾;

57. призовава ЕС да гарантира справедливи условия в търговските договори и двустранните партньорства, сключвани с трети държави; за тази цел разглежда задачата да не се изнасят селскостопански и хранителни продукти на цени, по-ниски от средните производствени разходи в Европа, като свързана с правото да се защитава европейското производство от внос на прекалено ниски цени, който срива производствения му капацитет или не отговаря на европейските производствени стандарти;

58. подчертава значението на регионалните и местните къси вериги, както поради по-голямата им екологична устойчивост, що се отнася до по-малко замърсяване, създавано от превозните средства, така и поради това, че насърчават селско стопанство, което изтъква специфичното качество, традицията и икономическото и културното наследство;

59. призовава ЕС да преразгледа главите, посветени на селското стопанство, в двустранните споразумения за „свободна“ търговия или за икономическо „партньорство“ с трети държави, които следва да разполагат с адекватни ресурси, като се даде приоритет на семейните земеделски стопанства, създаващи работни места, насочени предимно към местните и регионалните пазари и късите вериги на доставки; освен това призовава ЕС да отчита надлежно интересите на селскостопанския сектор в търговските споразумения, за да сведе до минимум рисковете за европейското производство, като определи списък с чувствителни продукти, които може да бъдат уязвими на прекомерен натиск. Настоява такива продукти, които може да бъдат чувствителни към либерализация, да бъдат обект на подходящо специално и диференцирано третиране в търговските споразумения;

60. предлага преразглеждане на европейското законодателство в областта на конкуренцията, което да позволява на всички участници в даден сектор, включително на потребителите и публичните органи, да вземат решения за справедливо разпределение на добавената стойност и на маржовете по цялата верига за създаване на стойност, а на земеделските стопани — да постигнат по-равнопоставена позиция във веригата за доставка на храни и да укрепят позициите си на пазара;

61. настоява за преразглеждане на законодателството на ЕС в областта на възлагането на обществени поръчки в сектора на общественото хранене, така че да включва клауза за местен произход на доставките на хранителни продукти и приканва местните и регионалните власти към по-активен обмен на добри практики с цел да се насърчава храна с местен произход и местен пазар за биологично селскостопанско производство и занаятчийска преработка, създаващи работни места в селските райони;

62. призовава научните изследвания, финансирани от бюджетите на ЕС и ЕИБ в областта на селското стопанство и селските райони, да бъдат насочени по-специално към:

- 1) устойчива ефективност на производствените процеси и на земеделските стопанства;
- 2) качествени методи на производство, щадящи околната среда, и агроекология;
- 3) възстановяване на плодородието на увредени почви, използвани за селскостопански цели, и на биологичното разнообразие;
- 4) социална иновация в селските райони: местни публични услуги за методи на селскостопанско производство, занаятчийска преработка и местна дистрибуция на селскостопански продукти;
- 5) технически иновации, засилващи самостоятелността и устойчивостта на земеделските стопанства;

⁽⁴⁾ Становище на КР (ОВ С 185, 9.6.2017 г, стр. 36).

- 6) устойчиво управление на горите;
 - 7) селскостопански практики за борба срещу глобалното затопляне;
 - 8) хуманно отношение към животните и устойчиви решения във връзка с болестите по растенията и животните;
 - 9) технологични приложения за проверка на място с цел опростяване и оптимизиране на методологиите;
63. призовава за преминаване от преки плащания на хектар към преки плащания на хектар с фиксиран максимален размер, модулирани в зависимост от броя на заетите лица — в смисъл на активни земеделски стопани, за да се:
- 1) поддържа и развива селското стопанство в районите в по-неблагоприятно агроклиматично положение, по-специално планинските райони, които имат по-високи производствени разходи или са в неблагоприятно географско положение като най-отдалечените райони;
 - 2) подпомагат малките семейни земеделски стопанства, чийто обем на производството често е твърде нисък, за да постигнат достатъчен доход от селско стопанство, но които са важни за съживяването на селските райони. Следва да се подчертае, че по-голямата подкрепа за първите хектари е от решаващо значение за малките стопанства, особено в планинските райони;
 - 3) подкрепят младите земеделски стопани да започнат селскостопанска дейност;
 - 4) подкрепя във всички региони постепенното преминаване към методи на производство, които са по-устойчиви, по-автономни, с по-ефективно използване на суровини, без химически пестициди, щадящи здравето, намаляващи глобалното затопляне, в полза на биологичното разнообразие, подобряващи качеството на водите и зачитащи хуманното отношение към животните;
 - 5) засили развитието на биологичното земеделие;
 - 6) укрепва селското стопанство в райони с висока природна стойност;
 - 7) насърчава използването на местни породи и сортове, за да се подкрепят занаятчийски продукти с висока добавена стойност и специализираните хранителни продукти;
 - 8) подкрепя развитието на качествени регионални вериги на доставки с висока добавена стойност;
64. призовава, в рамките на екологизирането, за постепенно засилване на практиките, оказващи благоприятно въздействие върху климата и околната среда, чрез:
- 1) сеитбооборот, включващ бобови култури, за да стане животновъдството в Европа по-малко зависимо от вноса на растителни протеини и да се намали използването на азотни торове, които са силно енергоемки и произвеждат големи емисии на парникови газове;
 - 2) запазване на забраната за разораване на постоянни пасища с цел насърчаване на съхраняването на въглерод в почвите и биологичното разнообразие;
 - 3) поддържане на приоритетните екологични площи, без засети култури и без използване на продукти за растителна защита, с което ще се допринесе за противодействие на намаляването на биологичното разнообразие, като същевременно се разреши ограничена екстензивна паша, която спомага за обогатяването на почвите и е от полза за животновъдите;
 - 4) предоставянето на конкретни инструменти за предотвратяване на рисковете, свързани с изменението на климата;
 - 5) въвеждане на компенсаторни помощи, лесно достъпни и насърчаващи поемането на допълнителни ангажименти в зони от „Натура 2000“ в случай на допълнителни ангажименти, свързани с биологичното разнообразие в районите с висока природна стойност, както и на териториите, засегнати от големи защитени хищници;
 - 6) други мерки за екологизиране на регионално равнище;
65. препоръчва, за да се зачитат правата на селскостопанските работници, да се намалят бъдещите преки плащания, отпуснати на определено стопанство, което не е спазило действащите социални стандарти в съответната държава членка;
66. призовава за укрепване на втория стълб на ОСП и за увеличаване на бюджета за развитие на селските райони и за по-голяма субсидиарност, за да могат държавите членки да прехвърлят средства от първия към втория стълб;

67. насочва вниманието към значителния принос за постигането на целите на ОСП на местно и регионално равнище, даден от т.нар. подход на „водено от общностите местно развитие“ (CLLD) и LEADER, и поради това препоръчва в рамките на регионални и национални програми за прилагането на ОСП, за него да се предоставят до 20 % от средствата, предвидени за изпълнението на втория стълб;

68. отново заявява, че в това отношение на държавите членки и регионите следва да бъдат предоставени повече правомощия за регулиране на земеделските земи и за определяне на ограничения, най-вече за справяне в Европа с явлениято заграбване на земи и концентрация, което ограничава възможностите за младите земеделски стопани, когато започват дейност⁽⁵⁾;

69. призовава настоятелно достатъчен дял от средствата да се запази за развитието на селските райони, чрез увеличаване на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСП), за да се гарантира хармоничното и цялостно развитие на тези райони, включително осигуряването на местна инфраструктура; да се подкрепят МСП, обновяването на селата и по-широката икономическа диверсификация;

70. Препоръчва ЕС да обръща особено внимание на най-отдалечените региони, където селскостопанският сектор е от основно значение за създаването на работни места и богатство, както и за насърчаване на развитието на хранително-вкусовата промишленост, научните изследвания и иновациите, запазването на качествени уредени пространства и тяхното подобряване, както и за борбата срещу изменението на климата;

71. предлага средствата от втория стълб да бъдат приоритетно насочвани към:

- 1) сближаване на земеделските стопани и потребителите чрез къси вериги на доставка;
- 2) подкрепа за земеделските стопани, чиито методи на производство надвишават стандартите за опазване на околната среда, за селско стопанство с висока екологична стойност;
- 3) подкрепа за развитието на екологосъобразни практики за култивиране, които допринасят за опазването на екосистемите с висока екологична стойност и насърчават залесяването с цел създаване на въглеродни поглътители;
- 4) подкрепа за насърчаването на иновациите и научните изследвания във връзка с по-устойчиви методи на производство и преработка;
- 5) приспособяване на земеделските стопани към пазарите (например информационни и консултантски услуги, услуги по управление на стопанството, обучения и т.н.);
- 6) подкрепа за устойчиво модернизиране на веригите за преработка на селскостопански продукти, организирани в съвместно развитие с производствените вериги и опазващи околната среда и здравето на потребителите, и зачитащи справедливото разпределение на добавената стойност;
- 7) инициативи, насърчаващи създаването на кооперации или организации на производители;
- 8) съвет за управление на рисковете с цел борба срещу извънредни климатични и здравни ситуации;
- 9) устойчиво инвестиране за адаптиране на предлагането на семейните земеделски стопанства към потребителското търсене;
- 10) подпомагане на развитието на сектора с официален знак за качество;
- 11) занаятчийска преработка на местни селскостопански продукти;
- 12) снабдяване на заведенията за обществено хранене с биологични и местни продукти;

72. предлага да се премине от логиката на „гише“ към логиката на „договор“ между определени видове предприятия, производствени вериги и териториални единици, а изхождайки от ограничен брой цели (качество, производителност, устойчивост) — да се подкрепят иновативни проекти с такава насоченост, способни да окажат въздействие върху заетостта;

Синергии на фондовете на ЕС в полза на развитието на селските райони

73. предлага увеличаване на финансовата подкрепа от ЕС за развитие на селските райони, която намаля значително в сравнение с предходния програмен период, като се запазят достатъчно средства, отпускани по първия стълб;

⁽⁵⁾ Становище на Европейския комитет на регионите „Подкрепа за младите европейски земеделски стопани“ (ОВ С 207, 30.6.2017 г., стр. 57).

74. предлага значителна и силна подкрепа за устойчивите инвестиции за запазване на семейните земеделски стопанства, особено в областта на производството, разпространението и диверсификацията;

75. препоръчва приемането на стратегия за селските райони, за да се гарантира, че всички политики на ЕС допринасят в по-голяма степен за иновациите и сътрудничеството в селските райони и развитието на селските райони в съответствие с целите за териториално сближаване ⁽⁶⁾;

76. предлага да се опрости интегрирането на ресурсите на различните фондове, финансиращи развитието на селските райони извън селскостопанския сектор за подкрепа на:

- 1) местни инициативи за развиване на заетостта в селските райони;
- 2) професионалното обучение за професии в областта на селските райони;
- 3) технически и социални иновации за постигане на цифрова и кръгова икономика без въглеродни емисии, която е удобна за потребителите;
- 4) изтъкването на стойността на горските площи от икономическа и екологична гледна точка и в качеството им на места за отдих;
- 5) насърчаване на партньорства и съюзи между селскостопанския сектор и управителите на защитените зони;
- 6) премахването на разделението в областта на цифровото свързване на селските райони;
- 7) поддържането и развитието на местните обществени услуги;
- 8) поддържането и развитието на привлекателни ландшафти и села;
- 9) селския туризъм;
- 10) развитието на местни възобновяеми енергийни източници в малък мащаб;
- 11) местни публични инвестиции от малък мащаб, насочени към подобряване на качеството на живот на селските общности и жизнеспособността на предприятията, поне в регионите, които изостават значително в сравнение със средното в държавите членки;

77. се застъпва и за по-широко използване на потенциала на селскостопанските и горските райони, по-специално крайградските, за целите на икономиката, околната среда, климата, енергетиката и рекреацията, като например местното производство на храни и енергия и селския туризъм. Това означава, че ОСП трябва да се насочи не само към земеделските стопани. Инициативите LEADER са и трябва да продължават да бъдат възможност за сътрудничество и иновации за участниците от селските и крайградските райони;

78. призовава за задълбочена оценка на структурните фондове, с които се подкрепя развитието на селските райони и се насърчават всеобхватни политики за укрепване на тези области чрез подобряване на свързаността както в транспортно отношение, така и от гледна точка на ширококоловите цифрови мрежи, балансирано с опазването на околната среда, чрез извършването на „проверка на въздействието върху селските райони“, както се препоръчва в декларацията от Корк 2.0 ⁽⁷⁾;

79. подчертава, че едно балансирано териториално развитие трябва да предвижда подходяща подкрепа за селските и крайградските райони от хинтерланда, както и за необлагодетелстваните райони (например планинските, пограничните или други райони с неблагоприятни природни условия или демографски предизвикателства), с цел осъществяване на необходимите инвестиции за растеж, работни места, социално приобщаване и екологична устойчивост;

80. призовава за подобряване на връзките между селските и градските райони, като по този начин бъдат изцяло включени малките градове и селските общини, така че с политиките на ЕС да не се насърчава конкуренцията между градското, крайбрежното и селското измерение;

81. приветства инициативата на Европейската комисия в подкрепа на „интелигентни села“, както и приноса на Европейския парламент за успеха на процеса, и предлага това понятие да се разшири до „интелигентни селски райони“; освен това отправя искане да му се отреди възможно най-голяма роля в обсъжданията относно въвеждането на рамка за действия на местно равнище, свързана с тази инициатива;

⁽⁶⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно „Иновации и модернизирани икономика в селските райони“ (ОВ С 120, 5.4.2016 г., стр. 10).

⁽⁷⁾ Декларация от Корк 2.0 „По-добър живот в селските райони“, Европейска комисия, септември 2016 г.

82. подчертава, че е необходимо да продължи хармонизирането на правилата за функциониране на структурните фондове посредством обща стратегическа рамка, за да се улесни планирането и управлението на развитието на селските райони и да се насърчават интегрирани и ориентирани към местните условия подходи ⁽⁸⁾;
83. предлага да се укрепи принципът на „водещия фонд“, за да се хармонизира управлението на проекти, които се финансират от няколко фонда;
84. предлага да се проведат разисквания относно сближаването на различните фондове, отнасящи се до регионалното развитие, които не са в областта на селското стопанство.

Брюксел, 12 юли 2017 година.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Markku MARKKULA

⁽⁸⁾ ОВ С 120, 5.4.2016, стр. 10.

Становище на Европейския комитет на регионите — „Следващи стъпки към устойчиво европейско бъдеще — Европейски действия за устойчивост“

(2017/С 342/03)

Докладчик: Franco Iacop (ПЕС/IT), председател на Регионалния съвет на автономен регион Фриули-Венеция-Джулия

Отправен документ: Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Следващи стъпки към устойчиво европейско бъдеще — Европейски действия за устойчивост

COM(2016) 739 final

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ (CoR)

Въведение

1. приветства ангажимента на Европейската комисия да допринесе активно и конструктивно за стратегическите цели на Програмата до 2030 г., полагайки основите за справяне с редица основни интегрирани предизвикателства със световен обхват;
2. отбелязва, че в програмния документ, приет от Европейската комисия на 22 ноември 2016 г. под формата на съобщение, се предлага много амбициозна и широкообхватна стратегия, съсредоточена върху устойчивото развитие;
3. отбелязва ангажимента на ЕК за интегриране на програмата в стратегията „Европа 2020“ и следователно в европейските структурни и инвестиционни фондове; предвид сложността и многообразието на различните референтни рамки, подчертава необходимостта от съгласуваност на политиките, интегриране и последователна рамка за управление;
4. подчертава, че за постигането на резултати е изключително важно да се привлекат за участие в процесите на вземане на решения всички равнища на управление, особено местните и регионалните власти (MPB);

Общи бележки

5. отбелязва, че тъй като политиките на Европейския съюз (ЕС) трябва да са в съответствие с принципа на субсидиарност, целите за устойчивост са пряко свързани с отговорностите, правомощията и функциите на поднационалните равнища на управление;
6. отново заявява, че териториалните институции — региони, провинции, окръзи, области, метрополни градове, малки градове и общини — са действителните създатели на политики, които ще трябва да определят кои нива и методи на управление са най подходящи за обвързване на целите на ЕС и ООН с тези на местните общности;
7. припомня, че сред 17-те цели за устойчиво развитие има две, за чието изпълнение местните власти имат основни функции, а именно ЦУР 10 и 11. Първата е насочена към намаляване на различията между териториите, докато втората е свързана с упражняването на основни функции в областта на градското планиране, транспорта, социалното подпомагане и начините на живот, вдъхновени от модела на устойчивост;
8. в този контекст изтъква, че в съобщението не се разглежда необходимостта от измерване на напредъка по постигане на ЦУР не само на равнището на ООН, на европейско и национално равнище, но и на поднационално равнище, и по тази причина призовава ЕК да вземе предвид това измерение при последващото разработване на показателите, с които се измерва напредъкът, и да ангажира местния експертен опит и съществуващите мрежи на местно равнище;
9. отново заявява, че към това се добавят приоритетите, произтичащи от упражняването на правомощия, които засягат хоризонтално други стратегически цели, като Програмата за градско развитие, социалното приобщаване, политиките на ЕС в областта на климата и енергетиката, намаляването на емисиите, намаляването на риска от бедствия, политиките в областта на околната среда и кръговата икономика, мобилността, интелигентната специализация и интелигентните градове (интелигентни територии), които бяха предмет на срещата на върха в Братислава и Конвента на кметовете за климата и енергетиката;

10. препоръчва да се използва средносрочният преглед на многогодишната финансова рамка (МФР), за да се припокрие Програмата до 2030 г. с „Европа 2020“, като се преразгледат ключовите насоки, за да бъдат съобразени незабавно с новите ЦУР;

11. оценява усилията, описани в придружаващия съобщението работен документ „Key European action supporting the 2030 Agenda and the Sustainable Development Goals“ („Ключови европейски действия в подкрепа на Програмата до 2030 г. и целите за устойчиво развитие“ (SWD (2016) 390 final), с който се предлага стратегията „Европа 2020“ да се приведе в съответствие с целите на Програмата до 2030 г., като се използват връзките между трите стълба, 7-те водещи инициативи, 5-те цели, свързани с приоритетите на „Европа 2020“, и тези, свързани с 11-те тематични цели на Кохезионния фонд;

12. припомня, че при всички случаи, за да бъдат постигнати всички цели, предложени в съобщението за устойчиво европейско бъдеще, е необходимо да им се даде териториално изражение. В този смисъл препоръчва адаптиране на целите на Програмата до 2030 г. към местните условия, което е единственият начин да се постигне конкретно и трайно въздействие върху живота на хората;

13. изразява съгласие, че сложността на различните равнища на управление изисква действия за направляване и контрол, с които да може да се обогати процесът на вземане на решения чрез оценка на политиките и институционални нововъведения (измерване на въздействието);

14. смята, че някои от връзките между приоритетите на Комисията „Юнкер“ и ЦУР са в области от значение за МРВ. Това се отнася най-вече за приоритета, свързан със заетостта, доколкото се засягат правомощията, посочени в ЦУР 4 (образование и образование) — област, в която МРВ упражняват важни правомощия, главно във връзка с разходите за прехода към устойчива Европа;

15. изразява желание Планът за инвестиции на Европейската комисия да обхване материалните и нематериални инфраструктури, намиращи се в ресора на МРВ (социална закрила, информационни технологии, мобилност, енергийни и далекосъобщителни мрежи, обезвреждане на отпадъци, интегрирано управление на водите и др.), които в много случаи са близки с различни ЦУР (по-специално ЦУР 8, 9, 12, 13);

16. припомня, че приоритет № 3 на ЕК „Устойчив енергиен съюз с ориентирана към бъдещето политика по въпросите на изменението на климата“ се припокрива с редица ЦУР в сфера, която е от интерес за МРВ. Такъв е случаят с ЦУР 5, 7 и 13, при които МРВ са едновременно бенефициери и главни действащи лица в политиките за борба с изменението на климата, както и в тези за устойчиви и достъпни за всички енергийни доставки и закрила на социалните права, за гарантирането на които от основно значение са услугите, предлагани на местно равнище;

17. отбелязва, че приоритет № 7, имащ за цел създаване на пространство на правосъдие и основни права, изградено върху взаимно доверие, включва политики за равенство между половете, за което МРВ могат да играят значителна роля, в пълно съответствие с ЦУР 5 и с необходимостта от възстановяване на доверието на гражданите в европейските институции;

18. отново заявява, че устойчивостта спрямо бедствия е един от основните аспекти на устойчивото развитие и призовава институциите на Европейския съюз да гарантират, че този принцип е един от централните стълбове на бъдещите мерки за устойчиво развитие в Европа ⁽¹⁾;

19. отбелязва, че приоритет № 8 има за цел преодоляване на проблем с историческо и световно значение — миграцията, и е изцяло в съответствие с ЦУР 1 и 10, като хоризонтално засяга много правомощия на МРВ, които често са поставени под силен натиск от необходимостта да управляват потоци с извънредно големи размери;

Конкретни бележки

20. отбелязва, че съществува риск действията, предприети за постигането на ЦУР, да не могат винаги да се впишат в рамките на интегрирани политики, за разлика от политиките на сближаване; по тази причина е от съществено значение да бъдат определени приоритети, които да отчитат най-спешните нужди в рамките на динамичен подход, насочен към постигането на всички ЦУР в дългосрочен план. Ето защо е от съществено значение да се вземе предвид предложението на КР относно необходимостта от приемане на „кодекс за поведение“ за участието на МРВ;

⁽¹⁾ COR 5035/2016; COM(2016) 739 final

21. изтъква, че целите изискват да се постигне равновесие между нуждите на настоящите и бъдещите поколения, както и между нуждите на различните равнища на управление, което е от съществено значение за намаляване на тежките „разходи за прехода“, които МРВ трябва да поемат. Ако тези разходи са непосилни, ефективното прилагане на въпросните мерки и положителното им приемане от страна на гражданите може да бъдат изложени на риск, като по-специално подкопае способността на по-маргинализираните (вътрешни) райони да допринасят за общата устойчивост и, в по-общ план, за дълготрайността на ЦУР;
22. обръща внимание на времето разминаване между европейските действия, предвидени до 2020 г., на които се позовава съобщението, и Програмата до 2030 г., и изразява желание за създаване на допълнителни икономически и финансови инструменти, както и за предефиниране на целите през целия разглеждан период, за да бъдат приведени в съответствие с тези на Програмата;
23. изразява съжаление, че в съобщението не е отделено място за оценка на възможните рискове на етапа на изпълнение на 17-те ЦУР, която би допринесла значително за предоставянето на МРВ на подходящи инструменти за преодоляване на проблемите при прилагането на свързаните с целите политики. Необходим инструмент е приспособяването към местните условия на всички показатели с цел да се даде възможност за постоянно наблюдение на развитието на различията, включително чрез алтернативни на БВП показатели, като показателите за качество, които могат да измерват както справедливостта на развитието, така и социалния прогрес на териториите;
24. подчертава, че за успешното формулиране на подгрупа от цели на местно и регионално равнище ще бъде необходимо да се предоставят съответните средства. Тези ресурси могат да бъдат набавени чрез специфични вътрешни трансфери, но и чрез възлагане на по-големи финансови отговорности на местното равнище;
25. счита, че е необходимо да се популяризират платформи и инициативи, които да позволяват обмен на добри практики между МРВ, както и да се използват вече създадените от международни организации като платформата Live на ПРООН — Платформа на знанието за устойчиво развитие, за да се избегне използването на програмата като повод за ново централизиране на политиките. За тази цел КР очаква с интерес стартирането на обявената от ЕК Платформа на заинтересованите страни, за да се улесни прилагането на териториално равнище на универсалните елементи, съдържащи се в Програмата, но най-вече за да се благоприятстват обменът на добри практики и споделянето на напредъка, постигнат от най-динамичните европейски територии; очаква да бъде присъединен към тази платформа по начин, който да подхожда на институционалната му роля на асамблея на местните и регионалните власти;
26. признава, че освен от капацитета за укрепване на икономическото, социалното и териториалното сближаване, подобряването на условията на живот в Европейския съюз зависи и от благополучието и сигурността в съседните държави. Във връзка с това и в съответствие с новите насоки, предвидени в съобщението на Комисията относно нов европейски консенсус за развитие, призовава за укрепване на дейностите в подкрепа на децентрализираното сътрудничество с третите държави и на тяхното развитие, чрез улесняване на използването на платформите за информация и дебати в областта на развитието, предназначени за МРВ, а именно: Евро-средиземноморската асамблея на регионалните и местните власти (ARLEM), Конференцията на регионалните и местните власти за Източното партньорство (CORLEAP), провежданата на всеки две години Конференция за децентрализирано сътрудничество и Атласът на децентрализираното сътрудничество, които предоставят на държавите партньори възможност да се срещат, общуват и обменят добри практики;
27. изразява съгласие с позицията на ЕК в подкрепа на Програмата на ЕС за градовете, приета през 2016 г. с Пакта от Амстердам, която ще бъде прилагана съвместно с МРВ с цел да обхване всички аспекти на устойчивото развитие и да допринесе за изпълнението на Новата програма за градовете на световно равнище;
28. подкрепя необходимостта стратегиите за устойчиво градско развитие и за хоризонтално и вертикално сътрудничество, в рамките на основана на участието система на управление, да отчитат многообразието на градовете и значението на социалното новаторство и насоченото към бъдещето планиране, посредством интегриран и координиран подход, по специално с оглед на значителните предизвикателства и с цел да се подобри качеството на живота в градовете;
29. препоръчва анализът на Програмата до 2030 г. да гарантира, че включените в нея цели са съгласувани с европейския модел на развитие, който е структуриран около местни производствени системи (кълъстери), основно съставени от МСП. Следвайки тази логика, Комитетът би искал в моделите на развитие да се отделя особено внимание на развитието на по-малките градски центрове, тъй като прекалено концентрираното териториално развитие може да задейства клопката на недостатъчното развитие, което на свой ред може да доведе до по-нататъшни процеси на маргинализация и демографски спад;

30. оценява положително факта, че в съобщението измеренията на устойчивото развитие (социално, екологично и икономическо) са посочени като стълбовете, към които трябва да водят политиките на ЕК, за да се намерят решения във връзка с ЦУР и с 13-те секторни политики, приети с МФР за 2014—2020 г. Смята обаче, че в светлината на новите световни предизвикателства е необходимо да се засили местното развитие чрез добавяне на териториалното измерение;

31. изтъква необходимостта МРВ да бъдат признати за ключови участници в политиките поради близостта им до гражданите и потенциала да допринесат за възстановяването на консенсуса относно европейските институции и европейския проект. Многостепенното управление представлява оптимално решение за политиките, които имат за цел изграждане на устойчиво бъдеще и съвместяване на 10-те приоритета на Европейската комисия, 11-те тематични цели на Кохезионния фонд и 17-те ЦУР на Програмата до 2030 г.

Засилване на въздействието на политиките върху социалния стълб

32. отново заявява, че за да се преодолее сложността на устойчивото развитие и за борба с бедността политиките и програмите, спуснати „отгоре“ и управлявани централно, не са най-добрите методи, а трябва МРВ да разполагат с необходимата отговорност и самостоятелност, за да дадат правилните отговори на основните социални проблеми;

33. подчертава необходимостта от засилване на политиките, залегнали в Хартата на основните права на ЕС, с планиране на устойчива социална политика, в която да участват всички равнища на управление, тъй като само по този начин ще може да се гарантира всеобщ достъп до основните услуги и ще може да се отговори на новите изисквания, породени от демографската промяна, посредством местни политики, насочени към създаване на благоприятни условия за активен живот на възрастните хора и остаряване в добро здраве;

34. насочва вниманието на ЕК към необходимостта от ангажиране с политики, които имат за цел да подобряват здравето на хората като предпоставка за социално приобщаване, чрез подобряване на условията на живот в градските и крайградските райони, както и да гарантират достъп до публични услуги, развлекателни дейности и спорт, включително за хората с увреждания, и чрез насърчаване на здравната профилактика за цялото население, включително възрастните хора, мигрантите и други групи в риск от бедност и социално изключване; насърчава държавите членки и МРВ да се ангажират със същото;

35. счита, че потенциалът на социалната икономика е в създаването на работни места и борбата срещу безработицата сред младите хора и жените; поради това смята за особено важно програмата да привлече вниманието върху корпоративната социална отговорност (КСО) и необходимостта да се повиши интересът на младите хора към предприемачеството. Освен това новата стратегия трябва да включва, чрез прилагане на междусекторен подход, различните аспекти на устойчивостта и новите възможности, предлагани от творчеството;

36. смята, че е необходимо културата да бъде включена в Програмата до 2030 г., като ясно се посочи ролята, която тя придобива в контекста на устойчивото развитие и създаването на нови работни места, допринасяйки за изграждането на общи европейски идеали, така че стремежите и принципите на демокрацията, социалната справедливост и солидарността да се разпространят по света. Културата допринася ефективно за стратегиите за приобщаващо развитие, като оказва силно въздействие върху ЦУР, подобрява образователните системи, противодейства на социалната изолация и бедността, премахва причините за неравенството, улеснява равните възможности и премахва поколенческите и демографските различия;

Засилване на въздействието на политиките върху екологичния стълб

37. отбелязва, че и очевидно глобални въпроси като изменението на климата, намаляването на емисиите на CO₂, енергоспестяването, производството на енергия от възобновяеми източници, опазването на биологичното разнообразие, намаляването на експлоатацията на ресурсите, интегрирания транспорт и кръговата икономика, в действителност са повлияни от политики и действия на местно равнище. По тази причина препоръчва да се отдели особено внимание на екологосъобразното производство;

38. счита, че предвид широкия диапазон на участващи сектори е необходимо да се възприеме интегриран подход на сътрудничество между участниците в многостепенното управление и различните действащи лица в областта на околната среда. Във връзка с това концепцията за сближаване изгражда връзка между икономическата ефективност, социалното сближаване, културното развитие и екологичното равновесие, поставяйки устойчивото развитие в центъра на разработването на политиките;

39. изразява съгласие, че човешката дейност и изменението на климата оказват все по-голям натиск върху морските екосистеми. Следва да се обърне внимание на действията на ЕК за осигуряване на безопасни, чисти и управлявани по устойчив начин океани, като се продължи подкрепата за изпълнението на Програмата за син растеж, която има за цел да се използва потенциалът на европейските океани и морета за създаване на работни места, икономическа стойност и устойчивост. Освен това отново изтъква, че иновациите в синята икономика могат да помогнат за осигуряване на ефективно и устойчиво използване на ценните морски ресурси ⁽²⁾;

40. призовава за ангажимент от страна на всички институции на ЕС за свеждане до минимум на хранителните отпадъци и оползотворяване на отпадъците, чрез стимулиране на инвестициите и заетостта в по-широкия контекст на *зелената икономика*. ЕС трябва да се ангажира да оказва решителна подкрепа на усилията за отказване от настоящия линейн икономически модел в полза на модела на кръгова икономика, както вече беше подчертано от Комитета на регионите в неговите становища относно „*Към кръгова икономика: преглед на законодателството на ЕС в областта на отпадъците*“, „*Законодателни предложения за изменение на директивите за отпадъците*“ и „*План за действие на ЕС за кръговата икономика*“;

Засилване на въздействието на политиките върху икономическия стълб

41. смята, че моделите на развитие, повлияни от нови конкурентни фактори, включително мрежите, позволяващи свързването на неограничен брой данни с неограничен брой потребители, разкриват ясни несъответствия между нуждата от съкращаване на сроковете за предприятията за пускане на пазара и сроковете за постигане на консенсус и за бюрократични процедури. МРВ са подходящото равнище за ускоряване на процеса на вземане на решения за политиката с темповете, изисквани от пазарите;

42. призовава да се окаже истинска подкрепа на моделите на развитие и по-специално на нематериалните мрежи, които определят, чрез улесняване на достъпа до безкраен брой данни, новите конкурентни фактори на местно равнище и преминаването към новите модели на производството;

43. смята, че е крайно време да се разработят стратегии, които да задействат структурните политики, така че основните стълбове на развитието да отчетат радикалната промяна на производствения модел, като се създадат благоприятни условия за устойчиво производство, включително чрез използване на стимули, докато нововъведенията не превърнат прехода към кръговата икономика в икономически рентабилен. Ясно е, че подобни политики, освен че ще допринесат за преодоляване на новите сложни предизвикателства, породени от глобализацията, представляват ясен отговор на нуждата от постигане на компромис между социалните искания, които противопоставят околната среда на работните места;

44. признава, че глобализацията, дължаща се главно на по-добрата мобилност на хората, стоките и данните, засилва международната конкуренция не само между предприятията, но и между териториите. Следователно е необходимо да се действа решително по отношение на факторите, които стоят в основата на конкурентоспособността на териториално равнище, като например социален и институционален капитал, инфраструктура и иновации, с цел съживяване на европейските икономики;

45. припомня, че МРВ играят решаваща роля в отношенията между публично-частните партньорства, тъй като са способни да разпознаят разнообразието от форми на развитие, които могат да насърчават целенасочените инвестиции за оползотворяване на местните ресурси, които всяка територия притежава;

Засилване на въздействието на политиките върху стълба, свързан с териториалното измерение

46. изразява съжаление във връзка с факта, че в приетото от ЕК съобщение изглежда напълно липсва концепцията за „териториален капитал“, разработена от ОИСР през 2001 г. и подкрепена от ЕК през 2005 г. За тази цел припомня, че концепцията включва набор от местни активи — човешки, природни, изкуствени, организационни, междуличностни и познавателни, които съставляват конкурентния потенциал на дадена територия;

47. отбелязва, че кризата и последствията от глобализацията повлияха значително на връзките, които гарантираха сближаването между териториите, като доведоха до разриви (между града и селото, между центъра и периферията) и промениха динамиката на социалното развитие. С оглед на това трябва да се поеме тежката задача старите модели на териториалната политика, характеризиращи се с функционални подходи, които разглеждат територията като обикновено пространство, да се превърнат в нова институционална матрица, която да отрежда на територията ролята на колективно действащо лице;

48. Пактът от Амстердам поставя в центъра на нарастващия интерес ролята на градоустройствените политики, насочени към прилагането на мерки за насърчаване на социалното сближаване и икономическото развитие, с убеждението, че градовете могат да дадат положителен принос за новаторските процеси;

⁽²⁾ COR 2203/2012

ПРЕПОРЪКИ КЪМ РЕГИОНАЛНИТЕ И МЕСТНИТЕ ВЛАСТИ

49. изтъква факта, че МРВ играят основна роля в опазването и развитието на градската среда, селските райони и общото наследство и могат да допринесат за онова, което в Програмата до 2030 г. се нарича „преобразен свят“, посредством проактивен подход и ангажимент за:

- 1) подобряване на собствения си капацитет за стратегическо управление;
- 2) създаване на благоприятни условия за възникването на взискателно и осъзнато гражданското общество;
- 3) разработване на интегрирани стратегии за градско и териториално планиране;
- 4) насърчаване на икономическите възможности на местно равнище с цел създаване на достойни работни места и социално сближаване;
- 5) насърчаване на регионалните планове/стратегии за устойчиво развитие, обвързване на ЦУР с политическите цели и преразглеждане и адаптиране на програмите, така че да отговорят на предизвикателствата на устойчивото развитие, като по този начин се допринесе за изготвянето на националните програми за реформи (НПР);
- 6) управление на прехода към нисковъглеродна икономика и устойчиви градове и региони;
- 7) създаване на благоприятни условия за разработването на планове за устойчива градска мобилност;
- 8) признаване и насърчаване на ролята на културата за устойчивото развитие и насърчаване на местното наследство, творчеството и многообразието;
- 9) насърчаване на участието на субекти от икономическата, социалната и културната сфера, университетите и научноизследователските центрове, както и на отделните граждани, в изготвянето на планове и инициативи за осъществяване на ЦУР, в сътрудничество със Съвместния изследователски център в рамките на инициативата „Науката среща регионите“;
- 10) насърчаване на образователни програми за устойчивото развитие в училищата и на културни дейности, свързани с въпроса за устойчивостта;
- 11) насърчаване на включването на „показатели за справедливо и устойчиво благосъстояние“ в законодателния процес и бюджетите на регионално равнище;
- 12) създаване на партньорства в контекста на децентрализираното сътрудничество за развитие;

50. заявява отново, че МРВ са в състояние да развият различни форми на демокрация на участието, с включването, по-специално, на жените, младите, възрастните и малцинствата, като основа за планирането и прилагането на интегрирани стратегии за икономическо развитие на местно равнище;

ПРЕПОРЪКИ КЪМ НАЦИОНАЛНОТО РАВНИЩЕ

51. препоръчва възприемането на подход „отдолу нагоре“, създаването на подходяща нормативна рамка и заделянето на достатъчно ресурси. Такава нова система може да се създаде успешно само чрез все по-голяма децентрализация в различните държави — членки на ЕС. Националните правителства би трябвало да:

- 1) насърчават споделено управление и действителна децентрализация, които да дават възможност за участие на всички заинтересовани страни, не само във „възходящата“, но и в „низходящата“ фаза;
- 2) изграждат съгласувани и интегрирани териториални политики, като се допитват до органите на управление на поднационално равнище, особено при изготвянето на НПР;
- 3) преосмислят системите за финансиране на поднационално равнище, за да гарантират подходящо финансиране за устойчивостта;
- 4) привлекат местното и регионалното равнище за участие в последващите действия във връзка с ЦУР, подкрепени от точни териториални данни;

52. отново заявява, че националните равнища на управление трябва да привличат МРВ и градовете, за предпочитане с подход „отдолу нагоре“, за участие в планирането на действията на местно равнище за постигане на ЦУР, вземайки предвид както силните, така и слабите страни, въз основа на принципа „никой да не бъде изоставен“ и на ефективността на разходите;

ПРЕПОРЪКИ КЪМ ЕВРОПЕЙСКОТО И МЕЖДУНАРОДНОТО РАВНИЩЕ

53. изразява убеждението, че за да могат глобалните политики и споразумения да извлекат максимална полза от ангажиментите и опита на местно равнище, МРВ трябва да бъдат неразделна част от структурирания диалог и управлението, а не просто заинтересовани страни. Усилията на МРВ да организират и предоставят своя информиран принос следва да бъдат признати за част от процеса на вземане на решения, включително чрез дейности като:

- 1) включване на организирани мрежи на МРВ в управленските органи на международните организации за развитие;
- 2) укрепване на инструментите за финансиране и преразглеждане на местните политики за устойчиво развитие;
- 3) подкрепа за децентрализираното сътрудничество, включително със страни извън ЕС, и споделяне на извлечените поуки и знания с цел да се подпомогнат иновациите;

54. отправя искане да се предвидят ресурси на европейско и национално равнище за предварителна и последваща оценка на въздействието на политиките, свързани с устойчивото развитие. Това предполага усилия за подобряване на координацията на всички политики, водени както от ЕС, така и от неговите държави членки и МРВ;

55. призовава ЕК да използва по-стратегически и функционално НПР, които вече са включени официално в планирането на Кохезионния фонд, като използва по функционален начин вече приетите инструменти в подкрепа на устойчивото развитие. Това би дало възможност в контекста на европейския семестър да се изгъкнат не само планираните и предприети на национално равнище реформи за изпълнение на целите за устойчиво развитие, но и тези, които са свързани с местното и регионалното измерение;

56. препоръчва европейското и международното равнище на управление да координират сложната система от глобални отношения, като контролират регионалните огнища на напрежение, подкрепят промените и реструктурирането на институционалните и производствените структури, наследени от миналия век. На местните действащи лица следва да се предоставят правомощията, необходими за превръщането на крехкото геоикономическо равновесие във възможности за развитие, които да възстановят конкурентоспособността на местните производствени системи на световния пазар.

Брюксел, 12 юли 2017 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Markku MARKKULA

Становище на Европейския комитет на регионите — Миграцията по маршрута през Централното Средиземноморие

(2017/C 342/04)

Докладчик: Hans Janssen (NL/ЕНП), кмет на Ойстервайк**Отправен документ:** Съвместно съобщение до Европейския парламент, Европейския съвет и Съвета

Миграцията по маршрута през Централното Средиземноморие — Управление на потоците, спасяване на човешки живот

JOIN(2017) 4 final

ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОЛИТИКИТЕ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ (CoR)

Въведение и контекст

1. отчита факта, че съобщението на ЕК е важен елемент от по-широката реформа на политиката на ЕС. Неговата добавена стойност се състои в предлагането на конкретни мерки за допълване на стратегическите насоки на Съвета от 2014 г., с които европейските лидери откриха пътя за бъдещото развитие на политиката в областта на правосъдието и вътрешните работи, включително имиграцията и убежището, през идните години;
2. счита, че в чувствителна и стратегическа област като тази държавите членки и институциите на ЕС следва да продължат да развиват стратегия за региона в рамките на неговите отношения с Европейския съюз и, вследствие на това, истинска миграционна политика, както и да поемат политическата отговорност за нейното изпълнение в интерес на европейските народи, като същевременно зачитат спецификите на държавите членки и страните на произход, както и правата на мигрантите в съответствие с международните и европейските конвенции;
3. отчита факта, че политиката за миграцията и политиката за развитие са тясно свързани. Международното, националното, регионалното и местното сътрудничество са от решаващо значение за реализирането на обща европейска миграционна политика и за изпълнението на европейската програма за миграцията;
4. застъпва се за приемането на цялостен подход към управлението на миграцията, който да позволява децентрализирано и ефикасно управление на миграционните движения. Такова децентрализирано управление ще гарантира равенство по отношение на грижите и правата;
5. изтъква колко е важно да се намали броят на смъртните случаи при опитите за преминаване по море и че е необходимо да се продължат и разширят усилията за спасяване на хората в беда; изразява дълбоко съжаление за стотиците вече загинали и приветства всички държави и организации, работещи за предотвратяването на тази човешка трагедия ⁽¹⁾; отново заявява, че разработването на допълнителни безопасни и достъпни законни пътища за миграция в ЕС, като хуманитарни визи, презаселване и събиране на семейството в по-широк смисъл, трябва да бъде част от усилията за създаване на цялостна и хуманна миграционна политика;
6. приветства предложените в съвместното съобщение допълнителни мерки за засилване на инициативите по миграционния маршрут през Централното Средиземноморие, включително на територията на Либия и около нея. Предвид големия брой на хората, загинали в морето и по миграционния маршрут през Централното Средиземноморие, въпросът за управлението на потоците и спасяването на човешки живот продължава да бъде първостепенен приоритет;
7. счита, че многостепенното управление е необходимо условие за постигането на оптимални резултати. В този контекст е жизненоважно европейските, националните и поднационалните органи да работят в тясно сътрудничество с местните и регионалните власти в държавите на транзитно преминаване, както и с гражданското общество, сдруженията на мигрантите и местните общности в приемащите страни, и да са готови да приемат техния принос;

⁽¹⁾ CdR 5728/2014, становище относно „Усилия за насърчаване на действителна солидарност в рамките на истинска европейска политика в областта на миграцията“, докладчик François Decoster (FR/АЛДЦЕ).

8. подчертава, че успехът на тези действия изисква тясно сътрудничество със съответните партньори в страните по маршрута през Централното Средиземноморие и съгласувани усилия от страна на институциите на ЕС и държавите членки, както и сътрудничество с международни организации като върховния комисар на ООН за бежанците (ВКБООН) и Международната организация по миграция (МОМ). Предупреждава, че някои от предложените действия могат да се изпълнят успешно само ако ситуацията на място го позволява. Тези действия следва да се разглеждат като допълващи значителния брой инициативи, които вече се реализират от ЕС и неговите държави членки, по-конкретно по линия на европейската програма за миграцията и програмата за партньорство в областта на миграцията ⁽²⁾;
9. би искал да изкаже признателността си за усилията, положени от Италия, Малта, Гърция, Кипър, Франция, Испания и Португалия, които вече свързаха своите национални координационни центрове Eurosur за наблюдение на границите към средиземноморската мрежа Seahorse;
10. отчита факта, че маршрутът през Централното Средиземноморие се превърна в основен маршрут за мигрантите и бежанците, опитващи се да достигнат Европа. През 2016 г. по маршрута през Централното Средиземноморие са били засечени над 180 000 души, като по-голямата част от тях са стигнали до континента през Италия. Почти 90 % от преминаващите по маршрута тръгват от Либия, където нестабилната политическа и икономическа ситуация дава възможност на контрабандистите да разширяват дейността си; подчертава спешната необходимост от намаляване на броя на преминаванията и възпрепятстване на незаконното отплаване на надуваеми плавателни съдове и лодки с цел достигане до ЕС. Подчертава значението на превантивните действия на всички управленски равнища;
11. отбелязва, че самите контрабандисти и трафиканти допринасят за нестабилността в Либия с действията си и с извършваните нарушения на правата на човека, с което увеличават уязвимостта на мигрантите. Намирането на трайно решение на предизвикателствата по отношение на управлението и сигурността в Либия продължава да е ключов приоритет за Европейския съюз, неговите държави членки и международните партньори, тъй като е предпоставка за устойчивото справяне със сегашната ситуация;
12. констатира, че мнозинството от мигрантите в Либия са граждани на трети държави, като най-голямата част произхождат от страни от района на Африка на юг от Сахара. С оглед на това, за да бъде ефективен, прилаганият подход трябва да включва действия на юг от Либия;
13. изтъква добавената стойност на обявените в съобщението мерки: разширяване на програмите за обучение на либийската брегова охрана, гарантиране на трайни източници на финансиране в бъдеще, които да отговарят на потребностите от обучение, предприемане на твърди мерки за засилване на борбата срещу контрабандистите и трафикантите, и предоставяне на стимули за участието на Тунис, Алжир и Египет в средиземноморската мрежа Seahorse, за да се гарантира ангажираност на подрегионално равнище; подчертава, че при всички тези дейности ключов приоритет трябва да бъде отново да се спазват основните права на човека и принципите на правовата държава в интерес на мигрантите и местното население;

Във фокуса на вниманието: Либия — необходима, но уязвима

14. отново изтъква необходимостта от сериозна съвместна работа с либийските органи за подобряване на условията в центровете за мигранти, като се отдели специално внимание на уязвимите и ненавършилите пълнолетие лица и се гарантира тясно сътрудничество с Международната организация по миграция и Върховния комисариат за бежанците на ООН и ефективен мониторинг на стандартите от тяхна страна;
15. приветства активизирането на работата и съвместните дейности с либийските общини за популяризиране на други възможности за препитание, за подпомагане на устойчивостта на местните общности, приемащи мигранти, както и за техническо сътрудничество, за да могат либийските общини да изготвят стратегии за развитие на своите територии и да подобрят услугите в подкрепа на местното население;
16. подчертава необходимостта от стратегия за сътрудничество в средносрочен и дългосрочен план, за да се окаже съдействие и подкрепа на либийските местни и национални органи за укрепване на капацитета им за управление на територията;
17. подкрепя насърчаването на граничното сътрудничество, диалога и обмена на информация между Либия и южните ѝ съседни държави, включително като се използва в пълна степен Разузнавателната общност Африка — Frontex;
18. отбелязва, че паралелно с предприеманите съвместни действия с Либия е необходимо да се сведе до минимум рискът от възникване на други маршрути в съседните страни; поради това приветства прилагането на всеобхватен регионален подход посредством засилване на сътрудничеството с Египет, Тунис и Алжир, и задълбочаване на диалога и оперативното сътрудничество с тези държави в областта на миграцията. Необходима е допълнителна подкрепа за усилията на тези страни

⁽²⁾ COR-2016-04555-00-00-AC-TRA, становище относно „Рамка за партньорство с трети държави в областта на миграцията“, докладчик Peter Bossman (SL/ПЕС).

да разработят своя функционираща система за убежище и да оказват помощ на лицата, нуждаещи се от международна закрила;

19. като се имат предвид различните проекти и програми на ЕС в региона, които са насочени към взаимно свързани въпроси, е жизненоважно да се осигури координация на тези инициативи, за да се гарантира тяхната ефикасност в рамките на усилията за постигане на посочените по-горе цели;

20. отбелязва, че до този момент общият отговор на ЕС на нерегламентираната миграция се свеждаше до държавноориентирани подходи към сигурността, съсредоточени основно върху борбата с контрабандата чрез сътрудничество с държавните органи;

21. призовава да се обърне по-голямо внимание на различните местни политико-икономически интереси, замесени в нерегламентираната миграция. Те включват транспортни предприятия, улесняващи нерегламентираното придвижване на мигранти, местни жители, предлагащи храна и подслон срещу заплащане, служители на местните правоохранителни органи, които повишават доходите си чрез рушвети и пътни такси, политически елити, които използват финансовите средства, които са спечелили, улеснявайки нерегламентираната миграция, за да купуват политически услуги и влияние, въоръжени групировки, които се възползват от трафика и експлоатацията на хора, за да затвърждават позициите си, и т.н. Разбирането на тези различни действащи лица и техните връзки с местното самоуправление и с динамиката стабилност/конфликти, и гарантирането на тяхното участие в обсъждането на стратегии за стабилизиране и изграждане на бъдещето на тяхната страна, са необходимо условие за ефективното управление на миграцията;

22. с оглед на това приветства предложението да бъде засилена съществуващата социално-икономическа подкрепа за разположените по миграционния маршрут общини, като те бъдат привлечени за участие в изпълнението на стратегии, които да дадат на местното население възможности за по-добри условия на живот и следователно по-добри перспективи за бъдещето на техните територии;

23. подчертава, че правилно планираните миграционни политики биха могли да допринесат за осигуряването на алтернативен поминък и по-качествени институции в дългосрочен план, което от своя страна би предоставило вътрешно решение на някои от първопричините за миграцията. За да се формира такава ефективна политика, сегашните миграционни политики трябва да се преосмислят с оглед на факта, че въпросите за управлението и стабилността са в основата на нерегламентираната миграция през Сахара;

24. отново изтъква, че нерегламентираните миграционни маршрути преминават през много държави в региона, където държавната власт е слаба или отсъства. Либия е очевиден пример за това. Няколко доклада разкриха, че постъпленията от контрабанда и трафик засилват позициите на нерегламентираните въоръжени части, които действат като *de facto* власти по места, и им позволяват да подкопават по-широките процеси на разрешаване на конфликти. Дори там, където все още има официални държавни власти, сътрудничеството с тези участници в борбата срещу нерегламентираната миграция е начинание от чисто политически характер, което в крайна сметка може да доведе до затвърждаване на интересите на свързаните с държавата контрабандисти и нерегламентирани въоръжени части. В тази среда на фрагментирана държавност не съществуват неутрални субекти, с които да се води диалог;

25. подчертава, че изменението на климата и природните бедствия могат да бъдат фактори, водещи до миграция и разселване на хора. Освен това призовава за инвестиране в изграждане на устойчивост спрямо рискове от бедствия като превантивна мярка за справяне с първопричините за миграцията;

Подобряване на управлението на миграцията в Либия

26. насърчава продължаването на усилията за систематично сътрудничество с либийските власти, с акцент върху управлението на границите, борбата с нерегламентираната миграция, спазването на правата на човека и удовлетворяването на потребностите на мигрантите в Либия, включително разработването, в сътрудничество с гражданското общество, на алтернативи на задържането на мигрантите, което следва да се използва само като крайна мярка и при условие, че отговаря на международните хуманитарни стандарти и стандартите в областта на правата на човека. Обучението и логистичната подкрепа във връзка с тези въпроси следва да бъдат важен елемент от подкрепяните от ЕС програми за изграждане на капацитет;

27. предлага да се проучи заедно с ВКБООН доколко е осъществимо да се предприемат практически стъпки за презаселване на мигранти, нуждаещи се от международна закрила, от Либия в държави — членки на ЕС, и други държави — международни партньори;

28. призовава за укрепване на пилотната инициатива, която има за цел стабилизиране на общностно равнище в районите, засегнати от вътрешно разселване и транзитно преминаване на мигранти, включително чрез сътрудничество при изготвянето на стратегии за техните територии, имащи за цел да се гарантира зачитането на човешкото достойнство в страната, в която живеят, в това число и чрез създаване на възможности за работа за нуждаещите се от закрила лица, което, като добавена

стойност, би улеснило тяхното приемане от местните общности, както и сътрудничество при мерките за подобряване на публичните услуги и оборудване в помощ на местното население, наред с другото;

29. призовава да се насърчат извършваните в момента подпомагани доброволни връщания от Либия в страните на произход, ако ситуацията на място го позволява, в сътрудничество с международните партньори и по-конкретно МОМ;

Местните органи на управление: жизненоважна част от решението

30. приветства признаването на местните и регионалните власти за важни участници в усилията за решаване и управление на проблемите на миграцията, спасяване на човешки живот и борба с престъпността;

31. отново изтъква, че градовете са главни действащи лица в контекста на глобалната миграция и освен това са най-пряко засегнати от отрицателните последици от нея. Местните органи на властта носят пряка отговорност за условията на живот на мигрантите, техните успехи и свързаните с тях предизвикателства. Те могат да успеят там, където много национални правителства срещат трудности и дори претърпяват неуспех⁽³⁾;

32. изтъква ролята на местните власти в държавите на произход, транзитно преминаване и местоназначение в миграционната политика, особено по отношение на интеграцията и социалното сближаване. Заради своя мандат, присъствието си по места и опита си в справянето с ежедневните проблеми на все по-многообразните общества, местните власти без съмнение са в предните редици на усилията за решаване на предизвикателствата, свързани с миграцията. Все пак миграцията е въпрос на съвместна отговорност, който се разглежда на всички равнища — европейско, национално, регионално и местно. Същевременно обаче е важно да се отчетат местните и регионалните условия, за да се предостави на мигрантите колкото се може по-добър и устойчив прием и за да бъде успешна интеграцията им;

33. счита, че ЕС следва да се възползва от потенциала и опита на регионите, разположени по южната му морска граница — както на Средиземно море, така и на Атлантическия океан, като привилегирован мост за развиване на взаимноизгодни отношения с трети страни;

34. подчертава необходимостта от укрепване на местните общности, по-специално в Либия, в съответствие с Декларацията от Малта на членовете на Европейския съвет относно външните аспекти на миграцията⁽⁴⁾, и поради това подкрепя проекти като инициативата от Никозия; призовава Европейската служба за външна дейност и Европейската комисия, в сътрудничество с КР и съвместно с местните и регионалните власти, да проучат възможността за подобни проекти в други страни;

35. признава добавената стойност на инициативата от Никозия като проект за изграждане на капацитет в подкрепа на либийските общности, осъществяван в партньорство с европейските местни и регионални власти и с финансовата подкрепа на Европейската комисия. Посочва, че тази инициатива трябва да бъде укрепена, за да се повиши ефективността на нейните мерки и да се постигнат по-добри резултати, като същевременно се има предвид необходимостта да се следи внимателно сложната ситуация по отношение на законността в Либия и да се подхожда предпазливо към евентуалните политически последици;

36. отчита факта, че капацитетът на местните власти по маршрута през Централното Средиземноморие не е добре развит. Предизвикателството е още по-голямо, когато се полагат усилия да се намери отговор на различните нужди, особено в един уязвим икономически климат. Местните власти трябва да разполагат с необходимите инструменти за оценяване на най-належащите нужди на различните групи мигранти, по-специално непридружените деца и подрастващи, и жените;

37. изтъква, че е необходимо да се обърне по-голямо внимание на закрилата на децата. През последните три месеца беше отчетен рекорден брой загинали бежанци и мигранти в Централното Средиземноморие, включително около 190 деца. Присъединяваме се към призива на УНИЦЕФ към ЕС и неговите държави членки да се ангажират със закрилата на децата бежанци и децата мигранти, по-специално непридружените малолетни, от експлоатацията, насилието и трафика на деца и с укрепването на програмите за закрила на децата в Либия;

38. уточнява, че подкрепата на ЕС за развитието на капацитета на местните власти обхваща не само техническите им възможности, но и гарантирането на ефективно покриване на основните нужди и предоставяне на услуги. Емпиричните данни показват, че децентрализираното управление на социалните услуги и обществените блага осигурява оптимално „качество на разумна цена“ при планирането на развитието и постигането на резултати;

39. подкрепя насърчаването на програмите за децентрализация и местно самоуправление, в съответствие с националните стратегии за намаляване на бедността;

⁽³⁾ CdR 9/2012 fin, становище относно „Глобалният подход към миграцията и мобилността“, докладчик Nichi Vendola (IT/ПЕС).

⁽⁴⁾ <http://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2017/01/03-malta-declaration/>

40. подчертава, че съгласуваността и взаимодействието между националните миграционни политики и местните инициативи за предоставяне на услуги и защита на мигрантите и за насърчаване на социалното им приобщаване в случаите, когато имат право на международна закрила, са област, която се нуждае от допълнително внимание. Местните органи на властта трябва най-малкото да разполагат с необходимите правомощия и ресурси, за да могат да удовлетворяват адекватно потребностите на мигрантите в общините, които са под тяхната юрисдикция. В идеалния случай те следва да могат да работят в политическа среда, която като цяло да благоприятства приобщаващия подход, когато са налице необходимите условия;
41. отбелязва, че през последните шест години Либия беше разтърсена от политически и социални сътресения, които бяха пряко следствие от Арабската пролет. Цялостната криза, в която се намира Либия от 2014 г. насам, доведе до пълен хаос и рязко влошаване на условията на живот в страната. Почти пълното отсъствие на държавата и твърде ограничените средства, с които разполагат общинските съвети, превръщат институционалната слабост в значителна пречка за стабилността и развитието. Същевременно страната извърши реформи, с които се въвежда система на децентрализирано управление. През 2012 г. беше приет Закон 59 (за местното самоуправление), който въпреки нестабилността в страната остава отправна точка при всички срещи на либийските партии, независимо от политическата им ориентация;
42. подчертава, че много млади хора в либийските градове са започнали да се занимават с „миграционен бизнес“, който е сериозен източник на доходи. Особено трудно е да се интегрират младите хора, участвали във въоръжени конфликти и групировки. За традиционните социални организации (племена, семейства, училища и институции) е трудно да се справят с младежите. Наркотиците и престъпността са широко разпространени. Липсата на специални политики за младежта още повече влоши ситуацията на младите хора;
43. подчертава, че общините не само в Либия, но и в различните страни по средиземноморския маршрут, могат да играят важна роля. В качеството си на институционални и легитимни участници, отговарящи за местните въпроси, те са призовани да дадат своя важен принос за стабилизацията. Местното икономическо развитие, координацията с правоохранителните органи и ефективните политики за младежта и миграцията са основните стълбове на тяхната роля. Местните органи на властта обаче се нуждаят от сериозна подкрепа, за да могат да изпълняват тези задачи;
44. се застъпва за въвеждането на програми, които да допринесат за укрепването и засилването на ефективността на местното самоуправление в Либия и другите държави по маршрута през Централното Средиземноморие, и да бъдат съсредоточени върху трите измерения на местното самоуправление: администриране, предоставяне на услуги и участие. Трябва да се положат и усилия за подобряване на икономическите перспективи на местно равнище, социалния живот и политическото приобщаване на високообразованите млади хора в селските райони, градовете и останалите населени места във вътрешността на страната, за да се отслабят факторите, които са в основата на радикализацията и миграцията;
45. подчертава, че въпреки че на този етап местните органи на практика не разполагат с никакъв капацитет, е възможно да се създадат стимули на местно равнище за по-добро управление, и изтъква жизнената необходимост да се окаже подкрепа на местното самоуправление, тъй като това неизбежно ще подпомогне стабилизацията и ще създаде условия за възстановяване в бъдеще като предпоставка за ефикасно и устойчиво управление на миграцията в Либия;
46. подчертава значението на участието на жените и ангажирането на младите хора — аспект, който следва да остане важен приоритет в различните дейности за подкрепа, по-специално като се привлекат за участие активните организации на гражданското общество (ОГО) и независимите политици;
47. изтъква добавената стойност на добре насочените цели с оглед смекчаването на негативните последици от различните форми на миграция, разселването и сътресенията, като се повиши икономическата привлекателност на селските райони и се засилят действията в подкрепа на общините и нововъзложената им задача да прилагат мерките за децентрализация;
48. отчита факта, че първопричините за случващите се трагедии са в страните на произход, а не в морето. С оглед на това насърчава ЕС да допринесе за местното икономическо развитие в страните по маршрута през Централното Средиземноморие, като окаже подкрепа на общините в ролята им на фактори за местното развитие и създаде възможности за участие на младите хора и жените в местните дела и социално-икономически дейности;
49. предлага да продължи да оказва подкрепа при разработването и изпълнението на миграционната политика на ЕС, като се възползва и от знанията и експертния опит на Евро-Средиземноморската асамблея на регионалните и местните власти (ARLEM).

Брюксел, 12 юли 2017 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Markku MARKKULA

**Становище на Европейския комитет на регионите — Международно управление на океаните:
приносът на ЕС за отговорното управление на океаните**

(2017/С 342/05)

Докладчик: Anthony Gerard Buchanan (UK/EA), член на Съвета на Източен Ренфрушър (Шотландия)

Отправен документ: Съвместно съобщение до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — **Международно управление на океаните: приносът на ЕС за отговорното управление на океаните**

JOIN(2016) 49 final

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

1. приветства съвместното съобщение относно управлението на океаните, прието на 10 ноември 2016 г. от Европейската комисия и върховния представител по въпросите на външните работи и политиката на сигурност;
2. подкрепя предложените действия за гарантиране на безопасни, сигурни, чисти и устойчиво управлявани океани;
3. изразява съгласие с целта да се гарантира, че ЕС е силен участник в световен мащаб, който може да наложи програма за по-добро управление на океаните въз основа на междусекторен, международен подход, основан на правила; тази инициатива на ЕС ще има за крайна цел установяването на международен стандарт за социалните, икономическите и екологичните условия, приложими за дейностите, свързани с морето, равни условия, позволяващи адекватна устойчивост на океаните, и укрепване на конкурентоспособността на европейските оператори, които си взаимодействат в тях;
4. напълно подкрепя неотдаващите заключения на Съвета ⁽¹⁾, в които се призовава за по-съгласуван подход между вътрешните и външните аспекти на управлението на океаните, включително синергиите между ЕС, държавите членки и регионалните стратегии;
5. припомня, наред с другото, своите предходни становища относно съобщението на Комисията „Към интегрирана морска политика за по-добро управление в Средиземноморието“ ⁽²⁾, относно морското пространствено планиране и интегрираното крайбрежно управление ⁽³⁾, относно развиването на потенциала на океанската енергия ⁽⁴⁾ и относно по-добрата защита на морската среда ⁽⁵⁾;
6. настоява Европейският съюз да изпълнява водеща роля в областта на морското управление с цел създаване на възможно най-всеобхватна политика и регулаторна система за крайбрежието и моретата на Европа в световен мащаб — такава, която отчита ролята на местните и регионалните власти, на крайбрежните общности, както и на икономическите и социалните участници, за да се гарантира, че икономическите, екологичните, климатичните и социалните фактори се разглеждат по цялостен начин и посредством подхода на многостепенното управление;
7. счита обаче, че управлението на океаните е засегнато от т.нар. „трагедия на общите блага“. Налице е значителна степен на фрагментация въпреки наличието на редица общи световни или морски споразумения, като например Конвенцията на ООН по морско право (КООНМП), и на специализирани споразумения, по-конкретно в рамките на Международната морска организация (ММО). В този контекст ролята на ЕС е да служи за пример и да предлага стимули, така че партньорите извън ЕС да постигат същите високи стандарти като съществуващите в рамките на морската политика на ЕС. Подобни стимули, включително изграждането на капацитет, биха могли евентуално да бъдат включени в международни споразумения относно програми за търговия и развитие, които ЕС договаря с трети държави;

⁽¹⁾ Заключения на Съвета от 3 април 2017 г.

⁽²⁾ Докладчик: Michael Cohen, CdR 126/2010.

⁽³⁾ Докладчик: Paul O'Donoghue, CdR 3766/2013.

⁽⁴⁾ Докладчик: Rhodri Glyn Thomas, CdR 01693/2015.

⁽⁵⁾ Докладчик: Hermann Kuhn, CdR 07256/2014.

8. отбелязва, че ЕС и държавите членки имат съвместни правомощия в областта на международните отношения, в т.ч. по въпросите на морското дело. Това изисква сериозно сътрудничество между равнищата на управление, както и да се гарантира, че позициите на ЕС и националните позиции на такива международни форуми са били подложени на оценка на териториалното въздействие, така че интересите на компетентните местни и регионални власти да са застъпени изцяло в тях;

9. подчертава, че много проблеми, свързани с управлението на океаните, неизбежно са от местен характер поради извличането на суровини, икономическите ползи за крайбрежните райони, рибарските общности и пристанищата или тяхното екологично въздействие върху крайбрежието и моретата на Европа. Политиката в областта на околната среда и климата и икономическите решения във връзка с океаните по света оказват въздействие върху местните и регионалните власти в ЕС. Това изисква значителни инвестиции в морското пространствено планиране и подкрепа на управлението на местно/регионално равнище;

10. подчертава, че морската политика е пряко свързана с политиката за крайбрежните райони в областта на икономиката, опазването на околната среда и териториалното устройство. Начинът, по който местните и регионалните власти управляват политиките за крайбрежните райони, ще окаже пряко въздействие върху океаните. Често — например когато става дума за вятърни паркове — изтеглянето на дейността в океана се възприема като лесно решение, когато има съпротива срещу извършването на тези дейности на брега;

11. изтъква, че местните и регионалните власти имат правомощия и положителен опит в управлението на редица въпроси като риболова, улова на миди и ракообразни, аквакултурите, предоставянето на субсидии (напр. за неефективни флотове), икономическите политики и политиките в областта на околната среда (напр. морските отпадъци) и проверките (напр. проверки на превозните средства), които оказват положително или отрицателно въздействие върху други територии, извън ЕС. Тези органи често са и част от пристанищните власти;

12. припомня неотдашните проучвания на КР⁽⁶⁾ и ОИСР⁽⁷⁾ относно океаните и синята икономика. Изтъква, че в съответствие с програмата за по-добро регулиране е необходимо да се извършват предварителни оценки на въздействието, включително на териториалното, за да се определят възможните заплахи от всички сектори, евентуалните мерки за смекчаване на последствията и очакваните социално-икономически последици преди въвеждането на ново законодателство, издаването на разрешения за нови добивни технологии или определянето на нови защитени морски зони;

13. припомня новите цели на ООН за устойчиво развитие, подписани от всички държави — членки на ЕС, и ООН. Управлението на океаните се отнася до цел за устойчиво развитие 14 относно живота под водата и цел 13 относно предприемането на спешни действия за борба с изменението на климата, както и до цел 11 относно устойчивите градове и общности. Комитетът приветства плана на Комисията да трансформира тези цели в различни политики на ЕС⁽⁸⁾, тъй като това би могло да бъде добра основа за изграждане на общо разбиране на международно равнище, което надхвърля границите на секторните решения за устойчиво управление на океаните;

14. смята, обаче, че навлизането на единния пазар на ЕС на произходлаши от океана стоки и суровини от трети държави би трябвало да зависи от това дали тези държави постепенно възприемат по-високите стандарти на ЕС, като напр. забраната на изхвърлянето на улова;

15. счита, че трите приоритетни области, разбити на 14 действия, определени в съвместното съобщение, формират подходяща основа, на която да се предприемат по-нататъшни действия на европейско и международно равнище относно управлението на океаните. Въпреки че съобщението се отнася предимно до международния компонент на морската политика, в него се съдържа местен и регионален поглед по отношение както на правомощията, така и на прякото териториално въздействие и степента на специализация и зависимост от океана;

Приоритетна област 1: подобряване на международната рамка за управление на океаните

16. отбелязва във връзка с **действие 1** относно запълването на пропуските в международната рамка за управление на океаните с цел подобряване на правната рамка и осигуряване на равни възможности, че вече съществува обширна правна рамка на международно равнище, която обхваща морските ограничения, корабоплаването, статута на архипелазите и режимите за транзитно преминаване, изключителните икономически зони, юрисдикцията на континенталния шелф, минния

⁽⁶⁾ Alexander Charalambous и колектив, „Развитие на синята икономика чрез по-добра методология за нейното оценяване на местно и регионално равнище“, Комитет на регионите, 2016 г. http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/order%206203_Blue%20Economy_form_WEB.pdf.

⁽⁷⁾ ОИСР, „Икономиката на океаните през 2030 г.“, 2016 г. <http://www.oecd.org/futures/oceaneconomy.htm>.

⁽⁸⁾ COM(2016) 740 final.

добив от морското дъно, експлоатационния режим, защитата на морската среда, научните изследвания и уреждането на спорове; във връзка с това припомня, че следва да се вземат под внимание съществуващите административни ограничения, както и културните и свързаните с традициите особености на европейските местни и регионални общности, с цел формирането на регионално ориентирана политика за управление на океаните;

17. счита, че политиките на ЕС са вече утвърдени по въпроси, свързани с регламентирането на риболова, морското пространствено планиране и макрорегионалните стратегии. В някои страни стратегическото планиране на земеползването е важен политически инструмент за местното териториално и акваториално устройство. Местните власти вече отговарят за планирането на крайбрежните райони и териториалните води. Стратегическото планиране на земеползването не бива да бъде засегнато негативно от предложените от Европейската комисия управление и законодателна рамка. Основното предизвикателство на равнището на ЕС и особено в световен мащаб е липсата на контрол и стриктно прилагане. Служейки за пример, ЕС следователно е в позицията да въвежда реципрочни изисквания и да предлага стимули, когато договаря нови международни условия с трети страни и организации. Тази глобална инициатива за изпълнението на тези правила е необходима, за да се гарантират равни условия за всички държави, региони и икономически оператори;

18. изразява съгласие във връзка с **действие 2**, че насърчаването на регионалното управление и сътрудничество в областта на рибарството в ключови области, свързани с океана, с цел запълване на пропуските в регионалното управление ще подобри позицията на рибарството в ЕС и ще помогне на останалите да достигнат високите стандарти, които са в сила в ЕС;

19. изразява загриженост, че насоките на Комисията относно миннодобивните дейности на морското дъно ще попречат на приоритизирането на плановете на ЕС за ресурсна ефективност, особено като се има предвид, че технологията за експлоатация на природни ресурси не е изпробвана и има потенциала да нанася вреди на природната среда. Призовава за координация с преговорите на държавите членки в рамките на Международния орган за морското дъно;

20. във връзка с това препоръчва ЕС да организира кампании и да предоставя стимули за други държави и организации с цел въвеждане на европейската система на жълтите и червените карти като модел за справяне с незаконния, недеklarиран и нерегулиран риболов в глобален мащаб, в т.ч. включване в черния списък и забрана за износ при неспазване на изискванията. Комитетът призовава за ускоряване на настоящите плановете за електронен инструмент за управление на сертификатите за улов. Подобни мерки биха насърчили индустрията в онези региони, които стриктно прилагат разпоредбите;

21. счита, че **действие 3** относно подобряването на координацията и сътрудничеството между международните организации и създаването на партньорства за управление на океаните ще е от полза за регионалните морски центрове чрез по-доброто им международно представяне;

22. счита, че местните и регионалните центрове за конкурентоспособност и върхови постижения, особено в районите със силно морско измерение, включително най-отдалечените региони, могат да играят жизненоважна роля и трябва да бъдат подпомагани финансово при създаването на международни научноизследователски екипи и платформи за трансфер на технологии, в подкрепа на дейността на ЕС в областта на управлението на океаните;

23. се противопоставя на създаването на изцяло нови международни правила и организации. Комитетът е съгласен с Комисията, че е по-разумно да се подобри настоящото управление и системата за правоприлагане, като се насочи вниманието към недостатъчната ефективност и се насърчи международната координация. Във връзка с това е важно, преди да бъдат въведени нови мерки в дадена рамка (напр. проучванията на находища на нефт), да се гарантира, че правилно се разбира последващата верижна реакция, при която ще бъдат засегнати други области на политиката и сектори (напр. рибарството);

24. препоръчва, що се отнася до управлението на биологичното разнообразие в зоните извън националните юрисдикции, ЕС да подобри координацията с Европейската агенция по морска безопасност (ЕАМБ)⁽⁹⁾ и Европейската агенция за контрол на рибарството (ЕФСА), както и да включи активно европейските региони в координационните действия и консултациите с прилежащите европейски региони;

25. счита, че управлението на океаните е част от многостепенното управление в ЕС, поради което се изисква обединяване на националните ресурси и на ресурсите на ЕС за изграждане на капацитет, извършване на проверки, правоприлагане,

⁽⁹⁾ ЕАМБ: Европейска агенция по морска безопасност (<http://www.emsa.europa.eu/>).

възпиращи действия и повдигане на обвинения срещу всички субекти, нарушаващи съществуващите правни рамки. Това изисква участието на компетентните местни и регионални власти по отношение на **действие 4** относно изграждането на капацитет, тъй като ще донесе непосредствени ползи на крайбрежните и морските региони в редица технически и административни аспекти;

26. подчертава, че **действие 5** относно гарантирането на безопасността и сигурността на моретата и океаните е от съществено значение за морските лица, предприятията и пристанищните оператори, и е основен елемент в борбата срещу принудителния труд и трафика на хора. ЕС следва да продължи да бъде водеща юрисдикция в тази област, с най-всеобхватната правна рамка за безопасност и сигурност в морето и на пристанищата, както и да използва значителното си международно влияние, за да насърчава сключването на реципрочни договорености в други части на света;

27. счита, че сътрудничеството между националните органи и Frontex, ЕАМБ и ЕФСА трябва да доведе до съвместен капацитет за морско наблюдение, а ЕС следва да осигурява, когато е приложимо, съвременни плавателни съдове и технология, за да се осъществява ефективно наблюдение;

Приоритетна област 2: намаляване на натиска върху океаните и моретата и създаване на условия за устойчива „синя икономика“

28. във връзка с **действие 6** счита, че е наложително да се приложи приетото на 21-вата конференция на страните (COP21) Парижко споразумение по въпросите на климата, за да се смекчи вредното въздействие на изменението на климата върху океаните, крайбрежията и екосистемите, и за да се поемат бъдещите разходи, свързани с глобалното затопляне и покачането на нивата на океаните. Глобалните цели относно изменението на климата изискват местни мерки за адаптиране, тъй като въздействието върху климата се усеща предимно на местно равнище. По тази причина, както беше заявено неотдавна от КР⁽¹⁰⁾, местните и регионалните власти играят съществена роля в подготовката и прилагането на националните, европейските и международните рамки за адаптиране, създадени за справяне с последиците от изменението на климата върху световните океани. За тази цел трябва да бъде предоставен необходимият капацитет и финансова подкрепа на всички региони, включително най-отдалечените, с оглед на тяхното стратегическо местоположение в Атлантическия океан, Индийския океан и Карибско море. Освен това от съществено значение за изпълнението на Парижкото споразумение е не само да се включат мерки за адаптиране към изменението на климата в морското управление, но и значителна част от наличните изкопаеми горива да останат под земята. Във връзка с това счита, че за да се гарантира последователността му, действие 6 следва да бъде укрепено чрез включването на мерки за предотвратяване на нови проучвания на нефтени залежи в чувствителни области в европейски води;

29. подчертава, че **действие 7** относно борбата с незаконния риболов и укрепването на устойчивото управление на океанските хранителни ресурси в световен мащаб е от пряка полза за сектора на рибарството в ЕС. Това води до укрепване на съществуващите регионални организации за управление на рибарството (РОУР) и до осигуряване на пълноценното им функциониране, и призовава Европейската комисия да получи по-добър мандат за водене на преговори и оказване на подкрепа на РОУР;

30. изразява съгласие, в съответствие с **действие 8**, че субсидиите за рибарството, които нанасят вреда върху околната среда както в ЕС, така и в трети държави, следва да бъдат спрени. Необходимо е да се определят подходящи стимули и палиативни мерки, за да се гарантира жизнеспособността на общностите, които са силно зависими от рибарството както в ЕС, така и на други места;

31. счита, че **действие 9** относно борбата с морските отпадъци и „морето от пластмаса“ е една от най-актуалните инициативи в това предложение. Действието носи преки ползи за туризма и рибарството. Ако хората продължат със същите темпове да изхвърлят пластмасови отпадъци в околната среда, към 2050 г. в морето ще има повече пластмаса отколкото риба. Съществуващите правомощия на местните и регионалните власти във връзка с управлението и предотвратяването на отпадъците могат да имат съществен принос. Местните органи имат важна роля в това отношение благодарение на своя капацитет за оползотворяване на енергия чрез изгаряне на събираните пластмаси. Понастоящем в ЕС се депонират около 28 % от отпадъците. Една стабилна екологична рамка на ЕС за предотвратяване на отпадъците, включително евентуална забрана в ЕС на микропластмасите, се нуждае от правилно прилагане на местно и регионално равнище и непрекъснати инвестиции в по-чисти технологии, включително в разработването на съобразени с конкретните нужди местни и регионални политики за предотвратяване на морските отпадъци. Това би трябвало да включва допълнителен напредък в създаването на общ режим не само за пристанищните приемни съоръжения, но и за таксите за отпадъци от експлоатацията на кораби и остатъци от товари, така че корабите да се откажат да се освобождават от тях преди да акостират в пристанищата. Въпреки че европейските региони и местни власти са сред тези, които изхвърлят най-много морски отпадъци и пластмаса, те също така са и засегнати от отпадъците, идващи извън ЕС, което означава, че международното сътрудничество е изключително важно;

32. приветства инициативата на Европейската комисия за борба със замърсяването на океаните и по-конкретно с морските отпадъци, но отбелязва, че това е първа стъпка към постигането на по-чисти океани и че ЕС и държавите членки могат да заемат водеща позиция чрез въвеждане на съвместен план за евентуално отстраняване от морето на вредни вещества

⁽¹⁰⁾ Докладчик: Sirpa Hertell, CDR 2430/2016.

като боеприпаси, химически и ядрени материали. Затова Комитетът подчертава значението в това отношение на пилотните проекти, с които могат да се развият и популяризират европейските способности, технологии и ангажимент за мир. Подобни проекти могат да бъдат както под формата на износ на технологии, така и на ноу-хау, които да бъдат предоставени на трети държави и организации като стимул за въвеждането на подобни политики на други места;

33. счита, че такъв съвместен план относно замърсяването на океаните може да донесе осезаеми ползи за морските региони и общности, не само пряко посредством ноу-хау, експертен опит и по-големи възможности в областта на гражданската защита за осъществяване на операции по търсене, спасяване и възстановяване, но и в по-широк аспект под формата на повишаване на приходите от туризъм и рибарство, разширяване на икономическото развитие, по-чиста околна среда и ползи за здравето не само за европейските крайбрежни райони, но също и за прилежащите региони, както и за цялата морска екосистема;

34. отбелязва, че **действие 10** относно насърчаването на морското пространствено планиране (МПП) в световен мащаб, включително евентуални международни указания на ИОС-UNESCO относно МПП, е в съответствие с предишни становища на КР, където се изтъкват авангардните политики на ЕС във връзка с МПП и приносът на местните и регионалните власти. Това е и възможност за дружествата от ЕС да предоставят свързани услуги и продукти в световен мащаб;

35. в това отношение изразява съгласие с **действие 11**, насочено към постигането на глобалната цел за опазване на 10 % от морските и крайбрежните райони и насърчаване на ефективното управление и реализиране на морски защитени зони (МЗЗ) с цел практическото създаване на „океански паркове“. Настоящите проучвания в рамките на подобни проекти в Австралия демонстрират ползите за туризма и рибарството в съседни региони, които могат да бъдат постигнати и на други места, включително в част от европейските брегове. Във връзка с това Комитетът изтъква значението на включването и оправомощаването на местните заинтересовани страни в процеса а определяне и управление на МЗЗ. В действителност недостатъчното ресурсно обезпечаване на МЗЗ или ограниченото наличие на научни данни може да бъде съществена бариера за устойчивото икономическо развитие, например по отношение на морската енергия и пристанищата;

Приоритетна област 3: укрепване на международните научни изследвания и на данните за океаните

36. смята във връзка с **действие 12**, че една последователна стратегия на ЕС за наблюдение на океаните, националните данни относно рибарството и морска отчетност ще насърчи услугите в областта на данните и наблюдението. В това отношение съществуващите европейски и международни платформи за картографиране на океаните и морското дъно, като например Европейската мрежа за наблюдение и данни за морската среда (EMODnet) или програмата „Коперник“ за наблюдение на океаните, трябва да бъдат интегрирани и да станат оперативни съвместими. Инициативи като IPBES (глобална платформа и междуправителствен орган, отворен за всички държави — членки на ООН, който има за цел укрепване на връзките между науката, политиката и местните знания в процеса на вземане на решения, свързани с биологичното разнообразие и екосистемните услуги) следва да бъдат насърчавани, включително разработването на нови инструменти, като например Северния IPBES, инструмента на ЕС за картографиране и оценка на екосистемите и техните услуги (MAES) и инструмента за насърчаване на картографирането на екосистемните услуги за създаване на политики и вземане на решения (ESMERALDA);

37. счита, че при комбинирането на различни съществуващи и бъдещи бази данни се създава интердисциплинарен набор от данни и познания за морската среда, засягащи голям брой области, като например опазване на околната среда, рибарство и аквакултури, оказване на помощ при бедствия, спешно реагиране при извънредни ситуации и услуги за оказване на спешна помощ, граничен контрол и наблюдение на миграцията, и транспорт; Комитетът е на мнение, че не са необходими допълнителни бази данни, но вече съществуващите бази данни биха могли да бъдат координирани така, че да бъдат от полза за държавите членки;

38. подчертава, че наличието на аналогични, излишни и припокриващи се бази данни и набор от познания за морската среда и картографирането на океаните изисква повече синергии не само между различните институции на ЕС и компетентните национални институции, но също и с други държави членки и международни организации, тъй като общите данни трябва да са отправната точка за разработването на общи, презокеански решения;

39. настоява, че трупането на познания за морската среда не трябва да бъде цел само за публичния сектор; частният сектор, дружествата в областта на рибарството и превоза на морски товари, морското инженерство, телекомуникациите, биотехнологиите и морските проучвания на находища на нефт и газ могат да играят решаваща роля в натрупването и споделянето на данни за околната среда, каквито те събират при извършване на дейността си в морето. ЕС и други международни органи трябва да предоставят стимули и да улеснят този процес, така че той да не води до ненужно натрупване;

40. отправя отново призива си към Европейската комисия да популяризира добрите практики в използването на публично-частни партньорства в синята икономика ⁽¹¹⁾. В този процес би трябвало да се вземат предвид потенциалът на малките и средните предприятия и ограниченият административен капацитет на някои от съответните национални органи;
41. изтъква асиметричното териториално въздействие на много от предизвикателствата, отнасящи се до океаните, което означава, че морските данни, свързани с различни политики, трябва да са лесно достъпни и използвани за местните и регионалните власти;
42. призовава, в съответствие с предишни становища на КР относно синия растеж ⁽¹²⁾, за повече инвестиции в „синя“ наука и иновации (**действие 13**) и подчертава във връзка с това значението на професионалното образование и уменията на моряците, изградени в тясно сътрудничество с морските сектори;
43. подкрепя развитието на международните научни изследвания, иновации и научни партньорства за океаните, които би трябвало да бъдат създадени с цел насърчаване на регионите, които инвестират в морски научни изследвания и иновации (**действие 14**). Във връзка с това европейските политики и програми като „Хоризонт 2020“, както и Европейският фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР), Програмата за околната среда и действията по климата (LIFE), Механизмът за свързване на Европа (MCE) и Европейският фонд за регионално развитие (ЕФРР) могат да са изключително полезни за развитието на научните изследвания и партньорства за океаните, включително с трети държави;
44. отчита важната роля, която може да играе стратегията за син растеж в тази област, и призовава да се насърчат стратегически инициативи на местно и регионално равнище за разпространение на добри практики и успешни проекти и прилагането им в други региони, със специален акцент върху приложните научни изследвания и иновациите в областта на морските и крайбрежните дейности;

Заклучителни препоръки

45. счита, че управлението на океаните засяга местните и регионалните власти по много асиметричен начин, поставяйки ги пред предизвикателства, с които те често не са в състояние да се справят. Едновременно с това промените в регулаторните рамки, рибарството и изследването на природните ресурси в други части на света могат да окажат пряко икономическо или социално въздействие върху европейските крайбрежни общности и онези зони, които зависят в значителна степен от дейности, свързани с океаните;
46. от друга страна счита, че европейските местни и регионални власти изпълняват проактивна роля при въвеждането на устойчиви политики за предотвратяване на прекомерния риболов и замърсяването на морската среда, което допринася за многостепенното управление в ЕС и спомага за превръщането на ЕС и държавите членки, които имат юрисдикция в над 10 % от световния океан, в пример, който да се следва при международните преговори, свързани с океаните;
47. изисква, в съответствие със съществуващото междуинституционално споразумение и пакета за по-добро регулиране, Комисията, Съветът, Парламентът и КР редовно да организират структуриран диалог относно управлението на океаните с цел съвместното разработване на нови инициативи във връзка с морската политика, с активния принос на представители на засегнатите крайбрежни морски региони и общности в ЕС, по-специално островите, изолираните и най-отдалечените региони или техните пряко упълномощени представители; този диалог би могъл да включва съществуващите форуми на заинтересованите страни във връзка с различни свързани с морето макрорегионални стратегии на ЕС, както и представители на регионалните организации за управление на рибарството.

Брюксел, 12 юли 2017 година.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Markku MARKKULA

⁽¹¹⁾ Докладчик: Adam Banaszak, CdR 4835/2014.

⁽¹²⁾ Докладчици: Adam Banaszak, CdR 2203/2012, CdR 4835/2014 и Christophe Clergeau, CdR 6622/2016.

Становище на Европейския комитет на регионите — Междудуличностни и малки по мащаб проекти в програмите за трансгранично сътрудничество

(2017/С 342/06)

Докладчик: Pavel Branda (CZ/ЕКР), заместник-кмет на община Радло

1. ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

1. В граничните региони на Европа живеят и работят повече от една трета от гражданите на ЕС. Тези граници оказват пряко и косвено въздействие върху живота им. Трансграничното сътрудничество (ТГС) се доказва като най-ефективния инструмент за преодоляване на бариерите и разделението, причинени от границите, чрез интегриране на граничните зони и подобряване качеството на живот на гражданите в граничните региони.
2. Европейското териториално сътрудничество изпълнява важна роля за премахване на пречките, свързани с границите, и за насърчаване на трансграничното сътрудничество. През периода 2014–2020 г. над 10 милиарда евро ще бъдат инвестирани в сътрудничество между регионите, от които около 6,6 милиарда евро ще бъдат отделени за трансграничните региони.
3. Проектите по Interreg A постигнаха редица осезаеми резултати за много европейски граждани в изключително разнообразни територии в целия ЕС. Междудуличностните и малките по мащаб проекти са значим и успешен инструмент в програмите за трансгранично сътрудничество⁽¹⁾ и са предназначени да стимулират сближаването на граничните региони и да инициират контакти между хората по места.
4. Междудуличностните и малките по мащаб проекти могат да се определят по техния размер, продължителност и съдържание. Малките по мащаб проекти обикновено са по-малки по размер от стандартните големи проекти (напр. с максимален размер от 100 000 евро⁽²⁾). Тези проекти могат да имат и ограничена продължителност, а основната им цел да бъде финансиране на инициативи в различни области на трансграничното сътрудничество с местно въздействие, за да се подкрепят основните тематични цели на програмите на ЕС (включително изграждането на доверие, създаването на благоприятни рамкови условия и подход „отдолу — нагоре“ и започването на нови партньорства). Основната цел на междудуличностните проекти и на малките по мащаб проекти е насърчаване на контактите и взаимодействието между хората от различните страни на границата. Те обикновено имат по-малък бюджет и ограничена продължителност. Дейностите по тези проекти се развиват в по-малки географски райони (обикновено на равнището на еврорегионите) и в повечето случаи са ориентирани към местните условия.
5. Междудуличностните и малките по мащаб проекти се провеждат в широк кръг области като културата (напр. изучаване на езика на съседна страна), спорта, туризма, образованието и професионалното обучение, икономиката, науката, опазването на околната среда и екологията, здравеопазването, транспорта и малката инфраструктура (различията между трансгранични региони), административното сътрудничество, насърчителните дейности и др.
6. Междудуличностните и малките по мащаб проекти са достъпни за широк кръг бенефициери, включително общини, НПО (различни видове сдружения, платформи, мрежи, фондации, църкви и др.), образователни институции (училища, центрове за професионално обучение и университети), научноизследователски центрове и институции в подкрепа на предприятията.
7. Тези проекти са подпомагани от няколко поколения програми за трансгранично сътрудничество. През текущия период междудуличностните и малките по мащаб проекти в 19 програми за трансгранично сътрудничество (приблизително една трета от всички такива програми) се финансират предимно чрез Фонда за малки проекти (ФМП) или сходен инструмент (наричан понякога микро-проект, фонд за разпореждане или рамков проект за подкрепа на малки проекти/инициативи). Фондовете за малки проекти обикновено се осъществяват под формата на „централен проект“, в рамките на който се провеждат няколко по-малки подпроекта.
8. В общия случай финансирането е доста малко — от 1,5 % до 20 % от средствата по програмите (по-ниско в старите държави-членки на ЕС, докато в новите и по протежение на „старите“ външни граници търсенето е много по-високо).

⁽¹⁾ Следва да се отбележи, че подобни трансгранични инициативи съществуват и извън рамките на програмите за трансгранично сътрудничество (напр. на френската граница между департамент Източни Пиринеи и автономна област Каталония и др.), което също може да се окаже ценно.

⁽²⁾ Размер на проектите, за които в регламент „Омнибус“ се предлагат опростените разходни процедури.

9. Независими проучвания, посветени на трансграничното сътрудничество, и всички оценки на Interreg⁽³⁾ към настоящия момент потвърждават, че най-добрите резултати в рамките на програмите Interreg A се постигат основно не чрез водещи проекти, а успехът се определя от многообразието от действително трансгранични проекти, насочени към специфичните нужди на регионите и пряко ангажиращи гражданите, местните власти и организациите на гражданското общество. Доста често управлението на програмите Interreg A (подпрограми) е децентрализирано. От началото на Interreg през 1990 г. програмите с най-добри резултати от оценката са често управляваните децентрализирано, като много от тях включват подкрепа за междуличностни и малки по мащаб проекти.

10. Въпреки положителното им въздействие тези проекти са изправени пред някои сериозни трудности. Те не са част от регламенти и управляващите органи често предпочитат по-големите проекти, тъй като са по-ефективни от гледна точка на разходите (междоличностните проекти имат по-високи административни разходи) и са с измеримо въздействие. Също така е трудно да се обвържат „нематериалните“ последици от подобни проекти с показателите, свързани със стратегията „Европа 2020“, при поставяне на акцента върху работните места и растежа (липса на методология и подходящи показатели за оценка).

11. С настоящото становище основно се цели да се предостави основан на доказателства списък с ползите и добавената стойност на тези проекти и тяхното децентрализирано прилагане в еврорегионите и в сходни структури, като например Европейските групи за териториално сътрудничество (ЕГТС); да се отправят препоръки за тяхното допълнително опростяване; и в крайна сметка да се направят специфични предложения за бъдещите програми за трансгранично сътрудничество, които да бъдат принос към дебата относно бъдещето на политиката на сближаване след 2020 г.

II. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

Добавена стойност и ползи от междуличностните и малките по мащаб проекти

12. счита, че междуличностните и малките по мащаб проекти като цяло притежават голяма европейска добавена стойност и допринасят значително за постигане на общата цел на програмите за трансгранично сътрудничество чрез преодоляване на пречките по границите и приобщаване на граничните зони и техните граждани. Трябва да се обърне специално внимание на следните специфични ползи от тези проекти:

- Съдействие за разработването на по-големи проекти и значителна подкрепа за ефективното сътрудничество в рамките на цялата програма за трансгранично сътрудничество чрез:
 - подобряване на професионалните и межкултурните умения на бенефициерите и изграждане на капацитет на местно и регионално равнище;
 - покриване на областите на правно и административно сътрудничество;
 - осигуряване на свобода за експериментиране — малките по мащаб проекти са отличен начин за изпробване на новаторски идеи и инструменти при трансграничното сътрудничество; и
 - ролята им на „инкубатори за по-големите проекти“ — принос за по-високото качество на големите проекти чрез предварително тестване в малки проекти.
- Опознаване на културата на съседните области. Насърчаване на межкултурните умения на гражданите в граничните региони.
- Насърчаване на способността на хората да учат, работят и извършват стопанска дейност зад граница.
- Улесняване на общуването между хората. Тези проекти допринасят често за преодоляване на езиковата бариера, като насърчават изучаването на езици.
- Развитие на междуличностни контакти и изграждане на партньорства. Посредством междуличностни и малки по мащаб проекти е поставено началото на много трансгранични партньорства (също и на по-малки организации), които след това прерастват в дългосрочно сътрудничество.
- Мобилизиране на гражданското общество в по-широк смисъл и дори насърчаване на трансгранично гражданско общество като важен принос за териториалното сближаване.
- Обмен на опит. Тези проекти създават чудесна платформа за споделяне на опит и най-добри практики между всички участници в трансграничното сътрудничество — от гражданското общество до местните и регионалните власти.

⁽³⁾ Например: ГД за вътрешни политики: Territorial Governance and Cohesion Policy („Териториално управление и политика на сближаване“), Европейски парламент, Брюксел, 2015 г.; Panteia and partners, Ex-Post Evaluation of Interreg III 2000 — 2006 (Последваща оценка на Interreg III 2000-2006 г.), Европейска комисия, 2010 г.

- Разрешаване на проблеми на местно равнище. Намиране на решения на местно равнище. Междуличностните и малките по мащаб проекти помагат за реализирането на общи идеи. Много от проблемите могат да бъдат решени единствено чрез сътрудничество на местно равнище.
- Разглеждане на важни теми от ежедневието (напр. предоставяне на по-добри обществени услуги) и аполитичен подход за формиране на настоящето и бъдещето на гражданите.
- Изграждане на доверие. Днес е налице липса на доверие в Европа. Реалните междуличностни проекти са чудесен инструмент за възстановяване на доверието през границите и в Европа. Те представляват инвестиция в бъдещето.
- Премахване на стереотипи и предразсъдъци, причинени от понякога трудната история на граничните зони или дори от съвременните развития. Трансграничното сътрудничество и най-вече междуличностните проекти помагат за зарастването на „раните“, причинени от границите. Те разпространяват принципа на толерантност и уважение и могат да играят значима роля в процеса на помирение по проблемните граници в Западните Балкани и в страните от Източното партньорство.
- Насърчаване на европейската идея. Ползата от европейската интеграция е осезаема именно в трансграничните взаимоотношения между хората и съвместната работа с техните съседи. Тези подкрепяни от ЕС проекти могат да спомогнат за съживяване на ентузиазма по отношение на Европа;

Предимства на децентрализираното управление

13. счита обаче, че по-големият размер на допустимата територия има предимства за по-задълбочените сътрудничества, макар и да си дава сметка за възможното отрицателно въздействие: програмите все по-трудно отразяват специфичните нужди на различните части на една по-голяма територия. Налице е тенденция за подкрепа на по-големите проекти и това подпомагане става все по-трудно достъпно за местните/регионалните действащи лица;

14. счита, че децентрализираното управление на тези програми, например чрез насърчаване на подпрограми и предоставяне на финансиране за междуличностните и малките по мащаб проекти, е най-добрият отговор на тази тенденция, който би запазил програмите по-близо до гражданите;

15. посочва предимствата на децентрализираното управление на Фонда за малки проекти или на сходни инструменти за финансиране на междуличностните и малките по мащаб проекти:

- Разработване на проекти вместо единствено управление на проекти. Децентрализираното управление способства за: работа с потенциалните кандидати по места и съдействие за успеха на проектите, свързване на партньори през граница, разработване на идеи за проекти, принос за превръщането на тези идеи в действителни заявления за проекти, наблюдение на проекти, акцент върху превенцията, спомагане за коригиране на грешки и др.
- Близост до кандидатите. Тази близост е от особено значение за по-малките общини, гражданското общество, организациите с нестопанска цел и др.
- Достъпност на финансирането. Осигуряването на съфинансиране и предварително финансиране е по-лесно за по-малките проекти. Процедурите за кандидатстване често са по-опростени, отколкото при големите проекти.
- Гъвкавост. Този инструмент е подходящ за разглеждане на специфични местни въпроси, които имат променлив характер;

16. съзнава, че този подход може да доведе до сравнително по-високи административни разходи. Следва да се отбележи, че в допълнение към стандартното управление на проектите се провеждат и много други дейности (напр. повишаване на осведомеността, консултации за подготовка, осъществяване и отчитане). Без този децентрализиран и провеждан отдолу-нагоре подход тези проекти ще бъдат трудно осъществими;

Ролята на еврорегионите и на сходни трансгранични структури

17. отбелязва, че предимствата на децентрализираното изпълнение на междуличностните и малките по мащаб проекти могат да бъдат реализирани най-добре чрез участието на еврорегионите и други сходни трансгранични структури⁽⁴⁾. Тези структури биха могли да бъдат под правната форма на ЕГТС, които са много подходящи за тази роля;

⁽⁴⁾ Значението на еврорегионите за развитието на трансграничното сътрудничество беше изтъкнато в резолюцията на Европейския парламент относно ролята на „Еврорегионите“ в развитието на регионалната политика (2004/2257(INI)).

18. с цел гарантиране на успешното изпълнение препоръчва тези структури да имат значителен опит в трансграничното сътрудничество на местно и регионално равнище. Те следва да бъдат:

- постоянни;
- с трансграничен характер ⁽⁵⁾;
- с обществен характер ⁽⁶⁾: основно съставени от местни и регионални власти;
- с акцент върху трансграничното сътрудничество като основна цел; и
- с опит в европейски програми и проекти;

Опростяването като предпоставка за успешното осъществяване на малките проекти

19. подчертава, че за да се запази добавената стойност на междуличностните и малките по мащаб проекти и тяхното децентрализирано управление, тези проекти и процедури трябва да бъдат силно опростени;

20. изтъква, че позицията на КР беше изложена в становището относно „Опростяване на ЕСИФ от гледната точка на местните и регионалните власти“ ⁽⁷⁾. Препоръките относно трансграничното сътрудничество, като например отстраняване на Европейското териториално сътрудничество от областта на прилагане на правилата за държавните помощи, или по-гъвкав подход при прилагането на тематичните цели на стратегията „Европа 2020“, са дори още по-приложими за междуличностните и малките по мащаб проекти;

21. посочва, че по-опростените процедури трябва да са пропорционални на съответните суми, както при управлението на тези проекти (администриране, финансовото управление, механизми за контрол и др.), така и по отношение на целевите групи (намаление на административните тежести, целенасочена предварителна информация, прилагане на принципа за еднократност ⁽⁸⁾). Опростените процедури трябва да се прилагат във всички фази на проекта;

22. препоръчва по време на контрола, мониторинга и одита да се наблегне повече на съдържанието и резултатите, а не само на процесите;

23. призовава всички равнища на споделено управление да позволят и да използват подходящи опростени варианти за разходите като основен подход по отношение на междуличностните и малките по мащаб проекти. Въпреки необходимия контрол върху публичното финансиране КР призовава за насърчаване на използването на принципа за еднократност, еднократните суми, фиксирани ставки и опростените декларации за разходи (напр. стандартни единични разходи) по отношение на счетоводното отчитане на тези проекти;

Съобщаване на резултатите — оценка на Фонда за малки проекти

24. счита, че с оглед на настоящата ситуация в ЕС (нарастващия национализъм, оттеглянето на Обединеното кралство от ЕС, миграционната криза, икономическите и паричните затруднения) все по-ясно и силно се налага необходимостта от оповестяване на конкретните ползи и добавената стойност на действията на ЕС. Трансграничното сътрудничество и особено междуличностните и малките по мащаб проекти са сред най-осезаемите примери за тези специфични ползи и добавена стойност в ежедневието на гражданите. Именно тук средствата на ЕС водят до ясни положителни последици за бита, перспективите и възприятията на гражданите на ЕС;

25. счита, че всички участници би трябвало да положат усилия за повишаване на видимостта на резултатите и ползите от подобни проекти — не толкова в граничните региони, където те са очевидни, а на национално (държавите членки) и европейско равнище (институциите на ЕС), където се вземат решения относно политиката на сближаване. Това становище, заедно с брошура с примери за конкретни проекти, има за цел да допринесе за тези усилия. Инициативата „Европейски ден на сътрудничеството“ също би могла да допринесе за популяризирането на резултатите;

26. признава необходимостта от специфична методология за оценка на Фонда за малки проекти (и сходни инструменти) в подкрепа на междуличностните и малките по мащаб проекти. Предвид „нематериалния“ характер на междуличностните проекти е ясно, че стандартните показатели за измерване на резултати не са подходящи за такава оценка (напр. за измерване на нивото на доверие или преодоляването на предразсъдъците). Тук се предлага наличието на трансгранично сътрудничество между гражданите и институциите на граничните региони само по себе си да се разглежда като положителен резултат

⁽⁵⁾ De facto, а не винаги de jure.

⁽⁶⁾ Съгласно Директивата за обществените поръчки не е необходимо тези структури да бъдат създадени по силата на публичното право.

⁽⁷⁾ COR-2016-00008-00-00-AC-TRA.

⁽⁸⁾ Допълнителните правни системи създават объркване поради едновременното прилагане на европейски, национални и регионални правила.

(подобно на нарастващия брой учещи в чужбина студенти благодарение на програмата „Еразъм“). Броят на участващите граждани и партньори би трябвало да е достатъчен. Малките по мащаб проекти допринасят за показателите за приоритетност на инвестициите, но в случая с тези проекти, които не са чисто междуличностни, следва да бъдат взети под внимание партньорите и броят на лицата, активно участващи в трансграничното сътрудничество, тъй като по този начин се изгражда капацитетът на тези партньори да доразвиват подобно сътрудничество в бъдеще. Така се разширява обхватът на ръководените от ЕС действия с подход, ориентиран към местните условия и към гражданите, които се превръщат в ангажирани участници в изграждането на по-силна Европа по места. Много често професионалните и межкултурните умения, придобити от членовете на трансграничните проекти, са по-ценни от резултата от самия проект (малки по мащаб инвестиции);

Препоръки за бъдещи програми за трансгранично сътрудничество за периода след 2020 г.

27. препоръчва междуличностните и малките по мащаб проекти да залегнат в регламентите, които регулират подкрепата на ЕС за трансграничното сътрудничество като законен инструмент в програмите за трансгранично сътрудничество, и призовава Комисията да осигури необходимите разпоредби в предложението за следващото поколение регламенти;

28. препоръчва също така Комисията да насърчава междуличностните и малките по мащаб проекти да участват в програмите за трансгранично сътрудничество, особено там, където има търсене за такива проекти на местно и регионално равнище. Следва да бъдат осигурени достатъчно средства за задоволяване на търсенето „отдолу — нагоре“. Следва да се обърне специално внимание на границите, които ще бъдат засегнати от оттеглянето на Обединеното кралство от ЕС ⁽⁹⁾, и да се намерят решения за продължаване на сътрудничеството с местните и регионалните власти и другите партньори;

29. посочва, че пълните ползи от тези проекти могат да бъдат постигнати чрез децентрализирано управление — посредством Фонда за малки проекти или друг сходен инструмент — или пряко чрез координационни комитети по места. От съществено значение е всеки граничен регион да бъде свободен да използва своите съществуващи инструменти и процедури, които са се доказали като успешни в продължение на много години, като се гарантира непрекъснатостта на финансирането с общата цел програмите да останат близо до гражданите;

30. препоръчва еврорегионите или сходни структури и ЕГТС да бъдат рамката за гарантиране на децентрализираното изпълнение на междуличностните и малките по мащаб проекти, за да се гарантира тяхната непрекъснатост и да се вземат предвид вече съществуващите доказано полезни функции на тези структури (напр. получателите на „централни проекти“). В граничните зони, където такива структури не съществуват, следва да се насърчи създаването им или да се намерят други подходящи решения, като се спазват във възможно най-голяма степен посочените по-горе принципи;

31. подчертава, че за да се запазят добавената стойност и ползите от междуличностните и малките по мащаб проекти, те, както и тяхното управление, трябва да бъдат опростени във възможно най-голяма степен. Вниманието би трябвало да се насочи по-скоро към съдържанието, отколкото към процедурите, и да се предпочитат опростени варианти за разходи;

32. посочва, че междуличностните проекти често обединяват партньори в публични или публично-частни служби и смекчават последиците от различията в регулирането и финансирането между организациите в отделните държави членки. Реализирането на успешните междуличностни проекти би трябвало обаче да може да продължи отвъд временното им финансиране благодарение на структурно финансиране. През следващия програмен период следва да се положат повече усилия, за да се даде възможност на националните законодатели да се възползват от трансграничния опит. Държавите членки следва да договорят граничен пакт с цел намаляване на трансграничните последици от националното регулиране и финансиране;

33. призовава държавите членки, Комисията и Европейския парламент да вземат под внимание тези препоръки и да включат всички необходими правила, за да ги прилагат при изготвянето на законодателни предложения за следващото поколение програми за трансгранично сътрудничество, при създаването на тези програми и по време на тяхното успешно изпълнение. По този начин ще се гарантира, че гражданите от граничните региони на Европа ще усетят осезаемо ползите от европейската интеграция.

Брюксел, 12 юли 2017 година.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Markku MARKKULA

⁽⁹⁾ По-специално между Ирландия и Северна Ирландия, но също така и между Франция и Англия.

Становище на Европейския икономически и социален комитет — Подкрепа за стартиращите и разрастващите се предприятия в Европа: регионалната и местната перспектива

(2017/C 342/07)

Докладчик	Tadeusz Truskolaski (PL/EA), кмет на Бялисток
Отправни документи	Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно рамки за превантивно реструктуриране, предоставяне на втори шанс и мерки за повишаване на ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива 2012/30/ЕС
	COM(2016) 723 final
	Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Новите европейски лидери — инициатива за подкрепа на стартиращи и разрастващи се предприятия
	COM(2016) 733 final

I. ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗМЕНЕНИЯ

Изменение 1

Съображение 1

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Целта на настоящата директива е да бъдат премахнати пречките за упражняването на основни свободи като свободното движение на капитал и свободата на установяване, които произтичат от разлики между националното законодателство и процедурите за превантивно реструктуриране, несъстоятелност и предоставяне на втори шанс. Настоящата директива цели премахването на такива пречки, като гарантира, че жизнеспособните предприятия с финансови затруднения разполагат с достъп до ефективни национални рамки за превантивно реструктуриране, които им позволяват да продължат да осъществяват дейност; че почтените свръхзадължени предприемачи получават втори шанс след пълно опрощаване на задълженията след разумен срок; и че ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задълженията се подобрява, по-специално чрез намаляване на тяхната продължителност.</p>	<p>Целта на настоящата директива е да бъдат премахнати пречките за упражняването на свободи, свързани с вътрешния пазар, които произтичат от разлики между националното законодателство и процедурите за превантивно реструктуриране, несъстоятелност и предоставяне на втори шанс. Настоящата директива цели премахването на такива пречки, като гарантира, че жизнеспособните предприятия с финансови затруднения разполагат с достъп до ефективни рамки за превантивно реструктуриране, които им позволяват да продължат да осъществяват дейност; че почтените свръхзадължени предприемачи получават втори шанс след пълно опрощаване на задълженията след разумен срок; и че ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задълженията се подобрява, по-специално, за да се изпълнят изискванията, свързани с консултиране на работниците (член 27 от Хартата на основните права), и чрез намаляване на тяхната продължителност. Превантивните решения, наричани понякога „pre-pack“, са част от нарастващата тенденция свършенното право в областта на несъстоятелността да дава предимство на подходите, с които — за разлика от класическия подход, целящ ликвидация на предприятието, намиращо се в положение на криза — се цели възстановяването му или поне спасяване на все още жизнеспособните му звена.</p>

Изложение на мотивите

Предложеното изменение не се нуждае от обяснение.

Изменение 2

Член 1, параграф 1

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
а) процедури за превантивно реструктуриране, достъпни за длъжници с финансови затруднения, когато има вероятност от несъстоятелност;	а) процедури за превантивно реструктуриране, достъпни за длъжници с финансови затруднения, когато има вероятност от несъстоятелност, с което се цели да се разреши конкретна трудност, да се напаят пасивите, дължими на всички кредитори или на част от тях, или да се прехвърлят жизнеспособните дейности изцяло или отчасти на друго предприятие при условия, които предоставят на кредиторите дивидент поне толкова голям, колкото този, който биха получили в случай на ликвидация;

Изложение на мотивите

Предложеното изменение не се нуждае от обяснение.

Изменение 3

Член 3, параграф 1

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
Държавите членки гарантират, че длъжниците и предприемачите разполагат с достъп до инструменти за ранно предупреждение, чрез които могат да са установяват неблагоприятни развития в стопанската дейност и длъжникът или предприемачът да бъдат уведомявани, че е необходимо предприемането на спешни действия.	Държавите членки гарантират, че длъжниците и предприемачите, както и работниците и техните представители разполагат с достъп до инструменти за ранно предупреждение, чрез които могат да са установяват неблагоприятни развития в стопанската дейност и длъжникът или предприемачът да бъдат уведомявани, че е необходимо предприемането на спешни действия.

Изложение на мотивите

Предложеното изменение не се нуждае от обяснение.

Изменение 4

Член 3, параграф 2

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
Държавите членки гарантират, че длъжниците и предприемачите разполага с достъп до актуална, ясна, сбита и лесна за използване информация относно наличието на инструменти за ранно реструктуриране и достъпни за тях средства за реструктуриране на ранен етап или за опрощаване на лични задължения.	Държавите членки гарантират, че длъжниците и предприемачите, както и работниците и техните представители разполагат с достъп до актуална, ясна, сбита и лесна за използване информация относно наличието на инструменти за ранно реструктуриране и достъпни за тях средства за реструктуриране на ранен етап или за опрощаване на лични задължения.

Изложение на мотивите

Предложеното изменение не се нуждае от обяснение.

Изменение 5

Член 3, параграф 3

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<i>Държавите членки могат да ограничат достъпа, предвиден в параграфи 1 и 2, до малки и средни предприятия или предприемачи.</i>	

Изложение на мотивите

Не е ясно защо и по какви критерии (брой на служителите, оборот и др.) някои предприятия следва да бъдат изключени от механизмите за ранно предупреждение.

Изменение 6

След член 4, параграф 4 се създава нов параграф.

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
	<i>Държавите членки създават конкретни разпоредби, даващи възможност на работниците да предвидят още преди реструктурирането възможността за изкупуване на предприятия под формата на кооперации, което би включвало започването на разисквания с кредитори, администратори, експерти, финансови институции, синдикати и публични власти, за да се даде възможност за жизнеспособно и трайно изкупуване, което да не се разглежда като последно възможно решение.</i>

Изложение на мотивите

Загубата на ресурси при значително реструктуриране или ликвидация на предприятието представлява загуба и за цялата икономика на ЕС. Следва да е възможно да се използват колкото се може повече ресурси, включително трансформирането на предприятието в кооперация с цел запазването му.

Изменение 7

Член 8, параграф 1

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>е) условията на плана, включително, но не само:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) предложената му продължителност; ii) всяко предложение, с което дълговете се разсрочват, опрощават или преобразуват в други форми на задължения; iii) всяко ново финансиране, което се очаква като част от плана за реструктуриране; 	<p>е) условията на плана, включително, но не само:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) предложената му продължителност; ii) всяко предложение, с което дълговете се разсрочват, опрощават или преобразуват в други форми на задължения; iii) всяко ново финансиране, което се очаква като част от плана за реструктуриране; iv) <i>последниците за работниците и подизпълнителите от плановете за реструктуриране;</i> v) <i>последниците за пенсиите на пенсиониранияте работници;</i>

Изложение на мотивите

Предложеното изменение не се нуждае от обяснение.

II. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

1. приветства съобщението на Европейската комисия „Новите европейски лидери — инициатива за подкрепа на стартиращи и разрастващи се предприятия“ като развитие и разширяване на Законодателния акт за малкия бизнес. Същевременно призовава Комисията да актуализира Законодателния акт за малкия бизнес и да запази хомогенния му характер;
2. споделя представените в съобщението опасения във връзка с неблагоприятното въздействие на продължаващата прекомерна разпокъсаност на единния пазар, включително на цифровия единен пазар, върху потенциала за растеж на стартиращите и разрастващите се предприятия;
3. заявява отново пълната си подкрепа за действия, насочени към развитието на иновативно предприемачество и премахване на пречките пред неговото развитие;
4. посочва, че стартиращите и разрастващите се предприятия са по-склонни да използват гъвкави форми на заетост, включително работа от разстояние, гъвкаво работно време, временно наемане и предоставяне на работници, работа на временни договори и споделяне на работа и работно място. Когато се представят на работниците като истински възможности за избор, подобни форми на заетост могат да окажат положително въздействие върху постигането на баланс между професионалния и личния живот и да спомогнат за решаването на проблема с дълготрайната безработица;
5. подчертава, че партньорството между европейските, националните, регионалните и местните публични органи е от огромно значение за създаването на условия, които благоприятстват разширяването на мащаба на дейност на стартиращите предприятия;
6. призовава Комисията да предприеме действия, за да насърчи държавите членки да вземат предвид в по-голяма степен проблематиката, свързана с творчеството, предприемачеството, икономиката и финансите на всички образователни равнища (както в областта на икономическото образование, така и извън него);
7. подчертава ролята на постиженията на регионите и градовете в обусловеното от иновациите развитие на световната икономика, дължащи се на тяхната гъвкавост и способност да се адаптират към променящите се пазарни, културни и технологични условия;
8. посочва, че подкрепата за иновативните оператори с особено висока динамика на растежа оказва въздействие и върху други участници на пазара. Заедно с настоящата тенденция за насърчаване на кръговата икономика, социалната икономика и икономиката на споделянето⁽¹⁾, мерките за подкрепа и правните облекчения ще създадат синергии, които ще допринесат за развитието на обществата като цяло;
9. подчертава, че мерките, водещи до по-тясно обвързване между секторните стратегии посредством осъществяването на връзка между научноизследователските среди, бизнеса и публичните власти на всички равнища, ще бъдат от ключово значение за гарантирането на общ знаменател на постигнатите цели;

Премахване на регулаторните, информационните и правните бариери

10. подчертава, че разнородността и нестабилността на законодателството в държавите — членки на ЕС, е един от ключовите проблеми, които ограничават разширяването на европейските стартиращи предприятия⁽²⁾;
11. насърчава Комисията да се опита да разработи еднозначни определения на стартиращо и разрастващо се предприятие, както и да опрости допълнително правните решения за МСП;
12. изразява съгласие с настоящия метод за анализ, разработен в рамките на „Хоризонт 2020“ (относно възможността за използването на експертни препоръки), и дейността на Европейската обсерватория на клъстерите и индустриалните промени;
13. предлага след 3 цикъла на измерване наборът от инструменти и мерки да бъде преразгледан, така че да се събират не само илюстративни данни за стартиращите и разрастващите се предприятия, но и да се разработят проучвания във връзка с качествените аспекти, които ще улеснят установяването на проблемите;

⁽¹⁾ Местното и регионалното измерение на икономиката на споделянето, докладчик: Benedetta Brighenti, CdR 2015/2698; Икономика на сътрудничеството и онлайн платформи: споделена гледна точка на градовете и регионите, докладчик: Benedetta Brighenti, CdR 2016/4163; Ролята на социалната икономика за възстановяване на икономическия растеж и в борбата с безработицата, докладчик: Luís Gomes, CdR 2015/1691.

⁽²⁾ Интелигентно регулиране за МСП, докладчик: Christian Buchmann, CDR 5387/2016.

14. изразява задоволство от факта, че, в съответствие с приоритетите на политиката на Европейския съюз в рамките на стратегията за единния пазар, дейностите по програмата COSME са насочени до голяма степен към подпомагане на стартиращите и разрастващите се предприятия;

15. изразява безпокойство от бавния темп на работата за премахване на разпокъсаността на системите за данъчно облагане, по-специално на режимите на данъка върху добавената стойност (ДДС) в 28-те държави — членки на ЕС. Тази разпокъсаност затруднява развитието и трансграничната търговия на МСП, по-специално на стартиращите предприятия;

16. предлага Комисията да подпомогне стартиращите предприятия, като предостави допълнителни средства при изготвянето и последващото изпълнение на стратегиите за защита на правата върху интелектуалната собственост;

По-нататъшна икономическа дейност — втори шанс

17. отчита проблема, свързан с неефективните и прекалено дългите производства по несъстоятелност в държавите — членки на ЕС, което лишава голям брой почтени, но свръхзадължени предприемачи от втори шанс;

18. приветства предложението за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно рамки за превантивно реструктуриране, предоставяне на втори шанс и мерки за повишаване на ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива 2012/30/ЕС от 22.11.2016 г. (COM(2016) 723), което цели да намали основните пречки пред свободното движение на капитали, произтичащи от различията в уредбите на държавите членки в областта на реструктурирането и несъстоятелността; изразява обаче загриженост, че предложението се ограничава до финансовите аспекти, като наетите работници се квалифицират като кредитори на предприятието по същия начин като банките или другите инвеститори, а възстановяването на предприятието се представя единствено като финансово реструктуриране на заинтересованите страни;

19. смята за убедителен аргумента на Комисията относно добавената стойност от въвеждането на предложеното законодателство на равнището на ЕС и поради това счита, че предложението за директива съответства на принципите на субсидиарност и пропорционалност;

20. изразява загриженост, че при настоящата невъзможност за хармонизиране на правните системи на държавите членки в областта на производството по несъстоятелност, този законодателен инструмент няма да допринесе по съществен начин за увеличаване на броя на новосъздадените предприятия, които се задържат на пазара повече от 2 до 3 години;

21. припомня, че на 20 май 2015 г. Европейският парламент и Съветът на Европейския съюз приеха Регламент (ЕС) 2015/848 относно производството по несъстоятелност в различните държави членки, и подкрепя подхода, според който производствата по несъстоятелност не трябва повече да бъдат разглеждани просто като ликвидация, а като инструмент, гарантиращ запазване на ресурсите на предприятието — в това число правото на труд на неговите служители — и доколкото е възможно, осигуряващ оцеляването на предприятието. Приветства също така създаването до 2019 г. на взаимосвързана цифрова система за „регистри по несъстоятелност“, която трябва да се въведе във всяка държава членка и да е достъпна безплатно посредством европейски онлайн портал за правосъдие. Обръща обаче внимание на факта, че е необходима допълнителна подкрепа в областта на специализацията на съдиите и професионализирането на специалистите, назначавани от съдебните органи в рамките на производствата;

22. приветства законодателната резолюция на Европейския парламент от 5 април 2017 г. относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно фондовете на паричния пазар (COM(2013) 0615) и предложеното създаване на нова категория фондове на паричния пазар (ФПП) — ФПП с ниска променливост на стойността на активите, специално предвиден, за да се прилага за малките предприятия в реалната икономика;

23. призовава публичните органи на национално, регионално и местно равнище да започнат или да се ангажират активно с:

— кампании за повишаване на осведомеността относно това какво означава да претърпиш неуспех по пътя към успеха в бизнеса;

— кампании за насърчаване на култура за спасяване на предприятията вместо за тяхното ликвидиране;

— кампании за насърчаване на система за ранно предупреждение;

— действия за икономическо и финансово образование на предприемачите, насочени преди всичко към бъдещите предприемачи или създателите на стартиращи предприятия с оглед повишаване на техните знания и промяна на подхода им спрямо различните източници на капитал;

— целенасочени програми за изграждане на капацитет за даване на втори шанс на предприемачи и мерки за финансово подпомагане при изгодни условия за оздравяване на предприятия в критично състояние, които могат да докажат бъдеща жизнеспособност;

Създаване на нови възможности

24. счита, че е необходимо да се улеснят дейностите на стартиращите малки и средни предприятия на единния европейски пазар, по-специално като се определят подходящи прагове, за да бъдат освободени на равнището на държавите членки от изискванията, свързани с реорганизацията или многократното вписване;

25. насърчава Комисията да положи основата за въвеждането на визи за стартиращи предприятия и каталог с условия, позволяващи безопасно и изгодно използване на квалифицирания интелектуален капитал и финансовия капитал от трети държави, който може да допринесе за развитието на икономиката на Европейския съюз;

26. приветства положените от Комисията усилия за подобряване на възможностите за достъп до обществените поръчки за стартиращите и разрастващите се предприятия и подчертава необходимостта да се наблюдава отблизо транспонирането и изпълнението на Директива 2014/24/ЕС относно обществените поръчки на равнището на държавите членки, за да се гарантира, че държавите членки се възползват пълноценно от съществуващите разпоредби с цел да се подобрят възможностите за достъп на МСП до обществените поръчки;

27. приветства идеята за определяне на иновационни посредници, отговорни за създаването на мрежи от купувачи, заинтересовани от иновативни обществени поръчки, за свързването им с иновативни дружества и за улесняването на достъпа на тези дружества до рисков капитал;

28. приветства предложените изменения в програмата „Хоризонт 2020“ в подкрепа на междусекторния подход „отдолу нагоре“, както и радикалните иновации с голямо значение за обществото и висок потенциал за растеж;

29. посреща със задоволство допълнителното укрепване на мрежата „Enterprise Europe“ (EEN) посредством разширяването на асортимента от услуги за специализирани консултации във връзка с разрастването на икономическата дейност, предоставянето на информация за националните и европейските правила, възможностите за финансиране, изграждането на партньорства и получаването на достъп до трансгранични обществени поръчки;

30. изтъква колко е важно да се изградят по-силни връзки на сътрудничество между регионалните офиси на EEN и местните бизнес инкубатори, бизнес ускорители и научно-технологични паркове, тъй като тези институции са в постоянна близост до стартиращите предприятия и поради това познават добре реалните им проблеми и потребности;

31. подчертава, че обявеното от Комисията интензифициране на усилията за създаване на връзки между клъстерите, местните и регионалните бизнес екосистеми, по-специално що се отнася до установяването на контакт между инвеститорите и големите предприятия и създаването на мрежи от контакти между местните органи, вземащи решения, трябва да обхване и свързването на стартиращите предприятия с научните центрове в качеството им на потенциални доставчици на технологични и нетехнологични иновационни решения;

32. призовава Комисията да въведе мерки за подкрепа, насочени към създаването на иновационни бизнес инкубатори, които да подпомагат и съдействат на предприемачите в началните етапи на предприятието чрез повишаване на техните умения в областта на бизнес мениджмънта, улесняване на достъпа до алтернативно финансиране, сключване на договори с големи водещи предприятия (elevator pitch), подкрепа за тяхната интернационализация и др.;

33. привлича вниманието към увеличаващото се технологично разделение между метрополните региони и по-слабо развитите и периферните региони. Във връзка с това предлага Комисията да предприеме действия в подкрепа на свързването в мрежа на водещите региони с тези, чиято икономика се основава на селското стопанство;

34. въпреки че все още предстои да бъде направено много, приветства напредъка в областта на предприемачеството в по-слабо развитите региони и призовава Комисията да продължи да подкрепя съществуващите инициативи за насърчване на предприемаческия дух в тези региони и да проучи възможността за прилагане на други мерки като отделен специфичен инструмент за свързването в мрежа на проекти;

35. подчертава, че много желателни биха били допълнителни мерки за укрепване на работата в мрежа на действащите лица, насърчаващи предприемачеството в традиционните икономически сектори, включително в този на занаятите и в културните и творческите индустрии, в селските и периферните региони и крайградските зони;

36. приветства идеята на Комисията за създаване на европейска платформа за свързване на новосъздадени предприятия с потенциални партньори (успоредно със съществуващите публични и частни платформи). Това би укрепило разширяването на мрежите от бизнес екосистеми и клъстери в Европа;
37. приветства планираната насока на действията на Комисията в тази област (която намира израз в инициативите „Коалиция за цифрови умения и работни места“, „Подробен план за действие за секторно сътрудничество във връзка с уменията“, Инструмент за големите информационни масиви);
38. подкрепя инициативата да се разшири програмата „Еразъм“ за млади предприемачи, така че да включва бизнес инкубатори и предприятия на международните пазари;
39. изразява своята загриженост, че в съобщението, което засяга необичайно широка тематика, планираните дейности се упоменават по твърде повърхностен начин и бъдещите действия се разглеждат избирателно (напр. няма информация относно програмата за центровете за цифрови иновации и само се споменава за предложение за създаването на Европейски съвет по иновациите, без да се определят принципите на неговата дейност);
40. призовава Комисията да предостави по-подробна информация за предвижданите правомощия на този Съвет, както и за правното му основание;
41. отбелязва, че основен фактор, определящ качеството на работата на Европейския съвет по иновациите, е осигуряването на подходящо представителство на бизнеса и неговата среда, на научните кръгове и публичните органи в неговия състав;
42. насърчава Европейската комисия да анализира възможностите за подкрепа на местните и регионалните власти в създаването на екипи от представители на бизнеса с доказан опит, които да подпомагат развитието на предприемачеството и стартиращите и разрастващите се предприятия на територията, администрирана от съответния местен или регионален орган;
43. подчертава важната роля, която играят и ще играят местните и регионалните власти, академичните среди и самите предприятия (т.е. т.нар. „тройна спирала“) за насърчаването на предприемачески дух, култура на научни изследвания и иновации в регионите на Европа, както и за изграждането на солидни регионални бизнес екосистеми;
44. призовава Комисията да включи местните и регионалните власти в планирания анализ на партньорската оценка на правилата и практиките на държавите членки, свързани със стартиращите и разрастващите се предприятия. Местните и регионалните власти се намират най-близо до местните предприемачи и би било полезно да се използва доброто им познаване на местната бизнес среда;
45. счита, че с единния цифров пазар конкуренцията ще придобие ново измерение и че всеки регион ще трябва да се конкурира с други европейски единици, за които са в сила същите правни основания. Следователно става въпрос за възможност пред стартиращите предприятия, които до момента са нямали особено добри възможности за осъществяване на международна дейност и достъп до нови трансгранични пазари;

Достъп до финансиране

46. изтъква, че новосъздадените и разрастващите се предприятия използват иновативни и нестандартни решения, така че ефектът от тяхното прилагане може да се предвиди само в ограничена степен. Това затруднява набирането на средства от редовните програми;
47. препоръчва Комисията да направи системата за финансиране по-гъвкава по отношение на иновативните идеи и да насърчава разпределящите европейските средства да обръщат по-голямо внимание на подбора на експерти;
48. приветства идеята на Комисията за създаване на общоевропейски фонд на фондове за рисков капитал, което би могло да намали разпокъсаността на пазара на рисков капитал в ЕС;
49. предлага да се предприеме анализ на възможностите за мобилизиране на рисков капитал на равнището на местните и регионалните власти;
50. призовава Комисията да насърчи диференцирането между различните източници на финансиране; фондовете за рисков капитал и дяловото участие, както и бизнес ангелите все още са слабо развити в Европа;
51. посреща със задоволство предложението за увеличаване на бюджета на COSME и, по принцип, при условие, че не се отнемат средства от Механизма за свързване на Европа или програмата „Хоризонт 2020“ — увеличаването на бюджета за ЕФСИ, което дава възможност за допълнително финансиране на МСП в началната им фаза и на етапа на разрастване. По-

специално, необходимо е да се улеснят интеграцията и партньорствата между МСП и стартиращи предприятия;

52. оценява положително насоката на мерките на Комисията за създаване на допълнителни стимули за финансиране на рисков капитал, например чрез предоставяне на публични гаранции на частни фондове или фондове на местното самоуправление за набирането на дългово финансиране, тъй като това може да допринесе за увеличаване на капиталовите инвестиции и инвестициите в дългови инструменти на стартиращите и разрастващите се предприятия;

53. призовава на равнището на ЕС да се разработи програма за нефинансова подкрепа за стартиращите и разрастващите се предприятия, която да улесни проучването на нови пазари, допринасяйки за увеличаването на броя на работните места и за по-нататъшното развитие на иновациите в ЕС;

54. счита, че е необходимо да се укрепят структурирана европейска инвестиционна екосистема посредством икономическа и фискална подкрепа с цел привличане и стимулиране на частните инвестиции в иновативни дружества, за да могат те да се развият и разрастват в оптимални финансови и икономически условия и да постигат висока степен на конкурентоспособност. За тази цел е особено важно да се укрепят алтернативните финансови инструменти (рисков капитал, заеми срещу дялово участие, гаранции и др.). В този смисъл се налага реално опростяване на механизмите за прилагане на финансовите инструменти, съфинансирани от структурните фондове;

55. обръща внимание на интензивното развитие на платформите за колективно финансиране като алтернативен източник на финансиране за иновативни решения, създадени от стартиращи предприятия;

56. призовава Комисията да анализира възможностите и рисковете, произтичащи от колективното финансиране за европейската общност, по-специално тези, които са пряко свързани с инвеститори, които може да нямат еднакъв достъп до информация и да бъдат по-малко подготвени за такъв тип трансакции в сравнение с професионалните инвеститори;

57. посочва, че добре структурирана правна рамка, регулираща функционирането на платформите за колективно финансиране в целия ЕС, ще позволи пълноценното оползотворяване на този потенциал. В нея трябва да залегнат като неразделна част стандартите, гарантиращи защитата на интересите на инвеститорите;

58. подкрепя укрепването на Startup Europe и разширяването на неговия обхват отвъд сектора на ИКТ и стартиращите предприятия в Интернет. Във връзка с това Комитетът препоръчва по-нататъшно опростяване с цел все по-безпроблемно и по-ефективно ориентиране на стартиращите предприятия, които се стремят към достъп до многобройните възможности, предлагани от европейските програми;

Дейност на стартиращите предприятия в области от особено значение за обществото

59. насърчава Комисията да приеме стратегия за иновационни бизнес инициативи със социален характер, оказващи въздействие върху качеството на живота, като тази стратегия се основава на области от особен интерес, като „сребърната икономика“, социалното предприемачество, модела на „тройната спирала“, така че системата от стимули да подкрепя дейности „отдолу-нагоре“ и социалната креативност;

60. привлича вниманието върху потенциала за сътрудничество между стартиращите и разрастващите се предприятия от една страна и големите дружества, от друга. Следва да се използват добрите практики от регионите на ЕС, където сътрудничеството създава синергии между предприятия с различен мащаб и от различни сектори;

61. приветства уверенията от страна на Комисията относно стартирането на Social Innovation Challenge Platform;

62. посочва, че обвързването на подобна платформа със системата за обществените поръчки би могло да създаде добавена стойност, което би могло да се отрази върху динамиката на растежа на социалните предприятия. Системата обаче би трябвало да бъде направена по-гъвкава, така че проблемите да могат да бъдат решавани творчески, т.е. по най-добрия начин от гледна точка на крайните бенефициери, а не по начин, който да е предвидим по отношение на структурните показатели.

Брюксел, 12 юли 2017 година.

*Председател
на Европейския комитет на регионите*

Markku MARKKULA

Становище на Европейския комитет на регионите — Интелигентно регулиране за МСП

(2017/C 342/08)

Докладчик: Christian Buchmann (AT/ЕНП), член на парламента на федерална провинция Щирия

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

Благоприятна за МСП регулаторна среда

1. подчертава, че като основна движеща сила за създаване на растеж и работни места в Европа МСП се нуждаят от проста, ясна, последователна и правно стабилна регулаторна среда, както и от икономическа среда, която почива на достатъчно публично-частен инвестиционен капацитет;
2. посочва непропорционалното въздействие на бюрокрацията върху МСП, при положение че относителните разходи за привеждане в съответствие в области като данъчното облагане или задълженията за докладване са по-високи за МСП отколкото за по-големите предприятия;
3. поради това подчертава изрично необходимостта европейската регулаторна среда да стане по-благоприятна за МСП, като на всички равнища се премахнат пречките пред създаването на предприятия и растежа;
4. признава напредъка, постигнат посредством „Small Business Act“ (SBA) за Европа от 2008 г.⁽¹⁾, прегледа на „Small Business Act“ от 2011 г.⁽²⁾ и плана за действие „Предприемачество 2020 г.“ от 2013 г.⁽³⁾;
5. отново изразява подкрепата си, която изказа в становището си относно „Осъвременяване на единния пазар“⁽⁴⁾, за целта на Комисията да се облекчат задълженията за регистрация по ДДС и за докладване в рамките на стратегията за единния пазар; въпреки това изразява съжаление, че с местните и регионалните представители не се провеждат официални консултации, за да се гарантира, че се отчитат напълно техните безпокойства, например във връзка с нуждите на МСП в трансграничните региони;
6. подчертава трайната необходимост от последователна, видима и актуализирана европейска политика по отношение на МСП, ориентирана към резултати и прилагане, която да се основава на предходните инициативи и да ги укрепва, като интегрира принципа „Мисли първо за малките предприятия!“ във всички управленски равнища и във всички политики;
7. поради това отново повтаря призива си за преразгледан и засилен SBA и за по-силна роля на регионите и градовете в прилагането на принципите на SBA; отново потвърждава ангажираността си да насърчава прилагането на SBA посредством схемата „Предприемчив европейски регион“ (ПЕР);
8. отбелязва, че мрежата от представители на МСП действа като основен посредник между Европейската комисия и националните политики; призовава Комисията официално и системно да включва в тази мрежа представители на регионални и местни МСП;
9. признава, че в основата си регулаторната среда на ЕС е благоприятна за предприятията; подчертава обаче, все още има различия по отношение на времето, разходите и броя на процедурите, които се изискват, за да се открие предприятие; призовава държавите членки при зачитане на субсидиарността и проверка на целесъобразността да се ангажират да приведат своите правила в съответствие с тези на държавите с най-добри резултати; посочва, че в това отношение вдъхновение може да се черпи от добри практики като например *Iniciativa Lisboa* (Инициатива „Лисабон“), която дава възможност да се основе предприятие за 36 минути;

⁽¹⁾ Съобщение на Комисията: „Мисли първо за малките!“ — „Small Business Act“ за Европа“, 25 юни 2008 г. (COM/2008/394 final).

⁽²⁾ Съобщение на Комисията: „Преглед на „Small Business Act“ за Европа“, 23 февруари 2011 г. (COM/2011/78 final).

⁽³⁾ Съобщение на Комисията: „План за действие „Предприемачество 2020 г.“ — Възраждане на предприемаческия дух в Европа“, (COM/2012/795 final).

⁽⁴⁾ Становище на КР относно „Осъвременяване на единния пазар“, CdR 6628/2015, параграф 12.

10. посочва ролята на клъстерите за подпомагане на развитието на малките предприятия посредством пазарни тестове и анализи, създаване на иновации и квалификация и препоръчва да се окаже целенасочена подкрепа за тези дейности посредством програми от типа на COSME;

11. подчертава резултатите от семинар на комисия ECON „Интелигентно регулиране — интелигентен растеж“ в Зегауберг, Щирия и последвалия диалог с гражданите, който показва необходимостта от постигането на конкретни резултати чрез нови и иновативни подходи;

Интегриране на принципа „Мисли първо за малките предприятия“

12. подчертава значението на интегрирането на принципа „Мисли първо за малките предприятия“ в политиките на ЕС и целия процес на вземане на решения; призовава за по-благоприятно за МСП преценяване на критериите за оценката на въздействието и за по-системно отчитане на териториалното въздействие на правилата;

13. подчертава, че припокриващите се и противоречащи си правила в различните политики на ЕС — регионалната политика, държавните помощи, обществените поръчки, опазването на околната среда, напрежението между оказваната на клъстерите подкрепа и правилата в областта на конкуренцията и съответствието — оказват непропорционално въздействие върху МСП;

14. изразява загриженост по повод пречките, дължащи се на непоследователни изисквания и противоречащи си определения в секторните политики на ЕС, като отделни набори от правила във връзка с обществените поръчки, регионалната политика и политиката в областта на конкуренцията⁽⁵⁾ или противоречащи си определения на понятието иновация в регионалната политика и политиката в областта на развитието⁽⁶⁾;

15. е убеден, че въпросът за възложените на МСП задължения за докладване не може да бъде решен, като се опрости само един единствен законодателен акт; поради това настоятелно призовава Комисията и държавите членки да възприемат цялостен подход, базиращ се на всеобхватна оценка на всички задължения за докладване, пред които са изправени МСП;

16. предлага да се проучат варианти за облекчаване на тежестта върху МСП посредством действия като определяне на праг, под който предприятията са задължени да предоставят по-малко информация, ограничаване на броя на задължителните въпросници и избягване създаването на нови въпросници, например посредством включване на статистическа информация във вече съществуващите;

17. приветства факта, че отсега нататък в споразуменията за свободна търговия на ЕС от ново поколение ще бъдат включвани конкретни глави, с които да се улесни достъпът на МСП до другия пазар, наред с останалото посредством по-голяма правна сигурност, намаляване или премахване на нетарифните бариери, разширяване на критериите за определяне на най-добрия оферент и подобряване на защитата на правата върху интелектуалната и индустриалната собственост, и препраща към своето становище относно ТПТИ от 12 февруари 2015 г.;

Насочване на Програмата за по-добро регулиране и на REFIT в по-голяма степен към нуждите на МСП

18. приветства усилията за намаляване на тежестта върху МСП в рамките на Програмата за по-добро регулиране, програмата REFIT и Междуйнституционалното споразумение за по-добро законотворчество;

19. отново повтаря своите безпокойства, изразени в становището относно програмата REFIT⁽⁷⁾, че избраните представители на местните и регионалните власти, а също и КР като техен институционален представител, не са включени в Междуйнституционалното споразумение за по-добро законотворчество въпреки правомощията и тежестта, които им дава Договорът от Лисабон;

20. приветства интегрирането на принципите за по-добро регулиране в целия политически цикъл и включването на Парламента и Съвета в оценките на въздействието; изразява съжаление, че Междуйнституционалното споразумение за по-добро законотворчество не включва ангажимент от страна на Съвета и Парламента за системно извършване на оценки на въздействието;

21. подчертава, че въвеждането на изменения или допълнителни правила и на по-късни етапи от законодателния процес или по време на транспонирането на директивите на ЕС от държавите членки следва да върви ръка за ръка с ангажимент за извършване на оценки на въздействието, за да се избегне свръхрегулиране и да се гарантира, че свързаният с REFIT елемент на дадено правило няма да бъде изпразнен от съдържание;

⁽⁵⁾ Вж. Europa Decentraal (2016 г.). *Bridge!* — *Better EU regulation for local and regional authorities* („Мост! — По-добро законотворчество на ЕС за местните и регионалните власти“).

⁽⁶⁾ Вж. House of the Dutch Provinces (2015 г.). *Dutch Provinces for Better Regulation* (издание на Дома на нидерландските провинции „Нидерландски провинции за по-добро законотворчество на ЕС“).

⁽⁷⁾ Становище на КР относно „Програмата REFIT: гледната точка на местните и регионални власти“, CdR 983/2016, параграф 5.

22. признава значението на консултациите със заинтересованите страни в процеса на изготвяне на законодателните предложения; отбелязва обаче, че след като бъде проведена консултацията, участниците в нея може да не знаят в каква степен са били отчетени техните безпокойства; предлага местните и регионалните представители да бъдат включени в Комитетите за оценка на въздействието, за да им се даде възможност да упражняват допълнителен контрол върху предложенията на Комисията;
23. подчертава, че институционалната роля на КР в платформата REFIT не бива да се бърка с тази на другите заинтересовани страни; поради това счита, че представителите на комисиите на КР трябва да са в състояние да подкрепят представителя на КР в платформата, като вземат участие в нейните заседания по темите, свързани с техните области на компетентност;
24. се ангажира да интегрира принципите на по-доброто регулиране в своята работа, като използва експертния опит на съответните тематични комисии, когато изготвя становища по досиета, имащи отношение към МСП;
25. отбелязва, че работата на платформата REFIT е насочена най-вече към конкретни въпроси от законодателството на ЕС, по които може да бъде постигнато подобрение, без да се променя из основи цял законодателен акт; счита, че тази тясна насоченост може да бъде допълнена от по-амбициозен подход, целящ структурни подобрения на регулаторната рамка на ЕС в средносрочен план;
26. счита, че конкретни приоритети в Интелигентното регулиране за МСП могат да бъдат достъпът на МСП до обществени поръчки и правилата относно ДДС и данъчното облагане; счита също, че има безспорна необходимост от мерки за подобряване на достъпа на МСП до единния пазар, на достъпа до финансиране, на подкрепата за МСП от европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) и от постигане на по-добър баланс между нуждите на МСП и защитата на труда и потребителите и опазването на околната среда;

Участието на МСП в обществените поръчки

27. приветства опростяването на европейското законодателство в областта на обществените поръчки, извършено чрез новите директиви за обществените поръчки и единния европейски документ за обществени поръчки ⁽⁸⁾; призовава държавите членки да гарантират пълно и правилно прилагане на системата на опростеното европейско законодателство в областта на обществените поръчки;
28. посочва съществената роля на регионалните и местните власти за осигуряване на достъп на МСП до обществените поръчки и поради това смята, че намаляването на пречките пред участието на МСП в обществените поръчки е от особено значение за регионите и градовете;
29. е обезпокоен от факта, че съществуващите благоприятни за МСП правила в областта на обществените поръчки често не се прилагат напълно; подчертава, че тези правила трябва да бъдат допълнени от добро прилагане;
30. настоятелно призовава публичните власти на всички равнища да гарантират, че организирани от тях търгове са благоприятни за МСП и новосъздадените предприятия, що се отнася до изискванията за допустимост и реда и условията за извършване на плащания, като съобразяват изискуемите гаранции с особеностите на МСП, намаляват закъсненията при плащанията и налагат платежна дисциплина; призовава публичните власти на всички равнища да се ангажират с общи стандарти за благоприятни за МСП обществени поръчки;
31. подчертава добрите практики, включително наред с другото и на Службата за обществени поръчки на град Париж, която увеличи значително достъпа на МСП до обществени поръчки, намали закъсненията при плащанията и може да служи като добър пример за публичните власти на всички равнища;
32. призовава всички публични власти да насърчават участието на МСП в обществените поръчки за иновации, като избягват прекомерно подробните изисквания в спецификациите, изготвят предимно спецификации, които се основават на резултати, предоставят свободно информация и използват варианти като състезателен диалог и състезателна процедура с договаряне, преди да уточнят окончателните условия;
33. изтъква по-опростения достъп на МСП до финансовите инструменти, предвидени в европейските програми, по-специално тези на програмата COSME. За МСП последните са много по-прости в сравнение с другите по-традиционни източници на финансиране. Във връзка с това подчертава важноста на компонента за МСП в рамките на Европейския фонд

⁽⁸⁾ Директиви 2014/23/ЕС, 2014/24/ЕС, 2014/25/ЕС, Регламента за прилагане (ЕС) 2016/7.

за стратегически инвестиции, който и в рамките на съществуващите линии за финансиране би могъл да насърчи стартиращите предприятия и микропредприятията, нуждаещи се от достъп до кредитиране.

Благоприятни за МСП правила относно ДДС и данъчното облагане

34. призовава за по-нататъшно опростяване и хармонизиране на данъчните правила, които се възприемат като най-обременяващата област на политиката от повечето европейски МСП;

35. отново изразява своята подкрепа, изказана в становището относно Плана за действие за ДДС, за премахването на освобождаването от ДДС на вноса на малки пратки от трети държави и за контрол чрез единен одит на трансграничните предприятия, за премахване на произтичащото от това освобождаване неизгодно конкурентно положение на МСП от ЕС спрямо тези от трети държави⁽⁹⁾;

36. подчертава, че разпокъсаността и сложността на системата за ДДС налага на участващите в трансгранична търговия МСП големи свързани със спазването разходи и оказва особено въздействие върху граничните региони; поради това призовава за по-нататъшно опростяване на правилата и процедурите, свързани с различните режими за ДДС в трансграничната търговия, за разширено прилагане на принципа „едно мини гише“, който понастоящем се прилага само за телекомуникациите, телевизионното и радиоразпръскване и електронните услуги, така че той да се отнася и за други стоки и услуги — обект на дистанционна продажба, призовава и за общ трансграничен праг на ЕС, под който няма да се прилага ДДС;

37. призовава за намаляване на свързаната с ДДС административна тежест като задължения за докладване, срокове и периоди за съхраняване на информацията, а също и за ускоряване на административните практики при обработването на справките-декларации за ДДС;

Достъпът на МСП до единния пазар

38. отбелязва, че единният пазар на услугите все още страда от много ограничения, засягащи МСП, включително процедурите за издаване на разрешения за упражняване на професии, правилата за създаване, фиксираните или минимални цени, изискванията за юридическата форма и специфичните за определени сектори правила; призовава за сериозно опростяване и хармонизиране в сектора на услугите, за насърчаване на растежа поради икономии от мащаба, за стимулиране на иновациите посредством засилена конкуренция на вносни стоки и за привличане на входящи инвестиции чрез намаляване на разпокъсаността на пазара;

39. отбелязва, че различията между националните разпоредби за пазарите на стоки представляват голямо препятствие пред МСП, тъй като създават необходимост от поддържането на различни продуктови линии в различните държави членки и спъват развитието на общоевропейските вериги за доставка; призовава Комисията и държавите членки да работят за по-голяма хармонизация в тази област;

Достъп на МСП до финансиране

40. посочва значението на алтернативните методи за финансиране за новите предприятия; но е обезпокоен от факта, че новосъздадените предприятия нямат напълно свободен достъп до колективно финансиране поради различните национални режими, което ги затруднява да извършват трансгранично събиране на средства, и поради ограниченията върху предлагането на капитал на възможно голям брой инвеститори — ограничения, до които водят „евтините“ режими, които новосъздадените предприятия обикновено избират;

41. призовава за хармонизирана регулаторна рамка, която да създаде европейски паспорт за платформите за колективно финансиране, при което за предлагане на трансгранични услуги да се изисква едно единствено разрешение от компетентен орган в ЕС, като по този начин се дава възможност за истински европейски пазар на колективното финансиране;

Подкрепа за МСП от европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ)

42. отново повтаря своето предупреждение, изразено в становището относно опростяването на ЕСИФ⁽¹⁰⁾, че процедурите за използване на ЕСИФ стават все по-сложни и обременителни; поради това призовава за спешно опростяване на правилата, определящи създаването, изискванията за докладване и одита на финансовите инструменти на ЕСИФ;

⁽⁹⁾ Становище на КР относно „План за действие във връзка с ДДС“, CdR 2419/2016, параграф 34.

⁽¹⁰⁾ Становище на КР относно опростяването на ЕСИФ, ref. COR-2016-00008-00-00-AC-TRA.

43. посочва, че МСП се сблъскват с особени трудности при използването на средства от ЕСИФ, както е показано в проведеното през 2016 г. проучване на регионите, удостоени със знака „Предприемчив европейски регион“ (ПЕР), в което участието на МСП във финансираните от ЕСИФ проекти е определено като единствен най-важен приоритет за облекчаване на живота на МСП;

44. припомня значението на намаляването на регулаторната сложност, прекомерния одитен натиск и високите разходи за изпълнение, които пречат на МСП да получават подкрепа от ЕСИФ, и на опростяването не само на конкретни разпоредби, но и на целия корпус от делегирани актове и актове за изпълнение, както и на актовете с незадължителен характер като указанията както за публичните власти, така и за МСП;

45. подчертава, че за да се постигнат целите на политиката относно МСП както на ЕСИФ, така и на ЕС, правилата на ЕСИФ трябва да се разглеждат от гледната точка на пропорционалността, като се създаде партньорство за опростяване, отчитайки интересите на всички страни; призовава за отношения, основаващи се на доверие, а не на фундаменталното недоверие, което институциите на ЕС често проявяват към националните, регионалните и местните власти;

Установяване на баланс между нуждите на МСП и защитата на труда и потребителите и опазването на околната среда

46. подчертава необходимостта от баланс между правата на работниците, здравето, безопасността, защитата на потребителите и опазването на околната среда, от една страна, и регулаторните тежести върху МСП, от друга страна;

47. отбелязва, че наемането на първия служител може да бъде особено предизвикателство за процеса на растеж и развитие на предприятието и че трудово-правните разпоредби оказват по-голямо въздействие върху МСП отколкото върху големите предприятия, като предизвикват у МСП колебания относно наемането на персонал; подчертава, че новите подходи в тази област могат да бъдат ценен принос, по-специално с оглед на намаляването на младежката безработица;

48. поради това предлага да се създаде европейска система „Take One“, която да насърчава наемането на първи служител от сам предприемач или микропредприятие чрез финансови стимули и гъвкави правила; счита, че подобна система трябва да се финансира от програмата COSME;

49. настоятелно призовава Комисията да дава предимство на мерките за опростяване на регулаторната рамка в полза на занаятчийските предприятия и микропредприятията, тъй като понастоящем прекомерната сложност на системата излага на риск тяхната оперативност и важната роля, която изпълняват за създаването на работни места и икономическото развитие на регионите и местните организации, както и за опазване на културното и местното наследство.

50. счита, че обхватът на определението на „договори извън търговския обект“ в Директивата за правата на потребителите е твърде широк и може да бъде във вреда на занаятчиите, извикани в дома на потребител; поради това призовава за по-строго определение, отчитайки нуждите на МСП и микропредприятията;

Новаторски подходи към регулирането

51. подчертава, че интелигентното регулиране не означава непременно по-слабо регулиране, което може да предполага риск от несигурност и регулаторната разпокъсаност, а по-скоро по-ясни и по-прости правила, улесняващи МСП, като същевременно в дадена област се дава възможност за определяне на политически цели, които трябва да бъдат постигнати;

52. подчертава значението на благоприятните за иновации правила, които създават възможности за експерименти там, където това е подходящо, включително посредством създаването на зони с ограничени правила за пилотните проекти и въвеждане на клаузи за изтичане на срока на действие в иновативните и бързо променящи се области, както това се наблюдава например във Фландрия;

53. подчертава, че подходи като доброволното саморегулиране, включващи доброволни споразумения, ангажименти или кодекси на добрите практики, могат да насърчат култура на сътрудничество между предприятията и правителството; счита, че работата на шотландската Група за регулаторен преглед може да служи като добър пример на публичните власти на различни равнища;

54. подчертава датския проект за установяване на тежести като добра практика на национално равнище, която дава възможност за установяване на пречките в пряк диалог и за съвместно търсене на решения; призовава Комисията да отчете напълно подобни примери и да насърчава тяхното използване и трансфер там, където това е възможно;

55. подчертава необходимостта от насърчаване на предприемаческото мислене на всички управленски равнища и предоставяне на възможности за иновативни решения отдолу нагоре посредством създаването на механизми от типа „право на обжалване“, които позволяват на местните и регионалните власти временно да преустановяват действието на съществуващи правила там, където е доказано, че могат да постигнат целите си по-добре посредством иновативен подход.

Брюксел, 13 юли 2017 година.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Markku MARKKULA

Становище на Европейския комитет на регионите — Европейска стратегия за мобилност с ниски емисии

(2017/C 342/09)

Докладчик: József Ribányi (HU/ЕНП), заместник-председател на Областния съвет на Толна

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

1. приветства факта, че в настоящата стратегия е възприет мултидисциплинарен и всеобхватен подход, който включва социологически и икономически аспекти, иновации в енергетиката, инфраструктурата и цифровия сектор, конкурентоспособност на промишления сектор и развитие на уменията;
2. подкрепя целите на стратегията, които бяха определени още в Бялата книга от 2011 г.⁽¹⁾, а именно намаляване на емисиите на парникови газове от транспортния сектор с поне 60 % в сравнение с нивата от 1990 г.;
3. въпреки това предлага стратегията, в съответствие с Бялата книга от 2011 г., да отчете напредъка, постигнат след 2011 г. по отношение на подобряването на ефективността на транспортната система, и настоящата рамка на политиката на ЕС в областта на енергетиката и климата за периода до 2030 г., както и с ангажиментите, поети от ЕС в контекста на Парижкото споразумение от 2015 г.;

ОПТИМИЗИРАНЕ НА ТРАНСПОРТНАТА СИСТЕМА И ПОДОБРЯВАНЕ НА НЕЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Цифрови решения за мобилността

4. подчертава, че оползотворяването на потенциала на цифровите технологии ще даде възможност за оптимизиране на транспорта и за изграждане на мултимодална трансевропейска транспортна мрежа (TEN-T). Предварителните условия за това са интелигентните транспортни системи (ИТС) и инфраструктурата. Освен това трябва да се вземат предвид екосистемите, които отразяват местните екологични особености, и да се гарантира участието на местните и регионалните власти в етапа на изпълнение;
5. подчертава, че чрез активната си роля в създаването на интелигентна телекомуникационна и транспортна инфраструктура европейските градове и региони могат да осигурят ефективното използване на свързаните и автоматизирани превозни средства по коридорите на мрежата TEN-T, която пресича границите и териториите на държавите членки, в рамките на градските райони с плановете за устойчива градска мобилност (ПУГМ) и генералните плановете за устойчив транспорт на регионите;
6. признава, че ИТ решенията формират бизнес моделите и схемите в областта на транспорта. МРВ би трябвало да прилагат лесни за ползване, приобщаващи ИТ решения с цел внедряването им в развитието на „интелигентни градове и зони на мобилност“;
7. акцентира върху необходимостта от опростени бази данни и взаимовръзки между тях, като предлага разработване на европейски стандарти, които могат да улеснят оперативната съвместимост на данните, услугите и техническите решения на всички равнища. На свой ред тези данни ще се предоставят и гарантират от съответните регионални транспортни органи в рамките на единна система за компресиране на данни;

Справедливо и ефективно ценообразуване в транспорта

8. счита, че местните и регионалните власти разполагат със значителни законови и финансови правомощия (напр. чрез използване на места за паркиране, автобусни ленти, ползи от обществени поръчки, „зелени“ регистрационни табели или намаления на тарифите за системите за таксуване), чрез които могат да влияят върху предпочитанията и избора на потребителите, като насърчават използването на превозни средства, работещи с алтернативно гориво. Привлича вниманието на Европейската комисия върху факта, че тези инструменти са ограничени отчасти поради условията, наложени при

⁽¹⁾ Бяла книга „Пътна карта за постигането на Единно европейско транспортно пространство — към конкурентоспособна транспортна система с ефективно използване на ресурсите“. Брюксел, 28 март 2011 г., COM(2011) 144 final.

използването на ЕСИ фондовете, които не позволяват отпускането на субсидии за обновяване на частни превозни средства или автомобилни паркове. Това забавя тяхното обновяване и води до загуба на възможности за постигане на ефективност и конкурентоспособност в транспорта и подобряване на качеството на въздуха в градовете посредством подобряване на енергийната ефективност и околната среда, например що се отнася до таксиметровите услуги или доставките „последна миля“ (последната отсечка от веригата за доставка на стоки, която включва пътя от транспортния център до крайния клиент);

9. подчертава, че за целите на ценообразуването трябва да бъде хармонизирана наличната информация за транспорта от различните източници, свързани с мобилността. Интегрираната продажба на билети продължава да се сблъсква с препятствия пред по-широкото ѝ използване, тъй като видовете обществен транспорт се различават по отношение на доходността. Цената за въвеждане на интегрираното таксуване може да намали или да превърне общите финансови печалби от даден вид транспорт в общи финансови загуби;

10. обръща внимание на факта, че въпреки значителните усилия и ресурси, мобилизирани за подкрепа на обществения и мултимодалния транспорт, информацията, с която разполагат пътниците, използващи мултимодалния превоз, е крайно недостатъчна. Още по-лошо е положението по отношение на услугите за продажба на билети. Това не се дължи на техническа невъзможност за предоставяне на ползвателите на подробна и лесна за употреба информация в рамките на мултимодалния транспорт или на услуги и информация в сферата на продажбата на билети; тази ситуация е резултат на липсата на воля от страна на операторите на обществения транспорт да предоставят тази информация и тези услуги. Затова ЕС трябва да изготви законодателство, с което да наложи задължението да се публикуват данни за разписанията и друга информация за пътуванията и те да станат напълно достъпни за всички граждани на ЕС без изключение, под форма, която да позволява на всеки да ги използва по най-лесен и ефикасен начин. Във връзка с това Европейският комитет на регионите препраща към своето становище относно „Информация за мултимодални пътувания, услуги по планиране и продажба на билети“, CdR 4895/2014;

11. в съответствие с принципа „замърсителят плаща“ всички видове транспорт следва да допринасят за външните разходи, които причиняват, в зависимост от съответната степен на замърсяване;

12. посочва, че електроенергийните мрежи, съхранението на електроенергия, търговията и управлението на публичната инфраструктура ще трябва да бъдат модернизирани, заедно с правилата в областта на транспорта и данъчното облагане на превозните средства, за да бъдат подходящо подготвени за новите и иновативни видове транспорт, включително чрез задвижване с акумулаторна батерия или с водородни горивни клетки. В това отношение се препоръчват също така взаимно съвместими решения за лесно плащане за зареждане с електричество на този тип превозни средства;

13. обръща внимание на факта, че системата за данъчно освобождаване, която се прилага за авиационно гориво и билети за международни полети, представлява очевидно нарушение на пазара в транспортния сектор. Призовава държавите — членки на ЕС, да обсъдят с Международната организация за гражданско въздухоплаване съществуващата международна система за облагане на горивата, за да се гарантира съгласуваност с международните ангажменти в областта на изменението на климата, без това да пречи на признаването на специфичните особености и интереси на най-отдалечените региони;

Насърчаване на мултимодалността

14. насърчава, като част от ПУГМ, мултимодалността и координираното използване на градски/регионален транспорт и логистика, железопътен, морски и речен транспорт с ниски или нулеви емисии. По-специално преминаването от автомобилен към други видове транспорт с по-ниски въглеродни емисии би имало значителен потенциал от гледна точка на намаляването на емисиите. Във всеки случай на решенията за преход на транспорта към мобилност с ниски емисии следва да се отдава висок приоритет, например чрез преразглеждане на съществуващите скрити или явни субсидии за автомобилния транспорт;

15. призовава за нов подход към морския превоз на къси разстояния чрез разработване на използването на екологични бонусни схеми и разглеждане на морските магистрали като инфраструктури, които следва да бъдат предмет на адаптиран подход във връзка с контрола на държавната помощ. Този подход е особено важен за регионите, които остават в периферията на европейските транспортни коридори;

16. В този контекст, трябва да бъдат разгледани конкретно градските възли и логистичните платформи, както са определени в рамките на TEN-T (основната и широкообхватната мрежа) и в Регламента за МСЕ от 2013 г., поради тяхната структурна роля в устойчивата и интермодална мобилност на равнището на държавите членки, техните региони и в целия ЕС. Поради това се предлага този въпрос да бъде разглеждан на различните европейски форуми, посветени на мултимодалните коридори, на които се обсъжда конкретно темата за възлите;

17. подкрепя факта, че ЕС играе активна роля в рамките на Международната организация за гражданско въздухоплаване и Международната морска организация за намаляване на емисиите от морския сектор и сектора на въздухоплаването. Трябва да се насърчава разработването и разпространението на нови технологии с по-ниски емисии;

УВЕЛИЧАВАНЕ НА ИЗПОЛЗВАНЕТО НА НИСКОЕМИСИОННА АЛТЕРНАТИВНА ЕНЕРГИЯ ЗА НУЖДИТЕ НА ТРАНСПОРТА

Ефективна рамка за нискоемисионна алтернативна енергия

18. насърчава въвеждането на алтернативни източници на енергия в транспорта чрез подпомагане на развитието на енергийния сектор, като по този начин се създава възможност за транспорт с „нулеви емисии“;
19. подчертава, че държавите членки, регионите и общините са насърчавани да инвестират в алтернативна енергия за транспорта чрез безвъзмездни помощи по линия на политиката на сближаване, при спазване на принципа за технологична неутралност, залегнал в Директива 2014/94/ЕС относно инфраструктурата за алтернативните горива;
20. застъпва се за по-широко използване на възобновяеми биогорива от ново поколение, които се произвеждат екологосъобразно и чиито емисии на въглероден диоксид са по-ниски от емисиите на традиционните изкопаеми горива, с цел декарбонизиране на транспортния сектор. Във връзка с това би трябвало да се отдава приоритет на биогоривата от нехранителни култури (синтетичните биогорива) или от фуражни култури. Очакваните положителни последици са създаването на възможности за заетост и работни места в селските и по-слабо развитите райони, както и създаването на допълнителна икономическа добавена стойност. Тъй като без подкрепа биогоривата от ново поколение понастоящем не се считат за конкурентни източници на енергия, тяхното производство следва да бъде субсидирано, така че те да се конкурират с изкопаемите горива или биогоривата от хранителни култури;
21. посочва, че в Директивата за разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива⁽²⁾ вече са определени задължителни изисквания по отношение на използването на електроенергия, природен газ и водород като гориво за превозните средства;
22. подчертава, че съществуващите в момента алтернативни източници на енергия, биометан и биогорива частично ще заменят конвенционалния дизел или бензин за превозните средства. Това увеличава енергийната сигурност посредством намаляването на търсенето на конвенционални горива;
23. призовава за широко прието определение за биогорива, както и за приемането във връзка с това на набор от критерии за устойчивост и намаляването на въглеродните емисии, които биха могли да подкрепят правната сигурност и да улеснят правоприлагането и процеса на вземане на решения за инвестиции в производството и използването на биогорива;
24. счита, че е важно да се вземат под внимание специфичните национални, регионални и местни условия, както и различните суровини, налични на местно и регионално равнище. При регламентирането на използването на алтернативни горива от възобновяеми енергийни източници следва да бъде взет предвид общият енергиен баланс (включително производството на горива);
25. подчертава, че от регионална и местна гледна точка алтернативната енергия с ниски емисии в идеалния случай следва да бъде произвеждана на местно равнище и също да бъде съхранявана и използвана/потребявана на местно равнище. Производството на алтернативна енергия с ниски въглеродни емисии и съхранението ѝ за местно потребление е още по-важно, когато става въпрос за изолирани региони, като например островите и най-отдалечените региони, за да се намали тяхната зависимост от външни източници;

Разгръщане на инфраструктура за алтернативните горива

26. подчертава, че се очаква мобилността с ниски или нулеви емисии да промени коренно транспорта от гледна точка на мрежите, превозните средства и горивата. Предварителното условие за това е наличието на евтина, достъпна енергия и горива. Освен електрическите и водородните двигатели, които не замърсяват, биоривата от ново поколение, които не конкурират производството на храни и чието производство се извършва по шадящ природата начин, могат да играят важна роля за постигането на целите в областта на намаляването на емисиите. Следователно акцентът следва да бъде предимно, но не само, върху развиването на достъпна инфраструктура за зареждане на електрически превозни средства и на такива с водородни горивни клетки, предвид възможността да се използва като гориво и капацитета за съхранение на този газ. Следва при все това да се подкрепят посредством финансови стимули нискоемисионните технологии, като биогоривата от ново поколение;
27. препоръчва да се въведат задължителни срокове за всички равнища на публичната администрация, за да се гарантира, че поканите за участие в търг за закупуване на нови превозни средства и концесиите за услуги за обществения транспорт включват само превозни средства, задвижвани с помощта на алтернативни енергийни източници;

⁽²⁾ Директива 2014/94/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. за разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива.

28. обръща внимание на необходимостта от стратегия за насърчаване на използването на ВПГ в морския транспорт и търговия чрез засилване на подкрепата за адаптиране на пристанищните инфраструктури и чрез разработване на общ подход към иновациите и финансирането на оборудване за втечен природен газ и метанол, получен при обработка на отпадъци, на корабите;

29. изтъква необходимостта от изграждане на електроенергийна инфраструктура на пристанищните докове с цел намаляване на емисиите на CO₂ от корабите, които извършват престой в пристанищата с включени двигатели, предизвиквайки голяма част от замърсяването в пристанищните градове;

30. отбелязва, че електрическият транспорт и инфраструктурата за зареждане на електрически превозни средства, задвижвани с акумулаторна батерия или с водородни горивни клетки, биха могли да бъдат внедрени много бързо в градските зони и агломерациите, където местните органи считат, че това е уместно. Инфраструктурата за електрически транспорт трябва да бъде изградена по протежение на стратегическите маршрути, свързващи регионите на Европа, тъй като трансграничната електрическа мобилност може да преодолее фрагментираността на вътрешния пазар. Поради размерите си повечето от европейските острови са много подходящи за развиването на електрическа мобилност. Затова подходящо разгръщане на инфраструктура за зареждане може бързо да допринесе за широкомащабното внедряване на електрическата мобилност в тези региони;

31. подчертава, че енергията, която се произвежда и съхранява на местно равнище, може да осигури стабилен и евтин източник на горива с цел ускоряване на прехода към електрическа мобилност с ниски емисии. Постепенното разгръщане на тази мобилност може да допринесе за преодоляване на по-неблагоприятното и конкурентно положение спрямо конвенционалните горива. Интегрираното в мрежата децентрализирано съхранение на енергия може да предложи допълнителни услуги на електросистемата, спомагайки за преодоляването на несъответствието между предлагането на енергия от възобновяеми източници и търсенето на енергия в периоди на високо и ниско потребление или за регулирането на честотата. За тази цел е необходимо също така да се улесни активното участие на потребителите в управлението на електросистемата, например чрез агрегатори на търсенето, като се премахнат съществуващите регулаторни пречки;

Оперативна съвместимост и стандартизация за електрическа мобилност

32. споделя възгледа на ЕК за въвеждане на общи технически и технологични стандарти, като се вземат предвид потребностите на различните държави членки и региони. Стандартизацията ще стимулира оперативната съвместимост между местните транспортни системи в рамките на един и същи регион и между отделните региони;

33. изразява загриженост, че в повечето държави членки разработването на национални планове за изпълнение, насочени към разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива, се извършва без активния принос на компетентните регионални и местни власти, въпреки че тези планове са безспорен пример за нуждата от прилагане на многостепенно управление и че плановете за насърчаване на електромобилността не получават достатъчно политическа и бюджетна подкрепа;

34. посочва, че станциите за зареждане на електрически превозни средства трябва да бъдат стандартизирани и призовава ЕК да подкрепи разгръщането на станции за презареждане с електрическа енергия чрез разработването на стандарти, които позволяват интеграцията на станциите за зареждане в съществуващите съоръжения съгласно законодателните разпоредби, установени във всяка държава;

ПРЕМИНАВАНЕ КЪМ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА С НУЛЕВИ ЕМИСИИ

Подобрения в изпитването на превозните средства с цел възвръщане на доверието на потребителите

35. приветства последните договорености за измерването и проверката на емисиите на вредни вещества от превозните средства, имащи за цел да гарантират прозрачността и надеждността на екологичните характеристики на превозните средства. Това ще спомогне за въвеждането на норми за допустими емисии на замърсители на въздуха и за увеличаването на доверието на потребителите. Праговите стойности за емисиите от пътнически леки автомобили и лекотоварни автомобили трябва да бъдат подходящи, за да може да се постигнат целите и да се спазят споразуменията относно емисиите на замърсители и човешкото здраве;

36. подкрепя изготвянето на нови насоки относно етикетването на превозните средства, тъй като това спомага за предотвратяване на заблуждаването на потребителите. Следва да бъдат изяснени и представени правила относно това как да се измерват стойностите посредством новите хармонизирани в световен мащаб процедури за изпитване на леките автомобили (WLTP) и старата процедура (Нов европейски цикъл на движение — NEDC). Следва да се обмисли възможността за изменение не само на насоките, но и на Директивата относно етикетването⁽³⁾. Аналогично Директивата за насърчаването

⁽³⁾ Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета — Преглед на Директива 2010/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 година относно посочването на консумацията на енергия и на други ресурси от продукти, свързани с енергопотреблението, върху етикети и в стандартна информация за продуктите. Брюксел, 15 юли 2015 г., COM(2015) 345 final.

на чисти и енергийно ефективни пътни превозни средства ⁽⁴⁾ трябва да бъде преразгледана, за да не изостава от най-новите технически разработки;

Стратегия за леките и лекотоварните автомобили за периода след 2020 г.

37. подчертава, че следва да бъдат установени мерки за насърчаване на въвеждането на електрическата мобилност с количествени параметри и да бъдат времево определени, така че да се гарантира, че преходът ще се осъществи;

Стратегия за камионите, градските и междуградските автобуси за периода след 2020 г.

38. счита, че общественият транспорт следва да продължи да печели все повече позиции в сравнение с частните автомобили и поради това предлага да се ускори преходът към електрическа мобилност и използването на другите горива, които ЕС счита за алтернативни на нефтените деривати, като се даде приоритет на производството и използването на електрически автобуси и трамваи, включително задвижвани с водородни горивни клетки, както и на използването на природен газ за градските и междуградските автобуси, с което ще се намалят емисиите на въглероден диоксид от автобусите. Що се отнася до товарния превоз на дълги разстояния, предлага да се ускори преходът на парковете от товарни автомобили от дизел на природен газ, единственото гориво, което може да замени дизела и което има почти нулеви замърсяващи емисии и по-малко съдържание на въглерод от дизела;

39. приветства усилията на Европейската комисия да насърчава инициативата за внедряване на чисти автобуси в ЕС, с оглед подпомагане на по-добрия обмен на информация и мащаба на пазара чрез осигуряването на платформа за градовете, регионите, операторите и производителите. Тя засилва доверието на европейските производители в бъдещото търсене на чисти автобуси, задвижвани с алтернативни горива, използва по-добре бъдещите търгове за обществени поръчки и е по-ефективна в търсенето на решения за финансиране за по-големи оферти посредством напр. Европейската инвестиционна банка;

40. счита за необходимо да бъде увеличена интензивността на помощите от ЕС, да се постигне по-голяма синергия между финансовите ресурси от Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), механизма за свързване на Европа (МСЕ) и европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИ фондове) и да се прибегне до субсидии. Това ще улесни бързата подмяна на замърсяващия понастоящем парк на обществения транспорт и ще гарантира оптимално използване на наличното финансиране от Съюза;

Въздушен транспорт и релсов транспорт

41. подчертава предимствата на видовете релсов транспорт, извършван с помощта на електроенергия от възобновяеми източници или алтернативни горива, при условие че са икономически устойчиви;

42. посочва необходимостта от изграждане на необходимата инфраструктура, както на местно, така и на регионално равнище, в онези региони, в които железопътният сектор е по-слабо развит, така че те да могат да използват железопътния транспорт наравно с останалите държави членки с цел изграждане на единно европейско железопътно пространство;

БЛАГОПРИЯТНА СРЕДА ЗА МОБИЛНОСТ С НИСКИ ЕМИСИИ

Енергийният съюз: свързване на транспортните и енергийните системи

43. отбелязва със задоволство, че стратегията се разглежда като добра стъпка, интегрирана в рамката за климата и енергетиката за периода до 2030 г., приета от Съвета на ЕС на 23–24 октомври 2014 г. ⁽⁵⁾, и на Споразумението от Париж, прието на 12 декември 2015 г. на 21-вата конференция на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата ⁽⁶⁾, като свързва двама основни участници в рамките на ЕС: транспорта от страна на търсенето и ключови участници в областта на производството и преноса на енергия от страна на предлагането;

⁽⁴⁾ Директива 2009/33/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година за насърчаването на чисти и енергийно ефективни пътни превозни средства. Директива 2009/33/ЕО

⁽⁵⁾ Заключение на Европейския съвет (23–24 октомври 2014 г.). Брюксел, 24 октомври 2014 г., EUCO 169/14.

⁽⁶⁾ Споразумението от Париж, прието на 21-вата конференция на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (COP 21), 30 ноември — 11 декември 2015 г.

44. смята, че пакетът „Чиста енергия за всички европейци“⁽⁷⁾ е част от усилията на ЕС за осигуряване на по-интелигентна и по-чиста енергия за всички, подпомагане на икономическия растеж, инвестициите и технологичното лидерство, създаване на нови работни места и подобряване на благоденствието на гражданите в регионите и градовете на ЕС;

Научни изследвания, иновации и конкурентоспособност

45. счита, че електрическата мобилност е една от движещите сили за иновациите и технологичното развитие, тъй като носи непосредствени ползи и играе ключова роля за намаляване на въздействието върху околната среда;

46. счита, че преходът към нисковъглероден транспорт може да бъде постигнат най-вече чрез регионалната политика и политиката на сближаване. Чрез инвестиции в научни изследвания и иновации регионите и общините могат да подкрепят енергията от възобновяеми източници с ниски емисии, интелигентните мрежи и устойчивия градски транспорт;

47. подкрепя пълноценното използване на резултатите от Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ с цел намирането на по-иновативни решения за мобилност с ниски емисии, включително услуги/инвестиции;

48. насърчава развитието на иновативни технологии за резервоари за ВПГ в корабите и пътническите автобуси, за да се оптимизира ефективното съхранение на този тип горивен заместител, и призовава за финансирането на демонстрационни проекти на товарни и пътнически кораби и пътнически автобуси за превози на дълги разстояния с такава цел;

49. насърчава също така разработването на иновативни технологии, които да позволяват използването на биогорива, като например метанол, получен при преработка на отпадъци, включително в двигателите на товарни и пътнически кораби, и съответно отправя искане да се осигури финансиране за тази цел;

50. настоява също така за финансиране на електроенергийна инфраструктура на пристанищните докове и най-вече за въвеждане на обвързваща регулаторна рамка, която да се прилага на всички пристанища в Европейския съюз;

Цифрови технологии: интелигентни транспортни системи (ИТС), свързани и самоуправляващи се превозни средства

51. отбелязва, че ИТ решенията насърчават мобилността въз основа на комбинираното използване на всички видове пътнически и товарен транспорт (напр. интегрирани системи за продажба на билети и таксуване, документи за интермодален товарен транспорт, електронно планиране на маршрута, информация на пътниците в реално време и др.);

52. отбелязва, че появата на свързани и автоматизирани (самоуправляващи се) превозни средства чрез използване на цифровите технологии може да предложи много възможности за преодоляване на отрицателните ефекти от транспорта, както и обществен транспорт в по-слабо населените райони; настоятелно призовава да бъдат въведени мерки във връзка със свързаното и автоматизираното шофиране в съответствие с Декларацията от Амстердам⁽⁸⁾; приветства в това отношение приемането на 30 ноември 2016 г. на стратегия на ЕС за съвместните интелигентни транспортни системи⁽⁹⁾; в това отношение Комитетът призовава за по-последователна визия за устойчиви и иновативни развията в областта на транспорта и за по-добро съгласуване между различните тясно свързани работни пакети на Комисията и свързаната с тях комуникация;

53. подчертава, че европейските региони желаят да участват в създаването на интелигентна телекомуникационна и транспортна инфраструктура. По този начин свързаните и автоматизирани превозни средства ще могат да се използват ефективно и безпрепятствено по коридорите на TEN-T, както и в градските и селските райони;

54. подчертава, че принципите на пропорционалност и субсидиарност би трябвало да дават на МРВ властта да решават дали и как да внедряват ИТС и чисти превозни средства, както беше признато в плана за действие за градска мобилност на ЕС, за да намаляват емисиите си от транспорта и проблемите със задръстванията и да насърчават социалното приобщаване;

⁽⁷⁾ Чиста енергия за всички европейци — разгръщане на потенциала за растеж на Европа. База данни на ЕК със съобщения за медиите. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-4009_en.htm

⁽⁸⁾ Декларация от Амстердам относно сътрудничеството в областта на свързаното и автоматизираното шофиране, 14–15 април 2016 г.

⁽⁹⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Европейската стратегия за съвместни интелигентни транспортни системи — крайъгълен камък по пътя към съвместната, свързана и автоматизирана мобилност, Брюксел, 30.11.2016 г., COM(2016) 766 final.

Умения

55. признава, че преходът към мобилност с ниски емисии създава предизвикателства за пазара на труда и поради това гарантирането на преквалификацията на работната сила за новите работни места представлява приоритет. Въпреки високите равнища на безработица е налице недостиг на персонал в редица важни области на транспортния сектор в резултат на липса на цифрови умения;

56. изразява съжаление, че разработването на планове за устойчива градска мобилност (ПУГМ) от страна на местните власти, предвидено в предходното съобщение от 2009 г. относно градската мобилност, не е включено в настоящото съобщение. С оглед на това изтъква, че както в самата стратегия, така и в инициативите и актовете за нейното прилагане трябва да се поясни, че интегрираното планиране на градовете е ключов фактор за развитието на устойчива мобилност, включително чрез изготвяне и изпълнение на планове за устойчива градска мобилност;

57. подчертава значението на системите на дуално обучение, предлага да се осъществява интензивен обмен на опит между регионите на ЕС на добрите практики в областта на мобилността с ниски емисии, включващ системата на професионално образование и предприятията;

Инвестиции

58. приветства факта, че иновациите и развитието на инфраструктурата са в основата на целите на Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ) за стимулиране на комбинирани (публично-частни) инвестиции за транспорта и инфраструктурата. Заедно със средства под формата на безвъзмездни помощи от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), ЕФСИ би могъл да осигури по-интензивно участие на местните и регионалните власти в такива проекти, независимо от мащаба им;

59. предлага при планирането на следващия период на многогодишната финансова рамка да се предвиди увеличаване на обема и дела на средствата за транспорт с ниски емисии в „Хоризонт 2020“, както и в Механизма за свързване на Европа (МСЕ). Би трябвало и напред да се насърчава МСЕ, тъй като той предлага значителен лостов ефект: всяко евро, изразходвано с помощите по линия на МСЕ, генерира 3-3,5 евро инвестиции в транспорт с ниски емисии;

60. посочва, че постиганият в градовете и регионите напредък благодарение на администрациите и публично-частните партньорства би могъл да осигури необходимия ефект на лоста за ефективното финансиране и функциониране на решенията за мобилност с ниски емисии; предлага също така да се даде приоритет на използването на ЕФСИ и ЕСИФ за местни, новаторски и нискоемисионни решения за транспорта. В стратегическата референтна рамка за периода след 2020 г. следва да бъдат предвидени безвъзмездни помощи за посочените по-горе цели;

61. подчертава, че местните и регионалните власти играят ключова роля за стимулирането на местното производство на енергия, както и за интегрираните и интелигентните енергийни мрежи. ЕСИФ следва да улесни необходимите инвестиции посредством предоставяне на безвъзмездни помощи, най-вече в по-слабо развитите региони на ЕС, които изостават;

62. отбелязва, че от началото на 2015 г. до края на 2017 г. по Плана за инвестиции за Европа също се предоставя публично финансиране за проекти за транспорт с ниски емисии и интелигентни мрежи;

Действия на градовете

63. предлага градоустройствените практики на европейските градове и междуградските зони да включват, в рамките на ПУГМ, определянето на зони за транспорт и мобилност с ниски емисии. В областта на градоустройството следва да се отдава приоритет на активния транспорт (колхозене и ходене пеша), на решенията за обществен пътнически транспорт и на споделеното и съвместното ползване на автомобилите; затова призовава за далновидна политика на ЕС за инвестиции в транспорт, която да подобрява общественото здраве и да инвестира, при пълно зачитане на Парижкото споразумение, прието на 21-вата Конференция на страните, най-малко 10 % от средствата за транспорт във велосипеден транспорт в онези региони, в които географските условия позволяват това;

64. предлага се предварително проучване на мобилността, породена от градоустройственото и териториалното планиране в метрополните области. Налице е необходимост да се стимулира уплътняване на градовете и техните метрополни области с цел, от една страна, да се намали необходимостта от моторизирани пътувания, услугите да се приближат в по-голяма степен до гражданите, а от друга, да се даде възможност за подобряване на мрежите на обществения транспорт, повишаване на тяхната социална и икономическа ефективност и използване;

65. подчертава, че териториалното устройство е много важен елемент за мобилността с ниски емисии. Именно селищната структура и оформлението на градската среда осигуряват топографските условия, позволяващи развитието в дългосрочен план на мобилност с ниски емисии. Препоръчва се, когато МРВ разполагат с компетенции в областта на териториалното устройство по силата на правната или конституционна система на държавата членка, техните оперативни планове на регионално, надобщинско или метрополно равнище да предвиждат такъв вид инициативи;
66. отбелязва, че колоезденето, в съответствие със становището на КР относно „Пътна карта на ЕС в областта на колоезденето“⁽¹⁰⁾, следва да бъде утвърдено като средство за транспорт, като се засили ролята на публичното финансиране, предоставяно от ЕС, за проекти във връзка с велосипедния транспорт, и повтаря призива си за включване на „Пътна карта на ЕС в областта на колоезденето“ в работната програма на Комисията за 2018 г. Тъй като активно насърчават колоезденето, и във връзка с това екологосъобразните обществени поръчки, общините могат да засилят своята собствена роля в борба с изменението на климата като участват в инициативи като „Европейска зелена столица“ или „Науката среща регионите“. Би могло да бъде предложено включването на специфични, основни отсечки от колоездачните маршрути в мрежата TEN-T;
67. подчертава, че съгласно Директивата относно енергийните характеристики на сградите⁽¹¹⁾ новите сгради, които се строят в ЕС, следва да имат пунктове за зареждане на електрически превозни средства (за предпочитане със съоръжение за съхранение). Обновяването на жилищни блокове също следва да включва такива строителни дейности⁽¹²⁾;
68. отбелязва, че монтирането на интелигентни системи за зареждане в сградите би могло да помогне да се гарантира запазването на гъвкавостта на електроенергийната мрежа, т.е. енергията, натрупана в батериите на електрическите превозни средства, би могла да бъде върната в мрежата. Необходим е цялостен подход, който например да разглежда електрическите превозни средства като неразделна част от съоръженията на сградите;
69. подчертава, че градовете са основни заинтересовани страни в транспортния сектор в населените места, и отбелязва, че проблемите на градската мобилност не могат да се решат само със секторен подход. Поради това припомня действителната добавена стойност от това местните и регионалните власти, когато изготвят своите планове за устойчива градска мобилност (ПУГМ⁽¹³⁾) едновременно с плановете си за действие за устойчива енергетика (ПДУЕ), да отчитат връзката между градското измерение на транспортната политика и по-широката концепция за устройство на територията, което включва опис на реалния и идеалния местен енергиен микс. Тези местни усилия биха могли да получат професионални насоки и помощ от Конвента на кметовете с цел да се създаде по-приобщаващ местен транспорт с по-малко замърсяване на въздуха и шумово замърсяване;
70. По същия начин, когато регионите разполагат с компетенции в областта на териториалното устройство, по силата на правната или конституционната си система, се препоръчва техните планове за устойчива градска и междуградска мобилност също да предвиждат такъв вид действия;
71. предлага да бъдат създадени тематични европейски мрежи от градове за насърчаване на мобилността с ниски емисии. Подобни мрежи биха позволили на местните предприятия и дори на широката общественост да бъдат по-ангажирани с развитието на мобилността с ниски емисии, например чрез предоставяне на услуги за споделена мобилност. Чрез използването на съвременни ИТ решения тези градски мрежи могат също така да мобилизират съответни целеви групи за по-широко разпространение на мобилността с ниски емисии.

Брюксел, 13 юли 2017 година.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Markku MARKKULA

⁽¹⁰⁾ „Пътна карта на ЕС в областта на колоезденето“, Комитет на регионите. Прието на 12 октомври 2016 г.

⁽¹¹⁾ Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите.

⁽¹²⁾ Становище ENVE-VI-019 относно „Енергийна ефективност и сгради“ (M. Rijsbergen, АЛДЕ/NL), което се изготвя в момента.

⁽¹³⁾ Становище на КР относно ПУГМ и пакета за градска мобилност (COTER-V-048).

III

(Подготвителни актове)

КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

124-ТА ПЛЕНАРНА СЕСИЯ, 12 И 13 ЮЛИ 2017 Г.

Становище на Европейския комитет на регионите — Координация на системите за социална сигурност

(2017/C 342/10)

Докладчик:	Ulrike Hiller (DE/ПЕС), член на Сената на свободния ханзейски град Бремен
Отправен документ:	Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност и на Регламент (ЕО) № 987/2009 за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 (текст от значение за ЕИП и за Швейцария)
	COM(2016) 815 final

I. ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗМЕНЕНИЯ

Изменение 1

Предложение за регламент

Съображение 6

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
Обезщетенията за дългосрочни грижи досега не бяха включени изрично в материалното приложно поле на Регламент (ЕО) № 883/2004, а се координираха като обезщетения за болест, което води до правна несигурност както за институциите, така и за лицата, кандидатстващи за обезщетения за дългосрочни грижи. Необходимо е да се разработи стабилна правна рамка, съобразена с обезщетенията за дългосрочни грижи в рамките на регламента, за да се включи ясно определение на тези обезщетения.	Обезщетенията за дългосрочни грижи досега не бяха включени изрично в материалното приложно поле на Регламент (ЕО) № 883/2004, а се координираха като обезщетения за болест. Необходимо е да се разработи стабилна правна рамка, съобразена с обезщетенията за дългосрочни грижи в рамките на регламента.

Изложение на мотивите

Засилената координация на предоставянето на дългосрочни грижи следва да се приветства. Освен това понастоящем не може да се направи ясно общо разграничение между предоставянето на дългосрочни грижи и на здравни услуги поради различните правила в държавите членки.

По-задълбочената координация изисква предоставянето на грижи да бъде признато и развито във всички държави членки като съществуващ вид обезщетение в допълнение към обезщетенията за болест. Следователно на този етап за предпочитане е да се преработи член 34, отколкото да се въвежда отделна глава за предоставянето на грижи.

Изменение 2

Предложение за регламент

Член 1, параграф 3, първи абзац

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>След съображение 5 се вмъква следният текст:</p> <p>„(5а) Съдът на Европейския съюз е постановил, че държавите членки имат право да обвържат достъпа на икономически неактивни граждани в приемащата държава членка до социални обезщетения, които не представляват социално подпомагане по смисъла на Директива 2004/38/ЕО, с правото на законно пребиваване по смисъла на посочената директива. Проверката на правото на законно пребиваване следва да се извършва в съответствие с изискването по Директива 2004/38/ЕО. За тези цели икономически неактивният гражданин трябва да бъде ясно разграничен от търсещо работа лице, чието право на пребиваване произтича пряко от член 45 от Договора за функционирането на Европейския съюз. За да се подобри правната яснота за гражданите и институциите, е необходимо кодифицирането на тази съдебна практика.</p>	<p>След съображение 5 се вмъква следният текст:</p> <p>„(5а) Съдът на Европейския съюз е постановил, че държавите членки имат право да обвържат достъпа на икономически неактивни граждани в приемащата държава членка до социални обезщетения, които същевременно представляват социално подпомагане по смисъла на Директива 2004/38/ЕО, с правото на законно пребиваване по смисъла на посочената директива. Проверката на правото на законно пребиваване следва да се извършва в съответствие с изискването по Директива 2004/38/ЕО. За тези цели икономически неактивният гражданин трябва да бъде ясно разграничен от търсещо работа лице, чието право на пребиваване произтича пряко от член 45 от Договора за функционирането на Европейския съюз. За да се подобри правната яснота за гражданите и институциите, е необходимо кодифицирането на тази съдебна практика.</p>

Изложение на мотивите

В споменатото решение Съдът на ЕС постанови, че социални обезщетения, които се определят като парични обезщетения, независещи от вноски, по смисъла на член 70 от Регламент (ЕО) 883/2004, съставляват и „социално подпомагане“ по смисъла на член 24, параграф 2 от Директива 2004/38/ЕО. Доколкото те същевременно представляват социално подпомагане, предвидената тук компетентност на държавите членки е основателна. Предложеното изменение има за цел да внесе пояснение.

Изменение 3

Предложение за регламент

Член 1, параграф 3, трети абзац

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>(5в) Независимо от ограниченията на правото на равно третиране на икономически неактивни лица, които произтичат от Директива 2004/38/ЕО или по друг начин по силата на правото на Съюза, никаква част от настоящия регламент не следва да ограничи основните права, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз, а именно правото на човешко достойнство (член 1), правото на живот (член 2) и правото на закрила на здравето (член 35).“</p>	<p>(5в) Независимо от ограниченията на правото на равно третиране на икономически неактивни лица, които произтичат от Директива 2004/38/ЕО или по друг начин по силата на правото на Съюза, никаква част от настоящия регламент не следва да ограничи основните права, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз, а именно правото на човешко достойнство (член 1), правото на живот (член 2), правото на социална сигурност и социална помощ (член 34) и правото на закрила на здравето (член 35).“</p>

Изложение на мотивите

Предложеното изменение не се нуждае от обяснение.

Изменение 4

Предложение за регламент

Член 1, параграф 13

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Член 12 се заменя със следното:</p> <p>„Член 12</p> <p>Специални правила</p> <p>1. Лице, което осъществява дейност като наето лице в държава членка от името на работодател, който обичайно осъществява дейността си в нея, и което е командировано по смисъла на Директива № 96/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1996 г. относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги ⁽¹⁾ или изпратено от този работодател в друга държава членка, за да осъществява там дейност от името на същия работодател, продължава да е подчинено на законодателството на първата държава членка, при условие че предвидената продължителност на тази дейност не превишава 24 месеца и че лицето не е командировано или изпратено да замести друго наето или самостоятелно заето лице, което преди това е било назначено или изпратено по смисъла на настоящия член.</p> <p>2. Лице, което обичайно осъществява дейност като самостоятелно заето лице в държава членка и което отива да осъществява подобна дейност в друга държава членка, продължава да бъде подчинено на законодателството на първата държава членка, при условие че предвидената продължителност на тази дейност не превишава 24 месеца и че лицето няма да замести друго командировано наето или самостоятелно заето лице.“</p> <p>⁽¹⁾ ОВ L 018, 21.1.1997 г, стр. 1.</p>	<p>Член 12 се заменя със следното:</p> <p>„Член 12</p> <p>Специални правила</p> <p>1. Лице, което осъществява дейност като наето лице в държава членка от името на работодател, който обичайно осъществява дейността си в нея, и което е командировано по смисъла на Директива № 96/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1996 г. относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги ⁽¹⁾ или изпратено от този работодател в друга държава членка, за да осъществява там дейност от името на същия работодател, продължава да е подчинено на законодателството на първата държава членка, при условие че предвидената продължителност на тази дейност не превишава 12 месеца и че лицето не е командировано или изпратено да замести друго наето или самостоятелно заето лице, което преди това е било назначено или изпратено по смисъла на настоящия член.</p> <p>2. Лице, което обичайно осъществява дейност като самостоятелно заето лице в държава членка и което отива да осъществява подобна дейност в друга държава членка, продължава да бъде подчинено на законодателството на първата държава членка, при условие че предвидената продължителност на тази дейност не превишава 12 месеца и че лицето няма да замести друго командировано наето или самостоятелно заето лице.“</p> <p>⁽¹⁾ ОВ L 018, 21.1.1997 г, стр. 1.</p>

Изложение на мотивите

Предложеното намаляване на срока, след изтичането на който правото на приемащата държава да бъде приложимо в пълна степен за командированите работници, е в съответствие с приетата от КР позиция по отношение на Директивата относно командироването на работници (COR-2016-02881).

Изменение 5

Предложение за регламент

Член 1, параграф 16

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
Член 34 се заличава.	<p style="text-align: center;">Член 34</p> <p>Припокриване на обезщетения за дългосрочни грижи</p> <p>1. <u>Ако получателят на парични обезщетения за дългосрочна грижа, които следва да се разглеждат като обезщетения за болест и поради това се предоставят от компетентната за паричните обезщетения държава членка съгласно членове 21 или 29, има право в същото време и съгласно настоящата глава да претендира за обезщетения в натура, предназначени за същите цели от институцията по място на пребиваване или престой в друга държава членка, а от институцията в първата държава членка също е поискано да възстанови разходите за тези обезщетения в натура съгласно член 35, се прилага общата разпоредба за предотвратяване на припокриването на обезщетения, постановена в член 10, само със следното ограничение: ако заинтересованото лице поиска и получи обезщетенията в натура, от стойността на паричните обезщетения се изважда стойността на обезщетенията в натура, които са поискани или биха могли да бъдат поискани от институцията в първата държава членка, от която е поискано да възстанови разходите.</u></p> <p>2. <u>Административната комисия съставя подробен списък на обезщетенията за дългосрочни грижи, които отговарят на критериите, съдържащи се в член 1, точка (хб) от настоящия регламент, в който се посочва кои от обезщетенията са в натура и кои са парични обезщетения.</u></p> <p>3. <u>Две или повече държави членки или техните компетентни органи могат да се споразумеят за други мерки или за допълнителни мерки, които не са по-неблагоприятни за съответните лица от принципите, установени в параграф 1.</u></p>

Изложение на мотивите

Ако не бъде добавена глава 1а (изменение 5), член 34, параграф 2 трябва да бъде преформулиран, за да се уточни как трябва да бъде изготвен списъкът от страна на Административната комисия. За мотивите по същество: вж. изложението на мотивите към изменение 1 (съображение 6).

Информация на секретариата: Оригиналният текст на член 34, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социално осигуряване гласи: „(2) Административната комисия съставя списъка на паричните обезщетения и обезщетенията в натура, обхванати от параграф 1.“

Изменение 6

Предложение за регламент

Член 1, параграф 17

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
След член 35 се добавя следната глава: „ГЛАВА 1а Обезщетения за дългосрочни грижи	

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Член 35а</p> <p>Общи разпоредби</p> <p>1. Без да се засягат специфичните разпоредби на настоящата глава, членове 17—32 се прилагат <i>mutatis mutandis</i> за обезщетенията за дългосрочни грижи.</p> <p>2. Административната комисия съставя подробен списък на обезщетенията за дългосрочни грижи, които отговарят на критериите, съдържащи се в член 1 (хб) от настоящия регламент, като се посочва кои от обезщетенията са в натура и кои са парични обезщетения.</p> <p>3. Чрез дерогация от параграф 1 държавите членки могат да предоставят парични обезщетения за дългосрочни грижи в съответствие с другите глави от дял III, ако обезщетението и специфичните условия, приложими за него, са изброени в приложение XII, и при условие че резултатът от тази координация е поне толкова благоприятен за бенефициерите, колкото ако обезщетението е координирано съгласно настоящата глава.</p> <p>Член 35б</p> <p>Припокриване на обезщетения за дългосрочни грижи</p> <p>1. Ако получателят на парични обезщетения за дългосрочни грижи, отпуснати съгласно законодателството на компетентната държава членка, получава същевременно и съгласно тази глава обезщетения за дългосрочни грижи в натура от институцията по местопребиваване или престой в друга държава членка, и от институцията в първата държава членка също е поискано да възстанови разходите за тези обезщетения в натура съгласно член 35в, се прилага общата разпоредба за предотвратяване на припокриването на обезщетения, постановена в член 10, само със следното ограничение: от размера на паричните обезщетения се изважда възстановимата сума от обезщетенията в натура, изискуема по член 35в от институцията в първата държава членка.</p> <p>2. Две или повече държави членки или техните компетентни органи могат да се споразумеят за други мерки или за допълнителни мерки, които не са по-неблагоприятни за съответните лица от принципите, установени в параграф 1.</p> <p>Член 35в</p> <p>Възстановяване на разходи между институциите</p> <p>1. Член 35 се прилага <i>mutatis mutandis</i> за обезщетенията за дългосрочни грижи.</p> <p>2. Ако законодателството на държавата членка, в която се намира компетентната институция съгласно тази глава, не предвижда обезщетения за дългосрочни грижи в натура, институцията в тази държава членка, която е или би била компетентна съгласно глава 1 за възстановяване на разходите за обезщетения за болест в натура, предоставени в друга държава членка, се счита за компетентна и в съответствие с глава 1а.“</p>	

Изложение на мотивите

Вж. изложението на мотивите към изменение 1 (съображение 6).

Изменение 7

Предложение за регламент

Член 1, параграф 22

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>2. Чрез дерогация от параграф 1 напълно безработно лице, което по време на последната си дейност като наето или самостоятелно заето лице е пребивавало в държава членка, различна от компетентната, и което не е било осигурено срещу безработица в продължение на поне 12 месеца изключително според законодателството на компетентната държава членка, се поставя на разположение на службите по заетостта в държавата членка на пребиваване. Такова лице получава обезщетения в съответствие със законодателството на държавата членка по пребиваване, както ако е било пълноправно осигурено срещу безработица в съответствие със законодателството в тази държава членка. Тези обезщетения се предоставят от институцията на държавата членка на пребиваване. Като алтернатива напълно безработното лице, посочено в настоящия параграф, което би имало право на обезщетение за безработица единствено съгласно националното законодателство на компетентната държава членка, ако живее в нея, може вместо това да избере да бъде на разположение на службите по заетостта в тази държава членка и да получава обезщетения в съответствие с нейното законодателство, както ако пребивава там.</p>	<p>2. Чрез дерогация от параграф 1 напълно безработно лице, което по време на последната си дейност като наето или самостоятелно заето лице е пребивавало в държава членка, различна от компетентната, и което не е било осигурено срещу безработица в продължение на поне 12 месеца изключително според законодателството на компетентната държава членка, се поставя на разположение на службите по заетостта в държавата членка на пребиваване. Такова лице получава обезщетения в съответствие със законодателството на държавата членка по пребиваване, както ако е било пълноправно осигурено срещу безработица в съответствие със законодателството в тази държава членка. Тези обезщетения се предоставят от институцията на държавата членка на пребиваване.</p>

Изложение на мотивите

Дерогацията остава без последствия, в случаите, когато твърде кратката (под 12 месеца) продължителност на заетостта не води до право на обезщетение. Тогава тя би била излишна. Ако обаче възниква право на обезщетение, например във връзка с периоди на заетост в други държави членки, които следва да се вземат предвид съгласно член 6, трябва да се обоснове защо трябва да се изисква от държавата членка на пребиваване да предостави тези обезщетения, при положение че други държави членки са получили вноските. Тази разпоредба не съответства и на разпоредбата, предложена в член 64, която гарантира прехвърлянето на обезщетения в подобни случаи.

Изменение 8

Предложение за регламент

Член 2, параграф 11 (1)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>След член 19, параграф 2 се добавят следните параграфи:</p> <p>3. Когато от дадена институция се изисква да издаде декларацията, посочена по-горе, тя трябва да направи адекватна оценка на съответните факти и да гарантира, че информацията, въз основа на която е представена декларацията, е вярна.</p>	<p>След член 19, параграф 2 се добавят следните параграфи:</p> <p>3. Когато от дадена институция се изисква да издаде декларацията, посочена по-горе, тя трябва да направи адекватна оценка на съответните факти.</p>

Изложение на мотивите

Институциите, издаващи декларациите, не могат да гарантират достоверността на тази информация. Те трябва да разчитат на правилно подадените данни от работодателя. В частност, институциите, издаващи декларацията, не могат да бъдат държани отговорни за невярна информация, когато получената от тях самите информация е била невярна.

II. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

Общи бележки

1. подкрепя свободната и справедлива мобилност на работната сила и затова приветства преразглеждането на правилата за координация на системите за социална сигурност на фона на нарастващата мобилност на гражданите в рамките на ЕС;
2. отбелязва, че свободното движение на работници, като отрицателна интеграция на вътрешния пазар, трябва да бъде допълнено чрез координация на социалната сигурност като положителна интеграция в съответствие с Хартата на основните права на Европейския съюз и съдебната практика на Съда на Европейския съюз;
3. счита, че внесените от Европейската комисия предложения за изменение на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност и на Регламент (ЕО) № 987/2009 за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 са като цяло целесъобразни и полезни и затова ги одобрява;
4. припомня на Комисията за нейната инициатива за по-добро законотворчество и отбелязва, че с цел определяне на правното положение, комплексният набор от правила, съставен от Регламент № 883/2004 и Регламент № 987/2009, трябва да остане разбираем както за органите, така и за гражданите;
5. подчертава значението на регионалните мрежи за консултация и подкрепа за мобилните граждани на ЕС. Те са от съществено значение за предотвратяване на експлоатацията на мобилните работници и на организирания измами. КР призовава за укрепването на тези мрежи;
6. подчертава, че предложението на Комисията е необходимо, за да се гарантира свободното движение на работниците. Следователно, поради еднозначното правно основание на член 48 от ДФЕС, не възникват въпроси, свързани със субсидиарността по отношение на предложението на Комисията. Действително, целите на предложеното действие не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, но — поради мащаба и/или ефекта от това действие, могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на ЕС, тъй като предложеното действие включва транснационални аспекти, които не могат да бъдат подходящо регулирани посредством самостоятелни мерки от държавите членки и/или от регионалните и местните власти;
7. подчертава особения си интерес във връзка с продължаването на техническия диалог с Европейската комисия по тази тема и във връзка с това подчертава значението на доклада за оценката на въздействието, който Комисията ще представи своевременно въз основа на споразумението си за сътрудничество с КР;

Командиране на работници

8. взема под внимание напредъка по отношение на регулирането на командироването и подобряването на удостоверяването на командироване. Приветства факта, че посредством добавянето на член 76а Комисията се оправомощава да приема актове за изпълнение в съответствие с член 291 от ДФЕС, чрез които да се въвежда стандартна процедура за издаване, проверка и отнемане на преносимия документ А1 (т.нар. удостоверение А1), така че да се предотврати злоупотребата с този документ. Въвеждането на тази процедура може да спомогне значително за избягването на продължителни съдебни производства, както и на производства за установяване на нарушения, като по този начин се допринесе за правна стабилност в рамките на Европейския съюз;
9. припомня, че представеното предложение за регламент за изменение на Регламент № 883/2004, актуализиращо процедурите за издаването на удостоверенията А1, представлява ключов елемент за подобряването на защитата срещу социални злоупотреби спрямо командировани работници в рамките на паралелно протичащото преразглеждане на Директива 96/71/ЕО относно командироването на работници. С оглед на значението на този въпрос всяка стъпка към постигането на обвързваща, ясна и непосредствена бъдеща процедура за издаване на удостоверенията А1 е от особено значение и заслужава специално внимание;
10. посочва, във връзка с командироването на работници, че социалната сигурност до голяма степен зависи от изясняването на правилата и определенията, поради което еднозначното тълкуване на важни понятия, като например „самостоятелна заетост“ или „място на установяване на стопанска дейност“ би спомогнало за ефективното справяне с проблемите на фиктивната самостоятелна заетост и дружествата от типа „пощенски кутии“;

11. във връзка с това изтъква отново виждането си, че срокът, след изтичането на който правото на приемащата държава се прилага изцяло за трудовите правоотношения при командироване, следва да бъде 12 месеца ⁽¹⁾;

12. изразява съжаление поради забавянето на въвеждането на електронния обмен на социално-осигурителна информация (EESSI). Смята, че електронният обмен на данни в цяла Европа е от съществено значение;

Обезщетения за болест и дългосрочни грижи

13. отбелязва, че координирането на обезщетенията за дългосрочни грижи разширява приложното поле на координиращите законодателни актове, необходими за постигането на целите на предложеното действие; забраната за припокриване по отношение на обезщетенията за болест и дългосрочни грижи обаче би била трудна за прилагане;

14. отбелязва, че закрилата на болните хора, пребиваващи в дадена държава членка, трябва да се гарантира и тогава, когато те нямат право на пребиваване в тази държава членка. Посочва обаче, че здравно застрахователно покритие в чужбина често бива трудно признавано въз основа на действащото право на ЕС и в някои държави — членки на ЕС, предоставянето на здравно застрахователно покритие често бива изцяло и неправомерно отказвано на лицата с несигурна заетост.

15. поради това приветства по принцип факта, че правото на здравно застрахователно покритие за икономически неактивните и нуждаещите се граждани на ЕС в крайна сметка се определя въз основа на действителното местопребиваване в дадена държава членка, а не от законното пребиваване. В това отношение трябва да се постанови правото на приемащата държавата членка на възстановяване на разходите от страна на компетентната държава членка;

Обезщетения при безработица

16. счита новите правила за координация на обезщетенията при безработица за целесъобразни. Въпреки че предвидената в член 65, параграф 2 от Регламент № 883/2004 дерогация за краткосрочни трудови отношения с продължителност по-малко от 12 месеца може да не е необходима строго погледнато, тя изяснява текста;

17. приветства предвиденото удължаване на периода, в който могат да се прехвърлят обезщетения за безработица, от три на шест месеца. Отбелязва обаче, че това трябва да се съчетава с подходящи активни политики по заетостта, които представляват ключов елемент от т.нар. „стратегии за активизиране“ на пазара на труда, насочени към взаимодействието между системите за осигуряване срещу безработица и за подпомагане, активните политики по заетостта и изискванията за получаване на обезщетения. КР счита, че е необходимо да се уточнят начините, по които държавите членки биха могли да удължат срока за прехвърляне над определения в действащото европейско законодателство. КР изразява обаче загриженост относно специалния режим по отношение на периоди на заетост под 12 месеца;

Семейни обезщетения

18. подчертава, че всички граждани на ЕС имат право на семейни социални обезщетения в държавата, в която са регистрирани, работят или подлежат на данъчно облагане, въпреки че може да има значителни различия между държавите членки относно семейно-социалните права;

Специални парични обезщетения, независещи от вноски

19. отчита компетентността, съгласно съдебната практика на Съда на ЕС относно правомощията на държавите членки, за определянето на социалното подпомагане на нуждаещи се икономически неактивни лица и приветства твърдението, че в този процес трябва да се зачитат европейските основни права и правата на човека, като важен нов подход. Приветства факта, че в бъдеще тези лица няма да бъдат изключени от схемата за здравно застрахователно покритие, включително въз основа на фактическо местожителство, и отбелязва, че може да им бъде позволено да участват по подходящ начин в схема за здравно застрахователно покритие въз основа на обичайното им местожителство. Остава обаче открит въпросът по какъв начин ще се оправдава ограничаването или дори лишаването от социално подпомагане. Същевременно разширяването на приложното поле на този принцип, така че да бъдат обхванати лицата, пребиваващи в държава членка, различна от тяхната собствена, налага прилагането му да се регулира и с оглед установяване на еднакво поведение и отговорност за държавите членки;

Трансгранични работници

20. изразява съжаление във връзка с липсата на надеждни данни и информация относно броя на пограничните работници по смисъла на законовото определение, съдържащо се в Регламент № 883/2004;

⁽¹⁾ Становище относно „Изменение на Директивата относно командироването на работници“ (COR-2016-02881).

21. отбелязва, че пограничните региони разполагат с богат опит по отношение на мобилните работници. КР призовава Комисията и държавите членки да използват този опит. Във връзка с това приканва Комисията да укрепи услугите за подпомагане на трансграничната трудова мобилност, предоставяни от EURES, включително посредством съществуващите трансгранични партньорства в рамките на мрежата, като същевременно насърчи създаването на нови партньорства, както и да даде възможност на тези служби да събират надеждна информация относно броя и профила на трансграничните работници и техните работодатели.

Брюксел, 12 юли 2017 година.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Markku MARKKULA

Становище на Европейския комитет на регионите — Териториални типологии и класификация

(2017/C 342/11)

Докладчик:	Mieczysław Struk (PL/ЕНП), председател на Померанското воеводство
Отправен документ:	Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 1059/2003 по отношение на териториалните типологии (Tercet)
	COM(2016) 788 final

I. ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗМЕНЕНИЯ

Изменение 1

COM(2016) 788 final

Член 1

Параграф 1 се изменя, както следва:

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
Член 1	Член 1
Регламент (ЕО) № 1059/2003 се изменя, както следва:	Регламент (ЕО) № 1059/2003 се изменя, както следва:
(1) член 1 се заменя със следното:	(1) член 1 се заменя със следното:
„Член 1	„Член 1
Предмет	Предмет
1. С настоящия регламент се установява обща класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), за да се позволи събирането, съставянето и разпространението на хармонизирана статистическа информация на различните териториални нива на ЕС.	1. С настоящия регламент се установява обща класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), за да се позволи събирането, съставянето и разпространението на хармонизирана статистическа информация на различните териториални нива на ЕС.
2. Класификацията NUTS е представена в приложение I.	2. Класификацията NUTS е представена в приложение I.
3. Местните административни единици (LAU), посочени в член 4, допълват класификацията NUTS.	3. Местните административни единици (LAU), посочени в член 4, допълват класификацията NUTS.
4. Статистическите координатни мрежи, посочени в член 4а, допълват класификацията NUTS. Те се използват за изчисляване на основани на населението териториални типологии.	4. Статистическите координатни мрежи, посочени в член 4а, допълват класификацията NUTS. Те се използват за изчисляване на териториални типологии, основаващи се на разпределението и гъстотата на населението .
5. Териториалните типологии на Съюза, посочени в член 4б, допълват класификацията NUTS чрез разпределяне на видовете за териториалните единици.“;	5. Териториалните типологии на Съюза, посочени в член 4б, допълват класификацията NUTS чрез разпределяне на видовете за териториалните единици.“;

Изложение на мотивите

По-точна формулировка.

Изменение 2

COM(2016) 788 final

Член 1

Параграф 5 се изменя, както следва:

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
5) вмъкват се следните членове 4а и 4б:	5) вмъкват се следните членове 4а и 4б:
(...)	(...)
Член 4б	Член 4б
Териториални типологии на Съюза	Териториални типологии на Съюза
(...)	(...)
3. Установяват се следните типологии на ниво LAU:	3. Установяват се следните типологии на ниво LAU:
а) степен на урбанизация (DEGURBA):	а) степен на урбанизация (DEGURBA):
— „градски райони“,	— „градски райони“,
— „градски агломерации“ или „гъсто населените райони“,	— „гъсто населените райони“,
— „градове и предградия“ или „средно населени райони“,	— „средно населени райони“,
— „селски райони“ или „слабо населени райони“;	— „слабо населени райони“;
б) функционални градски райони:	б) функционални градски райони:
— „градски агломерации“ и техните „зони за транспорт до работното място“;	— „градски райони“ и техните „зони за транспорт до работното място“;
в) крайбрежни райони:	в) крайбрежни райони:
— „крайбрежни райони“,	— „крайбрежни райони“,
— „райони, различни от крайбрежните“.	— „райони, различни от крайбрежните“.
Ако в дадена държава членка има повече от едно административно ниво LAU, Комисията (Евростат) се консултира с тази държава членка, за да определи административното ниво LAU, което да се използва за разпределяне на типологиите.	Ако в дадена държава членка има повече от едно административно ниво LAU, Комисията (Евростат) се консултира с тази държава членка, за да определи административното ниво LAU, което да се използва за разпределяне на типологиите.
4. Установяват се следните типологии и наименования на ниво 3 по NUTS:	4. Установяват се следните типологии и наименования на ниво 3 по NUTS:

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>а) типология на градските и селските региони:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „преобладаващо градски региони“; — „междинни региони“; — „преобладаващо селски региони“; <p>б) типология на метрополните региони:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „метрополни региони“; — „региони, различни от метрополните“; <p>в) типология на крайбрежните региони:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „крайбрежни региони“; — „региони, различни от крайбрежните“. 	<p>а) типология на градските и селските региони:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „преобладаващо градски региони“; — „междинни региони“; — „преобладаващо селски региони“; <p>б) типология на метрополните региони:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „метрополни региони“; — „региони, различни от метрополните“; <p>в) типология на крайбрежните региони:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „крайбрежни региони“; — „региони, различни от крайбрежните“; <p>г) типология на островните региони:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „островни региони“; — „региони, различни от островните“; <p>д) типология на планинските региони:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „планински региони“; — „региони, различни от планинските“; <p>е) типология на граничните региони:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „гранични региони“; — „региони, различни от граничните“; <p>ж) типология на населението:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „слабо населени региони“; — „региони, различни от слабо населените“; — „застаряващи региони“ — „региони, различни от застаряващите“; — „обезлюдени региони“; — „региони, различни от обезлюдените“; <p>з) типология на периферните региони:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „периферни региони“; — „региони, различни от периферните“;

Изложение на мотивите

Територии със специфични (географски, икономически, социални и демографски) характеристики също ще могат да използват съответните показатели в подкрепа на изпълнението на публични политики, насочени към предизвикателствата, пред които са изправени.

Изменение 3

COM(2016) 788 final

Член 1

Параграф 5 се изменя, както следва:

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
5) вмъкват се следните членове 4а и 4б: (...) Член 4б Териториални типологии на Съюза (...)	5) вмъкват се следните членове 4а и 4б: (...) Член 4б Териториални типологии на Съюза (...)
5. Посредством актове за изпълнение Комисията установява еднакви условия за хармонизираното прилагане на типологиите в държавите членки и на равнището на Съюза. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с посочената в член 7 процедура по разглеждане.	5. Допитвайки се до държавите членки и регионите , Комисията установява еднакви условия за хармонизираното прилагане на типологиите в държавите членки и на равнището на Съюза.
	6. Типологиите, упоменати в параграфи 3 и 4 по-горе, биха могли да се допълнят с нови, ако е налице обоснована нужда, установена от държавите членки или от Комитета на регионите и потвърдена от Комисията.

Изложение на мотивите

Територии със специфични (географски, икономически, социални и демографски) характеристики също ще могат да използват съответните показатели в подкрепа на изпълнението на публични политики, насочени към предизвикателствата, пред които са изправени.

II. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

1. подчертава значението на европейските регионални статистически данни като важен инструмент за целеви политики и полезен инструмент за разбиране и остойностяване на въздействието на политическите решения в конкретни територии. Тези статистически данни се използват за най-различни цели от редица публични и частни потребители, включително регионалните и местните власти, и осигуряват обективна основа в подкрепа на процеса на вземане на решения в много области на публична намеса, като подпомагането на МСП, политиката в областта на иновациите, образованието, пазара на труда, транспорта, туризма и морските отрасли;

2. потвърждава, че териториалните типологии, произтичащи от европейски статистически данни, играят важна роля в регионалната политика, тъй като могат да допринесат за основи на факти политически действия и по-интегрирани териториални подходи, отразяващи многообразието на регионите на ЕС;

3. отбелязва инициативата на Европейската комисия за изменение на Регламент (ЕО) № 1059/2003 по отношение на териториалните типологии (Teraset). Кодифицирането на тези типологии в един-единствен правен текст би могло да даде възможност за обобщаване на данни за различни видове територии, с което ще се гарантира хармонизирано и прозрачно прилагане на съществуващите методологии както на равнището на ЕС, така и на държавите членки. Това не бива да води обаче до превръщането на новата класификация Teraset в правила за допустимост за други политики на ЕС, включително политиката за сближаване;

4. заключава, че законодателното предложение за изменение на Регламент (ЕО) № 1059/2003 е в съответствие с принципа на субсидиарност, тъй като целта да се установят, координират и поддържат хармонизирани статистически класификации за статистически цели на равнището на ЕС не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, ако действат поотделно. От друга страна обаче субсидиарността може да бъде запазена единствено ако териториалните типологии са координирани в интензивен диалог с държавите членки и регионите. Освен това законодателното предложение по принцип не надхвърля необходимото за постигане на целите си и поради това може да се разглежда като съответстващо на принципа на пропорционалност;

5. подчертава необходимостта от по-активен диалог между националните статистически служби и регионалните (местните) власти, за да се гарантира, че разработването на новата класификация Tercet отразява надлежно социално-икономическите, териториалните и административните особености на различните територии;
6. подчертава колко е важно да се обърне внимание на специфичното положение на териториите с особени географски, икономически, социални и демографски характеристики, които следва да бъдат обхванати по подходящ начин в рамките на европейската регионална статистика с цел засилване на икономическото, социалното и териториалното сближаване, както е предвидено в член 174 от ДФЕС;
7. в тази връзка обръща внимание на:
 - 1) член 174, в който е посочено, че специално внимание се обръща на селските райони, на районите, засегнати от индустриалния преход, както и на регионите, които са засегнати от сериозни и постоянни неблагоприятни природни или демографски условия, като най-северните региони с много ниска гъстота на населението и островните, трансграничните и планинските региони;
 - 2) „Зелената книга за териториално сближаване“ (COM(2008) 616 final) и придружаващия я работен документ на службите на Комисията (SEC(2008) 2550), в които се споменават териториални типологии като граничните, планинските, островните и слабо населените региони. Тези типологии вече са използвани в контекста на „Петия доклад за икономическото, социалното и териториалното сближаване“ (публикуван през ноември 2010 г.);
 - 3) становището на КР относно горепосочената зелена книга (COTER-IV-020), в което Европейската комисия се призовава да разшири своите изследвания, за да разработи подходящи показатели за специфичните социално-икономически проблеми, пред които са изправени определени типове региони, като например планинските, островните, слабо населените и граничните райони, и значително да подобри статистическите данни и картографското им представяне, така че да отразяват реалната ситуация;
 - 4) становището на КР по „Шестия доклад относно икономическото, социалното и териториалното сближаване“ (COTER-V-052), в което се призовава за по-стриктно спазване на член 174 от ДФЕС;
 - 5) становището на КР относно „Показатели за териториално развитие — отвъд БВП“ (COTER-VI-009), в което се изтъква липсата на достатъчно количествена информация за различните територии с особени (географски, екологични, икономически и социални) характеристики, влияещи на развитието им, и се предлага Комисията (Евростат) да приеме териториалните категории, определени от Договора, с цел да се допринесе за правилното прилагане на политиките на ЕС с териториално измерение;
 - 6) проектостанowiщето на КР относно „Предприемачество по островите — принос към териториалното сближаване“ (COTER-VI/022), в което се предлага да се добавят островите като допълнителна категория в предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на регламента Tercet;
8. изразява съжаление, че предложението на Комисията включва ограничен брой териториални типологии и не отчита други типологии, свързани с териториите със специфични географски, икономически, социални и демографски характеристики, които вече са разработени и използвани, а именно типологиите на островните, планинските, граничните, слабо населените или най-отдалечените региони. Приемането на териториални типологии, предоставящи статистически доказателства за разнообразието и сложността на тези региони, е много важно за по-доброто разбиране на тези територии. Поради това КР препоръчва да се включат препратки към горепосочените териториални типологии при изменението на регламента Tercet с участието на държавите членки и регионите.

Брюксел, 13 юли 2017 година.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Markku MARKKULA

Становище на Европейския комитет на регионите — Енергия от възобновяеми източници и вътрешен пазар на електроенергия

(2017/C 342/12)

Докладчик:	Daiva Matonienė (LT/EKP), член на Градския съвет на Шяуляй
Отправни документи:	Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст)
	COM(2016) 767 final
	Предложение за регламент относно вътрешния пазар на електроенергия (преработен текст)
	COM(2016) 861 final
	Предложение за директива относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия (преработен текст)
	COM(2016) 864 final
	Предложение за регламент за създаване на Агенция на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (преработен)
	COM(2016) 863 final
	Предложение за регламент за готовност за справяне с рискове в електроенергийния сектор
	COM(2016) 862 final

I. ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗМЕНЕНИЯ

Изменение 1

(7)

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Поради това е уместно да се определи обвързваща цел на Съюза за поне 27-процентов дял на енергията от възобновяеми източници. Държавите членки следва да определят своите приноси за постигането на тази цел като част от своите интегрирани национални планове в областта на климата и енергетиката в рамките на процеса на управление, определен в Регламент [относно управлението на Енергийния съюз].</p>	<p>Поради това е уместно да се определи обвързваща цел на Съюза за поне 27-процентов дял на енергията от възобновяеми източници. Държавите членки следва да определят своите приноси за постигането на тази цел като част от своите интегрирани национални планове в областта на климата и енергетиката в рамките на процеса на управление, определен в Регламент [относно управлението на Енергийния съюз].</p> <p>В интерес на съгласуваността с Парижкото споразумение ще бъде необходимо държавите членки да определят свои обвързващи цели, които предвиждат по-висок дял на енергията от възобновяеми източници.</p>

Изложение на мотивите

Държавите членки би трябвало да имат възможността да определят по-амбициозни обвързващи национални цели за своя дял на енергията от възобновяеми източници. В този процес те биха могли се стремят към постигане на по-голям дял на енергията от възобновяеми източници отколкото обвързващата цел на ЕС за 27 %. При все това определянето на националните цели би трябвало да бъде оставено на държавите членки, които да вземат решение, след като разгледат

собствените си възможности, изискванията и обстоятелствата. Не би трябвало да бъдат определяни по-високи обвързващи на равнището на ЕС.

Изменение 2

(13)

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Комисията следва да улеснява обмена на добри практики между компетентните национални или областни власти или органи, например чрез периодични срещи за намиране на общ подход за насърчаване на по-голямо разпространение на икономически ефективни проекти за енергия от възобновяеми източници, за насърчаване на инвестициите в нови, гъвкави и чисти технологии, и за формиране на адекватна стратегия за управление на извеждането от експлоатация на технологии, които не допринасят за намаляване на емисиите или не осигуряват достатъчна гъвкавост, въз основа на прозрачни критерии и надеждни пазарни ценови сигнали.</p>	<p>Комисията следва да улеснява обмена на добри практики между компетентните национални или областни и местни власти или органи, например чрез периодични срещи за намиране на общ подход за насърчаване на по-голямо разпространение на икономически ефективни проекти за енергия от възобновяеми източници, за насърчаване на инвестициите в нови, гъвкави и чисти технологии, и за формиране на адекватна стратегия за управление на извеждането от експлоатация на технологии, които не допринасят за намаляване на емисиите или не осигуряват достатъчна гъвкавост, въз основа на прозрачни критерии и надеждни пазарни ценови сигнали.</p>

Изложение на мотивите

В текста, предложен от Комисията, би трябвало да се споменат и местните власти. Това е от голямо значение, тъй като в енергийния сектор местните власти допринасят пряко за развитието на енергията от възобновяеми източници на тяхната територия и за осъществяването на националните цели в областта на енергетиката.

Изменение 3

(15)

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Схемите за подпомагане на генерирането на електроенергия от възобновяеми източници са се доказали като ефективно средство за поощряване на реализациите в областта на електроенергията от възобновяеми източници. Ако и когато държавите членки решават да прилагат схеми за подпомагане, това подпомагане следва да бъде предоставяно под форма, която възможно най-малко да изкривява функционирането на електроенергийните пазари. За тази цел нарастващ брой държави членки предоставят подпомагането под форма, при която то се добавя към пазарни приходи.</p>	<p>Схемите за подпомагане на генерирането на електроенергия от възобновяеми източници са се доказали като ефективно средство за поощряване на реализациите в областта на електроенергията от възобновяеми източници. Ако и когато държавите членки решават да прилагат схеми за подпомагане, това подпомагане следва да бъде предоставяно под форма, която възможно най-малко да изкривява функционирането на електроенергийните пазари. За тази цел нарастващ брой държави членки предоставят подпомагането под форма, при която то се добавя към пазарни приходи, и следователно е необходимо на производителите на енергия от възобновяеми източници да се предоставят стимули, за да могат те да реагират на сигналите на пазара.</p>

Изложение на мотивите

В Директивата на ЕС за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници се отбелязва, че схемите за подпомагане на възобновяемите енергийни източници не бива да водят до изкривяване на пазара, следователно е необходимо да се предоставят стимули за производителите на енергия от възобновяеми източници, за да могат да реагират на сигналите на пазара.

Изменение 4

(33)

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Правилата и задълженията на национално и областно равнище за минималните изисквания за използване на енергия от възобновяеми източници в нови или ремонтирани сгради доведоха до чувствително увеличение на използването на енергия от възобновяеми източници. Тези мерки следва да бъдат окужени в по-широк съюзен контекст, като в същото време бъде насърчено използването на повече енергийноэффективни приложения на енергия от възобновяеми източници в строителните наредби и правилници.</p>	<p>Правилата и задълженията на национално, областно и местно равнище за минималните изисквания за използване на енергия от възобновяеми източници в нови или ремонтирани сгради доведоха до чувствително увеличение на използването на енергия от възобновяеми източници. Тези мерки следва да бъдат окужени в по-широк съюзен контекст, като в същото време бъде насърчено използването на повече енергийноэффективни приложения на енергия от възобновяеми източници в строителните наредби и правилници.</p>

Изложение на мотивите

Предлага се да се споменат и местните власти. При изготвянето на планове за развитието на устойчивата енергия и използването на енергия от възобновяеми източници общините определят минималните изисквания за използване на енергия от възобновяеми източници.

Изменение 5

(54)

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Местното гражданско участие в проекти за енергия от възобновяеми източници чрез общности за енергия от възобновяеми източници породи значителна добавена стойност, изразяваща се в положително местно възприемане на енергията от възобновяеми източници и достъп до допълнителен частен капитал. Такова местно ангажиране ще има решаващо значение за увеличаване в бъдеще на мощностите за енергия от възобновяеми източници.</p>	<p>Местното гражданско участие в проекти за енергия от възобновяеми източници чрез общности за енергия от възобновяеми източници породи значителна добавена стойност, изразяваща се в положително местно възприемане на енергията от възобновяеми източници и достъп до допълнителен частен капитал. Такова местно ангажиране ще има решаващо значение за увеличаване в бъдеще на мощностите за енергия от възобновяеми източници.</p> <p>На национално, регионално и местно равнище следва да се насърчава възникването на подобни общности.</p>

Изложение на мотивите

В предложенията на Комисията се подчертава, че потребителите би трябвало да се превърнат в активни участници на пазара на електроенергия. Местните енергопотребяващи общности могат да играят ефективна роля за управление на енергията на равнището на отделната общност, като потребяват произведената от тях електроенергия пряко за енергозахранване или за отопление и охлаждане, следователно възникването на подобни общности би трябвало да се насърчава на всички равнища на управление и администрация.

Изменение 6

(55)

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Специфичните характеристики на местните общности за енергия от възобновяеми източници по отношение на размер, структура на собствеността и брой на проектите могат да препятстват тяхното конкуриране при равнопоставени условия с големи предприятия, по-специално с конкуренти с по-големи проекти или портфолия. Мерките за компенсиране на тези слабости включват осигуряването на възможност за енергийните общности да оперират в енергийната система и улесняването на тяхното интегриране в пазара.</p>	<p>Специфичните характеристики на местните общности за енергия от възобновяеми източници по отношение на размер, структура на собствеността и брой на проектите могат да препятстват тяхното конкуриране при равнопоставени условия с големи предприятия, по-специално с конкуренти с по-големи проекти или портфолия. Мерките за компенсиране на тези слабости включват осигуряването на възможност за енергийните общности да оперират в енергийната система и улесняването на тяхното интегриране в пазара. Предлага се държавите членки, в сътрудничество с Европейската комисия и със своите местни и регионални власти, да изготвят препоръки, в които да бъдат изложени основните принципи, уреждащи учредяването и дейността на общностите.</p>

Изложение на мотивите

В предложенията си Комисията застъпва възгледа, че гражданите би трябвало да поемат отговорността за енергийния преход, да намаляват енергийните си сметки чрез ползване на нови технологии и активно да участват в енергийния пазар, и при това местните енергийни общности могат да бъдат ефикасно средство за енергийното управление на местно равнище. За постигането на тези цели е важно на населението да се предоставя подробна информация за това как се учредяват общностите, как изглежда дейността им, какви са техните възможности и какви предимства предлагат.

Изменение 7

Член 3, параграфи 1, 2 и 4

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>1. Държавите членки колективно осигуряват постигането през 2030 г. на поне 27-процентен дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия в Съюза.</p>	<p>1. Държавите членки колективно осигуряват постигането през 2030 г. на поне 27-процентен дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия в Съюза. Държавите членки могат, след оценка на предпоставките и условията на място, да определят свои собствени обвързващи цели, които да предвиждат по-висок дял.</p>

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>2. Съответните приноси на държавите членки за постигането на тази обща цел за 2030 г. се определят и нотифицират до Комисията в рамките на техните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата в съответствие с членове 3 — 5 и членове 9 — 11 от Регламент [относно управлението на Енергийния съюз].</p> <p>4. Комисията ще подкрепя високоамбициозните начинания на държавите членки чрез благоприятна за осъществимостта рамка, включваща засилено използване на фондове на Съюза, по-специално на финансови инструменти, особено с оглед намаляване на цената на капитала за проекти за енергия от възобновяеми източници.</p>	<p>2. Начинът, по който държавите членки ще постигнат тази обща цел за 2030 г., се определя и нотифицира до Комисията в рамките на нейните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата в съответствие с членове 3 — 5 и членове 9 — 11 от Регламент [относно управлението на Енергийния съюз].</p> <p>4. Комисията ще подкрепя високоамбициозните начинания на държавите членки чрез благоприятна за осъществимостта рамка, включваща засилено използване на фондове на Съюза, по-специално на финансови инструменти, особено с оглед намаляване на вариращите икономически разходи за проекти за енергия от възобновяеми източници и подобряване на технологичния капацитет и конкурентоспособността на европейските производители и монтажници или на защитата на интереса на потребителите да закупват енергия от възобновяеми енергийни източници. Също така, при използването на фондове на ЕС, Комисията може да създаде механизми, които, отчитайки различните фактори и обстоятелства, да насърчават регионите или държавите членки, чийто напредък в областта на възобновяемите източници на енергия може да се разглежда като по-висок от средния.</p> <p>6. Всяка държава членка трябва да осигури нейният дял на енергия от възобновяеми източници, изчислен в съответствие с текста на настоящата директива, в крайното енергопотребление през 2030 г. да е поне равен на нейната обща национална цел (разбита на електроенергия, потребление на топлинна енергия и транспорт) за дела на енергията от възобновяеми източници през тази година, както е посочено в Приложение I.</p>

Изложение на мотивите

Относно член 3, параграф 1

Държавите членки би трябвало да имат възможността да определят по-амбициозни обвързващи национални цели за своя дял на енергията от възобновяеми източници. В този процес те биха могли се стремят към постигане на по-голям дял на енергията от възобновяеми източници отколкото обвързващата цел на ЕС за 27 %. При все това определянето на националните цели би трябвало да бъде оставено на държавите членки, които да вземат решение, след като разгледат собствените си възможности, изискванията и обстоятелствата. Не би трябвало да бъдат определяни по-високи обвързващи на равнището на ЕС.

Относно член 3, параграф 4

С изменението се въвежда идеята, че по-големи суми от европейските фондове могат да бъдат разпределяни на онези държави (и евентуално региони), които са най-успешни по отношение на насърчаването на възобновяемите енергийни източници. Подобен механизъм би трябвало да отчита различните обстоятелства на всяка държава и да служи като стимул за държавите. С цел балансирано и конкурентно развитие публичните средства не бива да бъдат отпуснати само за една единствена цел.

Относно член 3, параграф 6

С изменението се възстановява текстът на предишната директива, която задължаваше всяка държава членка да определи и да изпълнява собствени национални цели. Предлага се също така тези цели да бъдат подробно разбити на елементите, свързани с електроенергията, топлинната енергия и транспорта.

Изменение 8

Член 4

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>1. За постигане на целта на Съюза, посочена в член 3, параграф 1, държавите членки могат да прилагат схеми за подпомагане, като при това спазват правилата за държавната помощ. Схемите за подпомагане за електроенергия от възобновяеми източници трябва да бъдат устроени по такъв начин, че да се избягват излишни изкривявания на електроенергийните пазари и да се гарантира, че производителите вземат предвид предлагането и търсенето на електроенергия, както и възможните ограничения на електроенергийната мрежа.</p> <p>2. Подпомагането за електроенергия от възобновяеми източници трябва да бъде устроено по такъв начин, че електроенергията от възобновяеми източници да се интегрира в електроенергийния пазар и да се гарантира, че производителите на електроенергия от възобновяеми източници реагират на пазарните ценови сигнали на пазара и максимизират своите пазарни приходи.</p> <p>3. Държавите членки гарантират, че подпомагането за електроенергия от възобновяеми източници се предоставя по открит, прозрачен, конкурентен, недискриминационен и разходоефективен начин.</p> <p>4. Държавите членки оценяват ефективността на предоставяното от тях подпомагане за електроенергия от възобновяеми източници поне веднъж на всеки четири години. Решенията относно продължаването или удължаването на подпомагането и устройството на ново подпомагане се основават на резултатите от оценките.</p>	<p>1. За постигане на целта на Съюза, посочена в член 3, параграф 1, държавите членки могат да прилагат схеми за подпомагане, като при това спазват правилата за държавната помощ. Схемите за подпомагане за електроенергия от възобновяеми източници (и съответно всички разпоредби по отношение на съответния пазар) трябва да бъдат устроени по такъв начин, че електроенергийните пазари (във връзка с интернализирането на всички разходи и рисковете за околната среда) да не се изкривяват и да не се засягат надеждността, качеството на доставките, конкурентоспособността и достъпността, и да се гарантира, че производителите вземат предвид предлагането и търсенето на електроенергия, както и възможните ограничения на електроенергийната мрежа.</p> <p>2. Подпомагането за електроенергия от възобновяеми източници трябва да бъде устроено по такъв начин, че електроенергията от възобновяеми източници да се интегрира в електроенергийния пазар и да се гарантира, че производителите на електроенергия от възобновяеми източници реагират на пазарните ценови сигнали на пазара и максимизират своите пазарни приходи.</p> <p>3. Държавите членки гарантират, че подпомагането за електроенергия от възобновяеми източници се предоставя по открит, прозрачен, конкурентен, недискриминационен и разходоефективен начин.</p> <p>4. Държавите членки могат да коригират схемите за финансово подпомагане в най-отдалечените региони въз основа на действителните производствени разходи, произтичащи от специфични характеристики или зависимостта от външни източници, с цел увеличаване на електроенергията, генерирана от възобновяеми източници или други вътрешни източници на чиста енергия.</p> <p>5. Държавите членки оценяват ефективността на предоставяното от тях подпомагане за електроенергия от възобновяеми източници поне веднъж на всеки четири години. Решенията относно продължаването или удължаването на подпомагането и устройството на ново подпомагане се основават на резултатите от оценките.</p>

Изложение на мотивите

Относно член 4, параграф 1

Предвид изкривяванията на пазара, предизвикани от националната нормативна уредба или от предприятията за изкопаеми горива, чиято дейност тя регламентира, би било подходящо изкривяването на пазара, за което става дума в директивата, да се постави в съответния контекст.

Електроенергията от възобновяеми енергийни източници би трябвало да бъде интегрирана в пазара на електроенергия, като се отчитат характеристиките на всяка технология. Използването на цената като единствен ръководен принцип може да прикрие реалната ситуация.

Относно член 4, параграф 2

Интегрирането на източниците на възобновяема енергия би трябвало да бъде осъществено като се отчитат технологичните особености. Използването на цената като единствен показател може да изкриви реалната ситуация.

Относно член 4, параграфи 3 и 5

Централизираният подход е в противоречие с целта на Комисията за предоставяне на държавите членки — до голяма степен на собствена отговорност — на открито, прозрачно, конкурентно, недискриминационно и разходоефективно подпомагане. Тъй като държавите членки могат да определят собствени стандарти за постигане на целите, упоменаването на задължителни европейските критерии е неуместно.

Изменение 9

член 5, параграф 2

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
2. Държавите членки гарантират, че подпомагането за поне 10 % от новоподпомаганите през всяка година мощности в годините от периода 2021 — 2025 г. и за поне 15 % от новоподпомаганите през всяка година мощности в годините от периода 2026 — 2030 г. е отворено за инсталации, разположени в други държави членки.	2. Държавите членки гарантират, че подпомагането за поне 10 % от новоподпомаганите през всяка година мощности в годините от периода 2021 — 2025 г. и за поне 15 % от новоподпомаганите през всяка година мощности в годините от периода 2026 — 2030 г. е отворено за инсталации, разположени в други държави членки. Следва да се насърчават също и инвестиции за трансгранично сътрудничество, които предвиждат подходящото равнище на междусистемни връзки.

Изложение на мотивите

Смекчаването на изискването по отношение на трансграничните търгове води до отслабване на конкурентния натиск в системата. Потенциалът за намаляване на разходите не се увеличава. Необходимо е да се гарантира, че между държавите членки се създава съответен капацитет за взаимосвързване.

Изменение 10

Член 6

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
Без да се засягат адаптациите, необходими за съобразяване с правилата за държавната помощ, държавите членки гарантират, че равнището на подпомагане и съответните условия, свързани с подпомагането, което се предоставя на проекти за енергия от възобновяеми източници, не се преразглеждат по начин, който да влияе отрицателно на предоставените по това подпомагане права и на икономическите показатели на подпомаганите проекти.	Без да се засягат адаптациите, необходими за съобразяване с правилата за държавната помощ, или други специални форсмажорни обстоятелства, които се определят във всеки отделен случай от държавите членки и Европейската комисия , държавите членки гарантират, че равнището на подпомагане и съответните условия, свързани с подпомагането, което се предоставя на проекти за енергия от възобновяеми източници, не се преразглеждат по начин, който да влияе отрицателно на предоставените по това подпомагане права и на икономическите показатели на подпомаганите проекти.

Изложение на мотивите

На държавите членки следва да се предостави известна гъвкавост при форсмажорни обстоятелства или в случаите, когато съществува опасност да бъдат намалени публичните средства, които са предназначени, напр. за образование и здравеопазване, като в същото време средствата, предназначени за развитие на възобновяеми енергийни източници, не могат да бъдат пипани.

Изменение 11

член 7, параграф 1

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>За целите на изчисляването на брутно крайно потребление на енергия от възобновяеми източници на дадена държава членка, приносът на потреблението на биогорива и нетранспортни течни горива от биомаса, както и на консумирани за транспортни цели газообразни и твърди горива от биомаса, произведени от хранителни или фуражни култури, не трябва да надхвърля 7 % от крайното потребление на енергия в пътния и релсов транспорт на тази държава членка. Тази пределна стойност ще бъде намалена на 3,8 % в 2030 г. съгласно кривата, посочена в част А от приложение Х. Държавите членки могат да определят по-ниска пределна стойност и да правят разлика между различните видове биогорива, нетранспортни течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса, произведени от хранителни и фуражни култури, например като определят по-ниска пределна стойност за приноса на биогоривата на база хранителни или фуражни култури, произведени от маслодайни култури, като вземат предвид непреките промени в земеползването.</p>	<p>За целите на изчисляването на брутно крайно потребление на енергия от възобновяеми източници на дадена държава членка, приносът на потреблението на биогорива и нетранспортни течни горива от биомаса, както и на консумирани за транспортни цели газообразни и твърди горива от биомаса, произведени от хранителни или фуражни култури, като се изключат биогоривата с нисък риск от непреки промени в земеползването по член 2, буква ф), не трябва да надхвърля 7 % от крайното потребление на енергия в пътния и релсов транспорт на тази държава членка. Тази пределна стойност ще бъде намалена на 3,8 % в 2030 г. съгласно кривата, посочена в част А от приложение Х. Държавите членки могат да определят по-ниска пределна стойност и да правят разлика между различните видове биогорива, нетранспортни течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса, произведени от хранителни и фуражни култури, например като определят по-ниска пределна стойност за приноса на биогоривата на база хранителни или фуражни култури, произведени от маслодайни култури, като вземат предвид непреките промени в земеползването.</p>

Изложение на мотивите

Не бива да се премахват конвенционалните биогорива с добри резултати и устойчивост по отношение на климата, включително с ниски емисии от НПЗ. ФАО се съгласява за устойчиво производство и на храна, и на горива. Големи площи земеделска земя остават незасети в ЕС и постепенният отказ от биогорива затруднява гъвкавото използване на ресурсите и технологичното развитие.

Изменение 12

член 9, параграф 1

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>1. Две или повече държави членки може да си сътрудничат по всички видове съвместни проекти, свързани с производството на електроенергия, отопление и охлаждане с енергия от възобновяеми източници. В това сътрудничество може да участват частни оператори.</p>	<p>1. Две или повече държави членки може да си сътрудничат по всички видове съвместни проекти, свързани с производството на електроенергия, отопление и охлаждане с енергия от възобновяеми източници. В това сътрудничество може да участват частни оператори. По-специално трябва да се изтъкне ползата от регионалното сътрудничество.</p>

Изложение на мотивите

Важно е ясно да се изтъкне значението на регионалното сътрудничество на пазара на енергия от възобновяеми източници. Сътрудничеството на регионално равнище може както да бъде от голяма полза в икономическо отношение, така и да предлага реални възможности за съвместно развитие на вътрешния пазар на електроенергия.

Изменение 13

Член 11, параграф 1

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Една или повече държави членки може да си сътрудничат с една или повече трети държави по всички видове съвместни проекти относно производството на електроенергия от възобновяеми източници. В такова сътрудничество може да участват частни оператори.</p>	<p>Една или повече държави членки може да си сътрудничат с една или повече трети държави по всички видове съвместни проекти относно производството на електроенергия от възобновяеми източници. В такова сътрудничество може да участват частни оператори.</p> <p>Централите за производство на енергия от възобновяеми източници в трети държави, които участват в съвместните проекти, трябва да спазват през целия си жизнен цикъл стандартите в областта на околната среда, социалните и трудовите стандарти, и тези в областта на безопасността, които се прилагат в Европейския съюз като цяло и в държавата членка, която възнамерява да включи този енергиен капацитет в своите собствени национални отчети.</p>

Изложение на мотивите

Тази предпазна мярка има за цел да се избегнат ситуации на потенциален дъмпинг при преноса на енергия с участието на държави извън ЕС.

Изменение 14

Член 16, параграф 1

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>До 1 януари 2021 г. държавите членки трябва да създадат едно или повече единни административни звена за контакти, които да координират цялостния процес на предоставяне на заявителите на разрешения за строеж и експлоатация на централи и на съответната преносна и разпределителна мрежова инфраструктура за производство на енергия от възобновяеми източници.</p>	<p>До 1 януари 2021 г. държавите членки трябва да създадат едно или повече единни административни звена за контакти, които да координират цялостния процес на предоставяне на заявителите на разрешения за строеж и експлоатация на централи и на съответната преносна и разпределителна мрежова инфраструктура за производство на енергия от възобновяеми източници. Тези звена за контакти може да се управляват от регионалните или от местните власти в рамките на техните области на компетентност.</p>

Изложение на мотивите

Намерението е да се подчертае значението на регионалните и местните власти за управлението на проектите за производство на енергия от възобновяеми източници. По отношение на някои видове съоръжения тези органи имат дори управленчески правомощия.

Изменение 15

Член 19, параграфи 2 и 7

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>2. [...]</p> <p>Държавите членки гарантират, че не се издават гаранции за произход на производител, който получава финансово подпомагане от схема за подпомагане за същото производство на енергия от възобновяеми източници. В такъв случай държавите членки издават съответни гаранции за произход и ги въвеждат на пазара чрез тръжна продажба. Приходите, получени при тръжната продажба, се използват за компенсиране на разходите за подпомагането в областта на енергията от възобновяеми източници.</p> <p>7. Всяка гаранция за произход съдържа най-малко следните данни:</p> <p>а) енергийния източник, използван за производство на енергията, и началната и крайната дата на производство;</p> <p>б) информация дали се отнася за:</p> <p>i) електроенергия; или</p> <p>ii) газ, или</p> <p>iii) топлинна енергия или енергия за охлаждане;</p> <p>в) наименованието, местоположението, вида и мощността на инсталацията, където енергията е била произведена;</p> <p>г) дали инсталацията се е ползвала от инвестиционна помощ и дали единицата енергия се е ползвала по друг начин от национална схема за подпомагане, както и вида схема за подпомагане;</p> <p>д) датата, на която инсталацията е въведена в експлоатация; както и</p> <p>е) датата и държавата на издаване и уникален идентификационен номер.</p> <p>Възможно е в гаранциите за произход на енергия от малки инсталации посочената информация да е в опростен вид.</p>	<p>2. [...]</p> <p>Държавите членки гарантират, че не се издават гаранции за произход на производител, който получава финансово подпомагане от схема за подпомагане за същото производство на енергия от възобновяеми източници.</p> <p>7. Всяка гаранция за произход съдържа най-малко следните данни:</p> <p>а) енергийния източник, използван за производство на енергията, и началната и крайната дата на производство;</p> <p>б) информация дали се отнася за:</p> <p>i) електроенергия; или</p> <p>ii) газ, или</p> <p>iii) топлинна енергия или енергия за охлаждане;</p> <p>в) наименованието, местоположението, вида и мощността на инсталацията, където енергията е била произведена;</p> <p>г) дали инсталацията се е ползвала от инвестиционна помощ и дали единицата енергия се е ползвала по друг начин от публична схема за подпомагане, както и вида на тази схема за подпомагане;</p> <p>д) датата, на която инсталацията е въведена в експлоатация; както и</p> <p>е) датата и държавата на издаване и уникален идентификационен номер.</p> <p>Възможно е в гаранциите за произход на енергия от малки инсталации посочената информация да е в опростен вид.</p>

Изложение на мотивите

Относно член 19, параграф 2

Изключително важно е на производителите на електроенергия от възобновяеми източници да не се предоставя една и съща гаранция за произход два пъти — веднъж чрез схеми за подпомагане с държавна помощ и втори път чрез търг за гаранции за произход.

Относно член 19, параграф 7

Не е задължително публичната помощ да се предоставя само от държавата.

Изменение 16

Член 20

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>1. Когато е приложимо, държавите-членки извършват оценка на необходимостта от разширяване на съществуващата газопроводна инфраструктура за улесняване на включването на газ от възобновяеми енергийни източници.</p>	<p>1. При спазване на изискванията, свързани с поддържането на надеждността и безопасността на електроенергийната мрежа, въз основа на прозрачни и недискриминационни критерии, определени от компетентните национални органи:</p> <p>а) държавите членки гарантират, че операторите на преносни системи и операторите на разпределителни системи на тяхна територия осигуряват преноса и разпределението на електроенергия, произведена от възобновяеми източници на енергия, включително инсталирането на системи за съхранение на електроенергия и системи за управление на мощността с акумулаторни батерии, за да се елиминират колебанията на непостоянните възобновяеми източници и да се осигури стабилността на електроенергийната мрежа;</p> <p>б) държавите членки предоставят също приоритетен достъп или гарантиран достъп до мрежата на произведената от възобновяеми източници на енергия електроенергия;</p> <p>в) държавите членки гарантират, че при диспечерските електрогенериращи инсталации операторите на преносните системи дават приоритет на тези инсталации, които използват възобновяеми източници на енергия, доколкото сигурната експлоатация на националната електроенергийна система позволява това, и въз основа на прозрачни и недискриминационни критерии. Държавите членки гарантират предприемането на подходящи по отношение на мрежите и пазара експлоатационни мерки, с цел да се ограничи до минимум ограничаването на електроенергия, произведена от възобновяеми източници. Ако се предприемат значителни мерки за ограничаване на възобновяемите източници на енергия, с цел да се гарантират сигурността на националната електроенергийна система и сигурността на енергийните доставки, държавите членки правят необходимото отговорните оператори на системи да докладват на компетентния регулаторен орган за тези мерки и да посочат какви корективни мерки вземат, за да предотвратят неуместното ограничаване.</p>

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>3. В зависимост от своята оценка, включена в интегрираните национални планове в областта на климата и енергетиката в съответствие с приложение I към Регламент [относно управлението на Енергийния съюз], отнасяща се за необходимостта от изграждане на нова инфраструктура за топлоснабдяване и студоснабдяване с енергия от възобновяеми източници с оглед да се постигне целта на Съюза, посочена в член 3, параграф 1 от настоящата директива държавите членки предприемат, при необходимост, стъпки с оглед разработване на топлоснабдителна инфраструктура, за да се даде възможност за развитие на производство на топлинна енергия и енергия за охлаждане от големи централи на база биомаса, слънчеви и геотермални инсталации.</p>	<p>г) <i>държавите членки гарантират, че възнаграждението за електроенергия от възобновяеми източници трябва да следва критерии за прозрачност, като се отчитат разходите за производство на електроенергия от изкопаели горива в електроенергийната мрежа, към която се подава енергията от възобновяеми източници, по-специално в малки изолирани мрежи, и се елиминират нарушенията, дължащи се на подкрепа или облаги, които евентуално се предоставят на системите за конвенционално производство и на системите, използващи изкопаели горива, за да се избегнат нарушения, които благоприятстват изкопаелите горива за сметка на възобновяемите източници на енергия.</i></p> <p>д) <i>за инсталациите за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, основно предназначени за собствено потребление, по-специално в жилищния сектор, трябва да бъдат гарантирани: подаването на излишъка на електроенергия в обществената мрежа, с ограничение на мощността и енергията според действителното потребление, облекчени процедури за издаване на разрешения и справедливо възнаграждение в зависимост от цената на електричеството, доставяно на потребителя.</i></p> <p>2. Когато е приложимо, държавите-членки извършват оценка на необходимостта от разширяване на съществуващата газопроводна инфраструктура за улесняване на включването на газ от възобновяеми енергийни източници.</p> <p>3. <i>Когато е приложимо, държавите членки извършват оценка на необходимостта от разширяване на съществуващата инфраструктура за пренос на горива, с цел да се улесни включването на горива от възобновяеми източници.</i></p> <p>4. В зависимост от своята оценка, включена в интегрираните национални планове в областта на климата и енергетиката в съответствие с приложение I към Регламент [относно управлението на Енергийния съюз], отнасяща се за възможността и интереса от изграждане на нова инфраструктура за топлоснабдяване и студоснабдяване с енергия от възобновяеми източници с оглед да се постигне целта на Съюза, посочена в член 3, параграф 1 от настоящата директива държавите членки предприемат, при необходимост, стъпки с оглед разработване на инфраструктура за използването на топлинна енергия (например чрез системи за централно топлоснабдяване), за да се даде възможност за развитие на производство на топлинна енергия и енергия за охлаждане от големи централи на база биомаса, слънчеви и геотермални инсталации.</p>

Изложение на мотивите

Относно бившия член 20, параграф 2

Препоръчително е да се запази този параграф от предишната директива, с който на електроенергията от възобновяеми източници се дава приоритетен достъп до мрежата, диспечерското управление и свързаността.

Относно член 20, параграф 3 от становището

Както това се случва с биогаза, следва да се улесни достъпът на всички горива от възобновяеми източници в разпределителната инфраструктура за пренос на горива.

Относно член 20, параграф 4 от становището

Терминът „необходимост“ се избягва, защото това създава впечатление, че централното снабдяване с топлинна и охладителна енергия са единственият начин за изпълнение на целите на ЕС.

Изменение 17

След член 20 се създава нов член

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
	<p>Предприятия и технологично развитие</p> <p>1. <i>Понастоящем Европейският съюз е световен лидер в областта на технологиите за ВЕИ и предприемачеството с тях, което се дължи на конкурентоспособността на предприятията за производство на продукти и услуги — от производители на оборудване до предприятия в областта на консултантските услуги, монтажа, поддръжката или финансирането.</i></p> <p><i>Приоритетна цел на Комисията е до 2030 г. тази водеща позиция да се затвърди и разшири.</i></p> <p>2. <i>Както Комисията, така и държавите членки разпределят най-малко 15 % от всички средства, предназначени за подпомагане на енергията от възобновяеми източници, за действия за подобряване на капацитета, конкурентоспособността на предприятията и най-вече тяхното технологично развитие.</i></p> <p><i>Също така за ЕСИ фондове Европейската комисия следва да установи механизми, които предвид различните фактори и обстоятелства да позволяват на регионите или държавите членки, чийто напредък в тази специфична област се счита за по-голям от средния, за създават стимули за насърчаване на ВЕИ в тези региони.</i></p> <p>3. <i>С цел запазване на тази водеща позиция държавите членки и Европейската комисия следва да установят следните приоритетни насоки, без да се засягат останалите:</i></p> <p>(А) <i>Технологии:</i></p> <p>i) <i>постоянно намаляване на инвестиционните и експлоатационните разходи, включващо, наред с другото, информационни и комуникационни технологии (ИКТ);</i></p>

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
	<p>ii) увеличаване на производството на енергия и пригодността на съоръженията да се адаптират към изискванията на различните потребители;</p> <p>iii) без да се засягат другите технологии, специално значение се отрежда на фотоволтаиците, съхранението на енергия, термопомпите, биогоривата от трето поколение и морската енергия;</p> <p>iv) възможността за управление на енергията от възобновяеми източници и нейното транспортиране;</p> <p>v) въвеждането на технологични подобрения, с голям или малък мащаб, във всички процеси и вериги на стойността в сектора на ВЕИ.</p> <p>(Б) Предприятия:</p> <p>i) разработването и разпространението на различни финансови инструменти;</p> <p>ii) подобряване на вътрешните бизнес процеси чрез насочването и/към задоволяването на интересите и очакванията на настоящите или потенциалните потребители, подобряване на пазара и провеждане на пазарни проучвания;</p> <p>iii) улесняване на обmena на методики и работни процеси на предприятия от различни държави членки чрез създаване на условия за изграждане на дългосрочни търговски споразумения и увеличаване на размера и капацитета на предприятията;</p> <p>iv) улесняване на обmena на информация между предприятията, университетите и технологичните центрове.</p> <p>4. Преди 31 декември 2018 г. Комисията, заедно с държавите членки, изготвя конкретна стратегия в тази област, в която се определят приоритетните насоки в зависимост от развитието на различните сектори в областта на енергията от възобновяеми източници и географските области, затрудненията, възможностите и обществените действия, които могат да бъдат предприети в следващото десетилетие.</p> <p>5. Когато е приложимо, държавите членки извършват оценка на необходимостта от разширяване на инфраструктурата за съхраняване на електроенергия, с цел да се увеличи интегрирането на енергия от възобновяеми източници.</p>

Изложение на мотивите

Относно параграфи от 1 до 4

Пълното отсъствие на ясно и пряко позоваване на тези изключително важни теми (предприятията и технологичното развитие), съпоставено с пълнотата, с която са разглеждани други въпроси, се оценява като неуместно в една европейска директива.

Относно параграф 5

Насърчаването на производството на енергия от възобновяеми източници не може да бъде отделено от необходимостта от инфраструктура за съхранение. Тази необходимост е особено належаща в островните и най-отдалечените региони, които се характеризират с изолирани микросистеми.

Изменение 18

Член 22, параграф 1

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Държавите членки гарантират, че общностите за енергия от възобновяеми източници имат право да генерират, консумират, акумулират и продават енергия от възобновяеми източници, включително чрез споразумения за изкупуване на електроенергия, без да са предмет на непропорционални процедури и такси, които не са разходоэффективни.</p>	<p>Държавите членки гарантират, че общностите за енергия от възобновяеми източници имат право да генерират, консумират, акумулират и продават енергия от възобновяеми източници, включително чрез споразумения за изкупуване на електроенергия, без да са предмет на непропорционални процедури и такси, които не са разходоэффективни.</p>
<p>За целите по настоящата директива, общност за енергия от възобновяеми източници е МСП или организация с идеална цел, чиито акционери или членове си сътрудничат за генериране, разпределение, акумулиране или доставка на енергия от възобновяеми източници и съответстват на поне четири от следните критерии:</p>	<p>За целите по настоящата директива, общност за енергия от възобновяеми източници е МСП или организация с идеална цел, чиито акционери или членове си сътрудничат за генериране, разпределение, акумулиране или доставка на енергия от възобновяеми източници и съответстват на поне четири от следните критерии:</p>
<p>а) акционерите или членовете са физически лица, местни власти, включително общини, или МСП с дейност в областта на енергията от възобновяеми източници;</p>	<p>а) акционерите или членовете са физически лица, регионални или местни власти, включително общини, или МСП с дейност в областта на енергията от възобновяеми източници;</p>
<p>б) поне 51 % от акционерите или членовете с право на глас в общността са физически лица;</p>	<p>б) поне 51 % от акционерите или членовете с право на глас в общността са физически лица;</p>
<p>в) поне 51 % от акциите или правата за участие в общността са собственост на местни членове, т.е. на представители на местни публични и местни частни социално-икономически интереси или граждани, имащи пряк интерес от дейността на общността и нейните въздействия;</p>	<p>в) поне 51 % от акциите или правата за участие в общността са собственост на местни членове, т.е. на представители на местни публични и местни частни социално-икономически интереси или граждани, имащи пряк интерес от дейността на общността и нейните въздействия;</p>
<p>г) поне 51 % от местата в съвета на директорите или управителните органи на общността са запазени за местни членове, т.е. за представители на местни публични и частни социално-икономически интереси или за граждани, имащи пряк интерес от дейността на общността и нейните въздействия;</p>	<p>г) поне 51 % от местата в съвета на директорите или управителните органи на общността са запазени за местни членове, т.е. за представители на местни публични и частни социално-икономически интереси или за граждани, имащи пряк интерес от дейността на общността и нейните въздействия;</p>
<p>д) инсталираните от общността мощности за енергия от възобновяеми източници за електропроизводство, отопление, охлаждане и транспорт, не надхвърлят средно 18 MW за година през предходните 5 години.</p>	<p>д) инсталираните от общността мощности за енергия от възобновяеми източници за електропроизводство, отопление, охлаждане и транспорт, не надхвърлят средно 30 MW за година през предходните 5 години.</p>

Изложение на мотивите

Общностите за енергия от възобновяеми източници могат да бъдат основен инструмент за създаване на условия за устойчиво производство на енергия на местно равнище. Регионалните власти също могат да играят роля в този контекст, а прагът, засягащ производството на енергия от такива общности, не бива да бъде твърде ограничаващ.

Изменение 19

Член 23

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>1. С оглед да се улесни проникването на енергия от възобновяеми източници в сектора на отоплението и охлаждането, всяка държава членка трябва да положи усилия за увеличаване на дела на енергията от възобновяеми източници, доставяна за отопление и охлаждане с поне 1 процентен пункт (пп) годишно, изразена като национален дял в крайното потребление на енергия и изчислена съгласно методиката, посочена в член 7.</p>	<p>1. С оглед да се улесни проникването на енергия от възобновяеми източници и/или отоплителна или охладителна енергия в сектора на отоплението и охлаждането, всяка държава членка трябва да положи усилия за увеличаване на дела на енергията от възобновяеми източници и/или отоплителна или охладителна енергия, доставяна за отопление и охлаждане с поне 1 процентен пункт (пп) годишно, изразена като национален дял в крайното потребление на енергия и изчислена съгласно методиката, посочена в член 7.</p>
<p>2. Държавите членки могат да определят и да публикуват, въз основа на обективни и недискриминационни критерии, списък от мерки и съответните прилагащи стопански субекти, като например доставчици на горива, които да допринесат за постигане на увеличението по параграф 1.</p>	<p>2. Държавите членки могат да определят и да публикуват, въз основа на обективни и недискриминационни критерии, списък от мерки и съответните стопански субекти за сътрудничество, като например доставчици на енергия, които да допринесат за осъществяване и оценка на увеличението по параграф 1.</p>
<p>3. Посоченото в параграф 1 увеличение може да бъде постигнато чрез прилагане на една или повече от следните опции:</p>	<p>3. Посоченото в параграф 1 увеличение се постига чрез:</p>
<p>а) физическо включване на енергия от възобновяеми източници в енергията и горивата, доставяни за отопление и охлаждане;</p>	<p>а) физическото включване на нова енергия от възобновяеми източници от системи за отопление и охлаждане;</p>
<p>б) преки мерки за стекчаване на въздействието върху климата, като например инсталиране на високоефективни отоплителни и охладителни инсталации с енергия от възобновяеми източници или използване на енергия от възобновяеми източници за промишлени нагревателни или охладителни процеси;</p>	<p>б) преки процеси за жилищни или промишлени цели или процеси в някои първични сектори;</p>
<p>в) непреки мерки за стекчаване на въздействието върху климата, попадащи в обхвата на търгуемите сертификати, които доказват спазване на задължението чрез подполагане на непреки мерки, изпълнени от друг икономически оператор, като например независим монтажник на технология за възобновяеми енергийни източници или компания за енергийни услуги (ESCO), изпълняваща услуги за инсталиране на инсталации за енергия от възобновяеми източници.</p>	<p>г) други политически мерки, чиито последици са също толкова големи, както е предвидено в параграф 1, например национални данъчни мерки или други икономически стимули.</p>

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>4. За изпълнението и мониторинга на мерките, упоменати в параграф 2, държавите членки могат да използват структурите, създадени във връзка с националните схеми за задължения за енергийна ефективност по член 7 от Директива 2012/27/ЕС.</p>	<p>4. При прилагането на различните мерки се взема предвид следното:</p> <p>а) пазарът на енергия за отопление и охлаждане е много разпокъсан, зависи от вида на потребителите, степента на централизация, предишното използвано гориво и т.н.;</p> <p>б) за преодоляването на пречките пред въвеждането на по-ефективно и устойчиво отопление и охлаждане са необходими действия на местно, регионално и национално равнище, в рамките на подкрепяща европейска рамка.</p> <p>Така държавите членки могат да използват или да разработват:</p> <p>а) инициативи за подобряване на финансирането и рентабилността;</p> <p>i) търгуелни сертификати, които доказват спазване на задължението чрез подпомагане на непреки мерки, изпълнени от друг икономически оператор, като например независим монтажник на технология за възобновяеми енергийни източници или компания за енергийни услуги (ESCO), изпълняваща услуги за инсталиране на инсталации за енергия от възобновяеми източници;</p> <p>ii) преглед на законодателството в областта на вещното право с цел да се намери начин за разделяне на ползите от подобренията в сферата на енергията от възобновяеми източници между наемодателите и наемателите или живущите в многофамилни сгради;</p> <p>iii) подкрепа за местните и регионалните участници, която може да подобри финансовата стабилност на инвестициите в енергия от възобновяеми източници за отопление и охлаждане чрез „групиране“ на индивидуалните проекти в по-големи инвестиционни пакети (обединения);</p> <p>iv) създаване на „обслужване на едно гише“ за консултации в областта на инвестициите (включващи консултантски услуги, подпомагане на разработването на проекти и финансиране на проекти);</p> <p>v) насърчаване на търговските банки да предлагат продукти, подходящи за реновиране на отдавани под наем частни сгради (например ипотеки с отсрочено погасяване, краткосрочни заеми), които могат да получават обществена подкрепа;</p> <p>vi) избягване на преките субсидии за инвестиции освен ако подкрепената инсталация няма добавена стойност от гледна точка на новаторство, висока ефективност, възпроизводимост и т.н.;</p>

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
	<p>б) инициативи за подобряване на публичното познание и доверието в технологиите и доставчиците:</p> <p>i) използване на проверките на котлите за предоставяне на информация относно ползите от системите за енергия от възобновяеми източници при подмяната на съществуващи отоплителни и охладителни системи;</p> <p>ii) създаване и рекламиране на уебсайтове с цени (плюс информация, свързана с околната среда, техническата наличност и надеждността, и т.н.), инструменти за сравняване на дългосрочни схеми, така че да се помогне на потенциалните или настоящите потребители да изберат най-подходящото съоръжение, оборудване, доставчик на гориво и т.н.;</p> <p>iii) създаване и рекламиране на прозрачни механизми за разрешаване на конфликти между потребители и доставчици, които да ги насърчават да предлагат по-добри услуги и да повишават доверието на потенциалните клиенти;</p> <p>iv) разработване на дългосрочни комуникационни и рекламни кампании, създадени в пряка зависимост от вида на потенциалните потребители, избраната възобновяема технология или заинтересованите лица в сектора;</p> <p>в) инициативи, осигуряващи повече възможности за предприятията, занимаващи се с монтаж, експлоатация и поддръжка;</p> <p>i) без да се засягат други инициативи в областта на технологичното развитие, организиране на секторни кръгли маси между технологични центрове, производители на оборудване, инженерни дружества и монтажници, за да се помогне на последните да подобрят своите услуги и продукти;</p> <p>ii) работа със заинтересованите страни (специално сдружения на потребители, монтажници или архитекти) с цел тяхното обособяване и повишаване на интереса, осведолеността и приоритетите им в областта на енергията от възобновяеми източници като начин за вдъхновяване на съответните широки комуникационни кампании;</p>

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>5. Определените съгласно параграф 2 стопански субекти трябва да осигуряват измеримост и проверимост на своя принос и ежегодно да докладват на посочения от държавата членка орган, със срок за първия доклад 30 юни 2021 г., относно:</p> <p>а) общото количество доставена енергия за отопление и охлаждане;</p> <p>б) общото количество доставена енергия от възобновяеми източници за отопление и охлаждане;</p> <p>в) делът на енергията от възобновяеми източници в общото количество доставена енергия за отопление и охлаждане; и</p> <p>г) видът на възобновяемите енергийни източници.</p>	<p>г) инициативи за засилване подобряването на сектора;</p> <p>i) използване на структурите, създадени във връзка с националните схеми за задължения за енергийна ефективност по член 7 от Директива 2012/27/ЕС, за изпълнението и мониторинга на мерките, упоменати в параграф 2;</p> <p>ii) подкрепа за местните и регионалните власти при подготовката на стратегии за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници за отопление и охлаждане.</p> <p>5. Определените съгласно параграф 2 стопански субекти трябва да осигуряват измеримост и проверимост на своя принос и ежегодно да докладват на посочения от държавата членка орган, със срок за първия доклад 30 юни 2021 г., относно:</p> <p>а) общото количество доставена енергия за отопление и охлаждане;</p> <p>б) общото количество доставена енергия от възобновяеми източници и/или отоплителна или охладителна енергия за отопление и охлаждане;</p> <p>в) делът на енергията от възобновяеми източници и/или отоплителна или охладителна енергия в общото количество доставена енергия за отопление и охлаждане; и</p> <p>г) видът на възобновяемите енергийни източници, както и основните характеристики на отоплителното и охладителното оборудване, което е налично в различните места на потребление.</p>

Изложение на мотивите

Относно член 23, параграфи 1, 3 и 5

С оглед замяната на изкопаемите горива и намалението на потреблението на първичната енергия е важно в сектора на отоплението и охлаждането да се взема предвид не само енергията от възобновяеми източници, но също и остатъчната топлина и вторичните продукти. За да бъдат постигнати заложените цели, освен това е важно да се предостави възможността за икономически стимули и данъчни мерки.

Относно член 23, параграф 2

С поправката се цели просто да изясни значението на тези субекти. Доставка на енергия е концепция, която не включва само горивата. В действителност енергията би могла да се предоставят посредством горива, електроенергия или слънчева енергия.

Относно член 23, параграф 4

Секторът на отоплението и охлаждането е много важен в ЕС. Миналата година Комисията публикува специална стратегия. Много от идеите в нея не намират отражение в настоящата директива, затова сме ги включили. Освен това са въведени някои нови идеи, например избягването на преките субсидии или изграждането на доверието на потребителите.

Относно член 23, параграф 5

Познаването на състоянието и характеристиките на съществуващите съоръжения е от основно значение за подобряването на познанията за сектора и на възможностите за бъдещо развитие. Тази информация може да бъде събрана от доставчика на гориво, което позволява проверка на административно регистрираните данни.

Изменение 20

член 24, параграф 4

Предложение за директива за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници (преработен текст) — COM(2016) 767 final — 2016/0382 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Държавите членки въвеждат необходимите мерки за осигуряване на недискриминационен достъп до топлоснабдителните или студоснабдителните системи за топлинна или охладителна енергия, произведена от възобновяеми енергийни източници и за отпадна топлинна или охладителна енергия. Този недискриминационен достъп трябва да дава възможност за пряко снабдяване от такива източници на клиенти, свързани към топлоснабдителната или студоснабдителната система, от доставчици, които са различни от оператора на топлоснабдителната или студоснабдителната система.</p>	<p>Държавите членки въвеждат необходимите мерки за осигуряване на регулиран достъп до топлоснабдителните или студоснабдителните системи за топлинна или охладителна енергия, произведена от възобновяеми енергийни източници и за отпадна топлинна или охладителна енергия. Този достъп трябва да дава възможност за снабдяване от такива източници на топлоснабдителната или студоснабдителната система от доставчици, които са различни от оператора на топлоснабдителната или студоснабдителната система.</p>

Изложение на мотивите

Предоставянето на общо право на трети страни да продават енергия за отопление или охлаждане директно на крайните потребители би било контрапродуктивно и неефективно от гледна точка на разходите. Това създава несигурност на инвестициите и неяснота по отношение на дългосрочната отговорност. Отделянето на операциите, свързани с електроенергийната мрежа и доставките, увеличава разходите за крайните потребители.

Изменение 21

(6)

Предложение за регламент относно вътрешния пазар на електроенергия (преработен текст) — COM(2016) 861 final

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>По-голямата пазарна интеграция и развитието към по-променливо производство на електроенергия налагат големи усилия за координиране на националните енергийни политики със съседите и използване на възможностите за трансгранична търговия с електроенергия.</p>	<p>По-голямата пазарна интеграция и развитието към по-променливо производство на електроенергия налагат големи усилия за координиране на националните енергийни политики със съседите и използване на възможностите за трансгранична търговия с електроенергия, при което трябва да се гарантират равни условия на конкуренция и спазването на принципа на реципрочност.</p>

Изложение на мотивите

За някои държави членки участието на трети държави във вътрешния пазар на електроенергия може да е от голямо значение. Поради това е много важно в търговията с трети държави да се гарантират равни условия на конкуренция и да се осигурят равни условия за достъп до пазара (принцип на реципрочност).

Изменение 22

(8)

Предложение за регламент относно вътрешния пазар на електроенергия (преработен текст) — COM(2016) 861 final

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Съгласно основните пазарни принципи цените на електроенергията следва да се определят от търсенето и предлагането. Тези цени следва да сигнализират за наличието на потребност от електроенергия, като предоставят пазарни стимули за инвестиции в източници на гъвкавост — например гъвкаво производство, междусистемни връзки, оптимизация на потреблението или съхраняване.</p>	<p>Съгласно основните пазарни принципи цените на електроенергията следва да се определят от търсенето и предлагането. Тези цени следва да сигнализират за наличието на потребност от електроенергия, като предоставят пазарни стимули за инвестиции в източници на гъвкавост — например гъвкаво производство, междусистемни връзки, оптимизация на потреблението или съхраняване. С оглед на тези цели държавите членки би трябвало постепенно да премахнат регулирането на цените.</p>

Изложение на мотивите

В много държави членки цените на електроенергията не следват търсенето и предлагането, а се регулират от публичните органи. Регулирането на цените може да ограничи развитието на ефективна конкуренция, да направи непривлекателни инвестициите и да възпрепятства появата на нови участници на пазара. Новата структура на пазара има за цел да гарантира, че при цените за доставка няма публична интервенция. По принцип предложението на Европейската комисия за премахване на регулирането на цените се приветства, но то следва да се извършва постепенно.

Изменение 23

(25)

Предложение за директива относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия (преработен текст) – COM(2016) 864 final

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Всички потребители следва да могат да се възползват от прякото си участие на пазара, по-специално като адаптират потреблението си според пазарните сигнали и в замяна извличат ползи от по-ниските цени на електроенергията или други финансови стимули. Очаква се ползите от това активно участие да се увеличат с течение на времето, когато електрическите превозни средства, топлинните помпи и другите гъвкави товари станат по-конкурентоспособни. Потребителите трябва да имат възможност да участват във всички форми на оптимизация на потреблението и поради това следва да разполагат с възможността да изберат интелигентна измервателна система и договор с динамично образуване на цената на електроенергията. Това следва да им дава възможност да адаптират потреблението си спрямо ценовите сигнали в реално време, които отразяват стойността и цената на електроенергията или преноса ѝ в различни периоди от време, докато държавите членки следва да осигурят разумна експозиция на потребителите на риска на цените на едро. Държавите членки следва също така да гарантират, че онези потребители, които изберат да не се включват активно в пазара, не са поставени в неизгодно положение, и че напротив, тяхното информирано решение за избор измежду достъпните им възможности е улеснено по начин, който е най-подходящ за условията на националния пазар.</p>	<p>Всички потребители следва да могат да се възползват от прякото си участие на пазара, по-специално като адаптират потреблението си според пазарните сигнали и в замяна извличат ползи от по-ниските цени на електроенергията или други финансови стимули. Очаква се ползите от това активно участие да се увеличат с течение на времето, когато електрическите превозни средства, топлинните помпи и другите гъвкави товари станат по-конкурентоспособни. Потребителите трябва да имат възможност да участват във всички форми на оптимизация на потреблението и поради това следва да разполагат с възможността да изберат интелигентна измервателна система и договор с динамично образуване на цената на електроенергията. Това следва да им дава възможност да адаптират потреблението си спрямо ценовите сигнали в реално време, които отразяват стойността и цената на електроенергията или преноса ѝ в различни периоди от време, докато държавите членки следва да осигурят разумна експозиция на потребителите на риска на цените на едро. Държавите членки следва също така да гарантират, че онези потребители, които изберат да не се включват активно в пазара, не са поставени в неизгодно положение, и че напротив, тяхното информирано решение за избор измежду достъпните им възможности е улеснено по начин, който е най-подходящ за условията на националния пазар. Националните, регионалните и местните органи трябва да създадат необходимите рамкови условия, така че потребителите да получат достъп до подробна информация относно предпоставките и възможностите за участие на пазара. Държавите членки следва също така да осигурят специални мерки, насочени към онези потребители, които са най-уязливи към риска от енергийна бедност, за да гарантират активното и/или участие на пазара, да защитят правото и/или на достъп до енергия и да и/или дадат възможност да се възползват от иновативна технология, която намалява енергопотреблението и/или.</p>

Изложение на мотивите

С изменението се добавя разпоредбата, според която всички органи трябва да насърчават потребителите за участие на пазара и да им предоставят достатъчно информация относно свързаните с това предпоставки и възможности.

Изменение 24

(30)

Предложение за директива относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия (преработен текст) – COM(2016) 864 final

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Технологиите за разпределено производство на електроенергия и оправомощаването на потребителите са превърнали общностната енергетика и енергийните кооперации в ефективни и ефикасни от гледна точка на разходите начини да се отговори на нуждите и очакванията на гражданите по отношение на енергийните източници, услугите и местното участие. Общностната енергетика предлага на всички потребители приобщаващата възможност да вземат пряко участие в производството, потреблението или споделянето на енергията помежду си в рамките на географски ограничена общностна мрежа, която може да функционира в изолиран режим или да бъде свързана с обществената мрежа за разпределение. Инициативите за общностна енергетика са насочени преди всичко към осигуряване на достъпна енергия от конкретен вид, например енергия от възобновяеми източници, на членовете на общността или на акционерите, а не към извеждане на преден план на генерирането на приходи, какъвто е случаят с традиционните енергийни дружества със стопанска цел. Чрез пряко ангажиране с потребителите инициативите за общностна енергетика показват потенциала си за улесняване на внедряването на нови технологии и схеми на потребление, в това число по интегриран начин на интелигентните разпределителни мрежи и оптимизацията на потреблението. Общностната енергетика може също да спомогне за увеличаването на енергийната ефективност на ниво домакинство и да подпомогне борбата с енергийната бедност чрез намаляване на потреблението и по-ниски тарифи за доставка. Общностната енергетика също така дава възможност на някои групи от битови потребители, които иначе не биха имали възможност да правят това, да участват в пазара на енергия. Там, където са били прилагани с успех, тези инициативи са осигурили икономически и социални ползи, както и ползи в областта на околната среда на общността, които са много по-големи от ползите, които произтичат единствено от предоставянето на енергийни услуги. На местните енергийни общности следва да бъде разрешено да извършват дейност на пазара при равни условия, без да се нарушава конкуренцията. На битовите потребители следва да се даде възможност да участват доброволно в инициатива за общностна енергетика, както и да я напускат, без да губят достъп до мрежата, експлоатирана от инициативата за общностна енергетика, или правата си като потребители. Достъпът до мрежата на местната енергийна общност следва да се предоставя съгласно справедливи и отразяващи разходите условия.</p>	<p>Технологиите за разпределено производство на електроенергия и оправомощаването на потребителите са превърнали общностната енергетика и енергийните кооперации в ефективни и ефикасни от гледна точка на разходите начини да се отговори на нуждите и очакванията на гражданите по отношение на енергийните източници, услугите и местното участие. Общностната енергетика предлага на всички потребители приобщаващата възможност да вземат пряко участие в производството, потреблението или споделянето на енергията помежду си в рамките на географски ограничена общностна мрежа, която може да функционира в изолиран режим или да бъде свързана с обществената мрежа за разпределение. Инициативите за общностна енергетика са насочени преди всичко към осигуряване на достъпна енергия от конкретен вид, например енергия от възобновяеми източници, на членовете на общността или на акционерите, а не към извеждане на преден план на генерирането на приходи, какъвто е случаят с традиционните енергийни дружества със стопанска цел. Чрез пряко ангажиране с потребителите инициативите за общностна енергетика показват потенциала си за улесняване на внедряването на нови технологии и схеми на потребление, в това число по интегриран начин на интелигентните разпределителни мрежи и оптимизацията на потреблението. Общностната енергетика може също да спомогне за увеличаването на енергийната ефективност на ниво домакинство и да подпомогне борбата с енергийната бедност чрез намаляване на потреблението и по-ниски тарифи за доставка. Общностната енергетика също така дава възможност на някои групи от битови потребители, които иначе не биха имали възможност да правят това, да участват в пазара на енергия. Там, където са били прилагани с успех, тези инициативи са осигурили икономически и социални ползи, както и ползи в областта на околната среда на общността, които са много по-големи от ползите, които произтичат единствено от предоставянето на енергийни услуги. На местните енергийни общности следва да бъде разрешено – в съответствие с ясно определени правила – да извършват дейност на пазара при равни условия, без да се нарушава конкуренцията. На битовите потребители следва да се даде възможност да участват доброволно в инициатива за общностна енергетика, както и да я напускат, без да губят достъп до мрежата, експлоатирана от инициативата за общностна енергетика, или правата си като потребители. Достъпът до мрежата на местната енергийна общност следва да се предоставя съгласно справедливи и отразяващи разходите условия.</p>

Изложение на мотивите

Местните енергийни общности могат да бъдат ефективно средство за енергийното управление на местно равнище. С цел да се насърчи създаването на общности и участието им в пазара на електроенергия, от голямо значение е наличието на подходяща правна рамка, която да определя ясни правила за дейностите на общностите на енергийния пазар.

Изменение 25

(38)

Предложение за директива относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия (преработен текст) – COM(2016) 864 final

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Понастоящем в държавите членки след въвеждането на интелигентните измервателни системи са разработени или се разработват различни модели за управление на данните. Независимо от модела на управление на данните е важно държавите членки да въведат прозрачни правила, според които може да бъде предоставен достъп до данните съгласно недискриминационни правила и да се гарантира най-високо ниво на киберсигурност и защита на данните, както и безпристрастността на субектите, които боравят с данните.</p>	<p>Понастоящем в държавите членки след въвеждането на интелигентните измервателни системи са разработени или се разработват различни модели за управление на данните. Независимо от модела на управление на данните е важно държавите членки да въведат прозрачни правила, според които може да бъде предоставен достъп до данните съгласно недискриминационни правила и да се гарантира най-високо ниво на киберсигурност и защита на данните, както и безпристрастността на субектите, които боравят с данните. С цел потребителите да бъдат включени в оптимизацията на потреблението и да им бъде предложена динамична ценова система, те трябва да получат от доставчиците свободен достъп до информацията относно тяхното почасово потребление на електрическа енергия. Препоръчва се този достъп до информация да се предостави за всички интелигентни електромери и да се приложи за целия диапазон от договорени мощности.</p>

Изложение на мотивите

Осигуряването на достъп до информацията от всички интелигентни електромери би трябвало да бъде препоръчително, а не задължително, но следва да се приложи за целия диапазон от договорени мощности.

Изменение 26

(3)

Предложение за регламент за създаване на Агенция на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (преработен) — COM(2016) 863 final — 2016/0378 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Според прогнозите необходимостта от координиране на националните регулаторни действия през следващите години ще се увеличи още повече. Европейската енергийна система в момента претърпява най-голямата промяна от десетилетия насам. По-голямата пазарна интеграция и промяната към производство на електроенергия с променлив режим изискват по-големи усилия за координиране на националните енергийни политики с тези на съседните държави и за използване на възможностите, предоставяни от трансграничната търговия с електроенергия.</p>	<p>Според прогнозите необходимостта от координиране на националните регулаторни действия през следващите години ще се увеличи още повече. Европейската енергийна система в момента претърпява най-голямата промяна от десетилетия насам. По-голямата пазарна интеграция и промяната към производство на електроенергия с променлив режим изискват по-големи усилия за координиране на националните енергийни политики с тези на съседните държави и за използване на възможностите, предоставяни от трансграничната търговия с електроенергия. Важно е също така да се укрепят националните регулаторни органи. Държавите членки трябва да гарантират независимостта на националните регулаторни органи, както и тяхната безпрепятствена дейност. Трябва да бъдат предоставени необходимите средства за адекватна дейност на националните регулаторни органи и те трябва да имат възможност да участват пълноправно в сътрудничеството на равнището на ЕС.</p>

Изложение на мотивите

Приветства се засилената координация между държавите членки в областта на енергетиката. Също толкова важна е обаче ролята на националния регулаторен орган във всяка отделна държава — членка на ЕС. Трябва да се отбележи, че държавите членки трябва да гарантират независимостта на националните регулаторни органи, както и тяхната безпрепятствена дейност. Освен това трябва да се предоставят достатъчно средства, за да могат националните регулаторни органи да вършат добре работата си.

Изменение 27

Член 14

Предложение за регламент за създаване на Агенция на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (преработен) — COM(2016) 863 final — 2016/0378 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>При обстоятелства, ясно определени от Комисията в насоките, приети в съответствие с член 57 от [преработения Регламент за електроенергията, предложен с COM(2016) 861/2] или член 23 от Регламент (ЕО) № 715/2009, и по въпроси, свързани с целта на създаването ѝ, Агенцията може да бъде натоварена с допълнителни задачи, като се спазват ограниченията за прехвърляне на изпълнителни правомощия на агенциите на Съюза.</p>	<p>При обстоятелства, ясно определени от Комисията в насоките, приети в съответствие с член 57 от [преработения Регламент за електроенергията, предложен с COM(2016) 861/2] или член 23 от Регламент (ЕО) № 715/2009, и по въпроси, свързани с целта на създаването ѝ, Агенцията може да бъде натоварена с допълнителни задачи, като се спазват ограниченията за прехвърляне на изпълнителни правомощия на агенциите на Съюза.</p> <p>Европейската комисия следва да гарантира, че Агенцията за сътрудничество между енергийните регулатори (ACER) ще получи необходимите правомощия, за да може да изисква от компетентните институции на държавите членки информацията, необходима за изпълнението на поставените ѝ задачи.</p>

Изложение на мотивите

С оглед на безпроблемното протичане на работния процес е необходимо да се гарантира, че Агенцията за сътрудничество между енергийните регулатори (ACER) ще получи достатъчно права и правомощия, за да може да изисква от компетентните институции на държавите членки бързо получаване на информацията, необходима за изпълнението на поставените ѝ задачи.

Изменение 28

Член 16, параграф 2

Предложение за регламент за създаване на Агенция на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (преработен) — COM(2016) 863 final — 2016/0378 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Агенцията публикува ежегодно доклад относно резултатите от дейността си по наблюдение, посочена в параграф 1. В този доклад Агенцията посочва всички пречки пред завършването на вътрешните пазари на електроенергия и на природен газ.</p>	<p>Агенцията публикува ежегодно доклад относно резултатите от дейността си по наблюдение, посочена в параграф 1. В този доклад Агенцията посочва всички пречки пред завършването на вътрешните пазари на електроенергия и на природен газ и прави препоръки.</p>

Изложение на мотивите

На Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия се възлага по-голяма отговорност и се предоставят на разположение повече ресурси. Тя получават по-големи правомощия по трансгранични въпроси, които изискват координиран подход. Следователно би било от полза за държавите членки в своя доклад относно резултатите от наблюдението си Агенцията да прави и общи препоръки.

Изменение 29

(13)

Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за готовност за справяне с рискове в електроенергийния сектор и за отмяна на Директива 2005/89/ЕО — COM(2016) 862 final — 2016/0377 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>въз основа на тази обща методика ЕМОПС за електроенергия следва редовно да изготвя и актуализира регионални сценарии при криза и да определя най-вероятните рискове за всеки регион като например крайно тежки метеорологични условия, природни бедствия, недостиг на горива или зловредни атаки. Когато се разглежда кризисният сценарий на недостиг на газ като гориво, рискът от разстройване на доставките на газ следва да се оценява въз основа на сценариите за прекъсвания на доставките и инфраструктурата, разработени от Европейската мрежа на операторите на преносни системи за газ в съответствие с член 6.6 на регламента за гарантиране на сигурността на доставките на газ [предложен регламент за гарантиране на сигурността на доставките на газ]. На тази основа държавите членки разработват и актуализират своите национални сценарии при криза, по принцип на всеки три години. Тези сценарии дават основата за плановете за готовност за справяне с рисковете. Когато установяват рисковете на национално равнище, държавите членки следва да опишат също и възможните рискове, които виждат във връзка със собствеността на инфраструктурата, имаща значение за сигурността на доставките, и предприетите възможни мерки, ако има такива, за справяне с тези рискове (като например общо или специфично за сектора законодателство в областта на прединвестиционните проучвания, специалните права за определени акционери, и др.), като посочат защо според тях такива мерки са оправдани.</p>	<p>въз основа на тази обща методика ЕМОПС за електроенергия следва редовно да изготвя и актуализира регионални сценарии при криза и да определя най-вероятните рискове за всеки регион като например крайно тежки метеорологични условия, природни бедствия, недостиг на горива или зловредни атаки. Когато се разглежда кризисният сценарий на недостиг на газ като гориво, рискът от разстройване на доставките на газ следва да се оценява въз основа на сценариите за прекъсвания на доставките и инфраструктурата, разработени от Европейската мрежа на операторите на преносни системи за газ в съответствие с член 6.6 на регламента за гарантиране на сигурността на доставките на газ [предложен регламент за гарантиране на сигурността на доставките на газ]. Препоръчително е при различните форми на регионално сътрудничество да се представя и разглежда енергийната ситуация в региона, при което да се определят възможностите и заплахите. Въз основа на тази информация държавите членки разработват и актуализират своите национални сценарии при криза, по принцип на всеки три години. Тези сценарии дават основата за плановете за готовност за справяне с рисковете. Когато установяват рисковете на национално равнище, държавите членки следва да опишат също и възможните рискове, които виждат във връзка със собствеността на инфраструктурата, имаща значение за сигурността на доставките, и предприетите възможни мерки, ако има такива, за справяне с тези рискове (като например общо или специфично за сектора законодателство в областта на прединвестиционните проучвания, специалните права за определени акционери, и др.), като посочат защо според тях такива мерки са оправдани.</p>

Изложение на мотивите

Целесъобразно и полезно е да се предвиди ЕМОПС за електроенергия редовно да изготвя и актуализира регионални сценарии при криза и да определя най-вероятните рискове за всеки регион като например крайно тежки метеорологични условия, природни бедствия, недостиг на горива или зловредни атаки. Въпреки това е важно да се засили регионалното сътрудничество между държавите членки. За държавите членки е от полза, ако преди изготвянето на съответните национални сценарии при криза се представя и разглежда ситуацията на регионално равнище. По този начин държавите членки биха могли по-добре да определят и разбират националните и регионалните мерки за най-ефективното и гладко справяне с кризите.

Изменение 30

(18)

Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за готовност за справяне с рискове в електроенергийния сектор и за отмяна на Директива 2005/89/ЕО — COM(2016) 862 final — 2016/0377 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>за да се осигури общ подход към предотвратяването и управлението на кризи, компетентният орган на всяка държава членка изготвя план за готовност за справяне с рисковете след консултации със заинтересованите страни. В плановете следва да се посочват ефективни, пропорционални и недискриминационни мерки за справяне с всички определени сценарии на криза. Плановете трябва да осигуряват прозрачност, особено относно условията, при които могат да бъдат предприети незапазни мерки за смекчаване на кризисни ситуации. Всички предвидени незапазни мерки трябва да са в съответствие с правилата, посочени в настоящия регламент.</p>	<p>за да се осигури общ подход към предотвратяването и управлението на кризи, компетентният орган на всяка държава членка изготвя план за готовност за справяне с рисковете след консултации със заинтересованите страни, включително с местните и регионалните власти там, където това е възможно. В плановете следва да се посочват ефективни, пропорционални и недискриминационни мерки за справяне с всички определени сценарии на криза. Плановете трябва да осигуряват прозрачност, особено относно условията, при които могат да бъдат предприети незапазни мерки за смекчаване на кризисни ситуации. Всички предвидени незапазни мерки трябва да са в съответствие с правилата, посочени в настоящия регламент.</p>

Изложение на мотивите

Важно е във всяка държава членка да съществува общ подход към предотвратяването и управлението на кризи.

Съответно в този процес е необходимо тясно сътрудничество на всички заинтересовани страни, при което акцентът е върху непосредствената комуникация, включително и с местните и регионалните власти там, където това е уместно.

Изменение 31

Член 16, параграф 1

Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за готовност за справяне с рискове в електроенергийния сектор и за отмяна на Директива 2005/89/ЕО — COM(2016) 862 final — 2016/0377 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Възможно най-скоро и не по-късно от шест седмици след обявяване на кризисна ситуация в електроснабдяването съответните компетентни органи, при консултиране с техния национален регулаторен орган (когато той не е компетентния орган) представят на Групата за координация в областта на електроенергетиката и на Комисията доклад за оценка.</p>	<p>Възможно най-скоро и не по-късно от четири седмици след обявяване на кризисна ситуация в електроснабдяването съответните компетентни органи, при консултиране с техния национален регулаторен орган (когато той не е компетентния орган) представят на Групата за координация в областта на електроенергетиката и на Комисията доклад за оценка.</p>

Изложение на мотивите

Обявяването на кризисна ситуация в електроснабдяването представлява голямо предизвикателство както за държавата членка, така и за целия ЕС. Ето защо в подобен случай се изискват бърза реакция и бързи действия. Промяната в предложението срок на четири седмици за представяне на доклада за оценка е достатъчна и едновременно с това гарантира по-бърз поток на информацията.

Изменение 32

Член 18

Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за готовност за справяне с рискове в електроенергийния сектор и за отмяна на Директива 2005/89/ЕО — COM(2016) 862 final — 2016/0377 (COD)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Приканват се държавите членки и договарящите се страни от Енергийната общност да си сътрудничат тясно в процеса на определяне на сценарии при кризи в електроснабдяването и за изготвянето на планове за готовност за справяне с рискове, така че да не се предприемат такива мерки, които застрашават сигурността на доставките за държавите членки, за договарящите се страни или за Съюза.</p> <p>В това отношение договарящите се страни от енергийната общност могат да участват в Групата за координация в областта на електроенергетиката при покана от страна на Комисията във връзка с всички въпроси, които ги засягат.</p>	<p>Приканват се държавите членки и договарящите се страни от Енергийната общност да си сътрудничат тясно в процеса на определяне на сценарии при кризи в електроснабдяването и за изготвянето на планове за готовност за справяне с рискове, така че да не се предприемат такива мерки, които застрашават сигурността на доставките за държавите членки, за договарящите се страни или за Съюза. С оглед постигането на най-ефективното управление на енергийния сектор, специално се изтъква и препоръчва регионалното сътрудничество. В това отношение договарящите се страни от енергийната общност могат да участват в Групата за координация в областта на електроенергетиката при покана от страна на Комисията във връзка с всички въпроси, които ги засягат.</p>

Изложение на мотивите

С оглед постигането на най-ефективното и ефикасно управление на кризи в електроснабдяването е важно да се изтъкне значението на сътрудничеството между държавите членки на регионално равнище. Регионалното сътрудничество позволява вземането на бързи решения при ниски разходи.

II. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ (CoR)

Общи бележки

1. приветства пакета на Европейската комисия „Чиста енергия“ и посочва, че определените в него приоритети — енергийната ефективност и устойчивостта на сградите, промишлеността и транспорта, развитието на възобновяемите източници на енергия, както и условията и тяхното разумно формулиране, което позволява участието на потребителите чрез контрол на енергийните нужди— създаването на вътрешния енергиен пазар и определянето на нови отговорности за електроразпределителни мрежи, операторите на преносни системи и националните законодатели ще допринесат за гарантирането на енергийната независимост, енергийна сигурност, постигането на целите в областта на климата и преди всичко достъпните цени на енергията за потребителите;

2. подчертава обаче, че има ясни признаци, че настоящите цели на ЕС съгласно пакета относно климата и енергетиката за периода до 2030 г. няма да са достатъчни за изпълнението на ангажиментите, поети от всички държави членки и ЕС с подписването на Парижкото споразумение; по-специално изразява убеждение, че 27-процентната цел на ЕС в областта на енергията от възобновяеми източници не е достатъчно амбициозна и затова призовава Европейската комисия и държавите членки да си поставят по-висока цел;

3. приветства предложенията за тясно трансгранично сътрудничество на регионално равнище и същевременно призовава Европейската комисия да изложи възможностите за насърчаване на такова сътрудничество, при което се разширяват правата за участие на микроравнище, става възможно тясното сътрудничество на местните и регионалните власти, а на съседните региони се гарантират реални възможности за развитие на обща енергийна инфраструктура отвъд националните граници;

4. изразява съжаление, че в представените от Комисията предложения ролята на местните и регионалните власти е очертана само в най-общи линии, и подчертава важния принос на местните и регионалните власти за постигането на целите в областта на климата. Редица малки и големи градове в ЕС вече от много години разполагат с планове за действие в областта на климата и устойчивата енергия, в които се предвиждат производството на топло- и електроенергия с ниски емисии на CO₂, използването на възобновяеми енергийни източници, мерки за повишаване на енергийната ефективност, както и развитието на устойчив транспорт;
5. одобрява целите на Европейската комисия за създаване на гъвкава рамка, ориентирана към пазара, която да стимулира развитието на енергията от възобновяеми източници, като същевременно избягва изкривяването на пазара, и приветства по-специално предложенията за предоставяне на по-силни стимули за потребителите, които би трябвало да се превършат в оператори на пазара на електроенергия; подчертава, че местните и регионалните власти биха могли да дадат своя принос чрез създаването на енергийни общности;
6. счита, че регионалното сътрудничество в рамките на съставянето на националните планове трябва да бъде засилено в онези области, в които са налице трансгранични последици; смята, че е важно мерките да бъдат координирани със съседните държави — членки на ЕС, на ранен етап преди съставянето на националните планове и местните и регионалните власти да бъдат привлечени в този процес;
7. счита, че държавите членки трябва да положат повече усилия за отстраняване на административните пречки и намаляване на разходите за по-малко утвърдени нисковъглеродни технологии, и да отдават повече внимание на ефективното координиране на планирането, изпълнението и докладването на национално, регионално и местно равнище;

Развиване на възобновяемите енергийни източници и интегриране на пазара

8. споделя мнението, че ЕС трябва да отдели повече внимание на развитието и използването на технологии в сектора на енергията от възобновяеми източници, и отбелязва, че новите технологии предоставят на всички потребители (от промишлените предприятия до домакинствата) възможността да използват енергията по-интелигентно и по-икономично и да избират чисти и ефикасни методи за производство на енергия;
9. счита, че липсата на цели на държавите членки в областта на възобновяемите енергийни източници в транспорта е много съществен пропуск, особено при положение че постигането на целта от 10 % за 2020 г., посочена в настоящата директива, е основният стимул за развитието на биогоривата. Поради това предлага да се включи цел за биогоривата (включително за устойчиво произвежданите конвенционални биогорива), която може да бъде 14 %;
10. счита, че енергията от възобновяеми източници може да бъде конкурентоспособна, и отбелязва, че някои възобновяеми енергийни източници, като например вятърни централи на сушата, могат изцяло да се конкурират с изкопаемите енергийни източници и че цените на вятърната енергия ще продължат да намаляват, ако бъде инсталиран допълнителен капацитет за вятърна енергия и технологиите се подобрят;
11. споделя схващането, че за иновациите в областта на чистите енергийни източници са необходими безпроблемно функциониращ вътрешен пазар и лоялна конкуренция, което позволява на новите оператори на пазара да осъществяват иновативни проекти за енергия от възобновяеми източници; въпреки това подчертава, че осъществяването на иновативни проекти трябва да се извършва при същите условия като тези за вече съществуващите на пазара оператори;
12. отбелязва, че при създаването на схеми за подпомагане на възобновяеми енергийни източници държавите членки би трябвало да вземат предвид специфичните особености на различните технологии за енергия от възобновяеми източници (напр. равнище на цените, рискове, възможност за предоставяне на системни услуги). Това ще гарантира по-голяма ефективност по отношение на разходите, както и постигането на дългосрочната цел за намаляване на емисиите на CO₂;
13. счита, че Европейската комисия следва да насърчава държавите членки да предприемат подходящи мерки в подкрепа на развиването на възобновяеми източници на енергия. На държавите членки трябва да бъде предоставена повече гъвкавост по отношение на развитието на технологиите от ново поколение за възобновяеми енергийни източници и защитата на малки проекти, включително централи за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия, които са свързани с местните централизираните отоплителни и охладителни мрежи;
14. отбелязва, че за развитието на възобновяемите енергийни източници и интегрирането на пазара са нужни значителни финансови средства, поради което е изключително важно да се отдаде приоритет на този въпрос, и с цел обвързване на различните източници на финансиране и постигане на мултиплициращ ефект да се гарантира, че на европейско, национално, местно и регионално равнище се прилага общ подход;

15. настоятелно призовава Европейската комисия, предвид съществуващите схеми на държавите членки за подпомагане и с оглед на хармонизиране на правилата и мобилизирането на инвестиции за този отрасъл, в Директивата относно енергията от възобновяеми източници да заяви ясно кой подход трябва да се следва при схемите за подпомагане;

16. отбелязва, че за изпълнението на амбициозни цели е не по-малко важно наличието на ясна и конкретна информация относно възможността за използване на финансовите инструменти на ЕС след 2020 г.; също така подчертава, че трябва да се прилагат развити механизми на финансов инженеринг, с които да се гарантира, че основните инвестиции идват от частния сектор. Във връзка с това отбелязва, че 25 % от проектите, финансирани от Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), са в енергийната сфера, което много допринася за даването на нов тласък на сектора;

17. споделя схващането, че схемите за подпомагане за електроенергия от възобновяеми енергийни източници се наложили като ефективен инструмент за насърчване на използването на този вид електроенергия; въпреки това подчертава, че съгласно насоките относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014 — 2020 г., приложими от 1 юли 2014 г., производството на енергия от възобновяеми източници следва да се интегрира постепенно на вътрешния пазар на електроенергия, държавните помощи следва да отразяват намаляващите производствени разходи, а изкривяванията на пазара трябва да се избягват; отбелязва също, че трябва да се създаде по-голяма прозрачност по отношение на външните разходи, свързани с тези източници на енергия;

18. изразява принципно съгласие с отварянето на схемите за подпомагане за проекти в други държави членки, въпреки това държавите членки би трябвало внимателно да преценяват възможностите за отваряне на пазара, за да се избегне рискът подобно задължение да доведе до намаляване на местното производство поради по-големите финансови възможности на участващите в разпределението на помощите други държави — членки на ЕС; ето защо смята, че схемите за подпомагане, основани на трансгранично сътрудничество, следва да бъдат предпочитани и че трябва да се обърне специално внимание на междусистемните връзки;

Вътрешен пазар на електроенергия и управление на риска

19. подчертава, че наличието на интегриран енергиен пазар е най-добрият инструмент за гарантиране на достъпни цени на енергията, за сигурност на енергийните доставки и за предоставяне на възможност за интегриране на производството на по-големи количества електроенергия, произведена от възобновяеми източници по икономически ефективен начин; затова приветства предложенията на Европейската комисия за такава структура на пазара на електроенергия, с която ще се насърчава въвеждането на енергия от възобновяеми източници, ще се подобрява управлението на търсенето, ще се създаде интегриран енергиен пазар на регионално равнище и ще се укрепи позицията на потребителите;

20. отбелязва, че в много държави членки цените на електроенергията не следват търсенето и предлагането, а се регулират от публичните органи. Това може да пречи на конкуренцията и да възпрепятства мобилизирането на инвестиции, както и навлизането на нови участници на пазара, и трябва винаги да бъде надлежно обосновано по отношение на конкретни цели на политиката като защитата на най-уязвимите потребители. Затова Комитетът на регионите подкрепя предложената либерализация на пазара и намаляването на държавната намеса с цел понижаване на цените за потребителите, но припомня, че дерегулирането на цените на енергията следва да се извършва постепенно от държавите членки и при надлежно зачитане на специалния характер на енергията като услуга от общ интерес;

21. споделя схващането, че местните енергийни общности могат да бъдат ефективно средство за енергийното управление на местно равнище; призовава Комисията да създаде технически и финансови инструмент, които да позволяват на местните и регионалните власти да предоставят широка подкрепа на тези общности;

22. споделя схващането, че държавите членки трябва да изготвят планове за готовност за справяне с рисковете при кризисни ситуации, и подчертава колко важно е регионалното сътрудничество за по-ефективното управление на енергийния сектор; също така смята, че регионалните и местните власти трябва да бъдат консултирани в контекста на изготвянето на тези планове;

23. подчертава, че борбата с енергийната бедност изисква общо определение на проблема на равнище ЕС, събиране и обмен на съответните данни в сътрудничество между различните равнища на управление и набор от целенасочени политики и мерки за подпомагане на най-уязвимите потребители на енергия, за да участват на пазара и за да се облекчи тежестта на високите цени на енергията;

Агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER)

24. приветства факта, че се прави пълен преглед на нормативния режим, и следователно се вземат предвид не само отделни аспекти на енергийния пазар, но и връзките помежду им, взаимодействието между участниците в преследването на тези цели и разпределението на отговорностите. Трябва да се приветства фактът, че при изготвянето и прилагането на мрежовите кодекси на ACER се предоставя по-голяма тежест; въпреки това подчертава, че Европейската комисия трябва да гарантира, че ACER разполага с необходимите правомощия, за да получава информацията от най-важните институции в държавите членки и да осъществява други координационни задачи;

25. отбелязва, че регулаторните действия на ACER в съответствие с принципа на пропорционалност не заменя националните решения; също така препоръчва да се укрепят националните регулаторни органи. Държавите членки трябва да гарантират независимостта на националните регулаторни органи, както и тяхната безпрепятствена дейност. Трябва да бъдат предоставени необходимите средства за адекватна дейност на националните регулаторни органи и те трябва да имат възможност да участват пълноправно в сътрудничеството на равнището на ЕС;

Потребителите и значението на информацията и осведомеността

26. приветства предложението на Европейската комисия за реформиране на енергийния пазар и предоставянето в този процес на повече влияние на потребителите, така че те да бъдат равноправни участници на пазара; подкрепя предложението на Комисията за насърчване на въвеждането на интелигентни електромери на доброволна основа и при спазване на принципите за защита на данните, така че потребителите да получават разбираеми сметки и да могат по-лесно да сменят доставчика си на електроенергия;

27. отбелязва, че са необходими повече изследователска дейност и по-тясно сътрудничество с представителите на местните общности, за да се разбират по-добре мотивите на потребителите за участието им на пазара на електроенергия. По-доброто разбиране на факторите, които водят до промяна в поведението на потребителите, може да предостави важна информация за начина, по който потребителите могат да бъдат стимулирани, за да бъдат силни и отговорни участници в новия пазар на електроенергия;

28. отбелязва, че в резултат на проучвания стана ясно, че потребителите се оплакват от липсата на прозрачност на пазарите на електроенергия, която намалява техните възможности да се възползват от конкуренцията и да участват активно на пазарите. Потребителите не се чувстват достатъчно информирани за алтернативни доставчици и възможности за решения; затова подчертава, че трябва да бъдат решени проблемите по отношение на неприкосновеността на личния живот и сигурността на данните на клиента и призовава Европейската комисия да представи технически предложения за това как могат да се гарантират високи стандарти за сигурност;

29. подчертава значението на местните и регионалните власти за насърчването на създаването на енергийни общности; отбелязва, че представителите на местните власти могат да предоставят подкрепа в следните области: увеличаване на капацитета, подкрепа при достъпа до финансови средства, обучения, обмен на положителен опит, осигуряване на техническа помощ и насърчване на партньорства;

30. подчертава значението на мерките за повишаване на осведомеността, които насърчват потребителите да станат активни участници в енергийния сектор. Във връзка с това активната роля на Комитета на регионите е важна и трябва да бъде подкрепяна, тъй като той би могъл да допринесе значително за предоставянето на информация, разпространението на идеи в местните общности, както и за обмен на най-добри практики;

Ролята на местните и регионалните власти

31. отбелязва, че местните и регионалните власти играят важна роля в енергийния сектор: със своите действия местните и регионалните власти могат да окажат влияние върху развитието на енергийната инфраструктура и функционирането на пазара, те организират предоставянето на услуги, отговарят за устройството на територията и земеползването, отговарят за уличното осветление, предоставянето на транспортни услуги, както и управлението на жилищата, те вземат решение за предоставянето на разрешителни и организират повишаването на осведомеността и информирането на жителите. Освен това те управляват значителни средства, предназначени за закупуване чрез обществени поръчки на енергопотребяващи продукти и услуги; В много случаи местните и регионалните власти са и енергопроизводители;

32. отбелязва, че в предложенията на Комисията местните и регионалните власти не са споменати като важни участници в енергийния сектор, и призовава Комисията при осъществяването на по-нататъшни мерки в тази област да третира местните и регионалните власти като равноправни партньори на централното равнище;

33. отбелязва, че местните и регионалните власти могат да допринесат за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници и за подобряване на енергийната ефективност на местно и регионално равнище, например чрез определяне на амбициозни цели и изготвяне на планове за действие, опростяване на административните процедури и правила или предоставянето на финансова подкрепа, както и чрез образователната система. Подчертава в това отношение, че повече от 6 600 местни и регионални власти се присъединиха към Конвента на кметовете и че повече такива власти следва да се насърчават доброволно да се присъединяват към тази и други подобни международни инициативи;

34. счита, че местните и регионалните власти следва да бъдат консултирани по отношение на бъдещи конкретни мерки поради ролята, която те играят в планирането на инфраструктурата, привличането на инвеститори и информирането и консултирането на потребителите;

35. предлага помощта си на местните и регионалните власти за установяване на контакти със съответните експерти с цел да се подобрят техните способности и по-добре да се координират общите подходи;

Субсидиарност и пропорционалност

36. отбелязва, че някои национални парламенти изразиха опасения по отношение на предложенията на Европейската комисия от гледна точка на придържането им към принципа на субсидиарност. Местните и регионалните власти носят голяма отговорност за гарантиране на ефективността на разпоредбите на ЕС; затова смята, че може би трябва да се проучи по-задълбочено спазването на принципите на субсидиарност и на пропорционалност.

Брюксел, 13 юли 2017 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Markku MARKKULA

Становище на Европейския комитет на регионите — Управление на Енергийния съюз и чиста енергия

(2017/C 342/13)

Докладчик:	Bruno Hrančić (HR/ЕНП), кмет на Видовец
Отправни документи:	Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно управлението на Енергийния съюз, COM(2016) 759 final Съобщение „Чиста енергия за всички европейци“, COM(2016) 860 final Съобщение „Ускоряване на иновацията в областта на чистата енергия“, COM(2016) 763 final

I. ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗМЕНЕНИЯ

Изменение 1

Предложение за регламент

Съображение 1

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
	(1) Настоящият регламент има за цел установяването на необходимите партньорства между Съюза, държавите членки — поотделно и групирани в макрорегионални партньорства — и поднационалните равнища на управление, с оглед на съвместното постигане на напредък в енергийния преход. Тези различни равнища трябва да работят заедно в дух на солидарност и доверие за извличане на взаимна полза.

Изложение на мотивите

Регламентът следва да посочва още в самото начало необходимостта от сътрудничество в рамките на многостепенното управление на всички различни равнища. Предложението се основава на подобна идея, предложена в проектодоклада на Европейския парламент PE 604.777 (изменение 2).

Изменение 2

Предложение за регламент

член 9, параграф 2

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
2. В съответствие с член 28 Комисията може да даде препоръки по проектите на плановете. В тези препоръки се посочва по-специално:	Проекти на интегрирани национални плановете в областта на енергетиката и климата
а) равнището на амбициозност на целите, конкретните цели и приноса с оглед на колективното постигане на целите на Енергийния съюз и по-специално на целите на Съюза за 2030 г. за енергия от възобновяеми източници и енергийна ефективност;	2. В съответствие с член 28 Комисията оценява проектите на интегрирани национални плановете в областта на енергетиката и климата и дава на държавите членки специфични за отделните държави препоръки по проектите на плановете, за да:
	а) се допринася за постигането на целите, конкретните цели и приноса на Енергийния съюз;

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>б) политиките и мерките, отнасящи се до цели на равнището на Съюза и на държавите членки, и други политики и мерки, които потенциално са от трансгранично значение;</p> <p>в) взаимодействията между и последователността на съществуващите (изпълнявани и приети) и планираните политики и мерки, включени в интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата в рамките на едно измерение, както и между различните измерения на Енергийния съюз.</p>	<p>б) се гарантира, че политиките и мерките, отнасящи се до плановете за действие на държавите членки, и други политики и мерки са годни за прилагане, по-специално тези мерки, които потенциално са от трансгранично значение;</p> <p>в) се насърчават взаимодействията между и последователността на съществуващите (изпълнявани и приети) и планираните политики и мерки, включени в интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата в рамките на едно измерение, както и между различните измерения на Енергийния съюз.</p> <p>г) се настоява държавите членки да вземат изрично предвид ангажираността, поети на местно и регионално равнище, и резултатите, постигнати в рамките на инициативи като Конвента на клетовете; и да разработят механизми за отчитане на приноса на всички съответни управленски и административни равнища и съответните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата;</p>

Изложение на мотивите

Много е важно да се осигури последователност и допълняемост между различните планове за действие на държавите членки и политиките на равнището на ЕС, както и да се насърчи участието на местните и регионалните власти и техния принос. Предложеният текст се основава на подобни предложения от проектодоклада на Европейския парламент PE 604.777 (изменения 97 — 100).

Изменение 3

Предложение за регламент

Член 10

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Без да се засягат други изисквания на правото на Съюза, държавите членки осигуряват предоставяне на обществеността на ранен етап на ефективни възможности за участие в изготвянето на проектите на планове, посочени в член 9 от настоящия регламент, и прилагат, когато представят своите проекти на интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата на Комисията, обобщение на становищата, изразени от обществеността. Доколкото са приложими разпоредбите на Директива 2001/42/ЕО се счита, че консултациите, проведени в съответствие с посочената директива, отговарят също така на изискванията за провеждане на консултации с обществеността съгласно настоящия регламент.</p>	<p>Обществена консултация</p> <p>Без да се засягат други изисквания на правото на Съюза, държавите членки осигуряват предоставяне на обществеността на ранен етап на ефективни възможности за участие в изготвянето на проектите на планове, посочени в член 9 от настоящия регламент, и прилагат, когато представят своите проекти на интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата на Комисията, обобщение на становищата, изразени от обществеността. Доколкото са приложими разпоредбите на Директива 2001/42/ЕО се счита, че консултациите, проведени в съответствие с посочената директива, отговарят също така на изискванията за провеждане на консултации с обществеността съгласно настоящия регламент.</p> <p>С оглед на политически признатата роля на местните и регионалните власти при прилагането на мерки в областта на устойчивата енергия и като се отчита целта на Европейската комисия за по-добро регулиране, националните органи, в съответствие с конституционните правила на всяка държава членка, са длъжни да включват местните и регионалните власти в планирането и мониторинга.</p>

Изложение на мотивите

Ефективната координация между националното равнище и местните и регионални власти при планирането, изпълнението и докладването на мерките в областта на енергетиката и климата може да спомогне за избягването на ненужната административна тежест и за по-добро регулиране.

Изменение 4**Предложение за регламент**

След член 10 се създава нов член

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
	<p>Многостепенна платформа за енергиен диалог</p> <p>1. В дух на партньорство държавите членки установяват постоянен енергиен диалог, за да подкрепят активната ангажираност на местните и регионалните власти, на организациите на гражданското общество, на деловите среди, инвеститорите, други заинтересовани страни и широката общественост в управлението на енергийния преход, включително в областта на енергийната бедност.</p> <p>2. В рамките на този енергиен диалог държавите членки представят различни варианти и сценарии за своите краткосрочни, средносрочни и дългосрочни политики в областта на енергетиката и климата, заедно с анализ на разходите и ползите за всеки вариант.</p> <p>3. Държавите членки гарантират, че енергийният диалог разполага с подходящи човешки и финансови ресурси, и оказват подкрепа заедно с Европейската комисия за осъществяването на обмен между различните енергийни диалози.</p>

Изложение на мотивите

Във връзка с толкова важен въпрос като енергийния преход е необходимо да бъдат създадени структури, които да гарантират постоянен диалог с всички засегнати страни, за да се проучат различните варианти и сценарии и да се подготвят общи решения. Изменението се основава на подобна идея, предложена в проектодоклада на ЕП РЕ 604.777.

Изменение 5**Предложение за регламент**

Член 18, буква б)

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Държавите членки включват в своите интегрирани доклади за напредъка в областта на енергетиката и климата информация за изпълнението на:</p> <p>(б) изпълнението на следните политики и мерки:</p> <p>(1) изпълнявани, приети и планирани политики и мерки за постигане на национален принос към задължителната цел на равнището на Съюза за 2030 г. по отношение на енергията от възобновяеми източници, както е посочено в член 4, буква а), точка 2, подточка i), включително специфични за сектора или технологията мерки със специален преглед на изпълнението на мерките, залегнали в членове 23, 24 и 25 от [преработка на Директива 2009/28/ЕО, предложена с COM(2016) 767];</p>	<p>Държавите членки включват в своите интегрирани доклади за напредъка в областта на енергетиката и климата информация за изпълнението на:</p> <p>(б) изпълнението на следните политики и мерки:</p> <p>(1) изпълнявани, приети и планирани политики и мерки за постигане на национален принос към задължителната цел на равнището на Съюза за 2030 г. по отношение на енергията от възобновяеми източници, както е посочено в член 4, буква а), точка 2, подточка i), включително специфични за сектора или технологията мерки със специален преглед на изпълнението на мерките, залегнали в членове 23, 24 и 25 от [преработка на Директива 2009/28/ЕО, предложена с COM(2016) 767];</p>

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
(2) специални мерки за регионално сътрудничество;	(2) специални мерки за регионално сътрудничество;
(3) без да се засягат разпоредбите на членове 107 и 108 от ДФЕС, специални мерки относно финансовата подкрепа, включително подкрепата от Съюза и използването на фондовете на Съюза за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници електроенергетиката, отоплението и охлаждането и транспорта;	(3) без да се засягат разпоредбите на членове 107 и 108 от ДФЕС, специални мерки относно финансовата подкрепа, включително подкрепата от Съюза и използването на фондовете на Съюза за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници електроенергетиката, отоплението и охлаждането и транспорта;
(4) специални мерки за изпълнение на изискванията на членове 15, 16, 17, 18, 21 и 22 от [преработка на Директива 2009/28/ЕО, предложена с СОМ(2016) 767];	(4) специални мерки за изпълнение на изискванията на членове 15, 16, 17, 18, 21 и 22 от [преработка на Директива 2009/28/ЕО, предложена с СОМ(2016) 767];
(5) мерки за насърчаване на използването на енергия от биомаса, особено за мобилизирането на нова биомаса, като се отчита наличието на биомаса (и националния потенциал, и вноса от трети държави) и другите видове използване на биомасата (секторите на основата на селското и горското стопанство) както и мерки за устойчивостта на произвежданата и използвана биомаса;	(5) мерки за насърчаване на използването на енергия от биомаса, особено за мобилизирането на нова биомаса, като се отчита наличието на биомаса (и националния потенциал, и вноса от трети държави) и другите видове използване на биомасата (секторите на основата на селското и горското стопанство) както и мерки за устойчивостта на произвежданата и използвана биомаса;
(в) допълнителна информация в съответствие с приложение VII, част 1.	(б) напредък в увеличаването на дела на енергията от възобновяеми източници при предоставянето на услуги за отопление и охлаждане, без обаче на местните или регионалните власти или крайните потребители да се налага ненужна административна тежест; (в) допълнителна информация в съответствие с приложение VII, част 1.

Изложение на логиките

Отоплението и охлаждането представляват значителен неизползван потенциал за намаляване на емисиите на парникови газове и за увеличаване на използването и производството на енергия от възобновяеми източници (вж. становище на Комитета на регионите относно „Стратегия на ЕС в сферата на отоплението и охлаждането“). По отношение на Директивата относно възобновяемите енергийни източници следва да има тясно сътрудничество между органите на национално и регионално/местно равнище, за да се постигне обвързващата цел делът на енергията от възобновяеми източници в сектора на отоплението и охлаждането да нараства с 1 % годишно, тъй като това представлява конкретен и ефективен принос за постигане на 27 % дял на енергията от възобновяеми източници в целия ЕС до 2030 г.

Изменение 6

Предложение за регламент

Член 37

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
1. Комисията се подпомага от Комитет за Енергийния съюз. Този Комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011 и работи в съответните секторни състави, които са от значение за настоящия регламент.	Комитет за Енергийния съюз 1. Комисията се подпомага от Комитет за Енергийния съюз. Този Комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011 и работи в съответните секторни състави, които са от значение за настоящия регламент.

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>2. Този Комитет заменя Комитета, създаден по силата на член 8 от Решение № 93/389/ЕИО, член 9 от Решение № 280/2004/ЕО и член 26 от Регламент (ЕС) № 525/2013. Позоваванията на Комитета, създаден съгласно тези правни актове, се тълкуват като позовавания на Комитета, създаден с настоящия регламент.</p>	<p>2. Този Комитет заменя Комитета, създаден по силата на член 8 от Решение № 93/389/ЕИО, член 9 от Решение № 280/2004/ЕО и член 26 от Регламент (ЕС) № 525/2013. Позоваванията на Комитета, създаден съгласно тези правни актове, се тълкуват като позовавания на Комитета, създаден с настоящия регламент.</p>
<p>3. При позоваване на настоящия член се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.</p>	<p>3. При позоваване на настоящия член се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.</p>
	<p>4. В Комитета участва един представител, определен от Комитета на регионите, който представлява местните и регионалните власти от целия ЕС на институционално равнище.</p>

Изложение на мотивите

Ключовата роля на местните и регионалните власти в рамките на енергийния съюз беше призната многократно от високопоставени политически представители на Европейския съюз и Европейският парламент.

II. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

Основни цели и целеви групи

- повтаря своя призив за постигане на по-амбициозни цели, а именно повишаване на енергийната ефективност и на дела на енергията от възобновяеми източници на равнището на ЕС на 40 % до 2030 г.;
- подкрепя трите основни цели на пакета „Чиста енергия за всички европейци“: 1) енергийната ефективност на първо място, 2) водеща роля в света в областта на енергийната ефективност и 3) по-справедливи условия за потребителя; изразява съжаление обаче, че със съпътстващите правни норми и незаконодателни инициативи тези цели не могат да бъдат постигнати напълно и че не е поставен достатъчен акцент върху намаляването на фактора зависимост от вноса, който отразява дела на всички чисти местни енергийни източници (възобновяеми и конвенционални) в енергийния микс;
- във връзка с това призовава Европейската комисия да постави енергийната ефективност на първо място като инфраструктурен приоритет и да гарантира, че публичните субсидии и инструментите за финансова подкрепа на енергийната ефективност се определят като капиталови разходи, подобряващи надеждността на системата за енергийна ефективност. Това би довело до ясна политика за защита на бюджета и за стимулиране на конкурентоспособността в Европа;
- приветства предложенията за създаване на правна рамка за управление на енергийния съюз, която би опростила и интегрирала настоящия процес на планиране, мониторинг и докладване в областта на климата и енергетиката, и призовава държавите членки и Комисията да ангажират местните и регионалните власти в този процес на управление;

Енергийната ефективност и енергията от възобновяеми източници се влияят силно от мерките на децентрализирано равнище

- подчертава и изтъква важната роля на местните и регионалните власти в стратегическото управление на най-близкото до потребителите равнище, управлението на децентрализираното производство на енергия, насърчаването на подходящи условия за инвестиции и създаването на връзки между политиките в областта на енергетиката и климата и мерките в областта на жилищното настаняване, енергетиката, транспорта, икономическото развитие, градоустройството и устройството на територията;
- обръща внимание на водещата роля на местните и регионалните власти при прилагането на енергийната политика и определянето на инструменти за финансиране на проекти в областта на енергетиката, по-специално в областта на възобновяемите източници на енергия и разпространяването на устойчивите енергийни модели и най-добрите практики сред потребителите;

7. предупреждава, че постигането на определените на европейско и национално равнище цели в областта на енергетиката и изменението на климата е поставено под въпрос, в случай че водещата роля на местните и регионалните власти в прилагането на енергийната политика в енергийния съюз не получи официално признание;
8. подчертава, че процесът на изготвяне на националните планове в областта на енергетиката и климата трябва да се характеризира с прозрачност и отговорност, за да се даде възможност на местните участници, на предприятията и на другите заинтересовани страни да разберат какво биха могли да очакват от националните правителства и по-специално как се гарантира спазването на задълженията и какви стъпки биха могли да се предприемат, в случай че националните планове се окажат недостатъчни за постигане на целите на равнището на ЕС;
9. приветства факта, че Европейската комисия признава, че преходът към чиста енергия без намеса от страна на много заинтересовани страни от гражданското общество и на регионално и местно равнище няма да бъде възможен, и поради това призовава държавите членки да включат по подходящ начин градовете и регионите в дебата относно енергийния преход (по-специално във връзка с интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата), за да могат да реагират по подходящ начин на нуждите на различните сектори;
10. отбелязва обаче, че въпреки различните конституционни разпоредби на отделните държави — членки на ЕС, в предложенията относно управлението — освен общите разпоредби на член 10 относно обществената консултация, в който се посочва, че държавите членки гарантират, че още на ранен етап на обществеността са предоставени ефективни възможности за участие в изготвянето на проектите на плановете, не се съдържа изрично позоваване на институционалната роля на местните и регионалните власти, още по-малко на други заинтересовани страни;
11. предлага да се обмисли допълнителна реформа на правилата на ЕС за държавните помощи в енергийния сектор, за да се подкрепят предприеманите от градовете мерки, по-специално чрез изготвяне на специфични насоки за действия на местно равнище, с цел да се опрости съществуващата рамка, както и чрез специфични изключения за енергийни проекти в областта на санитарното на общински и социални жилища, с цел преодоляване на проблема с енергийната бедност. Поради това следва да се гарантира, че устойчивостта на градовете и енергийният преход са залегнали като приоритети в следващата законодателна рамка от 2020 г. нататък;
12. призовава Европейската комисия и правителствата на държавите членки да подобрят сътрудничеството с участниците на местно и регионално равнище, по-специално с енергийните агенции на местно и регионално равнище, при определянето на бъдещите планове за действие в областта на енергетиката и климата на национално равнище и по този начин да преминат от политика само с няколко участници към политика, в която участват всички;
13. във връзка с това отбелязва многобройните успешни проекти за използването на енергия от възобновяеми източници на местно равнище, които са инициирани и приведени в действие в сътрудничество с МСП, неправителствени организации, организации на гражданското общество и физически лица, посредством инвестиции в производството на електроенергия и топлинна енергия от възобновяеми източници;
14. изтъква активността на голям брой други важни участници в областта на енергийната ефективност и енергията от възобновяеми източници на местно равнище, включително малки и средни предприятия, неправителствени организации (НПО) и организации на гражданското общество (ОГО);
15. изтъква необходимостта от включване и на местни участници с цел подкрепа на национално правителство в редица перспективни проекти в рамките на ЕФСИ, които допринасят за постигането на целите на Европейския съюз в областта на климата и енергетиката. Новосъздаденият Европейски консултантски център по инвестиционни въпроси би трябвало да гарантира ускорена процедура в подкрепа на градовете, поели ангажимента да разработят проекти за развитие с ниски емисии на CO₂;
16. във връзка с програмите JASPERS и ELENA на Европейската инвестиционна банка призовава за изпълнението на допълнителни целенасочени програми за техническа помощ, необходими за осигуряването на инвестиции на градовете и регионите за изпълнение на амбициозни проекти, включително чрез насърчаване на разработването на голям портфейл от инвестиционни проекти и свързването на малки и разпръснати проекти с ниски емисии;

Планирането и докладването трябва да се опростят и интегрират въз основа на съществуващите местни и регионални планове

17. посочва, че управлението на енергийния съюз на ЕС трябва да е насочено към „опростяване и интегриране“ на планирането на практика и че по отношение на мониторинга и докладването трябва да се създадат ефективни в това отношение връзки със съществуващите инициативи;

18. подчертава значението на ефективната координация между националното, местното и регионалното равнище чрез процедура за планиране, изпълнение и докладване за политиката в областта на енергетиката и климата. Това би спомогнало за избягване на ненужната бюрокрация и за отчитане на необходимостта от по-добро законотворчество;

19. посочва, че местните и регионалните власти вече участват активно в мерките в областта на смекчаването и адаптирането към изменението на климата и че много от тях вече разработват стратегии, планове за действие и процедури за мониторинг, по-специално в рамките на инициативата „Конвент на кметовете“, която обхваща над 5 679 плана за действие за устойчиво градско развитие в областта на енергетиката;

20. подчертава, че националните планове и цели трябва да бъдат свързани по ефективен начин с целите на регионално и местно равнище и да се основават на реалистичен и координиран принос от отделните региони и сектори;

21. изтъква, че участието предполага не само консултиране, но и активна роля за иницирането и разработването на конкретни мерки.

Многостепенното управление е задължително условие за ефективното ръководство на енергийния съюз

22. изразява съжаление, че в настоящите препоръки за управление на енергийния съюз не е включен достатъчно ясен многостепенен подход, и поради това призовава правителствата на държавите членки да създадат платформи за енергиен диалог, които да позволят участието на всички управленски и административни равнища, както и на всички съответни заинтересовани страни, в изготвянето на националните планове за действия за опазване на климата, в свързаните с тях мониторинг и докладване и в организирането на обмен между различните национални енергийни диалози с помощта на Европейската комисия с цел да се осигури съгласуваност и да бъдат решавани трансграничните проблеми;

23. посочва, че едно ефективно многостепенно управление има множество предимства: гражданите и предприятията предприемат заедно мерки по отношение на изменението на климата, с които поемат по-голяма отговорност за процеса и шансовете за успех се увеличават, тъй като колкото е по-видимо управлението, толкова е по-голямо чувството на отговорност у гражданите;

24. подчертава, че член 11 от предложението (относно регионалното сътрудничество) се отнася единствено за сътрудничеството между държавите членки, а не за сътрудничеството между поднационалните ешелони на управление в отделните държави членки или между тях; призовава държавите членки и Европейската комисия да гарантират и подходяща подкрепа за сътрудничеството между поднационалните органи, по-специално за трансграничното сътрудничество, с цел координиране на дейностите за изпълнение на интегрираните национални планове в областта на климата и енергетиката;

25. призовава Европейската комисия да включи глава за многостепенното управление в адресираните до националните правителства документи с насоки за докладване относно националната енергийна политика и нейното планиране;

За активното участие на потребителите са необходими фактори, способстващи за прилагането на директивата, както и ефективна подкрепа

26. отново призовава ЕС и държавите членки да създадат правна рамка, която да бъде от полза както за крайните потребители на енергия, така и за „произвеждащите потребители“, и други доставчици на енергия на енергийния пазар на дребно; подчертава също, че децентрализираното и собственото производство от възобновяеми енергийни източници осигуряват множество ползи за енергийната система (намаляване на необходимостта от преносна инфраструктура и поддръжка, по-голяма устойчивост и гъвкавост) и че тези ползи следва да намерят отражение в справедлива цена за всеки излишък енергия, произведена от такива системи и включена в мрежата; във връзка с това насърчава държавите членки да разработят или да продължат да прилагат иновативни системи за ценообразуване за решаване на този въпрос;

27. изтъква необходимостта от правилно проведена компетентна и професионална консултация, която да бъде предадена в подходяща форма и по подходящ канал за комуникация на мястото на лицата от целевата група и да обхваща както техническите, така и финансовите и практическите аспекти на въвеждането на технологии с ниски емисии на CO₂;

28. подчертава, че мерките в областта на енергийното управление трябва да дават възможност на потребителите да контролират собственото си потребление, така че да могат да участват активно на пазара и да се възползват от ефективна и адекватна защита на потребителите; това е особено важно в борбата срещу енергийната бедност; ето защо КР призовава за разработването на общо определение за енергийна бедност на равнището на ЕС, както и за набор от конкретни политически

предложения, насочени към най-уязвимите потребители, с цел те да бъдат защитени от необосновано изключване от системата, да бъде даден приоритет на мерките за енергийна ефективност в тяхна полза и да бъде разработена целенасочена информация за тях;

Насърчаване на иновациите в енергетиката по пътя към нисковъглеродна икономика

29. приветства акцента, поставен в съобщението на Комисията „Ускоряване на иновацията в областта на чистата енергия“ (COM(2016) 763) върху два различни политически приоритета: изграждането на устойчив на кризи енергиен съюз с ориентирана в перспектива стратегия за опазване на климата и нов импулс за работни места, растеж и иновации;

30. призовава за благоприятни за бизнеса, иновациите и инвестициите среда и процедури, които да се постигнат чрез целенасочени сигнали, стандарти и разпоредби, както и за подходяща подкрепа чрез финансови инструменти, включващи публични средства за улесняване на частните инвестиции (и подкрепа за свеждане до минимум на риска);

31. отново потвърждава колко е важно енергийната политика да се определя в тясно взаимодействие с политиката на Европейския съюз за научни изследвания и иновации; подчертава, че иновациите в областта на енергията от възобновяеми източници, устойчивата мобилност, модернизирани съществуващата енергийна инфраструктура, изграждането на интелигентни електроцентрали, улавянето на въглерод и съхраняването на енергия на местно равнище следва да бъдат насърчавани допълнително; поради това призовава Комисията да осигури по-добра подкрепа за иновативните проекти в регионите на най-отдалечените територии, така че те да се използват като истински лаборатории на енергийния преход;

32. застъпва становището, че с оглед на иновациите в областта на чистата енергия развитието на партньорства между местните власти в рамките на инициативите за интелигентни градове трябва да играе ключова роля в интегрирането на области като енергоспестяването в градския транспорт, междурегионалните транспортни стратегии, сътрудничеството в областта на новите технологии за съхранение и интелигентните обществени сгради; по-добрите синергии между европейските структурни и инвестиционни фондове и Европейския фонд за стратегически инвестиции са от съществено значение за осъществяването на трансгранични проекти в областта на устойчивата енергия;

33. приветства поставянето на акцент върху отворените иновации и отворената наука, които предоставят на малките и средните предприятия, както и на гражданското общество възможност да продължат да се развиват на основата на нови знания;

34. подчертава, че трябва да бъде изоставена в най-кратък срок пряката или непряката подкрепа за използването на изкопаеми горива (както и подкрепата, предоставяна от някои държави членки), тъй като скрива действителните разходи на обществото и околната среда за такива горива, поддържа цените изкуствено ниски и по този начин спъва иновациите в областта на чистите технологии;

35. подкрепя предложението за използване на правни инструменти, с оглед на ускоряването на разработването на иновационни технологии с ниски нива на въглеродни емисии и ефективното им използване. Преходът към нисковъглеродна икономика ще изисква инвестиции в интелигентни системи и отоплителни и охладителни системи за повишаването на енергийната ефективност в промишлеността, транспорта и строителството, както и съфинансиране на проекти за инвестиции в енергия от възобновяеми източници;

36. подчертава, че управлението на енергийния съюз трябва да създаде рамковите условия за постигане на целите, например по-лесен достъп до публично-частни партньорства с цел да се ускори изпълнението на проектите, намаляване на бюрокрацията, установяване на всички евентуални пречки пред местните и регионалните власти и създаване на правна сигурност и предвидимост за инвеститорите;

37. призовава в съответствие с предложението обществените поръчки да се използват като ефективен инструмент за създаване на пазар на нисковъглеродни технологии;

Субсидиарност и пропорционалност

38. счита, че предложението за регламент не поражда опасения във връзка със спазването на принципа на субсидиарност. То обаче поражда опасения във връзка със спазването на принципа на пропорционалност, тъй като предлаганата система за управление се счита за твърде сложна, прекалено подробна и налагаща твърде състени интервали за докладване. КР би предпочел системата за управление да бъде въведена посредством директива, а не регламент, което ще даде възможност за подходящо участие на регионалните власти във федералните държави.

Брюксел, 13 юли 2017 година.

Председател
на Европейския комитет на регионите

Markku MARKKULA

Становище на Европейския комитет на регионите — Енергийна ефективност и сгради

(2017/C 342/14)

Докладчик:	Michiel Scheffer (NL/АЛДЕ), член на Изпълнителния съвет на провинция Флеволанд
Отправни документи:	Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност
	COM(2016) 761 final
	Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите
	COM(2016) 765 final

I. ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗМЕНЕНИЯ

Изменение 1

Съображение 4 от Директивата относно енергийната ефективност

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
(..) Необходимостта Съюзът да постигне своите цели в областта на енергийната ефективност на равнището на ЕС в тяхното изражение на база и на първичното, и на крайното енергийно потребление, съответно в 2020 г. и 2030 г., следва да бъде ясно посочена под формата на обвързваща 30-процентна цел.	(...) Необходимостта Съюзът да постигне своите цели в областта на енергийната ефективност на равнището на ЕС в тяхното изражение на база и на първичното, и на крайното енергийно потребление, съответно в 2020 г. и 2030 г., следва да бъде ясно посочена под формата на обвързваща 40-процентна цел.

Изложение на логиките

Ниво на амбицията от 40 % ще доведе до по-голям икономически растеж, повече работни места и по-малък внос на изкопаеми горива отколкото целта за 30 % икономии. Това е в съответствие с досега избираната от Европейския парламент позиция. Настоящото изменение е свързано с изменение 2 и параграф 5 от политическите препоръки.

Изменение 2

Съображение 7 от Директивата относно енергийната ефективност

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
От държавите членки се изисква да постигнат кумулативни икономии на енергия за целия период на задължения, еквивалентни на „нови“ икономии на енергия в размер на 1,5 % от годишните продажби на енергия. Това изискване може да бъде изпълнено чрез нови мерки по енергийната политика, които да бъдат въведени през новия период на задължения от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2030 г., или чрез нови отделни действия в резултат на съответни мерки, въведени преди или по време на предходния период, ако тези отделни действия, водещи до икономии на енергия, действително са въведени през новия период.	От държавите членки се изисква да постигнат кумулативни икономии на енергия за целия период на задължения, еквивалентни на „нови“ икономии на енергия в размер на 2 % от годишните продажби на енергия. Това изискване може да бъде изпълнено чрез нови мерки по енергийната политика, които да бъдат въведени през новия период на задължения от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2030 г., или чрез нови отделни действия в резултат на съответни мерки, въведени преди или по време на предходния период, ако тези отделни действия, водещи до икономии на енергия, действително са въведени през новия период.

Изложение на мотивите

Настоящото изменение произтича от изменение 3 и е свързано с параграфи 5 и 7 от политическите препоръки. С оглед постигането на амбициозното равнище от 40 % се изискват годишни икономии в размер на най-малко 2 %.

Изменение 3

Член 1, параграф 1 от Директивата относно енергийната ефективност

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
С настоящата директива се установява обща рамка от мерки за насърчаване на енергийната ефективност в Съюза с оглед да се осигури постигане на водещите 20-процентни цели на Съюза за 2020 г. и на неговите обвързващи водещи 30-процентни цели за 2030 г. в областта на енергийната ефективност (...).	С настоящата директива се установява обща рамка от мерки за насърчаване на енергийната ефективност в Съюза с оглед да се осигури постигане на водещите 20-процентни цели на Съюза за 2020 г. и на неговите обвързващи водещи 40-процентни цели за 2030 г. в областта на енергийната ефективност (...).

Изложение на мотивите

Обосновката на настоящото изменение произтича от изменение 1 и параграф 5 от политическите препоръки.

Изменение 4

Член 7, параграф 1 от Директивата относно енергийната ефективност

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
нови икономии ежегодно от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2030 г. в размер на 1,5 % от количеството на годишните продажби на енергия на крайни клиенти, изразени като количество енергия и осреднени за последния тригодишен период преди 1 януари 2019 г.;	нови икономии ежегодно от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2030 г. в размер на 2 % от количеството на годишните продажби на енергия на крайни клиенти, изразени като количество енергия и осреднени за последния тригодишен период преди 1 януари 2019 г.;
Държавите членки трябва да продължат да постигат нови годишни икономии в размер на 1,5 % през десетгодишните периоди след 2030 г., освен ако прегледите от страна на Комисията до 2027 г. и на всеки десет години след това покажат, че това не е необходимо за постигане на дългосрочните цели на ЕС за 2050 г. в областта на енергетиката и климата.	Държавите членки трябва да продължат да постигат нови годишни икономии в размер на 2 % през десетгодишните периоди след 2030 г., освен ако прегледите от страна на Комисията до 2027 г. и на всеки десет години след това покажат, че това не е необходимо за постигане на дългосрочните цели на ЕС за 2050 г. в областта на енергетиката и климата.

Изложение на мотивите

Обосновката на настоящото изменение произтича от изменение 3 и е свързано с параграфи 5, 7 и 8 от политическите препоръки.

Изменение 5

Член 7 от Директивата относно енергийната ефективност се изменя, както следва:

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
Задължение за икономии на енергия	Задължение за икономии на енергия
1. Държавите членки трябва да постигнат кумулативни икономии на енергия при крайното потребление, които да са еквивалентни поне на:	1. Държавите членки трябва да постигнат кумулативни икономии на енергия при крайното потребление, които да са еквивалентни поне на:

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>а) нови икономии ежегодно от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г. в размер на 1,5 % от годишните продажби на енергия на крайни клиенти, изразени като количество енергия (by volume) и осреднени за последния тригодишен период преди 1 януари 2013 г.;</p>	<p>а) нови икономии ежегодно от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г. в размер на 2,0 % от годишните продажби на енергия на крайни клиенти, изразени като количество енергия (by volume) и осреднени за последния тригодишен период преди 1 януари 2013 г.;</p>
<p>(...)</p>	<p>(...)</p>
<p>За целите по точка б) и без това да засяга посоченото в параграфи 2 и 3, държавите членки могат да отчитат само тези икономии на енергия, които се дължат на нови енергийно-политически мерки, въведени след 31 декември 2020 г., или на енергийно-политически мерки, въведени през периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г., при условие че може да се докаже, че тези мерки са довели до отделни действия, предприети след 31 декември 2020 г. и водещи до икономии на енергия.</p>	<p>За целите по точка б) и без това да засяга посоченото в параграфи 2 и 3, държавите членки могат да отчитат само тези икономии на енергия, които се дължат на нови енергийно-политически мерки, въведени след 31 декември 2020 г., или на енергийно-политически мерки, въведени през периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г., при условие че може да се докаже, че тези мерки са довели до отделни действия, предприети след 31 декември 2020 г. и водещи до икономии на енергия.</p>
<p>От тези изчисления могат да бъдат частично или изцяло изключени продажбите на енергия за транспортни цели, изразени като количество енергия.</p>	
<p>Държавите членки решават как да бъде разпределено изчисленото количество на новите икономии на енергия по точки а) и б) във всеки от съответните периоди, при условие че в края на всеки период бъдат постигнати общите кумулативни икономии на енергия.</p>	<p>Държавите членки решават как да бъде разпределено изчисленото количество на новите икономии на енергия по точки а) и б) във всеки от съответните периоди, при условие че в края на всеки период бъдат постигнати общите кумулативни икономии на енергия.</p>
<p>2. При спазване на посоченото в параграф 3 всяка държава членка може:</p>	
<p>а) да извърши изчислението, изисквано по точка а) от параграф 1, като използва стойности в размер на 1 % за 2014 г. и 2015 г.; 1,25 % за 2016 г. и 2017 г.; и 1,5 % за 2018 г., 2019 г. и 2020 г.;</p>	
<p>б) изцяло или частично да изключи от изчисленията продажбите на количествата енергия, използвана в промишлените дейности, посочени в приложение I към Директива 2003/87/ЕО;</p>	
<p>в) да позволи икономии на енергия, постигнати в секторите на преобразуване, разпределение и пренос на енергия, в т.ч. чрез ефективна инфраструктура на топлоснабдителните системи и районните охладителни системи, в резултат от изпълнението на изискванията по член 14, параграф 4, член 14, параграф 5, буква б) и член 15, параграфи 1 — 6 и параграф 9, да бъдат отчетени в рамките на изискваните по параграф 1 икономии;</p>	
<p>г) да отчита икономии на енергия от отделни действия, осъществени след 31 декември 2008 г., които продължават да оказват въздействие през 2020 г. и след това и които могат да бъдат измерени и верифицирани, при изчисляване на икономии на енергия по параграф 1; и</p>	
<p>д) да изключва от изчислението на изискването за икономии на енергия по параграф 1 верифицираното количество енергия за собствени нужди, генерирано върху или в сгради в резултат от енергийно-политически мерки за насърчаване на нови инсталации с технологии за енергия от възобновяеми източници.</p>	

Изложение на мотивите

Очаква се задълженията за икономия на енергия да имат значителен дял в повишаването на енергийната ефективност. Поради това е важно да се избягва допускането на твърде много изключения. Това допринася също и за яснотата на законодателството.

Изменение 6

Член 9а) от Директивата относно енергийната ефективност се изменя, както следва:

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>2. В многофамилните жилищни сгради и многофункционалните сгради с централен източник на топлинна енергия или енергия за охлаждане, или снабдявани от топлоснабдителни и районни охладителни системи, трябва да има инсталирани индивидуални измервателни уреди за измерване на консумацията на топлинна енергия, охлаждаща енергия или гореща вода във всяка обособена част от сградата.</p> <p>В случаите, при които използването на индивидуални измервателни уреди не е технически осъществимо или разходооефективно за измерване на топлинната енергия или охлаждащата енергия във всяка обособена част от сградата, се използват индивидуални топлинни разпределители за определяне на потреблението на топлинна енергия при всеки радиатор, освен ако въпросната държава членка докаже, че монтирането на подобни топлинни разпределители не би било разходооефективно. В такива случаи може да бъде разгледана възможността за използване на алтернативни разходооефективни методи за измерване на потреблението на топлинна енергия. Условието за техническа неосъществимост и за отсъствие на разходооефективност трябва да бъдат ясно определени и публикувани от всяка държава членка.</p> <p>В нови сгради от вида, посочен в първата алинея или в случаите, при които на сгради от такъв вид се извършва основен ремонт, както това е определено в Директива 2010/31/ЕС, винаги трябва да са осигурени индивидуални измервателни уреди.</p> <p>(...)</p> <p>4. За целите по настоящия член, считано от 1 януари 2020 г. новите инсталирани измервателни уреди и топлинни разпределители трябва да са с възможност за дистанционно отчитане.</p> <p>До 1 януари 2027 г. съответните измервателни уреди и топлинните разпределители, които вече са инсталирани, но не са с възможност за дистанционно отчитане, трябва или да бъдат преустроени така, че да могат да се отчитат дистанционно, или да бъдат заменени с уреди с възможност за дистанционно отчитане, освен ако съответната държава членка покаже, че това не е разходооефективно.</p>	<p>2. В многофамилните жилищни сгради и многофункционалните сгради с централен източник на топлинна енергия или енергия за охлаждане, или снабдявани от топлоснабдителни и районни охладителни системи, трябва да има инсталирани индивидуални измервателни уреди за измерване на консумацията на топлинна енергия, охлаждаща енергия или гореща вода във всяка обособена част от сградата, при условие че това е технически осъществимо и разходооефективно, а също и пропорционално с оглед на цялостното подобряване на енергийните характеристики на сградата, определени в Директива 2010/31/ЕС.</p> <p>В случаите, при които използването на индивидуални измервателни уреди не е технически осъществимо или пропорционално за измерване на топлинната енергия или охлаждащата енергия във всяка обособена част от сградата, се използват индивидуални топлинни разпределители за определяне на потреблението на топлинна енергия при всеки радиатор, освен ако въпросната държава членка докаже, че монтирането на подобни топлинни разпределители не би било разходооефективно или пропорционално. В такива случаи може да бъде разгледана възможността за използване на алтернативни разходооефективни методи за измерване на потреблението на топлинна енергия. Условието за техническа осъществимост, разходооефективност и пропорционалност трябва да бъдат ясно определени и публикувани от всяка държава членка.</p> <p>(...)</p> <p>4. За целите по настоящия член, считано от 1 януари 2020 г. новите инсталирани измервателни уреди и топлинни разпределители трябва да са с възможност за дистанционно отчитане.</p>

Изложение на мотивите

Систематичното монтиране на индивидуални измервателни уреди в новите сгради и в сградите, подложени на значително саниране, в съответствие с член 9а, параграф 2, би оказало значително отрицателно въздействие върху социалната политика и политиката в областта на енергийната ефективност в някои държави членки.

В някои държави членки като Финландия и Швеция се прилага системата на „брутния наем“, при която наемодателят е правно задължен да покрива всички енергийни разходи на наемателя. Целта на това регламентиране на наемите е да се защитят гражданите от енергийна бедност. То е и много положително от гледна точка на енергийната ефективност, тъй като при системата на „брутния наем“ наемателят няма никакъв стимул да пести енергия и извършването от собственика саниране с оглед на енергийната ефективност е единственият начин за намаляване на енергопотреблението на наемателя. В настоящия си вид директивата би задължила страни като Финландия и Швеция:

- да направят задължително монтирането на индивидуални измервателни уреди, като запазят системата на „брутния наем“, което означава, че ще бъдат направени големи разходи за монтирането на измервателни уреди, които няма да служат за нищо,
- или да направят задължително монтирането на индивидуални измервателни уреди, като преминат към система на „нетен наем“, при която наемателят ще плаща за своето енергопотребление.

Премахването на системата на брутния наем ще доведе до значително намаляване на социалната закрила срещу енергийна бедност, тъй като брутният наем гарантира на хората, изложени на риск от енергийна бедност, непрекъснато отопление на оптимални равнища.

Държавите членки, които не прилагат системи на „брутен наем“, но изпитват спешна нужда от саниране на голяма част от своя жилищен фонд, би трябвало да имат възможност да предпочетат санирането пред монтирането на индивидуални измервателни уреди, особено ако едно системно задължение за измерване насърчава саниране под нивото на „значителното саниране“, с цел избягване на задължението за монтиране на измервателни уреди. Индивидуалното отчитане и фактуриране не бива да се разглежда отделно от решенията на държавите членки относно цялостния въпрос за това как да се подобрят енергийните характеристики на сградите.

Член 9а, параграф 4, алинея 2 означава на практика замяна или трансформация до 1 януари 2027 г. на всички измервателни уреди и топлинни разпределители, които вече са монтирани или ще бъдат монтирани до 2020 г., но не предвиждат възможност за дистанционно отчитане. Това се отнася за повечето измервателни уреди за системите за отопление, охлаждане и топла вода. Предвид огромната работа и финансовите инвестиции, вече направени или в процес на реализиране с цел монтирането на подобни измервателни уреди в многофамилните и/или търговските сгради, пропорционалността на подобна мярка в сравнение с ограничената допълнителна полза, която се предвижда и която е свързана с разликата между измервателните уреди със и без възможност за дистанционно отчитане, определено не е доказана. Поради това пропорционалността налага уреди с дистанционно отчитане да се изискват само в случаите, когато се заменя измервателен уред или топлинен разпределител, нещо, което член 9а, параграф 4, алинея 1 изисква още от 2020 г.

Изменение 7

Съображение 9 от Директивата относно енергийните характеристики на сградите

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p><i>За да може настоящата директива да бъде адаптирана към техническия прогрес, следва на Комисията да се делегира правомощие да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз, чрез които да я допълва, като определя „показателя за интелигентност“ и да прави възможно неговото използване. „Показателят за интелигентност“ следва да се използва за измерване на степеня, в която дадена сграда може да използва ИКТ и електронни системи, за да оптимизира своето функциониране и да взаимодейства с електроенергийната мрежа. „Показателят за интелигентност“ ще повиши осведолеността на собствениците и обитателите на сгради за ценността на сградната автоматизация и електронното наблюдение на техническите сградни инсталации и ще даде увереност на обитателя относно реалните икономии, дължащи се на тези нови допълнителни функции.</i></p>	

Изложение на логиките

Разпоредбата е излишна и би трябвало да се заличи, тъй като дискусиата за това какво включва понятието „интелигентност“ на дадена сграда или дом все още е на ранен етап. Въвеждането на подобен инструмент изисква широка консултация с различните заинтересовани страни. Разпоредбата води до ненужно увеличаване на административната тежест за предприятията и собствениците на имоти. Поради това нейната добавена стойност и разходна ефективност трябва да бъдат доказани и инструментът трябва да бъде оценен. Резултатът от проверката на субсидиарността за показателя за интелигентност е отрицателен. Настоящото изменение е свързано с изменение 6 и параграф 17 от политическите препоръки.

Изменение 8

Член 1, параграф 2 от Директивата относно енергийните характеристики на сградите

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>След член 2 се вмъква член 2а „Дългосрочна стратегия за саниране“, която трябва да бъде представяна в съответствие с интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата от Регламент (ЕС) XX/20XX [Управление на енергийния съюз]:</p> <p>а) първият параграф съдържа член 4 от Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност с изключение на неговия последен параграф;</p> <p>б) добавят се следните параграфи 2 и 3:</p> <p>„2. В дългосрочната си стратегия за саниране, посочена в параграф 1, държавите членки определят пътна карта с ясни етапни цели и мерки за постигане на дългосрочната цел за декарбонизиране на техния национален сграден фонд до 2050 г., наред с конкретни етапни цели за 2030 г.</p> <p>Освен това дългосрочната стратегия за саниране трябва да допринесе за намаляването на енергийната бедност.</p> <p>3. За направляване на инвестиционните решения, както е посочено в параграф 1, буква г), държавите членки въвеждат механизми за:</p> <p>а) обединяването на проекти с цел да се улесни финансирането от инвеститори на дейностите по саниране, посочени в букви б) и в) от параграф 1;</p>	<p>След член 2 се вмъква член 2а „Дългосрочна стратегия за саниране в тясно сътрудничество с местните и регионалните власти“, която трябва да бъде представяна в съответствие с интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата от Регламент (ЕС) XX/20XX [Управление на енергийния съюз]:</p> <p>а) първият параграф съдържа член 4 от Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност с изключение на неговия последен параграф;</p> <p>б) добавят се следните параграфи 2, 3 и 4:</p> <p>„2. В дългосрочната си стратегия за саниране, посочена в параграф 1, държавите членки определят пътна карта с ясни етапни цели и мерки за постигане на дългосрочната цел за декарбонизиране на техния национален сграден фонд до 2050 г., наред с конкретни етапни цели за 2030 г.</p> <p>Освен това дългосрочната стратегия за саниране трябва да допринесе за намаляването на енергийната бедност.</p> <p>При изготвянето и мониторинга на тези национални стратегии следва да се предвидят необходимите механизми за структуриране на системата за многостепенно управление, за да се гарантира териториалното въздействие на мерките за саниране.</p> <p>3. За направляване на инвестиционните решения, както е посочено в параграф 1, буква г), държавите членки въвеждат механизми за:</p> <p>а) обединяването на проекти с цел да се улесни финансирането от инвеститори на дейностите по саниране, посочени в букви б) и в) от параграф 1;</p>

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>б) намаляване на риска за инвеститорите и частния сектор в рамките на дейностите за повишаване на енергийната ефективност;</p> <p>в) използването на публично финансиране за привличане на допълнителни инвестиции от частния сектор или за преодоляване на специфични слабости на пазара.“;</p>	<p>б) намаляване на риска за инвеститорите и частния сектор в рамките на дейностите за повишаване на енергийната ефективност;</p> <p>в) използването на публично финансиране за привличане на допълнителни инвестиции от частния сектор или за преодоляване на специфични слабости на пазара.</p> <p>4. За да се гарантира, че реновацията с цел по-голяма енергийна ефективност може да продължи да се развива, държавите членки въвеждат механизми за:</p> <p>а) насърчаване на сътрудничеството между МСП в рамките на групи и консорциуми, за да им се даде възможност да предложат групови пакети на потенциалните клиенти;</p> <p>б) подкрепа на нови форми на образование и квалификация и структурното подобрене на съществуващото обучение;</p> <p>в) укрепване на неформалните учебни пътеки;</p> <p>г) разпределяне на средства от Европейския социален фонд за обучение на работниците от строителния сектор по отношение на енергийната ефективност.</p> <p><u>д) предоставяне на информация и обучение за администраторите и ползвателите на сградите по отношение на необходимостта от саниране на сградите.“</u></p>

Изложение на мотивите

Дългосрочната стратегия за саниране би трябвало да бъде изготвена в тясно сътрудничество с местните и регионалните власти, тъй като те в най-голяма степен са засегнати от това. Освен това познанията и уменията на работниците от строителството играят ключова роля за подобряването на енергийните характеристики на сградите. Сътрудничеството между предприемачите означава, че на потенциалните клиенти може да бъде предлаган по-пълен набор от мерки. Освен това администраторите и ползвателите са групата, към която трябва да бъдат насочени в най-голяма степен дейностите за информиране и обучение с цел повишаване на тяхната осведоменост относно ползата от саниране на сградите.

Изменение 9

Член 8, параграф 6 от Директивата относно енергийните характеристики на сградите

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p><i>Комисията се оправомощава да приема делегирани актове в съответствие с член 23, с които допълва настоящата директива с определение за „показател за интелигентността“ и с условията, при които „показателят за интелигентност“ ще се предоставя като допълнителна информация на предполагаеми нови наематели или купувачи.</i></p> <p><i>„Показателят за интелигентност“ трябва да включва елементи на гъвкавост, усъвършенствани функции и възможности, дължащи се на вграждането в конвенционалните технически сградни инсталации на повече свързани помежду си вградени интелигентни устройства. Тези функции трябва да подобряват възможностите на обитателите и на самата сграда да откликват на експлоатационни изисквания, да участват в оптимизацията на потреблението и да допринасят за оптималната, безпроблемна и безопасна работа на различните енергийни системи и районни инфраструктури, към които е свързана сградата.</i></p>	

Изложение на мотивите

Тази разпоредба е излишна и следва да се заличи. Настоящото изменение произтича от изменение 7 и е свързано с параграф 17 от политическите препоръки относно субсидиарността.

Изменение 10

Член 10 от Директивата относно енергийните характеристики на сградите

Текст, предложен от Комисията	Изменение на КР
<p>Член 10 се изменя, както следва:</p> <p>а) параграф 6 се заменя със следното:</p> <p>„6. Държавите членки обвързват своите финансови мерки за подобряване на енергийната ефективност при саниране на сградите с икономии в областта на енергийната ефективност, постигнати благодарение на тези дейности. Тези икономии се определят чрез сравняване на сертификатите за енергийните характеристики, издадени преди и след санирането.“;</p> <p>б) добавят се следните параграфи 6а и 6б:</p> <p>„6а. Когато дадена държава членка е въвела база данни за регистриране на СЕХ, последната трябва да позволява проследяване на действителната консумация на енергия в обхванатите сгради, независимо от техния размер и категория. Базата данни трябва да съдържа данни за реалното потребление на енергия в посещавани често от обществеността сгради с разгъната полезна застроена площ над 250 m², които да се актуализират редовно.</p> <p>6б. Обобщени анонимизирани данни, отговарящи на изискванията на ЕС за защита на данните, се предоставят при поискване най-малко на публичните органи за статистически и изследователски цели.“;</p>	<p>Член 10 се изменя, както следва:</p> <p>а) параграф 6 се заменя със следното:</p> <p>„6. Държавите членки обвързват своите финансови мерки за подобряване на енергийната ефективност при саниране на сградите с икономии в областта на енергийната ефективност, постигнати благодарение на тези дейности. Тези икономии се определят чрез сравняване на сертификатите за енергийните характеристики, издадени преди и след санирането.“;</p> <p>б) добавят се следните параграфи 6а, 6б и 7:</p> <p>„6а. Когато дадена държава членка е въвела база данни за регистриране на СЕХ, последната трябва да позволява проследяване на действителната консумация на енергия в обхванатите сгради, независимо от техния размер и категория. Базата данни трябва да съдържа данни за реалното потребление на енергия в посещавани често от обществеността сгради с разгъната полезна застроена площ над 250 m², които да се актуализират редовно.</p> <p>6б. Обобщени анонимизирани данни, отговарящи на изискванията на ЕС за защита на данните, се предоставят при поискване най-малко на публичните органи за статистически и изследователски цели.</p> <p>7. <i>Комисията следи за разпространението на знанията за най-добрите практики по отношение на начините за публичното и частното финансиране и групирането на малките проекти за енергийна ефективност. Тя осигурява и разпространението на информация за финансовите стимули за саниране.“</i></p>

Изложение на мотивите

Необходимо е да се обменят знания относно най-добрите практики. През последните няколко години в някои региони и държави членки бяха разработени редица успешни примери.

II. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

Общи препоръки

1. оценява положително виждането относно ролята на регионите и градовете, което Европейската комисия излага в пакета „Чиста енергия за всички европейци“. Градовете и регионите са местата, където се извършва енергийният преход на практика. Комитетът на регионите предлага това виждане да се доразвие, като се посочи по какъв начин Европейската комисия подкрепя регионите при енергийния преход;
2. подкрепя и оценява положително формулираните от Европейската комисия законодателни предложения за постигането на целите за по-интелигентна и по-чиста енергия за всички, изпълнението на целите от Париж, подкрепата на икономическия растеж, насърчаването на инвестициите и технологичното лидерство, създаването на нови възможности за заетост и подобряването на благоденствието на гражданите. Тези предложения се отнасят до регионалната политика и Комитетът счита, че регионите имат роля в тяхното изпълнение. Комитетът на регионите призовава държавите членки да привлекат местните и регионалните власти в изготвянето на интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата;
3. подкрепя и оценява положително основанията на Комисията да даде приоритет на енергийната ефективност. Най-изгодната енергия е енергията, която не потребяваме. Енергийната ефективност може да се разглежда като източник на енергия сам по себе си — неизчерпаема и налична навсякъде, енергийната ефективност е от съществено значение за постигането на целите в областта на климата и енергетиката и представлява най-разходоефективният начин за постигане на целите на енергийния съюз;
4. припомня, че борбата срещу енергийната бедност е изключително важно предизвикателство за европейската енергийна политика, което изисква многостепенен отговор; поради това призовава за разработването на общо определение за енергийна политика, както и на набор от целенасочени мерки на политиката за нейното преодоляване; в тази връзка предлага фиксиран дял (най-малко 10 %) от задълженията за икономии на енергия да се дължат на мерки или политики, насочени към най-уязвимите потребители, както и да бъдат разработени специални финансови инструменти, за да се даде възможност на най-уязвимите потребители да участват в мерките за енергийна ефективност и да се възползват от тях;
5. посочва, че свободата на избор при определянето на енергийния микс е свързана с опасността да не бъдат постигнати целите на енергийната политика до 2030 г. и след това. Затова директивите трябва да станат обвързващи на равнището на ЕС и да бъдат подкрепени с мерки на национално равнище;

Препоръки във връзка с Директивата относно енергийната ефективност

6. отбелязва, че постигането на целите от Париж е голямо предизвикателство за Европа. За да ги постигне, Европа ще трябва да си постави по-висока цел за енергийна ефективност (40 % през 2030 г.), тъй като продължаването по предприятия път от 1,5 % икономии на енергия годишно не е достатъчно. Повишаването на равнището на целта за икономии на енергия в размер на 2 % годишно ще доведе до по-голям икономически растеж, допълнителни работни места и намаляване на вноса на енергия. Във връзка с това ще е необходимо също така да се адаптира приложение V на изменената директива, за да се гарантира, че към задълженията за енергоспестяване могат да се причислят само мерките за икономии на енергия, които не компрометират другите цели на политиката на ЕС в областта на климата (като намаляването на CO₂), и че се стимулират устойчивите в дългосрочен план решения;
7. за някои региони и държави членки тази задача ще бъде по-трудна отколкото за други, но навсякъде икономии на енергия и енергийната ефективност водят до допълнителна заетост и по-висок икономически растеж;
8. разбира сложната ситуация, в която се намира Европейската комисия, но се присъединява към формулираната от Европейския парламент цел от 40 % за 2030 г.;

Задължения

9. отбелязва, че задължението за икономии на енергия е най-важният инструмент за постигане на енергийна ефективност. Все повече държави членки възприемат тази система. За пет години броят на държавите членки, използващи този инструмент, нарасна от 5 на 15. Регионите в държавите членки, които го прилагат, са доволни от този инструмент. Комитетът на регионите препоръчва на останалите държави членки да преминат към прилагането на този инструмент;
10. препоръчва при преразглеждането на член 8 да се разгледа критично размерът на предприятията, попадащи в обхвата на тези разпоредби, тъй като по-малките предприятия също притежават голям потенциал за икономии;

Обследвания

11. отбелязва, че в член 8 се предвижда, че за определени дружества трябва да бъдат извършвани енергийни обследвания. Европейската комисия не изменя този член. Комитетът на регионите предлага все пак този член да се преразгледа, така че Директивата да обхваща едни и същи категории дружества във всички държави членки. По този начин ще се постигнат равни условия за всички държави членки и уеднаквяване на регулаторната уредба. Изискването за енергийни обследвания в по-големите дружества би трябвало да включва като критерий за избор количеството използвана енергия. Това би било пропорционално отколкото да се използват само критерии, свързани с оборота и броя на служителите. За да се избегне двойното регламентиране, член 8 би трябвало да дава възможност за изключване от обследването на консумираната енергия, която вече е обхваната от сертификатите, предвидени в Директивата относно енергийните характеристики на сградите;

12. препоръчва енергийните обследвания да бъдат обвързани със задължението за предприемане на всички енергийни мерки, разходите за които могат да бъдат амортизирани в рамките на пет години. Това задължение съществува например в Нидерландия, под формата на набор от признати мерки по сектори на дейност. Това улеснява приважването му в изпълнение;

Измерване

13. приветства факта, че Европейската комисия предлага на потребителите да се осигурят допълнителни възможности на енергийния пазар посредством подобряване на предоставянето на информация за тяхното потребление на топлинна и охладителна енергия и да се засилят техните права във връзка с измерването и фактурирането на топлинната енергия, по-специално на хората, живеещи в многофамилни жилищни сгради. Задължението за индивидуално отчитане и фактуриране на потреблението на топлинна енергия трябва обаче да бъде поставено в зависимост от разходната ефективност и техническата осъществимост. Освен това значителната работа и финансови инвестиции, които вече са били направени с цел монтиране на индивидуални измервателни уреди, поставят под въпрос пропорционалността на налагането на възможността за дистанционно отчитане спрямо ограничената допълнителна полза, която се очаква. За да се подобри периодичността на предоставянето на такава информация, се въвежда задължение за дистанционно отчитане на топломерите. Това задължение може да бъде възприето като нарушаване на неприкосновеността на личния живот. Комитетът на регионите препоръчва държавите членки да предприемат мерки, за да се гарантира неприкосновеността на личния живот и подходящо ниво на сигурност на данните, и монтирането на измервателни уреди да бъде доброволно, а не задължително;

14. комитетът на регионите приветства въвеждането на тези мерки, при условие че бъде извършена оценка на разходната им ефективност и техническата им осъществимост. Това е важна гаранция за различните системи на отдаване под наем, използвани от държавите членки;

Фондове

15. призовава Европейската комисия да продължи и след 2020 г. да предоставя средства за чиста енергия за всички европейци, не само посредством структурните фондове, но също така и с пряко управлявани фондове и с инструменти на финансовия инженеринг. Комитетът на регионите подкрепя ангажимента на Европейската комисия за намаляване на енергийната бедност и препоръчва посредством структурните фондове след 2020 г. (Европейския социален фонд, Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд) да се предоставят средства на разположение на местните и регионалните власти за справяне с енергийната бедност;

16. призовава Европейската комисия да разработи подходящи инструменти и мерки за мобилизиране на публични средства и привличане на частни инвестиции на европейско, национално, регионално и местно равнище в сектора на енергийната ефективност;

Препоръки във връзка с Директивата относно енергийните характеристики на сградите

17. приветства предложението на Европейската комисия да работи за повишаването на енергийната ефективност на сградите. Около 75 % от европейските сгради не са енергийно ефективни и годишно се санират едва между 0,4 % и 1,2 % от сградния фонд. Подобряването на енергийните характеристики на сградите има огромен потенциал за икономии на енергия, особено в Централна и Източна Европа;

18. препоръчва на публичните власти и на участниците на пазара по-добре да информират собствениците на недвижими имоти за възможностите за саниране на сградите с цел енергийна ефективност (какви възможности, по какъв начин и къде), например чрез лесен за достъп уебсайт и атрактивни пакети. Освен това Комитетът на регионите призовава в учебните програми за обучение на работещите в строителството работници и предприемачи от МСП задължително да бъдат включени знанията в областта на санирането на къщите и сградите с цел енергийна ефективност;

Електрически зарядни точки в нежилищните сгради

19. споделя мнението на Европейската комисия относно прехода към устойчив транспорт (електрически превозни средства). Подкрепя предложението за изграждане на инфраструктура за електрически транспорт във всички нови нежилищни сгради, съществуващите нежилищни сгради (които са подложени на значително саниране) и големи нови жилищни сгради. Препоръчва на Европейската комисия да разработи европейски стандарт за зарядни точки за зареждане на електрически превозни средства, така че да се ускори преходът към устойчив транспорт (електрически превозни средства);

20. очаква инициативата „Интелигентно финансиране за интелигентни сгради“ да допринесе за мобилизиране и привличане на частни инвестиции в по-голям мащаб и одобрява тази инициатива в подкрепа на уредбата. Едно от условията е свързаните с нея финансови аспекти да не бъдат прехвърляни на регионите и общините. Местните и регионалните власти могат да играят активна роля за обединяването на исканията за финансиране;

Обществени сгради

21. изразява съгласието си с преместването на член 4 от Директивата относно енергийната ефективност, който се отнася до санирането на сградите, в Директивата относно енергийните характеристики на сградите, но изразява съжаление, че този подход не е приложен и към член 5 от същата директива, който се отнася до ролята на образец на сградите на публичните органи. Комитетът смята, че местните и регионалните власти трябва да служат за образец на енергийна ефективност и при използването на сградите на публичните органи и ги призовава да поемат тази роля;

Правомощия, субсидиарност и пропорционалност

22. изразява съгласие с правното основание, избрано от Европейската комисия, за да обоснове правомощието на ЕС. Въз основа на член 194 от ДФЕС Съюзът е оправомощен да предприема мерки, за да стимулира, наред с другото, енергийната ефективност. Мерките за борба с енергийната бедност би трябвало да се основават на член 151 от ДФЕС. Оценката на субсидиарността е отчасти положителна и отчасти отрицателна. Комитетът на регионите смята, че е оправдано да се определи и поддържа цел на европейско равнище в областта на енергийната ефективност. Комитетът на регионите обаче се противопоставя на въвеждането на „показател за интелигентност“ посредством делегиран акт, тъй като дискусиата относно показателя за интелигентност все още не е приключила. Оценката на спазването на принципа на пропорционалност е положителна.

Брюксел, 13 юли 2017 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Markku MARKKULA

ISSN 1977-0855 (електронно издание)
ISSN 1830-365X (печатно издание)

Служба за публикации на Европейския съюз
2985 Люксембург
ЛЮКСЕМБУРГ

BG